

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 03 0 K 015008 19 K
Tuzla, 11.01.2021. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Tuzli, u vijeću sastavljenom od sudija Samira Jusičića kao predsjednika vijeća te Huse Porobića i Rozalije Džanić kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Amre Omerbegović, u krivičnom predmetu optuženog E. B., zbog dva krivična djela u sticaju Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 54. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući po optužnici Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona broj T03 0 KTK 0018231 11 od 30.11.2018. godine koja je precizirana dana 26.12.2018. godine, a koja je potvrđena 27.12.2018. godine, i djelimično izmijenjena na glavnom pretresu dana 17.12.2020. godine, nakon održanog glavnog pretresa dana 28.12.2020. godine, donio je i u prisustvu tužiteljice Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona S. K., optuženog E. B. i njegovog branioca, advokata E. Č. iz T., dana 11.01.2021. godine javno objavio

P R E S U D U

Optuženi E. B., sin i rođ., rođen....., gdje je i nastanjen u ulici, oženjen, otac dvoje djece, po zanimanju diplomirani ekonomista, zaposlen, vojsku služio u Čapljini 1980/1981, srednjeg imovnog stanja,, državljanin, JMBG:, do sada nije osuđivan

K r i v j e

Što je

1. U periodu od 30.11.2007. do kraja maja 2010. godine, u Ž., kao direktor i odgovorna osoba u privrednom društvu „K.“ d.d. Ž. (u daljnjem tekstu: „K.“), nakon što je kao jedan od osnivača, sa njegovim osnivačkim udjelom od 25 %, zajedno sa drugim suosnivačima S. R., P. B. i Z. S., osnovao privredno društvo „BH P.“ d.o.o. S. (u daljnjem tekstu: „P.“) ugovorom od 30.11.2007. godine, upisano u registar 01.04.2008. godine, pri čemu, suprotno odredbi člana 279. Zakona o privrednim društvima i člana 141. statuta K. d.d. (broj I-01-0101-3/3-07 od 27.06.2007. godine sa izmjenama i dopunama), nije prijavio nadzornom odboru K. da kao osnivač ima direktan interes u preduzeću „P.“, pri čemu je već tada postojao plan prema kojem je „P.“ sa K. trebalo da stupi u bitan poslovni odnos, niti je nakon toga pribavio saglasnost predsjednika nadzornog odbora K., kako bi kao odgovorna osoba koja ima direktan interes u „P.“ mogao učestvovati u poslovnom odnosu sa tim društvom, rukovodeći se interesima privrednog društva „P.“, a ne interesima K., svjestan da iskorišćavanjem svog položaja i ovlaštenja, pri čemu je postupao izvan interesa službe koju obavlja, drugom pribavlja

imovinsku korist u iznosu većem od 50.000 KM, što je i htio, pa je tako na sjednicama uprave K. inicirao ulaganje u dva projekta, i to pokretanje postrojenja za proizvodnju peleta zajedničkim finansijskim sredstvima K. i „P.“ i rekonstrukciju kotlovnice za potrebe navedenog postrojenja finansijskim sredstvima K., predstavljajući projekte kao profitabilne, a izvođača radova iz firme „P.“ na čelu sa Z. S. iz Č. kao renomirane i iskusne za navedene vrste poslova, te nakon zaključka donesenog na sjednici nadzornog odbora od 27.03.2008. godine, kojim je prihvaćena „Ocjena isplativosti ulaganja u rekonstrukciju i prilagođavanje kotlovnice“, u kojoj se navodi „P.“ kao najpovoljniji ponuđač, koji dokument je sačinjen prema nalogu uprave K., iskoristio svoja ovlaštenja direktora i predsjednika uprave K., propisana članom 135. statuta K., kojim je regulisano da direktor rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja društvo i odgovara za zakonitost poslovanja te ovlaštenja propisana članom 5. alinejom 5. i 6. ugovora o pravima, ovlaštenjima i obavezama direktora „K.“ d.d. kojim je određeno da predlaže planove i programe rada društva, zaključuje ugovore i potpisuje pojedinačne akte u skladu sa statutom društva i članom 6. alineja 1. istog ugovora, koji ga obavezuje na dužnost savjesnog i odgovornog rada u interesu društva i vršenju ovlaštenja u najboljem interesu dioničara, postupio suprotno interesima službe te je:

Dana 04.06.2008. godine zaključio ugovor o poslovnom odnosu (u daljem tekstu ugovor) sa „P.“ kojim je regulisano da će „P.“ kao isporučilac opreme za „K.“ kao kupca izvršiti rekonstrukciju-prilagođavanje kotlovnice 2 x 9 MW, skladištenje i dopremanje u kotlovnicu sve do elevatora te isporuku i montažu opreme potrebne za rekonstrukciju (u daljem tekstu rekonstrukciju) po ugovorenoj cijeni od 450.541,37 eura odnosno 880.807,00 KM ukupno sa PDV-om 1.030.983,32 KM shodno ponudi „P.“ broj KO-O2 i SKL-O2 od 14.02.2008. godine, pa je nakon kreditnog zaduženja K. izvršenog na njegov prijedlog za iznos od 1.300.000,000 KM u iste svrhe, u toku realizacije ugovora, odobrio plaćanje koje je izvršeno na račun „P.“ dana 17.06.2008. godine u iznosu od 114.416,05 KM, 25.08.2008. godine u iznosu od 297.481,74 KM, 02.10.2008. godine u iznosu od 297.481,74 KM i 03.12.2008. godine u iznosu od 260.000,00 KM, dakle unaprijed, suprotno ugovorenim rokovima koji su predviđali periodično plaćanje po obavljenom poslu, u ukupnom iznosu od 969.379,53 KM sa uključenim PDV-om, nakon čega je „P.“ fakturisao K. 881.182,33 KM bez uključenog PDV-a za navedene radove koji nisu okončani niti kotlovnica stavljena u funkciju, postupajući suprotno članu 132. stav 2. statuta „K.“ d.d. koji ga je obavezivao da u vršenju poslova djeluje u najboljem interesu društva i suprotno članu 15. ugovora o pravima, ovlaštenjima i obavezama direktora „K.“ d.d. prema kojem je bio dužan obavljati svoju dužnost savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika, pri tome nije preduzeo obavezne radnje u cilju pribavljanja potrebne dokumentacije i dobivanja odobrenja za rekonstrukciju kotlovnice niti je obavezao druge da to učine, što je bio dužan u skladu sa članom 8. Zakona o termoeenergetskoj inspekciji (Sl. novine Tuzlanskog kantona broj 13/01 i 04/08) kojim je propisano da je korisnik termoeenergetskog postrojenja (u koje spada i kotlovnica K.) u svrhu rekonstrukcije, prije početka radova obavezan dostaviti odgovarajuću tehničku dokumentaciju, tehnologiju i način izvođenja radova nadležnom organu inspekcije radi ocjene i odobrenja, nije pribavio projekte, elaborate i atestno – tehničku dokumentaciju za rekonstrukciju niti naložio pribavljanje iste te nije organizirao obavezan stalni stručni nadzor nad izvođenjem radova na rekonstrukciji kako bi se utvrdila vrsta, količina i kvalitet radova, ugrađenih proizvoda i opreme, što je bio obavezan u skladu sa članom 20. Zakona o gradnji (Sl. novine Tuzlanskog kantona broj 3/05), i nije osigurao nadzor u cilju utvrđivanja usklađenosti vrste, količine i cijene opreme i radova sa obavezama iz ugovora, nije pozvao izvođača radova „P.“ da dostave privremeni i završni obračun niti je

naložio drugim uposlenicima da to urade, nije poduzeo mjere u cilju praćenja redovnog izvršavanja ugovorenih poslova, što je bio obavezan prema članu 135. statuta „K.“ d.d., prema kojem je bio dužan da rukovodi poslovanjem društva i brine o zakonitom poslovanju, dakle omogućio plaćanje cjelokupnog iznosa unaprijed, prije primopredaje, iako je znao da je to suprotno ugovorenim rokovima, da u ugovoru i ponudi nije naznačena vrsta, količina, opis i kvalitet radova, materijala i opreme i da samim tim nije postojala mogućnost provjere usklađenosti ugovorenih sa realiziranim obavezama iz ugovora, da firma „P.“ nije ispunjavala uvjete za obavljanje termoeenergetskih radova na rekonstrukciji kotlovnice, jer nije registrovana i ne posjeduje ateste za takvu vrstu djelatnosti i nema uposlene certificirane stručne osobe za izvođenje takve vrste radova, da je firma „P.“ osnovana neposredno prije zaključenja ugovora sa osnivačkim kapitalom od 10.000,00 KM, da nije postojala projektno tehnička dokumentacija i odobrenje za rekonstrukciju, da nije postojao stručni nadzor nad izvođenjem radova u vezi sa vrstom, količinom i kvalitetom radova, materijala i opreme, kao ni nadzor nad utroškom sredstava za rekonstrukciju, da nije izvršena primopredaja radova i opreme, da navedena rekonstrukcija nije izvršena i da postrojenje nije stavljeno u funkciju do kraja maja 2010. godine ni kasnije niti je izdato odobrenje nadležnog organa za puštanje u rad, na koji način je pribavio „P.“ imovinsku korist u iznosu od 368.812,40 KM, što predstavlja razliku između fakturisanog iznosa bez uračunatog PDV-a od 881.182,33 KM i stvarno uloženog novca „P.“ u rekonstrukciju kotlovnice bez uračunatog PDV-a u iznosu od 512.369,93 KM, oštetivši „K.“ dd Ž. za isti iznos od 368.812,40 KM,

2. U periodu od 14.08.2009. do 17.08.2009. godine, u Ž., kao direktor i odgovorna osoba u privrednom društvu „K.“ d.d. Ž., nakon što je kao jedan od osnivača, sa njegovim osnivačkim udjelom od 25 %, zajedno sa drugim suosnivačima S. R., P. B. i Z.S., osnovao privredno društvo „BH P.“ d.o.o. S. ugovorom od 30.11.2007. godine, upisano u registar 01.04.2008. godine, pri čemu, suprotno odredbi člana 279. Zakona o privrednim društvima i člana 141. statuta K., nije prijavio nadzornom odboru K. da kao osnivač ima direktan interes u preduzeću „P.“, pri čemu je već tada postojao plan prema kojem je „P.“ sa K. trebalo da stupi u bitan poslovni odnos, rukovodeći se interesima privrednog društva „P.“, a ne interesima K., svjestan da iskorišćavanjem svog položaja i ovlaštenja, pri čemu je postupao izvan interesa službe koju obavlja, drugom pribavlja imovinsku korist u iznosu većem od 50.000,00 KM, što je i htio, odobrio plaćanje iznosa od 105.000,00 KM koje je izvršeno na račun „P.“, na osnovu fakture „P.“ broj 16/09 od 14.08.2009. godine, na kojoj je naznačeno da se ista ispostavlja K. za isporučeni materijal za konstrukciju i obavljene radove na izgradnji nadstrešnice u ukupnom iznosu od 168.279,00 KM, postupajući suprotno članu 132. stav 2. statuta „K.“ d.d. koji ga je obavezivao da u vršenju poslova djeluje u najboljem interesu društva, iako je znao da firma „P.“ nije isporučila materijal za nadstrešnicu niti obavila radove na nadstrešnici naznačene u navedenoj fakturi i znao da su zaključno sa krajem decembra 2008. godine bili izvršeni i okončani radovi i nabavljen materijal za izgradnju nadstrešnice u krugu fabrike „K.“ dimenzija 45 x 42,95 m u ukupnom iznosu od 376.225,20 KM, i znao da organi upravljanja i odlučivanja u K. nisu razmatrali niti donijeli odluku o izgradnji i finansiranju navedene nadstrešnice te znao da je ista izgrađena za potrebe rada kotlovnice i postrojenja za proizvodnju peleta, projekata koji su se izvodili u suradnji sa firmom „P.“, na koji način je pribavio imovinsku korist „P.“ u iznosu od 105.000,00 KM, oštetivši „K.“ za isti iznos,

čime je počinio produženo krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine,

pa se optuženi na osnovu navedenih odredaba te uz primjenu članova 42., 43. stav 1. i 2. i 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

O S U Ć U J E

na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina.

Na osnovu člana 76. stav 1. i 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine optuženom se izriče sigurnosna mjera zabrane vršenja poziva, aktivnosti ili funkcije, i to zabrana obavljanja dužnosti direktora u privatnim i javnim preduzećima, ustanovama i organima uprave u Bosni i Hercegovini u trajanju od 5 (pet) godina, računajući od dana pravosnažnosti presude, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove sigurnosne mjere.

Na osnovu člana 202. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine optuženi je dužan da plati ovom sudu troškove krivičnog postupka u iznosu od 278,00 KM na ime troškova za svjedoke te 100,00 KM na ime paušalnog iznosa, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Na osnovu člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine optuženi E. B. se obavezuje da oštećenom „K.“ d.d. u stečaju Ž. isplati iznos od 105.000,00 KM na ime naknade štete, u roku od 30 dana, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O B R A Z L O Ž E N J E

Kantonalno tužilaštvo Tuzlanskog kantona, optužnicom broj T03 0 KTK 0018231 11 od 30.11.2018. godine koja je precizirana dana 26.12.2018. godine, a koja je potvrđena 27.12.2018. godine, optužilo je E. B., zbog dva krivična djela u sticaju Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 54. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH).

Na ročištu za izjašnjenje o krivnji optuženi se izjasnio da nije kriv za krivična djela za koja je optužen, nakon čega je zakazan i održan glavni pretres.

Na glavnom pretresu dana 17.12.2020. godine je kantonalna tužiteljica izvršila djelimičnu izmjenu optužnice te su uz saglasnost stranaka i branioca u dokaze uvršteni iskazi svjedoka i vještaka sa ranijeg glavnog pretresa, i to svjedoka R. Š. i R. S. sa glavnog pretresa od 01.04.2019. godine, iskazi svjedoka M. M., M. J. i J. B. sa glavnog pretresa od 04.04.2019. godine, iskaz svjedoka I. N. sa glavnog pretresa od 24.04.2019. godine, iskazi svjedoka M. H., B. P., M. D. i E. T. sa glavnog pretresa od 11.07.2019.

godine, iskazi svjedoka M. M. L., A. B. i I. A. T. sa glavnog pretresa od 20.09.2019. godine, iskazi svjedoka H. S. i O. A. sa glavnog pretresa od 18.10.2019. godine, iskazi svjedoka Z. H. i B. Č. sa glavnog pretresa od 04.11.2019. godine, iskazi svjedoka B.K. i S. F. sa glavnog pretresa od 29.05.2020. godine iskazi svjedoka O. H., E. B., S. M., B. M. i K. B. sa glavnog pretresa od 22.06.2020. godine, iskazi svjedoka K.H. i vještaka D. F. sa glavnog pretresa od 02.07.2020. godine, iskazi vještaka M. S. i H.A. sa glavnog pretresa od 07.07.2020. godine, iskaz vještaka M. M. sa glavnog pretresa od 23.07.2020. godine, iskaz svjedoka O. A. sa glavnog pretresa od 21. oktobra 2020. godine, iskaz svjedoka B.J. sa glavnog pretresa od 02. oktobra 2020. godine i iskaz optuženog B. E. kao svjedoka sa glavnog pretresa od 02. oktobra 2020. godine, a u dokaze su uvršteni i zapisnik o saslušanju svjedoka R. S. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 17.07.2014. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. M. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 15.10.2014. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. J. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 16.04.2015. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka J. B. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 11.04.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedokinje Z.H. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 25.03.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka B.Č. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 22.12.2014. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. E. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 16.10.2018. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka N. I. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 22.03.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. H. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 22.03.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka P. B. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 22.03.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka E. T. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 22.03.2016. godine, zapisnici o saslušanju svjedoka A. B. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 15.10.2014. godine i 19.04.2016. godine, zapisnici o saslušanju svjedoka I. A. T. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 12.06.2014. godine i 19.04.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka H. S. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 24.03.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka O. A. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 14.04.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka B. K. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 27.01.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka B. M. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 24.03.2016. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. S. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 22.10.2014. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka O. H. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 29.04.2015. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka E. B. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 29.12.2014. godine i zapisnik o saslušanju svjedoka B. K. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 22.12.2014. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka K. H. u Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 19.10.2018. godine, izvještaj vještaka arhitektonske struke F. D. od 10.11.2014. godine, naredba Kantonalnog tužilaštva za određivanje vještačenja od 31.10.2014. godine, nalaz i mišljenje vještaka M. M. od 07.04.2014. godine i 27.01.2017. godine, nalaz i mišljenje vještaka S. M. i A. H. od decembra 2015. godine, naredba za vještačenje Kantonalnog tužilaštva od 31.10.2014. godine i naredba za dopunsko vještačenje od 29.01.2015. godine, statut „K.“ d.d. Ž. broj I-01-0101-3/3-07 od 27.06.2007. godine sa izmjenama i dopunama, kao i obimna materijalna dokumentacija koju su priložili optužba i odbrana koja je detaljnije prezentirana u nastavku obrazloženja presude, te je na osnovu navedenih dokaza, koje je sud savjesno cijenio u skladu sa odredbom člana 296. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Federacije

Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), i to svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, sud utvrdio činjenično stanje kao u izreci ove presude.

Nakon što su izvedeni predloženi dokazi, sud je našao da je optuženi počinio krivičnopravne radnje koje su mu optužnicom stavljene na teret iz sljedećih razloga:

Iz uvida u dopis Općinskog suda u T. broj 032-0-RegZ-18-003003 od 04.10.2018. godine proizilazi da je u periodu od 30.01.2003. godine pa do 16.02.2011. godine kao lice ovlašteno za zastupanje „K.“ d.d. Ž. bio upisan optuženi E. B., a da je 21.09.2016. godine izvršen upis otvaranja stečajnog postupka nad imovinom „K.“ d.d. Ž.

Nadalje, ugovorom o pravima, ovlaštenjima i obavezama „K.“ d.d. Ž. iz januara 2007. godine, koji je bio na snazi u periodu izvršenja krivičnog djela, su propisani prava, ovlaštenja i obaveze direktora društva B. E., pa je tako članom 5. alineje 5. i 6. ovog ugovora određeno da direktor predlaže planove i programe rada društva, zaključuje ugovore i potpisuje pojedinačne akte u skladu sa statutom društva, a član 6. alineja 1. istog ugovora ga obavezuje na dužnost savjesnog i odgovornog rada u interesu društva i vršenju ovlaštenja u najboljem interesu dioničara, dok je članom 15. ovog ugovora propisano da je dužan obavljati svoju dužnost savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika.

Iz uvida u aktuelni izvod iz sudskog registra Općinskog suda u T. od 03.06.2014. godine o statusu d.d. „K.“, upisu u sudski registar sa podacima o visini kapitala, osnivačkom udjelu, djelatnosti subjekta i licu ovlaštenom za zastupanje, utvrđeno je da su na osnovu rješenja o upisu emitenata kod Komisije za vrijednosne papire FBiH broj 03-19-377/07 od 23.08.2007. godine kao članovi Nadzornog odbora „K.“ d.d. Ž. upisani M. H., N. I., E. T., M. L. – M., M. D., B. J. i B. P.

Iz ugovora o radu broj 01-0103-507/07 od 07.01.2007. godine proizilazi da je na osnovu ovog ugovora od 07.01.2007. godine H. S. obavljao poslove izvršnog direktora za proizvodnju u „K.“ d.d. Ž., dakle tehničkog direktora.

Uvidom u odluku Nadzornog odbora „K.“ d.d. Ž. o imenovanju izvršnih direktora od 31.01.2007. godine utvrđeno je da je H. S. bio izvršni direktor za proizvodnju, mr K. T. izvršni direktor za marketing, O. A. izvršni direktor za ekonomsko finansijske poslove i M. K. pomoćnik direktora za pravne poslove, te da se radi o mandatu koji je počeo navedenog dana 31.01.2007. godine u trajanju od četiri godine.

Iz odluke direktora društva o imenovanju zaposlenika broj 01-0103-1223/07 od 21.07.2007. godine utvrđeno je da je zaposlenik A. B. imenovan za direktora Radne jedinice Energane i investiciono održavanje.

Iz ugovora o radu broj 01-0103-1230/07 od 21.08.2007. godine utvrđeno je da je A. B. od navedenog datuma obavljao poslove direktora energane i investicionog održavanja u „K.“ d.d. Ž. sa naznakom opisa poslova navedenog radnog mjesta.

Uvidom u otpravak izvornika ugovora o osnivanju „BH P.“ d.o.o. broj OPU:1630/07 od 30.11.2007. godine, sačinjen od notara H. J. iz Ž., utvrđena je okolnost osnivanja privrednog društva „BH P.“ d.o.o. S. od strane osnivača Z. S., B. P., S. R. i B. E., sa udjelima od po 1/4 i visinom osnivačkog kapitala od 10.000 KM.

Uvidom u otpравak izvornika ugovora o izmjenama i dopunama ugovora o osnivanju „BH P.“ d.o.o. broj OPU:1299/08 od 28.05.2008. godine, sačinjen od notara J. H. iz Ž., proizilazi okolnost da je u vezi sa prvim ugovorom došlo do izmjena, na način da je iz društva istupio jedan od osnivača E. B. i da je svoj dio ustupio R. S. i također da je došlo do izmjene zakonskog zastupnika društva, odnosno da je promijenjen direktor i lice ovlašteno za zastupanje, tako da je direktor D. B. sin H. iz Ž.

Iz uvida u prijavu za registraciju koju je podnio advokat E. O. iz S. Općinskom sudu u S. dana 08.07.2008. godine, koji je odbrana priložila kao dokaz, utvrđeno je da su kao osnivači firme „BH P.“ d.o.o. S. navedeni S. R. sa 5.000,00 KM ili procentom od 50%, a Zudi S. i B. P. sa po 2.500,00 KM, odnosno po 25%.

Iz uvida u aneks ugovora o prijenosu udjela od 23.09.2008. godine, koji je također odbrana priložila kao dokaz, utvrđeno je da je istim ugovoreno da osnivač koji istupa iz „BH P.“ d.o.o. Sarajevo B. E. prenosi svoj osnivački udio prava i obaveza, a osnivač S. R. prihvata osnivački udio prenositelja sa svim pravima i obavezama u društvu.

Iz uvida u dopis Općinskog suda u T. broj 032-0-RegZ-18-002972 od 11.10.2018. godine proizilazi da su kao osnivači „BH P.“ d.o.o. S. upisani Z. S. iz Č. R., P. B. iz Č. R., R. S. iz S. i E. B. iz Ž. i da je u periodu od aprila 2008. godine kada je društvo osnovano do 30.05.2011. godine izvršeno pet promjena upisa u vezi sa direktorom, dakle pet puta je promijenjen direktor u navedenom privrednom društvu i u periodu od 14.10.2008. do 21.09.2009. godine je to bio D. B. iz Ž., a ovaj dopis također potvrđuje okolnost da je izvršena i promjena upisa u vezi sa osnivačem B. E. čiji je upis istupanja kao osnivača navedenog privrednog društva izvršen rješenjem Općinskog suda u S. broj 065-0-Reg-08-002351 od 14.10.2008. godine.

Dakle, nesporno je da je u periodu od 30.11.2007. do kraja maja 2010. godine tj. u vrijeme izvršenja predmetnog krivičnog djela, optuženi bio direktor i odgovorna osoba u privrednom društvu „K.“ d.d. Ž., a što proizilazi iz dopisa Općinskog suda u T. od 04.10.2018. godine, iz kojeg je vidljivo da je optuženi bio upisan kao direktor društva od 31.01.2003. godine do 16.02.2011. godine, što je potvrđeno i kroz izjave saslušanih svjedoka i samog optuženog, a također je kao suosnivač, sa osnivačkim udjelom od 25 %, zajedno sa drugim suosnivačima S. R., sa kojim je rodbinski povezan, P. B. i Z. S. obojica iz Č., osnovao privredno društvo „BH P.“ d.o.o. S., koje je upisano u sudski registar dana 01.04.2008. godine, te je bio upisan kao osnivač „BH P.“ d.o.o. Sarajevo do 14.10.2008. godine.

Odredbom člana 2. stav 6. KZ FBiH, između ostalog, propisano je da je odgovorna osoba u privrednom društvu ili drugoj pravnoj osobi, ona osoba kojoj je, s obzirom na njenu dužnost ili na osnovu posebne ovlasti povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donosenih na osnovu zakona, ili općeg akta privrednog društva ili druge pravne osobe u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnosena rukovođenje proizvodnjom ili nekom drugom privrednom djelatnošću ili nadzor nad njima. S obzirom na prethodno navedenu funkciju optuženog u privrednom društvu „K.“ d.d. Ž., kao i krug poslova koji mu je povjeren odredbama člana 135. statuta K., u kojem je navedeno da direktor rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja društvo i

odgovara za zakonitost poslovanja, u vezi sa članom 132. stav 2. statuta K. d.d. koji ga je obavezivao da u vršenju tih poslova djeluje u najboljem interesu društva, te ovlaštenjima propisanim članom 5. alinejom 5. i 6. ugovora o pravima, ovlaštenjima i obavezama direktora „K.“ d.d. kojim je određeno da predlaže planove i programe rada društva, zaključuje ugovore i potpisuje pojedinačne akte u skladu sa statutom društva, u vezi sa članom 6. alineja 1. istog ugovora, koji ga obavezuje na dužnost savjesnog i odgovornog rada u interesu društva i vršenju ovlaštenja u najboljem interesu dioničara i članom 15. ovog ugovora, prema kojem je bio dužan obavljati svoju dužnost savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika, pri čemu se povjereni krug poslova optuženom, kako to proizilazi iz njegovog sadržaja, odnosi na primjenu zakona i općeg akta privrednog društva (Statuta) u upravljanju imovinom privrednog društva te na rukovođenje privrednom djelatnošću društva i nadzor nad njom, ovaj sud zaključuje da je optuženi u vrijeme izvršenja predmetnog krivičnog djela imao svojstvo odgovorne osobe u tom privrednom društvu, kako mu je i stavljeno na teret optužnicom izmijenjenom na glavnom pretresu.

Iz uvida u izvod iz zapisnika sa 34. redovne sjednice uprave K. održane dana 04.09.2006. godine, koji je priložen kao dokaz odbrane, utvrđeno je da je pod tačkama 6. i 7. razmatran izvještaj o remontu kotla P. i obavezan je direktor informatike i planiranja da sa upravnikom energane utvrdi da je potrebno u ovoj godini dodatno investiranje u energanu ili će prethodni remont zadovoljiti potrebe društva, a u vezi sa remontom ovog kotla su i prijedlog dobavljača za remont ozida kotla P. 1 od 28.07.2006. godine sa aktom K. broj 18-0302-149/09 koji se također odnosi na prijedlog izvođača radova na sanaciji ložišne strane kotla P. 1.

Izvršen je uvid i u ocjenu isplativosti ulaganja rekonstrukcije i prilagođavanje kotlovnice 2 x 9 MW sačinjenu od izvršnog direktora za finansije „K.“ d.d. A. O., bez datuma, na okolnost da je ovakva ocjena sačinjena sa svim analizama i pregledima, kako troškova, tako i prihvatljivosti navedenog projekta, sa zaključkom da je ova investicija isplativa i da bi je trebalo prihvatiti, zajedno sa tabelom označenom kao primici i izdaci uz investiciju, naročito zbog provedbe pozitivnih zakonskih propisa iz ekologije i zbog kompatibilnosti sa projektom formiranja postrojenja za proizvodnju peleta, koje će naknadno biti razmatrano i kao zasebna investicija.

Iz izvoda iz zapisnika sa 40. redovne sjednice Nadzornog odbora (II saziv) „K.“ d.d. održane 27.03.2008. godine, kojoj su osim ranije navedenih članova Nadzornog odbora prisustvovali i direktor E. B. te izvršni direktori K. T., H. S. i O. A., proizilazi da je na navedenoj sjednici pod tačkom 3. dnevnog reda jednoglasno donesen zaključak o usvajanju ocjene isplativosti ulaganja u rekonstrukciju i prilagođavanje kotlovnice 2,9 MW, a nakon uvodnog izlaganja po materijalu: Ocjena isplativosti ulaganja – rekonstrukcija – prilagođavanje kotlovnice 2,9 MW te vođene rasprave i diskusije svih prisutnih.

Iz izvoda iz zapisnika sa 41. redovne sjednice Nadzornog odbora (II saziv) „K.“ d.d. održane 30.04.2008. godine, kojoj su osim članova Nadzornog odbora prisustvovali i direktor E. B. te izvršni direktori Katica T., H. S. i O. A., utvrđeno je da je Nadzorni odbor pod tačkom 7. dnevnog reda jednoglasno dao saglasnost za ulazak u projekat proizvodnje peleta, uz obavezu da se nadzorni odbor izvještava o daljem toku realizacije posla.

Iz uvida u ponudu firme „BH P.“ d.o.o. od 30.05.2008. godine, potpisanu od direktora „BH P.“ d.o.o. S. Z. B., upućene K. proizilazi da je firma „BH P.“ sačinila predračun u dva dijela, prvi koji se odnosi na rekonstrukciju i prilagođavanje kotlovnice za poluautomatski rad, uključujući transport drvnog otpada iz proizvodnje, a drugi se odnosi na skladištenje i dopremanje u kotlovnici sve do elevatora, da su uz dopis dostavljena dva predračuna, oba sastavljena od strane B. P. dana 14.02.2008. godine, i to predračun KO-02 sa naznakom da se isti odnosi na rekonstrukciju - prilagođavanje kotlovnice 2 x 9 MW za poluautomatski rad uključujući transport drvnog otpada iz proizvodnje, sa ukupnom cijenom za prilagođavanje grejnog sistema i mjerenje regulacije u iznosu od 230.439,50 Eura i predračun SKL-02 koji se odnosi na rekonstrukciju - prilagođavanje kotlovnice 2 x 9 MW, skladištenje i dopremanje u kotlovnici sve do elevatora sa ukupnom cijenom za isporuku uređaja za pripremu goriva i skladištenje u iznosu od 220.101,87 Eura, dakle ukupna cijena po oba predračuna iznosi 450.541,37 Eura, a navedene ponude odnosno predračuni broj KO-02 i SKL-02 sačinjene od strane B. P., kako je već navedeno, datiraju od 14.02.2008. godine, dakle prije nego što je firma „BH P.“ upisana u registar pravnih osoba kao društvo sa ograničenom odgovornošću ili skraćeno d.o.o.

Iz ugovora o poslovnom odnosu zaključenog između „K.“ d.d. Ž. kao kupca i „BH P.“ d.o.o. S. kao isporučioća opreme dana 04.06.2008. godine utvrđeno je da je predmet navedenog ugovora rekonstrukcija i prilagođavanje kotlovnice 2 x 9 MW i skladištenje i dopremanje u kotlovnici sve do elevatora te isporuka i montaža opreme potrebne za navedenu rekonstrukciju, a prema prihvaćenoj ponudi „BH P.“ d.o.o. od 30.05.2008. godine, da su u navedenom ugovoru dogovoreni rokovi, način isporuke, vrsta isporuke materijala i vrsta plaćanja, kao i da ukupna cijena isporučene opreme sa montažom postrojenja i probnim radom iznosi 450.541,37 Eura plus PDV, kao i okolnost da je dogovoreno da se izvrši kompletna isporuka i puštanje u pogon i probni rad rekonstrukcije kotlovnice te načina plaćanja ovog projekta i opreme i da je dogovoreno da se uplati avans od ugovorene cijene u iznosu od 50.000 eura, da je takođe dogovoreno da će po nalogu isporučioća „K.“ uplatiti dodatni iznos od 130.000 eura koji se odnosi na drobilično postrojenje, dok će ostali iznos platiti po isporuci ostatka opreme u drugom iznosu od 130.000 eura i poslije puštanja postrojenja u rad uplaćuje se iznos od 140.541,37 eura. Iz navedenog ugovora proizilazi da se kupac BH P. d.o.o. obavezao da će isporučioću opreme, po prihvatanju usaglašene ponude uplatiti avans od ugovorene cijene u iznosu od 50.000,00 Eura, dok će po nalogu isporučioća uplatiti i dodatni iznos od 130.000,00 Eura koji se odnosi na drobilično postrojenje dok će ostali iznos platiti po isporuci ostatka opreme u iznosu od 130.000,00 Eura i poslije puštanja postrojenja u rad uplatiti iznos od 140.541,37 Eura, a da se isporučilac opreme obavezao da će montažu i puštanje u rad isporučene opreme izvršiti u roku od tri mjeseca od dana isporuke kompletne opreme, pustiti u probni rad u trajanju od tri mjeseca i obučiti osoblje za rad u istom periodu, obezbijediti garantni rok trajanja od dvije godine, pri čemu su se ugovorne strane dogovorile da prilikom montaže postrojenja isporučilac opreme koristi radnu snagu i uposlenike kupca opreme maksimalno koliko je to moguće, u skladu sa njihovim znanjem i sposobnostima, i to u dijelu bravarskih, zavarivačkih i elektro-instalaterskih radova.

Dakle, optuženi je kao direktor K. dana 04.06.2008. godine zaključio ugovor o poslovnom odnosu sa „BH P.“ o rekonstrukciji kotlovnice vrijednosti 450.541,37 Eura bez

PDV-a, iako je znao da je firma „BH P.“ čiji je i on bio suosnivač, osnovana i upisana u sudski registar neposredno prije zaključenja istog, sa osnivačkim kapitalom od 10.000,00 KM, dakle bez ljudskih i materijalnih resursa za ovakav posao, pri čemu je jedan od suosnivača bio i njegov rođak S. R., o čemu tada nije obavijestio članove nadzornog odbora, a zahtjev za promjenu podataka u registarskom sudu u smislu istupanja optuženog kao osnivača je sudu podnesen tek 08.07.2008. godine, a štaviše tek dana 23.09.2008. godine je sačinjen aneks ugovora o prijenosu udjela OPU:1299/08 od 28.05.2008. godine, kojim aneksom je utvrđeno da je istim ugovoreno da osnivač koji istupa iz „BH P.“ d.o.o. S. B. E. prenosi svoj osnivački udio prava i obaveza, a osnivač S. R. prihvata osnivački udio prenositelja sa svim pravima i obavezama u društvu, dok je upis istupanja optuženog kao osnivača navedenog privrednog društva izvršen rješenjem registarskog suda dana 14.10.2008. godine, od kada optuženi i formalno više nije bio naveden kao osnivač ovog privrednog društva.

Izvršen je uvid i u ocjenu isplativosti ulaganja u postrojenje za proizvodnju peleta, sačinjenu od izvršnog direktora za finansije „K.“ d.d. Ž. A. O., takođe bez datuma, na okolnosti isplativosti ovog ulaganja sa Č. partnerom, sa svim analizama, pregledima i tabelom naslovljenoj kao Primici i izdaci od investicije, na okolnost da je ovakva ocjena sačinjena sa svim analizama i pregledima, kako troškova, tako i prihvatljivosti navedenog projekta, sa zaključkom da ovu investiciju treba prihvatiti, jer vrijeme povrata sredstava iznosi četiri godine, stopa povrata sredstava je veoma visoka, NPV je izrazito visoka, IRR je takođe veoma visoka, dolazi do popravljivanja likvidnosti i profita, a rizici su minimalni.

Iz zapisnika sa 43. redovne sjednice Nadzornog odbora d.d. „K“ održane 12.06.2008. godine, koji zapisnik je pisan rukom, kojoj sjednici su osim članova Nadzornog odbora prisustvovali i direktor E. B. i izvršni direktor za ekonomsko finansijske poslove O. A., utvrđeno je da je pod tačkom 2. dnevnog reda O. A. kao izvjestilac obrazložio Ocjenu isplativosti ulaganja u postrojenje za proizvodnju peleta zajedno sa firmom „BH P.“, a direktor društva E. B. je dopunio ovo obrazloženje i istakao da je bitno ući u projekat rekonstrukcije kotlovnice i obezbjeđenje energenata, a kroz proizvodnju peleta, što im omogućava veću konkurentnost na tržištu pa je nakon diskusije nadzorni odbor jednoglasno usvojio Ocjenu isplativosti ulaganja u postrojenje za proizvodnju peleta zajedno s firmom „BH P.“ iz Č. u ugovorenom omjeru 60% „BH P.“ : 40% „K.“ d.d. te da se kod potpisivanja ugovora angažuju kao potpisnici predsjednik komisije za izbor ino ulagača i izvođača, direktor društva i predsjednik Nadzornog odbora.

Iz uvida u izvod „Investicijske banke FBiH d.d. Sarajevo broj 13 od 17.06.2008. godine proizilazi da je navedenog dana „K.“ d.d. Ž. uplatio firmi „BH P.“ d.o.o. Sarajevo kao primaocu ukupan iznos od 114.421,05 KM, a kao svrha doznake je navedeno da se radi o uplati po predračunu broj 01/08.

Uvidom u avansni račun „BH P.“ d.o.o. S. broj 01/08 od 18.06.2008. godine utvrđeno je da je navedeno privredno društvo fakturisalo K. d.d. Ž. avans po ugovoru od 04.06.2008. godine, koji je plaćen dan ranije 17.06.2008. godine.

Iz uvida u izvod iz zapisnika sa prve redovne sjednice trećeg saziva nadzornog odbora „K.“ d.d. Ž. broj 07-2-2/1-III/08 od 23.07.2008. godine, kojoj su osim članova Nadzornog odbora prisustvovali i direktor E. B. te izvršni direktori K. T., H. S. i O. A. utvrđeno je da je na istoj, između ostalog, pod tačkom 6. izvršni direktor za ekonomsko-

finansijske poslove O. A. kao izvjestilac obrazložio odluke o kreditnom zaduženju društva za investicije, u raspravi su učestvovali B. J. i I. A. i postavili pitanja u vezi sa zaduženjima kod leasing kuća i mogućnošću podnošenja zaduženja od strane društva kada je negativno poslovalo za šest mjeseci tekuće godine, nakon čega je jednoglasno usvojen zaključak nadzornog odbora o kreditnom zaduženju društva, i to odluka o okvirnom kreditu kod „ABS“ banke d.d. S. na iznos od 2.500.000,00 KM, u vidu dugoročnog kredita na period do 10 godina uz kamatnu stopu EURIBOR + 2,90% godišnje, koji će biti obezbijeđen založnim pravom prema banci na nekretnine u fabrici furnira i savijenog namještaja te odluka o dugoročnom zaduženju u vidu dugoročnog finansijskog leasinga na period od 5 godina uz kamatnu stopu EURIBOR + 3,15% godišnje, a koji će biti obezbijeđen založnim pravom prema leasing kući na opremu koja je predmet leasinga.

Uvidom u odluku o dugoročnom zaduženju u „K.“ d.d. Ž. broj 07-2-2/III-4/08 od 23.07.2008. godine utvrđeno je da je nadzorni odbor donio odluku o dugoročnom zaduženju društva kod „Raiffeisen leasing“ d.d. S. na iznos od 664.679,72 eura (1.300.000,00 KM) u vidu dugoročnog finansijskog leasinga na period od 5 godina uz kamatnu stopu od 8,44% godišnje, koji će biti obezbijeđen opremom koja je predmet leasinga kao i privremenom hipotekom na imovini PJ „A.“ dok se projekat ne ocijeni uspješnim od strane finansijera ali ne prije 24 mjeseca, a to će se definisati budućim pojedinačnim ugovorima o finansijskom leasingu, koja će obezbijeđivati ukupnu vrijednost projekta u iznosu od 3.000.000,00 KM, što odgovara iznosu od 1.533.875,64 eura, sve u skladu sa okvirnim ugovorom o finansiranju opreme za projekat proizvodnje drvenih peleta As-552/08, a ovo zaduženje ima dugoročni karakter i koristit će se za finansiranje investicionog projekta „ulaganje u postrojenje za proizvodnju peleta“ i u skladu sa definisanim pravom i obavezama ugovora o poslovno tehničkoj saradnji i zajedničkom ulaganju u projekat proizvodnje peleta, nadzorni odbor „K.“ daje suglasnost o pristajanju na podvrgavanje neposrednom prinudnom izvršenju na imovini kao jemstvu po projektu proizvodnje peleta za „BH P.“ d.o.o. S.

Uvidom u odluku o dugoročnom zaduženju u „K“ d.d. Ž. broj 07-2-2/III-4/08 od 23.07.2008. godine utvrđeno je da je nadzorni odbor društva donio odluku o dugoročnom zaduženju društva kod „R. I.“ d.d. S. na iznos od 623.248,95 eura (1.218.969,00 KM) u vidu dugoročnog finansijskog leasinga na period od 5 godina uz kamatnu stopu od EURIBOR +3,15 godišnje, koji će biti obezbijeđen založnim pravom prema leasing kući na opremi koja je predmet leasinga, a ovo zaduženje ima dugoročni karakter i koristit će se za finansiranje investicionog projekta „ulaganje u postrojenje za proizvodnju peleta.

Uvidom u treću odluku o dugoročnom zaduženju u „K.“ d.d. Ž. broj 07-2-2/III-4/08 od 23.07.2008. godine utvrđeno je da je nadzorni odbor društva donio odluku o zaduženju društva kod „R. I.“ d.d. S. na iznos od 664.679,72 eura (1.300.000,00 KM) u vidu dugoročnog finansijskog leasinga na period od 5 godina uz kamatnu stopu EURIBOR +3,15% godišnje, koji će biti obezbijeđen opremom koja je predmet leasinga kao i privremenom hipotekom na imovini PJ „A.“ dok se projekat ne ocijeni uspješnim od strane finansijera ali ne prije 24 mjeseca, a to će se definisati budućim pojedinačnim ugovorima o finansijskom leasingu, koja će obezbijeđivati ukupnu vrijednost projekta u iznosu od 3.000.000,00 KM, što odgovara iznosu od 1.533.875,64 eura, sve u skladu sa okvirnim ugovorom o finansiranju opreme za projekat proizvodnje drvenih peleta As-552/08, a ovo zaduženje ima dugoročni karakter i koristit će se za finansiranje

investicionog projekta „ulaganje u postrojenje za proizvodnju peleta“ i u skladu sa definisanim pravom i obavezama ugovora o poslovno tehničkoj saradnji i zajedničkom ulaganju u projekat proizvodnje peleta, nadzorni odbor „K.“ daje suglasnost o pristajanju na podvrgavanje neposredno prinudnom izvršenju na imovini kao jemstvu po projektu proizvodnje peleta za „BH P.“ d.o.o. S.

Uvidom u odluku o dugoročnom zaduženju u „K.“ d.d. Ž. broj 07-2-2/III-2/08 od 23.07.2008. godine utvrđeno je da je nadzorni odbor društva donio odluku o dugoročnom zaduženju društva kod „ABS“ banke d.d. S. na iznos od 1.300.000,00 KM u vidu dugoročnog kredita na period od 10 godina uz kamatnu stopu od EURIBOR +2,90 godišnje, koji će biti obezbijeđen založnim pravom prema banci na nekretnine u fabrici furnira, a ovo zaduženje ima dugoročni karakter i koristit će se za finansiranje investicionog projekta „rekonstrukcija-prilagođavanje kotlova 2 x 9MW u energani“.

Uvidom u odluku o okvirnom kreditu u „K.“ d.d. Ž. broj 07-2-2/III-3/08 od 23.07.2008. godine utvrđeno je da je nadzorni odbor društva donio odluku o dugoročnom zaduženju društva kod „ABS“ banke d.d. S. na iznos od 2.500.000,00 KM u vidu dugoročnog kredita na period od 10 godina, koji će biti obezbijeđen založnim pravom prema banci na nekretnine u fabrici furnira, a ovo zaduženje ima dugoročni karakter i koristit će se za finansiranje investicionog projekta „rekonstrukcija-prilagođavanje kotlova 2 x 9 MW u energani“ i projekta „ulaganje u postrojenje za proizvodnju peleta“.

Iz uvida u odluku o odobrenju davanja garancije nadzornog odbora „K.“ d.d. Živinice broj 07-2-2/III-5/08 od 23.07.2008. godine utvrđeno je da je ovom odlukom nadzorni odbor dao saglasnost i odobrenje za davanje garancije od strane „K.“ d.d. Ž. društvu „BH P.“ d.o.o. S. za nabavku opreme vezane za ugovor o poslovno tehničkoj saradnji I-01-907/08 od 30.07.2008. godine, iz čega je vidljivo da je navedena odluka donesena dana 23.07.2008. godine i poziva se unapred na ugovor sa datumom od 30.07.2008. godine, koji pod tim datumom naravno dana 23.07.2008. godine nije mogao postojati.

Iz uvida u ugovor o poslovno tehničkoj saradnji, zajedničkom ulaganju i zakupu poslovnog prostora broj I-01-907/08 od 30.07.2008. godine, zaključen između „BH P.“ d.o.o. S. i „K.“ d.d. Ž., proizilazi da se ugovor odnosi na zajedničko ulaganje u postrojenje za proizvodnju peleta (član 1. i dr.) sa omjerom prava, obaveza i raspodjele dobiti 40% „K.“ -60% „BH P.“ (član 3. tačka 7., član 10. stav 3., član 11. stav 2. i član 14. stav 1.), na okolnost načina dogovaranja navedene realizacije projekta u poslovnom objektu „K.“ po osnovu zakupa na period od 20 godina (član 15. i dr.), davanje garancija međusobno ili prema trećim licima (član 5. tačka 7.) i sl.

Nakon toga je sačinjeno više Aneksa ovog ugovora, tako da je u Aneksu broj 1 ugovora o poslovnoj tehničkoj saradnji broj I-01.907/08 od 30.07.2008. godine navedeno da „K.“ daje garanciju za društvo „BH P.“ za nabavku opreme u skladu sa ugovorom koju će kupiti preko Raiffeisen leasing S. u vrijednosti od 1.700.000,00 KM te da će kao garant postati vlasnik cjelokupne opreme koja je predmet nabavke u skladu sa garancijom za „BH P.“ ako ne budu ispunjavali obaveze iz ugovora koju je potpisao, zatim Aneks broj 2 Ugovora o poslovnoj tehničkoj saradnji broj: I-01-907/08 od 30.07.2008. godine, zaključen 09.02.2010. godine na okolnost dodatnog zakupa poslovnih prostorija „K.“ tj. dijela nadstrešnice površine 800 m² sa regulisanom visinom

cijene i rokovima zakupa, zatim Aneks 3 ugovora od 09.02.2010. godine također na okolnost zakupa hale – magacina površine 900 m², koja će služiti za proizvodnju peleta, zatim Aneks broj 4 od 31.05.2010. godine na okolnost da firma „BH P.“ preuzima od „K.“ 40% uloga za nabavljenu opremu, kao i obavezu plaćanja preostalog duga za nabavljenu opremu, a da po osnovu dotadašnjih uplata „K.“ po osnovu ugovora koji je prethodno zaključen i na okolnost da je „K.“ stekao potraživanja od „BH P.“ s rokom dospijeca od godinu dana računajući od 01.06.2010. godine.

Iz ugovora o dugoročnom investicijskom kreditu broj 050-K-835/08 zaključenog između ABS bank d.d. S. i „K.“ d.d. Ž. od 06.08.2008. godine utvrđeno je da je navedena banka odobrila „K.“ kredit u iznosu od 1.300.000,00 KM, a radi se o sredstvima namijenjenim za rekonstrukciju i prilagođavanja kotlovnice.

Iz uvida u uplatnicu „ABS“ banke d.d. S. filijala T. od 25.08.2008. godine i izvod iste banke broj 24 za „K.“ d.d. Ž. od 25.08.2008. proizilazi da je navedenog dana „K.“ d.d. Ž. uplatio firmi „BH P.“ d.o.o. S. kao primaocu iznos od 297.481,74 KM, a kao svrha doznake je navedeno da se radi o uplati po predračunu broj 02/08.

Uvidom u avansni račun „BH P.“ d.o.o. S. broj 02/08 od 28.08.2008. godine utvrđeno je da je navedeno privredno društvo fakturisalo „K.“ d.d. Ž. drugi avansni račun po ugovoru od 04.06.2008. godine, u iznosu od 297.481,74 KM sa PDV-om, koji je već prethodno plaćen 25.08.2008. godine.

Iz okvirnog ugovora o finansiranju opreme za projekat proizvodnje drvenih peleta broj: As-552/08 zaključenog između Raiffeisen leasing d.o.o. S., K. d.d. Ž. i „BH P.“ d.o.o. S. dana 10.09.2008. godine proizilazi da je predmet ugovora bila nabavka opreme za projekat proizvodnje drvenih peleta, koje će biti zajedničko ulaganje „K.“ i „BH P.“ u omjeru 40-60%, da se radi o vrijednosti projekta od 3.000.000,00 KM da se „K.“ zadužuje za 1.300.000 KM a „BH P.“ za 1.700.000,00 KM, da je ugovorena kamata za „K.“ u procentu od 3,15% uz promjenjivu kamatnu stopu, a za „BH P.“ u procentu od 3,95%, da su instrumenti obezbjeđenja bile mjenice preduzeća, odnosno d.d. „K.“, zatim vlasništvo nad predmetom finansiranja doplate svih obaveza, dakle oprema koja je bila predmet leasinga, kao i hipoteka prvog reda nad nekretninom koja je u vlasništvu „K.“ d.d. Ž. i da je zapravo garancije za otplatu navedenog kredita dao „K.“ d.d. Ž.

Uvidom u otpravak izvornika ugovora o zasnivanju hipoteke broj OPU-2103/08 sačinjen 19.09.2008. godine kod notara K. N. iz S., utvrđeno je da je između „R. I.“, „K.“ d.d. Ž. i „BH P.“ zaključen ugovor o zalaganju nekretnine, a u svrhu obezbjeđenja otplate kredita, koji je prethodno zaključen sa R. I. i u kojem su navedene nekretnine „K.“ koje su garancije vraćanja kredita detaljno opisane, a koji ugovor je potpisan od strane direktora „K.“ d.d. Ž. E. B., zatim direktora „BH P.“ Z. B. i predstavnika Raiffeisen leasing d.o.o. S. A. S. i B. H.

Iz uvida u uplatnicu „ABS“ banke d.d. S. filijala T. od 02.10.2008. godine i izvod iste banke broj 35 za „K.“ d.d. Ž. od 02.10.2008. godine proizilazi da je navedenog dana „K.“ d.d. Ž. uplatio firmi „BH P.“ d.o.o. S. kao primaocu iznos od 297.481,74 KM, a kao svrha doznake je navedeno da se radi o uplati po predračunu broj 03/08.

Uvidom u avansni račun „BH P.“ d.o.o. S. broj 03/08 od 06.10.2008. godine utvrđeno je da je navedeno privredno društvo fakturisalo „K.“ d.d. Ž. treći avansni račun

po ugovoru od 04.06.2008. godine, u iznosu od 297.481,74 KM sa PDV-om, nakon što je ovaj iznos već plaćen 02.10.2008. godine.

Dakle, tek nakon svega napred navedenog tj. zaključenja ugovora, odluka o zaduživanju K., garancija i hipoteke nad imovinom K. i plaćanja tri avansna računa „BH P.” d.o.o. S. od strane K., je dana 14.10.2008. godine od strane nadležnog registarskog suda izvršen upis istupanja optuženog kao osnivača privrednog društva „BH P.” d.o.o. S. i tek od tada optuženi i formalno više nije bio osnivač ovog privrednog društva, a zbog načela konstitutivnosti upisa iz člana 4. stav 1. tačka 6. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), kojim je propisano da trenutkom upisa u registar faktičke činjenice koje se odnose na subjekt upisa postaju pravne, odnosno trenutkom upisa u registar konstituiraju se određena prava te djelovanje registracije prema trećim osobama.

Iz uvida u izvod iz zapisnika sa druge redovne sjednice trećeg saziva nadzornog odbora „K.” d.d. Ž. broj 07-2-2/2-III/08 od 29.10.2008. godine, kojoj su osim članova nadzornog odbora prisustvovali i direktor E. B. te izvršni direktori K. T., H. S. i O. A. i pomoćnik direktora M. K., utvrđeno je da je na ovoj sjednici, između ostalog, pod tačkom 4. dnevnog reda usvojen zaključak kojim se usvaja izmjena odluke o dugoročnom zaduženju društva kod „Raiffeisen leasing” u iznosu od 664.679,72 eura ili 1.300.000,00 KM (a ranija odluka je bila na iznos od 623.248,95 eura ili 1.218.969,00 KM), a u odnosu na ovu tačku je navedeno da je izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove O. A. kao izvjestilac upoznao nadzorni odbor društva o izmjeni odluke o dugoročnom zaduženju društva kod „R. I.”, odnosno potrebi povećanja iznosa dugoročnog zaduženja proisteklog iz aktivnosti na realizaciji investicija koja je predmet leasinga. Nadalje, pod tačkom 5. dnevnog reda sjednice je izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove O. A. kao izvjestilac upoznao nadzorni odbor društva o potrebi verifikacije odluke o davanju garancije „BH P.” d.o.o. S. za nabavku opreme vezane za ugovor o poslovno tehničkoj saradnji broj I-01-907/08 od 30.07.2008. godine tj. realizaciji investicije rekonstrukcije energetskih postrojenja i proizvodnje biogoriva pa je nadzorni odbor jednoglasno usvojio odluku o odobrenju davanja garancije, kojom pod tačkom I daje saglasnost i odobrenje za davanje garancije od strane „K.” d.d. Ž. društvu „BH P.” d.o.o. S. za nabavku opreme vezane za ugovor o poslovno tehničkoj saradnji broj I-01-907/08 od 30.07.2008. godine, pod tačkom II ovlašćuje direktora društva E. a B. da u ime „K.” d.d. Ž. potpiše ugovor o garanciji nabavke opreme društvu „BH P.” d.o.o. S. u vrijednosti od 1.700.000,00 KM, koju će društvo „BH P.” d.o.o. S. kupiti preko „Raiffeisen leasinga” d.d. S., a pod tačkom III je zadužen također direktor društva da sa supotpisnicima, shodno ugovoru o poslovno tehničkoj saradnji I-01-907/08 od 30.07.2008. godine, potpiše aneks ugovora sa društvom „BH P.” d.o.o. S. kojim će obezbijediti svu potrebnu zaštitu i garancije u slučaju da društvo „BH P.” d.o.o. S. ne bude ispunjavalo svoje ugovorene obaveze plaćanja kupljene opreme preko „R. I.” d.d. S. i naposljetku pod tačkom IV je navedeno da ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a za njenu realizaciju se zadužuje direktor društva.

Uvidom u avansni račun „BH P.” d.o.o. S. broj 04/08 od 02.12.2008. godine utvrđeno je da je navedeno privredno društvo fakturisalo „K.” d.d. Ž. četvrti avansni račun po ugovoru od 04.06.2008. godine, u iznosu od 260.000,00 KM sa PDV-om.

Iz uvida u uplatnicu „ABS“ banke d.d. S. filijala T. od 03.12.2008. godine i izvod iste banke broj 49 za „K.“ d.d. Ž. od 03.12.2008. proizilazi da je navedenog dana „K.“ d.d. Ž. uplatio firmi „BH P.“ d.o.o. S. kao primaocu iznos od 260.000,00 KM, a kao svrha doznake je navedeno da se radi o uplati po računu broj 04/08 - avansni račun.

Iz uvida u dopis Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH d.d. S. broj 02-6-2980/16 od 17.03.2016. godine utvrđeno je da su isti na osnovu naredbe ovog suda dostavili sudu listu vlasnika vrijednosnih papira za društvo „K.“ d.d. Ž., na okolnost načina i perioda sticanja dionica u privrednom društvu „K.“ d.d., iz koje proizilazi da su „BH P.“ i E. B. dioničari navedenog privrednog društva sa određenim brojem dionica, te listu prvih deset dioničara ovog društva iz koje je vidljivo da je u toku 2009. godine „BH P.“ postao jedan od dioničara sa udjelom od 2,28% dionica i našao se među prvih sedam dioničara „K.“ d.d. i da je E. B. od 2007. godine, od kada egzistiraju ovi podaci registra vrijednosnih papira, bio vlasnik dionica sa procentom od 2,12% a 2016. godine sa 2,34% dionica, kao i potvrdu o stanju na računu na dan 15.03.2016. godine za E.a B.a iz koje se vidi da je isti u periodu od 05.06.2002. godine do 23.02.2009. godine kupovao dionice „K.“ i potvrdu o stanju na računu „BH P.“ d.o.o. S. na dan 15.03.2016. godine, gdje se vidi na koji način su vršene transakcije, odnosno vršena kupovina dionica K. od strane „BH P.“, a „BH P.“ je kupovao dionice putem berze od 08.05.2009. godine do 05.02.2013. godine.

Uvidom u izvod iz sudskog registra O. suda u S. broj 065-0-RegZ-18-009210 od 02.11.2018. godine, za privredno društvo „T. T.“ d.o.o. proizilazi da je kao suosnivač navedenog privrednog društva upisan S. R., koji je ujedno upisan i kao direktor i osoba ovlaštena za zastupanje navedenog privrednog društva.

Iz ugovora o zakupu viljuškara broj 01-0101-361/10 od 15.03.2010. godine, ugovora o zakupu poslovnog prostora broj 01-0102-922/09 od 12.06.2009.godine, Aneksa ugovora o zakupu poslovnog prostora broj 01-0101-1000/09 od 09.07.2009. godine utvrđeno je da u periodu koji je naznačen u ugovorima „K.“ daje svoje poslovne prostore ili opremu u zakup firmi „BH P.“, a Aneksom ugovora o zakupu poslovnog prostora od 12.06.2009. godine broj 01-0101-1096/10 od 07.06.2010.godine se dopunjava prethodni ugovori u smislu da se dopunjava naziv „BH P.“ koji je u međuvremenu promijenio sjedište iz S. u Ž.

Nadalje, aneksom broj: AS/09/09 okvirnog ugovora o finansiranju opreme za projekat proizvodnje drvenih peleta broj: AS 552/08 zaključen između R. I. d.o.o. S., K. d.d. Ž. i BH P. d.o.o. S. od 02.01.2009. godine, se mijenja kamatna stopa ugovorena u ranijem ugovoru, tako da se kamatna stopa za „K.“ mijenja sa ranijeg utvrđenog iznosa na iznos od 8,44%, a za „BH P.“ se mijenja sa ranijeg iznosa na iznos od 9,265%, sve na godišnjem nivou.

Iz izvoda iz zapisnika sa 21. sjednice Nadzornog odbora (III saziv) „K.“ d.d. Ž. održane 25.03.2010. godine, kojoj su osim članova Nadzornog odbora prisustvovali i direktor E. B. te izvršni direktori K. T., H. S., O. A. i drugi, proizilazi da je na navedenoj sjednici pod tačkom 2.d) dnevnog reda jednoglasno donesen zaključak kojim se obavezuje Uprava društva da organizuje sastanak sa predstavnicima „BH P.“, na kojem će usaglasiti mogućnost preuzimanja plaćanja obaveza prema „R. I.“ d.o.o. S. od strane

„BH P.“ te nakon toga Nadzornom odboru predloži konkretne prijedloge za rješenje spornog pitanja.

Iz izvoda iz zapisnika sa 4. vanredne sjednice Nadzornog odbora (III saziv) „K.“ d.d. Ž. održane 21.04.2010. godine, koja se odnosi na donošenje zaključaka u vezi sa plaćanjem obaveza prema „R. I.“ koje je preuzela firma „BH P.“ d.o.o. a za koje je garant bio „K.“, budući da BH „P.“ nije plaćala ove obaveze, kojoj su osim članova Nadzornog odbora prisustvovali i direktor E. B. te izvršni direktori M. M., H. S., O. A. i predstavnici „BH P.“ Z. S., B. P. i S. H., proizilazi da je na navedenoj sjednici pod tačkom 3. dnevnog reda jednoglasno donesen zaključak kojim se usvaja odluka o dezinvestiranju u pogon za proizvodnju peleta, kao i da se direktor i Uprava društva zadužuju da sklope odgovarajuće ugovore sa „BH P.“ i „R. I.“ o prenosu prava i obaveza po osnovu finansiranja i korištenja opreme sušare i prese u pogonu za proizvodnju peleta, kao i da će u skladu sa zahtjevom „R. I.“ „K.“ ostati u obavezi da pruži jemstvo za „BH P.“ u vidu bianco mjenice i hipoteke na zemljište i zgrade u krugu RJ A.. Iz uvida u odluku nadzornog odbora K. d.d. Ž. o dezinvestiranju pogona za proizvodnju peleta broj 07-2-2/III-5/10 od 21.04.2010. godine utvrđeno je da je nadzorni odbor donio odluku da se dezinvestira pogon za proizvodnju peleta, a da K. d.d. nastavi sa otplatom rata leasinga.

Iz uvida u Odluku Nadzornog odbora K. d.d. Ž. o razrješenju dužnosti direktora Društva broj 07-2-2/III-12/10 od 24.11.2010. godine utvrđeno je da je istom E. B. razrješen dužnosti direktora društva.

Iz izvoda iz zapisnika sa 20. redovne sjednice Nadzornog odbora (III saziv) „K.“ d.d. Ž. održane 23.12.2010. godine, kojoj su osim članova Nadzornog odbora prisustvovali i direktor O. A. te izvršni direktori B. P. i M. M., proizilazi da je na navedenoj sjednici pod tačkom 2. dnevnog reda donesen zaključak o raskidu ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji zaključno sa 31.12.2010. godine, zbog neispunjenja ugovorom preuzetih obaveza od strane „BH P.“, a pod tačkom 8. da se uvidom u arhivsku dokumentaciju nadzornog odbora utvrdi kojeg datuma i pod kojim okolnostima je nadzorni odbor donio odluku kojom se nekretnine A. „K.“ stavljaju pod hipoteku te da se o tome izvijesti Nadzorni odbor na narednoj sjednici. Iz uvida u Odluku Nadzornog odbora K. d.d. Ž. o raskidanju ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji, zajedničkom ulaganju i zakupu poslovnog prostora broj 07-2-2/III-14/10 od 23.12.2010. godine proizilazi da je ovom odlukom Nadzornog odbora raskinut navedeni ugovor.

Iz izvoda iz zapisnika sa 21. redovne sjednice Nadzornog odbora (III saziv) „K.“ d.d. Ž. održane 02.03.2011. godine, kojoj su osim članova nadzornog odbora prisustvovali i direktor O. A. te izvršni direktori B. P. i Z. H. i predsjednik sindikalnog odbora M. T., proizilazi da je na navedenoj sjednici pod tačkom 2. dnevnog reda donesen zaključak da sekretar društva izvrši ponovni uvid u dokumentaciju Nadzornog odbora, kako ovog tako i prošlog saziva, te dostavi informaciju na okolnosti donošenja odluke o stavljaju pod hipoteku imovine „A.“, te je takođe konstatovano da je nadzorni odbor informisan o uslovima koje je ponudio „Raiffeisen leasing“ za razrješenje daljeg finansiranja opreme za proizvodnju peleta, prema kojim bi „R. I.“ postao vlasnikom nekretnina „A.“, a Nadzorni odbor je na toj sjednici jednoglasno donio zaključak da nije u mogućnosti prihvatiti postavljene uslove „R. I.“.

S tim u vezi, ugovori i dokumenti koji se odnose na navedeni ugovor o finansijskom leasingu su ugovor o finansijskom leasingu broj 8527/10 zaključen između Raiffeisen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. Ž., zapisnik o preuzimanju sačinjen od Raiffeisen leasing d.o.o. S. od 15.09.2010. godine, faktura K. ZR G. broj 573/2010 od 15.09.2010. godine, ugovor o cesiji zaključen 22.06.2010. godine, izvod Raiffeisen bank broj 183 za komitenta R. I. d.o.o. S. od 15.09.2010. godine, pregledi iz glavne knjige Raiffeisen leasing d.o.o. od 28.06.2012. godine, ugovor o finansijskom leasingu broj zaključen između Raiffeisen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. S. od 20.04.2009. godine, Aneks broj ugovora o finansijskog leasingu broj od 28.06.2010. godine, zapisnik o preuzimanju sačinjen od R..... I..... d.o.o. od 25.06.2009. godine, faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: od 13.05.2009. godine, faktura Moravskoslesky Ross broj: od 16.05.2009. godine, faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 23.06.2009. godine, izvod Raiffeisen bank broj ... za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 18.05.2009. godine, izvod Raiffeisen bank broj za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 29.06.2009. godine i pregled iz glavne knjige Raiffeisen leasing d.o.o. broj dnevnika od 28.06.2012. godine, ugovor o finansijskom leasingu broj zaključen između Raiffeisen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. S. od 20.04.2009. godine, Aneks broj 01/10 ugovora o finansijskog leasingu broj od 28.06.2010. godine, zapisnik o preuzimanju sačinjen od Raiffeisen leasing d.o.o. za Ugovor broj od 23.04.2009. godine, zatim ukupno šest faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. i to broj: FV od 19.04.2009. godine, zatim od 22.04.2009. godine, FV od 22.04.2009. godine, FV od 22.04.2009. godine, FV od 22.04.2009. godine, izvod Raiffeisen bank broj za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 27.04.2009. godine, zatim pregled iz glavne knjige Raiffeisen leasing d.o.o broj dnevnika od 28.06.2012. godine, ugovor o finansijskom leasingu broj zaključen između Raiffeisen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. S. od 27.03.2009. godine, Aneks broj Ugovora o finansijskog leasingu broj 7565/09 od 31.03.2009. godine, zapisnik o preuzimanju sačinjen od Raiffeisen leasing d.o.o. za ugovor broj 7565/09 od 08.04.2009. godine, faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 01.04.2009. godine, izvod Raiffeisen bank broj za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 07.04.2009. godine, ugovor o finansijskom leasingu broj zaključen između Raiffeisen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. S. od 27.03.2009. godine, Aneks broj ugovora o finansijskom leasingu broj od 31.03.2009. godine, zapisnik o preuzimanju sačinjen od Raiffeisen leasing d.o.o. za ugovor broj od 08.04.2009. godine, zatim dvije fakture Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 24.03.2009. godine i FV od 25.03.2009. godine, izvod Raiffeisen bank broj za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 07.04.2009. godine, ugovor o finansijskom leasingu broj zaključen između Raiffesen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. S. od 20.01.2009. godine, Aneks Ugovora broj ugovora o finansijskog leasingu broj od 19.03.2009. godine, Aneks broj istog ugovora od 28.06.2010. godine, zapisnik o preuzimanju sačinjen od Raiffeisen leasing d.o.o. za ugovor broj, Faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 20.01.2009. godine, faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 16.03.2009. godine, izvod Raiffeisen bank broj ... za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 20.03.2009. godine, izvod Raiffeisen bank broj 13 za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 20.03.2009. godine, pregled iz glavne knjige Raiffeisen leasing d.o.o broj od 28.06.2012. godine, ugovor o finansijskom leasingu broj zaključen između Raiffeisen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. S. od 22.01.2009. godine, Aneks broj Ugovora o finansijskog leasingu broj od 13.03.2009. godine, zapisnik o preuzimanju sačinjen od Raiffeisen leasing d.o.o.

za ugovor broj, faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 20.01.2009.godine, faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 27.02.2009.godine, izvod Raiffeisen bank broj ... za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 03.03.2009. godine, pregled glavne knjige broj za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 13.03.2009.godine, ugovor o finansijskom leasingu broj zaključen između Raiffeisen leasing d.o.o. S. i BH P. d.o.o. S. od 27.03.2009. godine.

Radi se o pratećoj dokumentaciji za osnovni ugovor o leasingu, okvirni ugovor je predviđao nabavku opreme, dakle sedam različitih dijelova te opreme i za svaki od tih dijelova opreme zaključen je pojedinačni ugovor o leasingu, dakle pet ugovora je Raiffeisen leasing zaključio sa firmom „BH P.“, a dva ugovora sa firmom „K.“ d.d. Ž., i tačno je određeno i utvrđeno koji dio opreme i koja je vrijednost te opreme i to je prateća dokumentacija Raiffeiseng leasinga o preuzimanju navedene opreme, kao i Aneks broj ugovora o finansijskom leasingu broj od 31.03.2009. godine, zapisnik o preuzimanju sačinjen od Raiffeisen leasing d.o.o. za ugovor broj od 08.04.2009. godine, faktura Moravskoslesky Ross s.r.o. broj: FV od 29.03.2009. godine, Izvod Raiffeisen bank broj za komitenta Raiffeisen leasing d.o.o. S. na dan 07.04.2009. godine, a navedene fakture se odnose na okolnost da je oprema koja je bila predmet leasinga, koja je kasnije instalirana u krugu „K.“ i koja je služila za proizvodnju peleta uvezena iz Č. firme M. R.

Na okolnosti finansijskih rezultata poslovanja „K.“ i „BH P.“ u periodu od 2007. pa do kraja 2010. godine kantonalna tužiteljica je priložila dokumentaciju koja je u optužnici navedena redoslijedom od 100. do 113.: Bilans uspjeha K. d.d. Ž. za period 01.01.-31.12.2007.godine, Bilans stanja K. d.d. Ž. na dan 31.12.2007. godine, Bilans uspjeha K. d.d. Ž. za period 01.01.-31.12.2008. godine, Bilans stanja K. d.d. Ž. na dan 31.12.2008. godine, Bilans uspjeha K. d.d. Ž. za period 01.01.-31.12.2009. godine, Bilans stanja K. d.d. Ž. na dan 31.12.2009. godine, Bilans uspjeha K. d.d. Ž. za period 01.01.-31.12.2010.godine, Bilans stanja K. d.d. Ž. na dan 31.12.2010. godine, Bilans uspjeha BH P. d.o.o. za period 01.01. do 30.06.2009. godine, Bilans stanja BH P. d.o.o. na dan 30.06.2009. godine, Bilans uspjeha BH P. d.o.o. za period 01.01.do 31.12.2009. godine i Bilans stanja BH P. d.o.o. na dan 31.12.2009. godine, posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji-polugodišnji obračun za BH P. d.o.o. za period 01.01.2009. godine do 31.12.2009. godine izdat od Agencije za finansijske, informatičke i posredničke usluge d.d. S. – Poslovnica S. od 29.01.2010. godine, statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja BH P. d.o.o. za 2009. godinu.

Dokazi na okolnost koji računi su ispostavljeni „K.“ d.d. u vezi sa rekonstrukcijom kotlovnice od strane firme „BH P.“ i drugih pravnih lica su faktura BH P. d.o.o. broj od 26.12.2008. godine, faktura BH P. broj od 16.07.2009. godine, faktura H. d.o.o. b. od 11.12.2009. godine zajedno sa otpremnicom broj od 11.12.2009. godine, račun „Dž. E.“ d.o.o. br. od godine, r. V. T. broj od godine, F. A2-E. d.o.o. Ž. br. od godine zajedno sa otpremnicom br., račun Š. d.o.o. br.od godine, račun-otpremnicu B. valves d.o.o. br. od godine, račun R. d.o.o. br..... od godine, r. R. br..... od godine, f. A. Ž. br..... od godine zajedno sa obračunskim listom za izradu betonskih stopa od godine, zatim računi ispostavljeni K. d.d. u vezi sa izgradnjom nadstrešnice na iste okolnosti: faktura BH P. d.o.o broj od godine, r. B. Ž. br..... od godine, f. Z. Ž. br..... od 27.11.2008. godine uz otpremnicu br. od godine, F. A. Ž. br..... od godine, zajedno sa obračunskim listom za izvođenje radova na centralnom platou kotlovnice od godine, r. Ag. za projektovanje A. br..... od godine, faktura A. d. Ž. br..... od godine

zajedno sa obračunskim listom od godine, račun In T. d.o.o. br. od godine, račun L. d.o.o. Ž. br. od godine, račun M. d.o.o. Banovići br. od godine uz izvještaj o radu dizalice, račun M. d.o.o. B. br. od godine uz izvještaj o radu dizalice, račun BH P. d.o.o. broj 03/08 od 14.07.2008. godine, račun S. d.o.o. br. od 25.07.2008. godine, pregled troška po zamjenskom kontu N54 K. d.d. period izdavanja do godine (15 stranica), a na okolnost koja vrsta i količina robe je izdata iz magazina „K.“ za potrebe navedenih projekata rekonstrukcije kotlovnice i izgradnju nadstrešnice, faktura E. d.o.o. Ž. broj od godine uz građevinski dnevnik d.d. K. (2 stranice) od i godine i narudžbenicu K. d.d. od godine, račun BH P. d.o.o. br. od godine, zatim I. K. d.d. na okolnost vrste i količine materijala izdatog iz magazina „K.“ za potrebe izrade i izgradnje nadstrešnice br., br. od godine, br. od godine, br.od godine, br... od godine, br., br., br., br., br... od godine, br..... od godine, br..., br..., br..., br..... od godine, broj od godine, br. od godine, br..... od godine, br....., br....., br....., br....., br.... od godine, br....., br....., br....., br....., br....., br....., br.... od godine, br..... od godine, br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., broj br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br....., br..... i br....., rekapitulacija konta i K..... d.d. Ž....., zatim dokazi koji se odnose na kartice K..... d.d. Ž..... kartica: konta od rednog broja do rednog broja....., a na okolnost knjiženja robe, materijala koji su naznačeni u prethodno navedenim fakturama, a koje fakture su ispostavljene K..... d.d. Ž....., dakle kartica konta (građevine) K..... d.d. Ž..... za period od do godine, kartica konta (građevine) K..... d.d. Ž..... za period od do godine, kartica K.....d.d. osnovnog sredstva nadstrešnica II od godine, K..... K..... d.d. osnovnog sredstvanadstrešnica I odgodine, K.... K..... d.d. osnovnog sredstva..... presa za peletiranje sa pripadajućom opremom odgodine, kartica K..... d.d. osnovnog sredstva sušara sa ventilacijskim sistemom odgodine, kartica K..... d.d. osnovnog sredstva postolje drobilice odgodine, kartica K..... d.d. osnovnog sredstva sistem mjerenja i regulisanja kotla P..... od godine, k. K. d.d. osnovnog sredstva transporter za kotao II, k. K. d.d. osnovnog sredstva transporter za kotao I, kartica K..... d.d. osnovnog sredstva transporter za dovod zraka, kartica K..... d.d. osnovnog sredstva transporter za odvoz pepela, kartica K..... d.d. osnovnog sredstvatransporter piljevine, k. K. d.d. osnovnog sredstvadrobilica cijepalica, zatim k. K. d.d. osnovnog sredstva uređaj za pripremu goriva u cijepani materijal, zatim kartice d.d. osnovnog sredstva kotlovi P..... sa opremom, prethodno navedene kartice odnose se na evidentiranje osnovnih sredstava, a koja su bila predmet ugovora, kako o rekonstrukciji kotlovnice, tako i pogona za proizvodnju peleta, a sljedeće kartice odnose se na evidentiranje i knjiženje opreme i uređaja koji se odnose na rekonstrukciju kotlovnice: k. K. d.d. k. za dobavljača BH P.... d.o.o. S..... za period dogodine, zatim k. K. d.d. kontaza dobavljača BH P..... d.o.o. S..... za period do godine, k.... K..... d.d. k. za dobavljača BH P..... d.o.o. S..... za period dogodine, zatim za k... za dobavljača BH P..... d.o.o. S.....za period do godine, za k.za dobavljača H..... d.o.o. Ž..... za perioddo godine, konto za dobavljača H..... d.o.o. Ž..... za period..... do godine, konto za dobavljača H..... d.o.o. Ž..... za period dogodine, kontoza dobavljača H..... d.o.o. Ž..... za period do godine, k....za dobavljača Dž..... E..... d.o.o. Ž..... za period dogodine, konto..... za dobavljača V..... inženjering d.o.o. za period od do godine, k..... za dobavljača V..... inženjering d.o.o. za period do godine,k.... za dobavljača V..... inž..... d.o.o. za period do godine, konto ... za dobavljača

Nadalje, r.... ispostavljeni „B....P....“ d.o.o. za rekonstrukciju kotlovnice od različitih dobavljača su r.... F... građevinske opreme d.o.o. B.... br.....od godine uz br....,.....i n.... od godine, r.... F.... građevinske opreme d.o.o. B.... br..... od godine uz ponudu od godine, još dva r.... F..... građevinske opreme d.o.o. B.... i to br..... od godine uz o.... br.... i br..... odgodine uz o.... broj račun F.... doo T.... broj od godine, račun E.... U.... d.o.o. Ž.... broj od godine uz uvjerenje o registraciji obveznika PDV-a od godine, r.... DŽ.... E.... d.o.o. od godine, r.... d.o.o. A.... invest br..... odgodine, račun M.....c..... br..... od godine i br..... od godine, r.... F.... građevinske opreme B.... broj odgodine uz o..... br....., r.... L.... br..... odgodine, f.... P..... Ž.... br..... od godine uz sp..... na 4 st....., zatim firme M.... dd T. brojod godine uz ot.... br..... i, f.... br..... od godine uz otpremnicu br....., faktura br..... od godine, f.... od godine, f..... od godine, f.... br..... od godine, f..... od godine uz otp.... br....., f..... odgodine, f.br..... od godine, f.... br..... od godine uz otp.... br...., f....br..... od godine, f....br..... od godine uz ot.... br.... i, faktura broj od godine, f. br..... od godine, to su sve bile f.... M..... d.d. T....., zatim slijede r.... Z.... Z.... d.o.o. Ž.... i to: r.... br..... od godine uz otpremnicu broj, r.... br.... od godine uz ot.... broj i otpremnicu broj , račun broj od godine uz otpremnicu broj , račun broj..... od godine uz otpremnicu broj..... i broj 09-i broj..... , računbroj od..... godine uz otpremnicu broj i broj, račun broj od godine uz otpremnicu broj, račun broj od godine uz otpremnicu i broj, račun broj od godine uz otpremnicu broj i, račun broj odgodine uz otpremnicu broj, račun broj odgodine uz otpremnicu broj i, račun broj od godine uz otpremnicu broj , račun broj od godine uz otpremnicu broj, račun broj od godine uz otpremnicu broj i, račun broj od godine uz otpremnicu broj, račun broj od godine uz otpremnicu broj, račun broj od godine uz otpremnicu broj , račun broj od godine uz otpremnicu broj, račun broj od godine uz otpremnicu broj i, račun broj odgodine

uz otpremnicu broj, račun broj od godine uz otpremnicu broj, račun brojod godine uz otpremnicu broj i broj, faktura broj od godine, faktura broj od godine uz otpremnicu broj, faktura broj od godine uz otpremnice broj,..... i, faktura broj od godine uz otpremnicu broj, faktura broj od godine uz otpremnicu broj, faktura broj od godine uz otpremnicu broj, faktura broj od godine uz otpremnicu broj, faktura broj od godine uz otpremnicu broj, faktura broj od godine uz otpremnicu broj

[illegible]

U dokaze su uvršteni i opšti devizni nalozi BBI banke za „BH P...” d.o.o., ukupno 28 naloga, na okolnost da su na navedene račune banke vršene devizne uplate i konverzija i isplate sa navedenog računa, i to: nalog brojod ... godine, broj od godine, brojod godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj odgodine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, broj od godine, a u dokaze optužbe su uvršteni i kontrolnik obrađenih loro doznaka BBI banke za BH P.... d.o.o. u periodu od do godine, na okolnost da su vršene devizne uplate sa računa „BH P....” na račun „Moravskoslezsky Ross”, dakle Češke firme, kao i nekih drugih inostranih firmi, a što se vidi u izvodu BBI banke te kontrolnik obrađenih nostro doznaka BBI banke za BH P.... d.o.o. u periodu oddogodine, na istu okolnost.

Iz dopisa Sparkasse bank d.d. Sarajevo broj odgodine utvrđeno je da je firma „BH P.....“ d.o.o. Sarajevo imala otvoren transakcijski račun kod navedene banke,

ali da po istom nije bilo prometa u traženom periodu, a odnosi se na period od osnivanja do 2009. godine zaključno sa godine, nakon čega je račun blokiran.

Izvršen je uvid u dopis H. A. A. B. d.d. broj od godine uz CD u prilogu, na kojem se nalaze podaci o promjenama na transakcijskom računu „BH P.....“ d.o.o. u periodu do godine, a na istu okolnost prometa i transakcija na računu.

U dokaze je uvršten i veći broj carinskih deklaracija za uvezenu opremu, i to carinska deklaracija broj C 40073 od godine u vezi sa uvozom mašine za drobilicu marke Vecoplan plan uz sljedeću dokumentaciju: račun V. broj od godine, račun proforma V. broj od godine, djelimična faktura V. broj od godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu od godine, račun avans broj Vecoplan od godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu od godine, dispozicija za uvoz robe BH P..... d.o.o. od godine, prijava carinske vrijednosti BH P.....d.o.o. odgodine i izjava BH P.... d.o.o. od godine, račun VDM d.o.o. Zagreb broj od godine, obrazac brojod godine, priznanica Riva d.o.o. broj od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova za osnovicu PDV-a od godine, izjava o troškovima od godine i zahtjev BH P..... d.o.o. za izmjenu podataka u prijavi od godine uz fotokopiju fotografije, zatim carinska deklaracija broj od godine na okolnost odnosi se na okolnost uvoza ploča pultova ormara i ostalih nosača struje opremljene za napon razvodna kutija komada 5. uz dokumentaciju: faktura Plocek Bohuslava broj odgodine, faktura Plocek Bohuslava broj od godine, dispozicija za uvoz robe od godine, prijava carinske vrijednosti - obrazac, izjava BH P. d.o.o. od godine, izjava o troškovima BH P.... od godine, račun Nutria d.o.o. Ž.... brojod godine, carinski obrazac broj, uvjerenje o kvalitetu izdato od Tehnoinspekt T.... odgodine, račun Tehnoinspekt broj od godine, carinski obrazac broj, carinska isprava broj, priznanica Riva d.o.o. broj od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, carinski obrazac broj CZ, potom carinska deklaracija broj C od godine na okolnost uvoza dijelova odnosno valjaka za transporter ukupno 36 komada sa dokumentacijom: faktura Plocek Bohuslava broj od godine, dispozicija za uvoz robe od godine, prijava carinske vrijednosti od istog datuma i izjava BH P.... d.o.o. od istog datuma, račun Windles d.o.o. broj od godine, carinski obrazac broj od godine, carinski obrazac broj, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, izjava o troškovima od godine, priznanica Riva d.o.o. broj od godine, zatim carinska deklaracija broj C ... odgodine na okolnost da je firma BH P.... od Bohuslava Ploceka uvezla spojni i kontaktni materijal elemente za kablove spojke nastavke pločice ukupno 3896 komada uz fakture Bohuslava Ploceka broj i od godine i broj:,, od godine, dispozicija za uvoz robe odgodine, Ložny list odgodine, potvrda Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije od godine, prijava carinske vrijednosti od istog datuma, izjava BH P..... i izjava o troškovima od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, jedinstvena carinska isprava D-10907/17 od godine, carinski obrazac CZ206500 od godine, specifikacija faktura od godine, zatim carinska deklaracija broj C 247 od godine na okolnost da je firma BH P.... od B..... P..... uvezla mašine za automatsku obradu podataka ulazne i izlazne jedinice sa jedinicom memorije, dakle ploča, procesora i ulaz i izlaz analogni i digitalni, ukupno 25 komada uz dokumente: faktura broj izdata od P..... B..... od godine, potvrda Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije od godine, dispozicija za uvoz robe od godine, prijava carinske

vrijednosti od godine, izjava BH P.....d.o.o. od godine, faktura P....B..... broj od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, izjava o troškovima od godine, priznanica Riva d.o.o. broj od godine, zahtjev za izdavanje potvrde o ispunjavanju mjeriteljskih i drugih uslova, priznanica Riva d.o.o. broj od godine, zatim carinska deklaracija broj C 4983 od godine na okolnost da je firma BH P.... od B..... P.... uvezla zupčanike i druge elemente - točkovi za zupčanike ukupno 20 komada uz dokumentaciju: faktura P... B..... broj od godine, dispozicija za uvoz robe od godine, prijava carinske vrijednosti od istog datuma, izjava BH P.... d.o.o. od godine, faktura P..... Ž.. od godine, priznanica R..... d.o.o. broj od godine, obrazac broj od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine i izjava o troškovima od godine, zatim carinska deklaracija broj C 9045 od godine na okolnost da je BH P... od firme M..... R.... uvela H profile visine veće od 180 metara, dakle željezni profili H 240, ukupno 2848 kilograma, uz sljedeću dokumentaciju: faktura M..... R.... s.r.o. broj od godine, specifikacija M..... R..... s.r.o od godine, dispozicija od godine, prijava carinske vrijednosti, izjava o osiguranju BH Pe.... d.o.o. od godine, carinski obrazac broj, carinski obrazac broj, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine i carinski obrazac odgodine, zatim carinska deklaracija broj C 11109 od godine na okolnost da je BH P.... od firme M.... R.... uvezla digitalnu centralnu jedinicu sa memorijom i izlaznom jedinicom, dakle kontrolni sistem s kablovima - jedan komad, sa sljedećom dokumentacijom: faktura M..... R.... s.r.o. broj od godine, dispozicija od godine, prijava carinske vrijednosti, izjava o osiguranju od godine, carinski obrazac broj , carinski obrazac broj , carinski obrazac od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine i specifikacija broj , zatim carinska deklaracija broj C od godine na okolnost da je firma BH P..... od izvoznika „K....“ s.r.o. Č... R.... uvezla kotlove za centralno grijanje kotlovi na pelet sa gorionicima 2 komada i kotao na ugalj 1 komad uz dokumentaciju: faktura broj od godine, izjava BH P..... od godine, dispozicija za uvoz robe od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, carinski obrazac od godine, carinski obrazac , priznanica Riva d.o.o. broj od godine, izjava o troškovima od godine i pregled zavisnih unutrašnjih troškova odgodine, zatim carinska deklaracija broj od godine od godine na okolnost da je firma BH P..... od izvoznika M.... R.... iz Č....R.... uvezla dio za presu za proizvodnju peleta vrijednosti 10.874,38 KM, uz dokumentaciju: faktura broj od godine, Packing list broj od godine, dispozicija od godine, prijava carinske vrijednosti, izjava o osiguranju od godine, carinski obrazac , carinski obrazac CZM , carinski obrazac M.. od godine te pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj od godine na okolnost da je BH P.... od firme M..... R.... i Č.... R..... uvezla transportnu liniju silosa u dijelovima vrijednosti KM uz dokumentaciju: fakturaod godine, Packing list-specifikacija od godine, dispozicija od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, izjava o osiguranju od godine, carinski obrazac , pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine sa skicom E.... S....., zatim carinska deklaracija broj..... od godine na okolnost da je firma BH p... od firme M.... R... iz Č.... R.... uvezla drobilicu za biomasu 1 komad vrijednosti 6.101,17 KM uz fakturu broj od godine, P.... list – specifikacija od godine, dispozicija od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, izjava o osiguranju od godine, carinski obrazac od godine, carinski obrazac od godine, obrazac MRN od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj od godine na okolnost da je BH p.... od firme E... d.o.o. S.... R... S....

uvezlo čelični silos sa nosačem u rasklopljenom stanju 1 komad vrijednosti 3.272,22 KM
 uz račun E... broj od godine, dispozicija na uvoz broj od godine,
 prijava carinske vrijednosti od godine, izjava o osiguranju od godine, račun
 broj.... od godine, carinski obrazac EUR.0206988, jedinstvena carinska isprava C...
 S...., pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, izjava o troškovima od
 godine, priznanica Riva d.o.o. broj od godine, međunarodni tovarni list CMR,
 jedinstvena carinska isprava od godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu od
 godine, zatim carinska deklaracija broj od godine na okolnost da je firma
 BH p... od firme F.... iz I. uvezla kotlove za centralno grijanje, 8 kotlova iz određenog
 tarifnog broja, a radi se o ukupno 10 komada ovakvih kotlova vrijednosti 3.611,64 KM,
 uz dokumentaciju: račun broj od godine, dispozicija od godine, prijava
 carinske vrijednosti od 16.07.2009. godine, izjava o osiguranju od godine, račun
 Š.... promet od godine, carinski obrazac EUR1, carinski obrazac od godine,
 pismo na italijanskom jeziku od 18. jula 2009. godine, pregled zavisnih unutrašnjih
 troškova od godine, instrukcije za upotrebu uređaja na i. jeziku na dvije stranice,
 carinska deklaracija broj Cod godine na okolnost uvoza firme BH p..... od
 izvoznika E.... d.o.o. S.... R...S....., elektromotori snage 37,3 vati 2 komada polovni,
 vrijednost 1.249,99 KM, uz dokumentaciju: račun E... broj od godine, račun
 E.... broj od godine, dispozicija za uvoz robe od 18.07.2009. godine, kao i
 prijava carinske vrijednosti od godine, izjava od godine, račun broj ... V.. P...
 company od istog datuma, međunarodni tovarni list C.., izjava o troškovima od
 godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od 18.07.2009. godine, priznanica R.
 d.o.o. broj od godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine na
 okolnost da je BH p. od firme AVS S. s.r.o. R... S... uvezao dijelove za presu za
 proizvodnju peleta, 2 komada, dakle radi se o matricama vrijednosti 424,48 KM, uz
 dokumentaciju: račun A.. S.... broj od godine, dispozicija od godine,
 prijava carinske vrijednosti do 27.07.2009. godine, međunarodni list SK, pregled
 zavisnih unutrašnjih troškova od godine, nadalje carinska deklaracija broj C od
 godine na okolnost da je BH p.... od A. S.... iz R... S... uvezao dijelove za presu za
 proizvodnju peleta, matrice i noževe, ukupno 4 komada, vrijednosti 585,22 KM, uz
 sljedeću dokumentaciju: račun A... S... broj od godine, dispozicija od
 godine, prijava carinske vrijednosti od godine, međunarodni list S., pregled
 zavisnih unutrašnjih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj C.... od
 godine na okolnost da je firma BH P... uvezla od firme M... R...., Č.....R..., kotlove za
 centralno grijanje, ukupno 40 komada, vrijednosti 18.264,86 KM, uz dokumentaciju:
 rješenje carinske ispostave R... T. od godine, ispravljena carinska deklaracija broj
 od godine, faktura M..... R..... s.r.o. broj od godine, faktura M.... R...
 s.r.o. broj od godine, dispozicija od godine, prijava carinske vrijednosti od
 godine i izjava o osiguranju od godine, carinski obrazac EUR.1 3023469, račun
 W. d.o.o. broj, međunarodni list C., carinski obrazac M. od godine na dvije
 stranice, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, zatim carinska deklaracija
 broj C..... od godine na okolnost da je firma BH p.... od firme E. d.o.o. S. uvezla
 koritasti pužni transporter sa motor reduktorom vrijednosti 683,10 KM, uz sljedeću
 dokumentaciju: račun EING broj od godine, račun-otpremnicu broj,
 dispozicija za uvoz robe po računu d.o.o. EING S., izjava o osiguranju od godine,
 prijava carinske vrijednosti od 06.09.2009. godine, međunarodni tovarni list C.,
 priznanica R. d.o.o. broj, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od 26.09.2009.
 godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine na okolnost da je BH p... od
 firme A. S. s.r.o. iz R. S. uvezla robu - mjenjač frekvencije prese za proizvodnju peleta

vrijednosti 542,26 KM, uz račun A. S. broj od godine, dispozicija od 30.09.2009. godine, međunarodni tovarni list C., prijava carinske vrijednosti od 30.09.2009. godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od 30.09.2009. godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine na okolnost da je BH P.. d.o.o. uvezla od A. S. s.r.o. iz R. S. uvezla mjenjač frekvencije prese za proizvodnju peleta komander SK vrijednosti 542,26 KM, uz račun A. S. broj od godine, dispozicija od godine, međunarodni tovarni list C., prijava carinske vrijednosti od godine i pregled zavisnih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine na okolnost da je firma BH P. uvezla od firme A. S. iz S. R. dijelove prese za proizvodnju peleta, matice za presu dva seta i nož za presu dva komada, ukupne vrijednosti 500,76 KM, uz račun A. S. broj, dispozicija od godine, P. list-specifikacija A. S. od godine, međunarodni list, prijava carinske vrijednosti od godine i pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine na okolnost uvoza opreme BH P. od AVS Slovakia iz Slovačke, uz račun broj A. S. od godine, faktura M. R. od godine, carinski obrazac EUR.1 416048, dispozicija za uvoz od godine, izjava o osiguranju od godine, izjava carinske vrijednosti od godine, međunarodni list, pregled unutrašnjih zavisnih troškova od godine, priznanica R. d.o.o. broj, zatim carinska deklaracija broj C od godine na okolnost uvoza robe od E. S. R. S. uz: račun E. broj od godine, račun E. broj od godine, generalno ovlaštenje od 22.11.2010. godine, prijava carinske vrijednosti od godine, račun E. d.o.o. T. broj od godine, međunarodni tovarni list C., pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, otpremnica certifikat uvoza-izvoza od godine, zatim carinska deklaracija broj C od ... godine na okolnost uvoza opreme od istog dobavljača E. S. S. uz: predračun E. broj, dispozicija za uvoz robe od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, izjava o osiguranju od istog datuma, carinski obrazac C., otpremnica račun E. S. broj od godine, izjava E. od godine, carinski obrazac D., priznanica R. d.o.o. broj od godine, pregled zavisnih troškova od godine, narudžba BH P. od godine, zatim carinska deklaracija broj C..... od godine uz dokumentaciju: račun F. Z. brojodgodine, prijava carinske vrijednosti od godine, izjava o osiguranju od godine, račun M...d.o.o. broj godine, pregled unutrašnjih troškova od godine, izjava o troškovima od godine, faktura B.... broj od godine, međunarodni tovarni list C., carinski obrazac D....., priznanica R. d.o.o. broj ... odgodine, zatim carinska deklaracija broj C..... od godine uz sljedeću dokumentaciju: račun A. S. broj od godine, dispozicija od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, međunarodni list, carinski obrazac od godine na dvije stranice, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine uz sljedeću dokumentaciju: račun A. Slovakia brojod godine, dispozicija od godine, kao i prijava carinske vrijednosti, međunarodni list, carinski obrazac od godine, pregled zavisnih unutrašnjih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine uz sljedeću dokumentaciju: račun A. S. broj od godine, prijava carinske vrijednosti od ... godine, dispozicija od godine, izjava o osiguranju od godine, pregled zavisnih troškova od godine, zatim carinska deklaracija broj C od godine uz sljedeću dokumentaciju: račun A. S. broj od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, dispozicija od godine, pregled zavisnih troškova od godine, međunarodni list, carinski obrazac M. od godine na dvije stranice, zatim carinska deklaracija broj C ... od godine uz sljedeću dokumentaciju: račun A. S. broj od godine, prijava carinske vrijednosti od ... godine, dispozicija od godine,

pregled zavisnih troškova od godine, međunarodni list S., carinski obrazac M. od godine na dvije stranice, zatim carinska deklaracija broj C od godine uz sljedeću dokumentaciju: račun A. S. broj od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, dispozicija od godine, pregled zavisnih troškova od 28.08.2010. godine, međunarodni list S., carinski obrazac M. od godine na dvije stranice, zatim carinska deklaracija broj C od godine uz: račun A. S. broj od godine, prijava carinske vrijednosti od godine, dispozicija od godine, pregled zavisnih troškova od istog datuma, međunarodni list S., carinski obrazac M. odgodine.

Napred navedene carinske deklaracije od broja C ... do broja C se odnose na carinske deklaracije koje su ispostavljene za robu u vezi sa rekonstrukcijom kotlovnice, dakle to je oprema koja je isporučena po deklaracijama za rekonstrukciju kotlovnice, a napred navedene carinske deklaracije od broja C pa do C se odnose na opremu koja je isporučena firmi „BH P.“ u vezi sa postrojenjem za proizvodnju peleta.

U dokaze optužbe su uvršteni i prevodi faktura sa Č. na Bosanski jezik, koje je izvršila S. Č., stalni sudski tumač za češki jezik, a prevedene su fakture koje se odnose na opremu koja je namijenjena za rekonstrukciju kotlovnice i u kojima je detaljno opisano šta od opreme se isporučuje u vezi sa navedenim fakturama, i to: fakture brojod godine i uz istu fakturu i faktura na češkom jeziku jer se uz svaki prevod nalazi i kopija fakture tj. original i prevod, zatim faktura broj od godine uz istu fakturu na češkom jeziku, prevod fakture broj od godine uz istu fakturu na češkom jeziku, prevod fakture broj od godine, prevod fakture broj od godine, prevod fakture broj od godine, prevod fakture broj od godine, prevod fakture broj od godine, prevod fakture broj od godine, prevod fakture broj od godine.

Takođe su u dokaze optužbe uvršteni kartica konta ... K. d.d. za BH P. d.o.o. od do godine, zatim ista kartica kompletno za 2009. godinu, kartica konta K. d.d. za BH P. d.o.o. za period odgodine do godine i kartica isti konto od godine do godine, s tim da je prva kartica vođena na broju (.....) a druga kartica (.....), kartica konta (.....) K. d.d. za ostale kratkoročne finansijske obaveze za period do godine, kartica konta K. d.d. za ostale kratkoročne finansijske obaveze za period do godine, kartica konta K. d.d. za ostale kratkoročne finansijske obaveze za period do godine, kartica konta K. d.d. za ostale kratkoročne finansijske obaveze za period do godine, kartica konta K. d.d. za BH P. (...) za period 01.01.2011. do 23.05.2011. godine, kartica konta K. d.d. za BH P. (...) za period 01.01.2011. do 23.05.2011. godine, kartica konta K. d.d. za BH P. (...) za period 01.01.2010. do 31.12.2010. godine, kartica konta K. d.d. za BH P. (...) za period 01.01.2009. do 31.12.2009. godine, kartica konta K. d.d. za BH P. (...) za period 01.01.2008. do 31.12.2008. godine, kartica konta K. d.d. za Raiffeisen leasing za period do datuma 31.12.2009. godine, kartica konta K. d.d. za Raiffeisen leasing (ugovor broj 7469/09) za period od 01.01.2009. do 31.12.2009. godine, kartica konta K.... d.d. za Raiffeisen leasing (ugovor) za period od 01.01.2009. do 31.12.2009. godine, kartica K. d.d. za Raiffeisen leasing (.....) za period od 01.01.2010. do 31.12.2010. godine i ista kartica za isti konto i za Raiffeisen leasing (.....) za period od 01.01.2010. do 31.12.2010. godine

U dokaze je uvršteno i više bankovnih izvoda za privredno društvo „BH P.“ d.o.o. S. i svi ovi izvodi za navedeno privredno društvo odnose se na novčane finansijske tokove, transakcije, uplate, isplate i doznake, a sve to u vezi sa navodima vještaka M. M. koja je vršila uvid u navedenu finansijsku dokumentaciju i na osnovu nje sačinila dio nalaza i mišljenja koji se odnosi na finansijske tokove i novčane tokove u firmi „BH P.“ d.o.o. S., i to: Izvod R. b. broj .. za BH P. d.o.o. na dan 30.12.2008. godine, Izvod broj .. za BH P. d.o.o. na dan 29.12.2008. godine, Izvod broj .. za na dan godine, Izvod broj ... za godine, Izvod broj ... za 22.12.2008. godine, Izvod broj .. za 16.12.2008. godine, Izvod broj .. za dan 11.12.2008. godine, Izvod broj .. na dan 05.12.2008. godine, Izvod broj .. za dan 04.12.2008. godine, Izvod broj .. za 03.12.2008. godine, faktura B. P. broj od 02.12.2008. godine, na okolnost da je B. P. firmi BH P. ispostavio fakturu na iznos od 40.000 eura, zatim Izvod broj .. na dan 01.12.2008. godine, Izvod broj .. na dan 28.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 27.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 26.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 19.11.2008. godine uz ukupno 10 uplatnica uplatioca BH P. d.o.o. od 18.11.2008. godine, a sve uplatnice odnose se na plaćanje obaveza u vezi sa određenim uposlenicima, koje se odnose na obaveze uplate naknade i doprinosa za radnike, zatim Izvod broj .. na dan 18.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 17.11.2008. godine, izvod broj ... na dan 14.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 13.11.2008. godine, izvod broj .. na dan 11.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 10.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 06.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 05.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 04.11.2008. godine, Izvod broj .. na dan 31.10.2008. godine i uplatnica uplatioca BH P. od 31.10.2008. godine kojom su plaćene obaveze Upravi za indirektno oporezivanje, Izvod broj .. na dan 30.10.2008. godine, Izvod broj .. na dan 29.10.2008. godine, Izvod broj .. na dan 27.10.2008. godine, ugovor o zajmu broj od 23.10.2008. godine na okolnost da je BH P. dao u zajam novčani iznos od 200.000,00 KM K. d.d. Ž., a o istoj okolnosti i ovoj činjenici izjašnjavala se i vještak M. M. spominjući pozajmicu u navedenom iznosu, zatim Izvod za komitenta broj .. na dan 24.10.2008. godine, Izvod broj .. na dan 21.10.2008. godine, Izvod broj .. na dan 20.10.2008. godine, Izvod broj .. na dan 14.10.2008. godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu od 14.10.2008. godine, na okolnost da je dat nalog da se izvrši doznaka u iznosu od 20.000 eura na ime B. P., sa računa BH P., faktura B. P. broj ... od 11.11.2008. godine, na okolnost da je B. P. ispostavio fakturu BH P., u vezi sa regulacijom na kotlu u iznosu od 20.000 eura, Izvod broj .. na dan 09.10.2008. godine uz osam uplatnica uplatioca BH P. d.o.o. od 08.10.2008. godine, koji se također odnosi na obavezne naknade i obaveze doprinosa za radnike, zatim Izvod broj .. na dan 08.10.2008. godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu, na okolnost da je iznos od 6.241 eura izvršen, odnosno prenos novca sa računa BH P. na račun P. Ž. po fakturama naznačenim u ovom nalogu, zatim faktura P. Ž. broj od 30.09.2008. godine na iznos od 4.395 eura, faktura P. Ž., broj od 30.09.2008. godine na iznos od 1.846 eura i dvije uplatnice firme BH P. d.o.o. takođe za obaveze u vezi sa uposlenim radnicima, nadalje Izvod za komitenta broj .. za dan 07.10.2008. godine, faktura B. P. broj ..., ispostavljena BH P. d.o.o. S., dana 10.10.2008. godine, na iznos od 40.000 eura, faktura B. P., ispostavljena BH P. d.o.o. S., broj od 01.10.2008. godine, na iznos od 20.000 eura, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu firme BH P. za B. P. u iznosu od 20.000 eura, Izvod za komitenta broj .. za dan 06.10.2008. godine, Izvod za komitenta broj .. na dan 02.10.2008. godine, Izvod broj .. na dan 01.10.2008. godine, Izvod za komitenta broj .. na dan 29.09.2008. godine, Izvod broj .. na dan 24.09.2008. godine, Izvod za komitenta broj .. za BH P. d.o.o. na dan 22.09.2008. godine, Izvod broj .. na dan 09.09.2008. godine, Izvod za

komitenta broj .. za BH P. d.o.o. na dan 08.09.2008. godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu u korist E., na iznos od 62.582,00 eura, faktura V. dostavljena BH P. d.o.o. S. od 21.08.2008.godine, na isti iznos koji se nalazi na doznaci, zatim Izvod broj .. na dan 04.09.2008. godine, Izvod broj .. na dan 30.09.2008. godine uz ukupno 10 uplatnica na različite iznose od 03.09.2008. godine, takođe obaveze za radnike koje se odnose na obaveze, doprinose i osiguranja, zatim faktura B. P. broj od 19.08.2008. godine, ispostavljena BH P. d.o.o. S., na iznos od 20.000 eura i nalog za izvršenje doznake u inozemstvu nalogodavca BH P. d.o.o. u korist B. P. na iznos od 20.000 eura, dvije uplatnice uplatioca BH P. d.o.o. za troškove BH Telecomu od 02.09.2008. godine, Izvod broj .. od 02.09.2008. godine, Izvod broj .. na dan 29.08.2008. godine uz uplatnicu na iznos od 12.000 KM, uplaćena K. od strane BH P. po fakturi broj, Izvod za komitenta broj od 26.08.2008. godine zajedno sa uplatnicom BH P. od 26.08.2008. godine, kojom su uplatili u korist K. d.d. Ž. iznos od 20.400 KM, Izvod broj .. na dan 21.08.2008. godine sa nalogom za plaćanje, odnosno uplatnicom od 21.08.2008. godine na iznos 1.400 KM, u svrhu povrata doznake za platu, Izvod broj .. na dan 25.08.2008. godine, Izvod broj .. za dan 15.08.2008. godine, Izvod broj .. na dan 14.08.2008. godine, Izvod broj .. na dan 13.08.2008. godine, Izvod broj .. na dan 12.08.2008. godine, Izvod broj .. na dan 01.08.2008. godine, Izvod broj .. na dan 31.07.2008. godine, Izvod broj .. na dan 24.07.2008. godine, Izvod broj .. na dan 14.07.2008. godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu nalogodavca BH P. d.o.o. u korist J. R., iznos od 850,88 eura, zatim Izvod broj 10 na dan 11.07.2008. godine, zajedno sa osam uplatnica uplatioca BH P. od istog datuma, također za obaveze za radnike, Izvod broj . na dan 08.07.2008. godine, nalog za izvršenje doznake u inozemstvu od 07.07.2008. godine nalogodavca BH P. d.o.o. u korist B. P. na iznos od 15.000 eura, faktura B. P. broj od 15.06.2008.godine, ispostavljena BH P... d.o.o. S., na iznos od 15.000 eura, Izvod broj . na dan 04.07.2008. godine, račun V. od godine na iznos od 28.884 eura i nalog za izvršenje doznake u inozemstvu nalogodavca BH P. u korist V. AG od 03.07.2008. godine na isti iznos, zatim Izvod za komitenta broj . na dan 03.07.2008. godine sa uplatnicama na iznos od 600,00 KM i iznos od 10,00 KM uplatioca BH P. koji se odnosi na uplatu javnih prihoda, Izvod komitenta broj . na dan 02.07.2008. godine, Izvod broj . na dan 30.06.2008. godine, Izvod broj . za BH P. d.o.o. na dan 17.06.2008. godine, Izvod broj . na dan 09.06.2008. godine, Izvod broj . na dan 30.05.2008. godine, Izvod broj . na dan 29.05.2008. godine, zatim izvodi Raiffeisen banke za BH P. d.o.o. za devizni račun u eurima: Izvod za komitenta broj .. na dan 23.12.2008. godine, obavijest o prilivu Raiffeisen bank od 23.12.2008. godine, Izvod za komitenta broj .. od 01.12.2008. godine, Izvod broj .. na dan 27.11.2008. godine, Izvod broj ... za 26.11.2008. godine, Izvod broj .. od 24.11.2008. godine, Izvod broj .. od 19.11.2008. godine, Izvod broj .. od 18.11.2008. godine, Izvod broj .. od 17.11.2008. godine, Izvod broj .. za 13.11.2008. godine, Izvod broj .. za 10.11.2008. godine, Izvod broj .. za 04.11.2008. godine, Izvod broj .. za 29.10.2008. godine, Izvod broj ... na dan 24.10.2008. godine, Izvod broj . na dan 07.10.2008. godine, Izvod broj . od 02.10.2008. godine, Izvod Raiffeisen banke za BH P. d.o.o. na dan 31.10.2008. godine, bez naznake broja, Izvod broj . na dan 22.09.2008. godine, Izvod Raiffeisen banke BH P. d.o.o. na dan 30.09.2008. godine bez naznake broja, Izvod broj . na dan 25.08.2008. godine, Izvod broj . za dan 21.08.2008. godine, Izvod broj . na dan 31.07.2008. godine, Izvod broj . na dan 29.07.2008 .godine, Izvod broj . za BH P. d.o.o. na dan 09.07.2008. godine.

Navedeni obimni pismeni dokazi su poslužili kao osnov za vještačenje provedeno po vještaku ekonomske struke M. M., ali i za vještačenja po vještacima mašinske i elektro struke S. M. i A. H.

U svom iskazu na glavnom pretresu svjedok R. Š. naveo da je od 1986. godine bio zaposlen u firmi „K.“ d.d. Ž., a radio je u fabrici stolova a poslije toga je postavljen za direktora da vodi energanu i održavanje kompletnog „K.“, to je bilo u januaru 2010. godine. Energana predstavlja energetska sistem koji daje toplinsku energiju, paru koja proizvodi zagrijavanje prostorija, tehnološku paru za proizvodnju stolova, stolica, ambalaže i dr. Sistem za loženje tj. energana je bila smještena na desnoj strani kad se uđe u krug fabrike „K.“, to je bio poseban objekat gdje su smještena dva kotla za loženje, bio je i treći kotao koji nije bio u funkciji odavno, koji je bio na ugalj. Ta dva tzv. „P.“ su ložena ručno na drvenu masu i otpad. Bila je i rekonstrukcija, da se pospješi sagorijevanje na jednom dijelu kotla, a na drugom dijelu kotla nije dovršen. Puno se trošilo drvne mase za proizvodnju. Rekonstrukcija je vršena da bi se materijal usitnjavao, da bi se pospješilo sagorijevanje materijala da se brže loži i brže diže para, koja se distribuirala po drugim fabrikama gdje se voda zagrijavala. Trebao se unaprijediti taj sistem loženja, da se to više ne radi ručno. Te radove rekonstrukcije su izvodili ljudi iz „BH P.“. Rekonstrukcija je bila završena na desnom kotlu, a na lijevom su pripremljeni materijali i rostovi i nije se moglo stići završiti, jer je bila zima, teško je to bilo pokretati. Ispred firme „BH P.“ najviše je kontaktirao sa osobom po imenu B., koji je sklapao tu automatiku i vodio te poslove, a povremeno je dolazio i Z.. Do septembra mjeseca je ostao na tom radnom mjestu. U to vrijeme u „K.“ se montirala i fabrika za proizvodnju peleta koju je pokretala firma „BH P.“, i to postrojenje se nalazilo oko 100 ili 150 metara od kotlovnice, u jednom dijelu magacina stolica koji je bio ispražnjen. Tehnološka para koja se proizvodila u kotlovnici se slala i njima i oni su pokretali tu proizvodnju i vršili probne radove, i fakturirali su im paru i vodu i sve što su trošili, kad su počeli sa proizvodnjom. Taj kotao koji je rekonstruisan je sa desne strane „P. 2“. Taj novi sistem unaprijeđenog loženja je predviđao loženje što usitnjenije drvne mase radi boljeg sagorijevanja, pa su napravljene nadstrešnice, mašine za drobljenje i pokretne trake, koje su bile udaljene manje od 50 metara od kotlovnice i taj plato je bio površine od oko 700-1000 m². Ispod te nadstrešnice je bila instalirana mašina koja je trebala da usitni drvo. U drugom dijelu ispod nadstrešnice su bile smještene drobilice, mlinovi i transportne trake za peletaru. U kotlovnici je urađen sistem automatizacije i bila je soba iz koje se upravlja putem kompjutera tzv. kontrolna soba, urađeni su automatski plovci za mjerenje nivoa vode, dole u dnu su bili ventilatori, ugrađen je i jedan elevator koji je automatski izbacivao piljevinu i pepeo napolje. U samom ložištu su urađeni pomenuti rostovi i ugrađen je jedan lim za usmjeravanje zraka. Nije bio potpuno zadovoljan kako se izvode radovi na rekonstrukciji kotlovnice i kako to B. radi, i on je pomalo otklanjao te nedostatke. Tražio je od njega da mu pokaže projektnu dokumentaciju i atestnu dokumentaciju za rekonstrukciju kotlovnice, što mu nisu pokazali. Vršila su se testiranja navedenog sistema kontinuiranog loženja i onda su se tu pojavljivali neki nedostaci, i oni su rekli da će to otkloniti, a nakon tog testiranja se opet prelazilo na ručno loženje. Kod tih testiranja je postrojenje radilo nekad tri sata a nekad deset minuta pa se odmah nešto zaglavi pa se to odmah gasilo, a to je nekad zavisilo i od materijala koji dođe, pa se par puta zapalila piljevina. To je trajalo u odnosu na kotao broj 2 negdje do maja mjeseca, do kada je on imao upotrebnu dozvolu, i u maju je kao rukovodilac morao obavijestiti inspektora za parne kotlove da mu je istekla upotrebna dozvola, da bi on na vrijeme došao da ponovo izvrši pregled tog kotla. Inspektor mu je najavio datum kad će

doći i morao je pripremiti taj kotao i rastaviti sve da on vidi cijevi, što se redovno po zakonu radi svake tri godine. Taj B. je bio elektroinženjer, koji je bio ili iz Č. ili iz S., i postojalo je situacija u kojoj je svjedok izrazio neslaganje sa njegovim načinom rada, kada normalno da se nije mogao složiti za nešto što nije u funkciji i iznio mu je to mišljenje. Bilo je puno nedostataka. Inspektor je došao taj dan kad se najavio i bili su prisutni izvođači iz „BH P.“, i nešto nije bilo funkcionalno, da bar osam sati nema problema kako bi imao konstantnu paru, pa je inspektor razgovarao s njima da vidi imaju li kakve dokumentacije, da to prikupi, a oni su rekli da imaju nešto ali da nemaju sve. Inspektor mu je rekao da se to skloni i da ga opet pozove kad se prikupi tehnološko tehnička dokumentacija i kad se to dovede u red, pa ako kotao bude ispravan nakon pregleda dobit će upotrebnu dozvolu, a ako ne bude ispravan otklanjaće se nedostaci. Tako je i bilo, sklonili su to i oni su pristali da prikupe tu dokumentaciju, a ne sjeća se da li je inspektor ostavio neki rok za to. Zbog toga su angažovali profesora D. koji je došao jednom ili dva puta i uzimao te parametre, a kasnije su uslijedile smjene, štrajkovi, tako da to nisu uspjeli da dovedu do kraja. B. su pomagali Z. i S., a jedno vrijeme je dolazio i neki momak da se to ubrza, ne zna da li je to bio njegov sin. Z. i taj S. su vodili tu rekonstrukciju kotla. Ostao je tu do septembra u energani i nakon pregleda inspekcije tu nije bilo šta rađeno, jer su krenuli štrajkovi, smjena i nadzornog odbora i direktora, i onda se nije davao prioritet tome. Štrajkovi su bili u aprilu, maju i junu, radnici su štrajkovali zbog malih plata i kašnjenja plata. Svjedok ne zna u kakvom su bili poslovnom odnosu i kakve veze je imala firma „K.“ sa firmom „BH P.“ koja je izvodila radove u kotlovnici i instaliranja postrojenja, samo zna da je to za njega druga firma. Nakon što je otišao da radi u školi u septembru mjesecu, samo je spojen dozator i ostalo se kod ručnog loženja i nova uprava nije na tome insistirala. U periodu od januara do maja 2010. godine vršila su se testiranja tog novog postrojenja, ali ono nije nikada stavljeno u funkciju i dalje se vršilo ručno loženje za proizvodnju pare. I izvođači nadstrešnice su bili iz firme „BH P.“.

Prilikom unakrsnog ispitivanja od strane branioca optuženog svjedok je naveo da je taj proces proizvodnje peleta zaživio, ali ne u punom kapacitetu, jer se radilo o probnoj proizvodnji, a pošto se radi o drugoj firmi nije se u to puno ni uključivao. Prilikom štrajkova je u maju ili u junu smijenjen direktor B., a nova uprava vjerovatno nije htjela nastaviti saradnju sa „BH P.“ i navodno su donijeli odluku da se završilo sa tom proizvodnjom.

Tokom unakrsnog ispitivanja od strane optuženog svjedok je naveo da su se i u starom sistemu loženja dešavali problemi i gubici. Nije bilo kontinuiranog loženja te se para nije mogla uvijek proizvoditi, moralo se non stop otvarati i zatvarati ložište i imali su gubitke energije. Kad se založi jedan kotao i kad se u njega gurne jedna paleta izlazio je crn dim, i radili su na tome da se malo smanji to zagađenje. U starom sistemu loženja je bilo oscilacija, što je zavisilo i od toga da li je drvo bilo vlažno ili suho pa su iz proizvodnih pogona imali primjedbe na kvalitet pare koju su dobivali pa se trudio da što manje zaustavlja bilo čiju proizvodnju. Lično nikad nije prisustvovao nijednom štrajku i bio je za to da se radi i završi, međutim sindikat je pravio te obustave. Dok je štrajk trajao nisu dozvoljavali ljudima iz „BH P.“ da uđu u „K.“.

Prilikom dodatnog ispitivanja od strane tužioca svjedok je naveo da on nije bio posebno ovlašten za nadzor u vezi sa tom rekonstrukcijom, i izvještavao je upravu o tome, a oni su reagovali kada je trebalo nešto da se otkloni i to je bilo uglavnom na sastancima. Nije mu poznato da li je bio podnijet zahtjev inspekcijskim organima za taj novi sistem kontinuiranog loženja.

Na upit suda svjedok je naveo da ne zna čije je vlasništvo bila firma „BH P.“, a B. i Z. su istupali u ime te firme. Na jednom dijelu kotla su okončani radovi „BH P.“ na novoj kotlovnici, izgrađen je koš, ali nisu potpuno stavljeni u funkciju jer se stalno nailazilo na neke probleme, bilo je hladno vrijeme pa nekad naiđe suh a nekad mokar materijal i to su bili nus proizvodi iz proizvodnje, otpadni materijal i to nikad nije 100% profunkcionisalo.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka R. Š. kao vjerodostojan, jer nema objektivnog razloga da u isti sumnja, i iz iskaza ovog svjedoka proizilazi, između ostalog, da nije bilo projektne dokumentacije za rekonstrukciju kotlovnice te da kotlovnica čiju je rekonstrukciju vršio „BH P.“ nikada nije postala funkcionalna te se i dalje vršilo ručno loženje za proizvodnju pare.

Svjedok R. S. je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da mu je optuženi E. B. rođak te da je bio suvlasnik u firmi koja je bila u poslovnom odnosu sa firmom „K.“ u kojoj je E. bio direktor. Dva strana državljanina B. P. i Z. S., jedan je češki državljanin a jedan hrvatski državljanin, došli su kod svjedoka u kancelariju firme „T.“ u S., koja se bavi zastupanjem i prodajom građevinskih mašina, konkretno marke „H.“, sa jednim projektom proizvodnje peleta, obzirom da Bosna ima dosta drvne industrije. B. je tada tek upoznao, a Zudi je zet jednog svjedokovog prijatelja koji je živio u Ž. Kad su mu malo podrobnije objasnili o čemu se radi učinilo mu se da je to nešto interesantno, ali nije imao interesa za to i onda je zvao E., obzirom da je on bio direktor u drvenoj industriji „K.“. E. ov stav i stav „K.“ je bio da je to interesantno. U trenutku kad su izložili tu ideju nisu govorili koliko je novca trebalo za to uložiti. Uputio ih je na E. i sve se to dešavalo u krugu „K.“ sa E. om, Upravom i njegovim zaposlenicima. Z. S. je govorio da oni montiraju tu opremu, da rade za strane kompanije, da su oni glavni, da je taj B. njegov partner u poslu i da oni montiraju peletare po Evropi. Z. mu je rekao da dolazi iz Č. Nakon toga napravljen je kontakt sa „K.“ i oni su sa Upravom „K.“ dogovorili ostale detalje, poslije su i živjeli u Ž. Poslije nije dobivao nikakve povratne informacije od E. a B. a i rijetko su komunicirali na tu temu peleta, samo je dobio informaciju kada su tražili leasing kuću za finansiranje pa je kontaktirao Raiffeisen leasing. U prvoj fazi nije postojalo nikakvo pravno lice, a kad je došlo do dogovora sa Upravom „K.“ da se ide u taj projekat onda se krenulo sa registracijom firme „BH P.“ d.o.o., čije je sjedište bilo u kancelarijama svjedokove firme u S.. Svjedok nije bio zainteresovan da bude osnivač, jer nije imao vremena i energije da se bavi nekom drugom firmom, pa je pitao E. a da li je zainteresovan da bude suvlasnik u toj firmi i da to preuzme poslije svog mandata u „K.“ obzirom da je čitav život u toj drvenoj industriji, a E. je malo razmislio i prihvatio to, ali ubrzo kad se vratio kući javio je da ne može, da se s nekim konsultovao i da je to sukob interesa ako ulaze u odnose firme „K.“ i „BH P.“. Osnivači firme „BH P.“ su bili svjedok, B. P., Z. S. i E. B. sa procentom od po 25%, osnovni kapital je iznosio 10.000,00 KM, odnosno 2.500,00 KM po osobi, a misli da je firma osnovana 2007. godine. U to vrijeme nije ništa znao vezano za obezbjeđenje tehnološke pare za postrojenje za proizvodnju peleta, a kasnije je za to saznao kad su nastupili svi mogući problemi. Ključno za svjedoka da bi kao suvlasnik firme ušao u ovaj projekat je bilo što su ljudi u leasingu bili oduševljeni tim projektom, a kasnije je shvatio da je njihova želja bila da i njega u to uvuku, zato što je njegova firma bila veliki potrošač njihovog novca, tako da je on bio garant u svemu tome svojom imovinom i novcem. Za direktora firme „BH P.“ je prvo postavljena G. Š., a onda je imenovan Z. B., a poslije njega D. B., sin njegovog dajdžića, koji je bio direktor u toj firmi oko godinu dana. Kad je došao na potpisivanje ugovora o leasingu zvanično je saznao koja je vrijednost ovog projekta. Ne zna da li je prije tog

sastanka sa leasing kućom postojao neki ugovor o poslovnoj saradnji firmi „BH P.“ i „K.“. Smatrali su da će nakon pet godina, kad se otplati otprema, ovaj projekat biti jako profitabilan, i da će mu onda ti partneri platiti i uslugu najma njegove kuće. Nakon što mu je kantonalna tužiteljica predložila dio njegove izjave date na zapisnik o saslušanju svjedoka u istrazi kada je naveo da se nakon osnivanja ove firme ušlo u projekat pregovaranja i zaključivanja ugovora o poslovnoj saradnji sa „K.“, koji projekat je podrazumijevao da će firme „K.“ i „BH P.“ ući u zajednički projekat finansiranja kupovine proizvodnog pogona, i to u omjeru „K.“ 40% a „BH P.“ 60% te da će se u tom omjeru obje firme zadužiti kod leasing kuće i u tom omjeru djeliti profit, svjedok je na glavnom pretresu potvrdio tačnost te izjave. Dogovoreno je da leasing finansira taj projekat sa negdje preko 2.000.000,00 KM, a ne sjeća se detalja, nakon čega mu je kantonalna tužiteljica ponovo predložila dio iskaza iz istrage iz istog zapisnika o saslušanju svjedoka od 17.07.2014. godine, u kojem je naveo da je, pošto je firma „BH P.“ tek novoosnovana firma sa nižim osnivačkim kapitalom i bez nekretnina predloženo je da „K.“ kao učesnik u ovom projektu založi svoje nekretnine, takav ugovor je zaključen sa Raiffeisen leasingom koji je finansirao opremu u iznosu od 3.000.000,00 KM uz 10 % učešća, kao i PDV koji bi bio plaćen u roku od tri mjeseca, i zna da je dogovoreno da se ta tri miliona podijele na „K.“ i „BH P.“, odnosno da „K.“ uveze opremu u vrijednosti od 40% od tog iznosa, a „BH P.“ u vrijednosti od 60% tog iznosa, pa je svjedok potvrdio da je tako bilo dogovoreno. Ostale detalje je Raiffeisen leasing dogovarao sa „K.“, a svjedok je garantovao ličnom mjenicom svojom imovinom. Zajedničku mjenicu je potpisao sa B. P. i Z. S., a obzirom da su oni stranci, kasnije kad su napustili državu leasing je njega proganjao kao jedinog domaćeg i vršio pritisak, pa se on 3-4 godine bavio time, trošio svoju energiju i obilazio sve potencijalne kupce da im to plasira, zato što su mu prijetili da će aktivirati mjenicu. Uspio je to riješiti sa firmom „S.“ iz O. i ta peletara je prebačena u Olovo. Ne zna da li je osnovni uvjet za dobivanje kredita bilo zalaganje nekretnina „K.“, nakon čega mu je kantonalna tužiteljica predložila dio njegove izjave u istrazi u kojoj je naveo da bez obzira na sve prednosti ovog projekta jedini uvjet je bio da se određene nekretnine stave u zalog odnosno hipoteku, kao garancija da će leasing kredit biti isplaćen, pa je svjedok potvrdio tačnost ovih navoda. Ne zna detalje procedure, ali je vjerovatno leasing kuća direktno plaćala nabavljenu robu, a nije mu poznato odakle je nabavljena oprema. B. P. je montirao tu svu opremu sa firmama iz Č. i on je bio kao nekakav vođa, a Z. je poznavao globalno materiju proizvodnje peleta, ali ne vezano za montažu opreme. Kasnije je saznao da se Z. S. bavi igrama na sreću i da njegov stariji brat ima casina u Č. Poslije se pričalo da „K.“ ne može da plaća rate i da želi da izađe iz projekta a da se sve obaveze prebace na „BH P.“, i zna da se on maksimalno trudio i pominjao da ima neke nekretnine koje je nudio leasingu kao zalog da „BH P.“ „preuzmu tu funkciju, i zna da je tražio partnere koji bi ušli u „K.“, jer je smatrao da „K.“ može biti jako profitabilna firma, a da ta vlasnička struktura u „K.“ čini „K.“ ranjivim, i da je problem „K.“ organizacija poslovanja, jer su imali 30% ljudi na bolovanju i od 1000 ljudi uvijek nije radilo njih 300. Z. S. je krenuo sa kupovinom dionica „K.“ od I. A., većinskog vlasnika dionica „K.“, da „BH P.“ otkupi tih 13% vlasničkih udjela, da bi se učvrstila ta vlasnička struktura u „K.“. Prije nego što je peletara uopšte i pokrenuta Z. je radio prodaju „K.“ proizvoda na tržištima, i „BH P.“ su izvozile K. proizvodnju, a zna da je nabavljao i nekakav tekstil iz T.. Te dionice „K.“ koje su kupljene upisane su na „BH P.“, a misli da su vjerovatno kupovali dionice i od drugih dioničara „K.“. Kad su nastupili problemi i štrajkovi radnika „K.“ neko je u Upravi zaključio da „K.“ propada zbog peleta i tog projekta, i onda su radnici počeli ubacivati metalne predmete u piljevinu i uništavale su se prese koje koštaju oko 20.000,00 Eura. Pretpostavlja da je postojao ugovor sa

firmom „BH P.“ za rekonstrukciju kotlovnice u „K.“, a ne zna detalje, misli da je oprema za kotlovnicu nabavljana iz Nj. jer Nijemci to proizvode, kao i jer D. B. govori njemački pa je to prevodio. Nakon toga mu je kantonalna tužiteljica predložila dio izjave date u istrazi u kojoj je naveo da je veći dio opreme dolazio iz Č. i S., a svjedok je rekao da se to odnosi na proizvodnju peleta. Za nabavku opreme je bio zadužen Z. S., koji ga nije kao suvlasnika obavještavao o tome gdje nabavlja opremu, koju vrstu i po kojoj cijeni, zato što on nije imao vremena da se bavi time, a leasing koji to finansira ima svoje ljude koji su zaduženi da kontrolišu projekat, jer oni daju novac. Te jeseni, to je bila 2009. ili 2010. godina je počela proizvodnja peleta, koji se prodavao po B. i izvezio u I. dok je bilo „K.“ piljevine i otpadnog drveta kao otpada, a onda je krajem te godine, ili u januaru sljedeće godine bio štrajk. Zna da je na kraju te godine bilo pozitivno poslovanje i ostvaren je profit, ali ne zna tačno, jer je dogovor bio da niko od suvlasnika firme nema pravo da izvlači kapital niti da traži kapital dok se postrojenje peleta poslije pet godina ne otplati, pa su tek nakon toga mogli pričati o dobiti i dividendama. Kada ga je E. B. obavijestio da ne može biti suvlasnik u firmi svojih 25% je prebacio na svjedoka, a garancija su bile nekretnine i lična mjenica koju je svjedok potpisao sa B. P. i Z. S.. U par navrata, kad god bi tu bilo službeno zbog svog posla, svratio bi i u „K.“ i vidio je to postrojenje za proizvodnju peleta i ulazio je u kotlovnicu i vidio je da se radi neka nadstrešnica. Jednom je prisustvovao kada su ložili u kotlovnici, kad je viljuškar donio ogromnu paletu otpadne suhe bukve koju ne mogu upotrijebiti u procesu proizvodnje, i tad je spoznao zašto povremeno iz „K.“ izađe onako crn dim i prekrije Ž.. Rečeno mu je da je ta kotlovnica potpuno u funkciji i jednom je prisustvovao kada je radila ta drobilica, to je bilo automatizovano i nije više bilo guranja tog materijala viljuškarom, onda se ispostavilo da se stvara velika količina energije i da je u kotlu nešto pravilo problem te se pojavljivala velika količina pare, koja je onda probijala u drugim sistemima. B. mu se žalio da nemaju dovoljnu snagu te pare da bi sušili pelet, jer je sistem parovoda u „K.“ zastario i da su im fakturisali paru koja je neiskorištena. Načelnik općine mu je rekao da će se time smanjiti zagađenje i svjedok je to shvatio i kao ekološki projekat. Već u januaru 2010. godine je bio štrajk i obustava rada i poslije toga je bio veliki problem jer K.“ više nije imao svoje piljevine i suhog otpadnog drveta koje bi se koristilo za proizvodnju peleta i odjednom se pojavio ogroman problem zbog nedostatka sirovina „K.“ pa su nabavljali okorke sa P. koji su bili velike vlažnosti, taj pelet više nije valjao jer je imao u sebi puno kore i nije imao kaloričnu moć, peletara je zaživjela i počela raditi samo ta tri mjeseca i samo je tu jesen radila. Firma „BH P.“ je ostala dužna po osnovu poreza, a u međuvremenu nije stekla bilo kakav kapital ili imovinu. Pretpostavlja da je „BH P.“ plaćao „K.“ za prostor u kojem je bila smještena peletara, a njegovi partneri su tužili „K.“ zato što ih je nova Uprava odstranila iz proizvodnje i fizički zabranila ulazak u proizvodni krug i advokat A. F. K. mu je rekla da je tužba pala na sudu zato što je tadašnji direktor koji je podnio tužbu otišao u Avganistan i nakon toga nije podnesena druga tužba od strane „BH P.“. Nakon što je došlo do prekida proizvodnje nije više viđao Z. S. i B. P., oni su napustili državu, i jedno vrijeme dok je ta tužba bila aktivna kontaktirali su ga da vide šta je s tom tužbom, i kada im je javio da je tužba pala poslije toga se nikad više nisu javili. Obzirom da je „K.“ bio garant opreme logično je bilo da „K.“ preuzme tu peletaru, što je i učinjeno, i leasing je dao opremu na raspolaganje „K.“ da „K.“ nastavi proizvodnju. Poslije pola godine su ljudi iz leasinga vidjeli da nema ništa od „K.“, pa su mu se obratili da pomogne i leasing je preuzeo tu opremu, a poslije „S.“. Zna da je firma „BH P.“ uredno plaćala rate kredita, a nije mu poznato šta je bilo sa hipotekom na nekretninama „K.“, a zna da „K.“ nije plaćao te obaveze i da je tu bilo problema, i da je „K.“ htio da izađe iz tog projekta. Svjedokova firma „T.“ d.o.o.

Sarajevo je imala poslovnu saradnju sa firmom „BH P.“ d.o.o. S., na način da su dužnici njegove firme izvodili određene radove za „BH P.“, a „BH P.“ su plaćali njegovoj firmi.

U unakrsnom ispitivanju na pitanje branioca optuženog svjedok je naveo da optuženi nije prvi došao na ideju proizvodnje peleta, već je prihvatio tu ideju i ubrzo nakon par dana ga nazvao i rekao da ne može u tome učestvovati radi sukoba interesa, on mu je to odmah javio. Dok je bio jedan od suosnivača E. nije preuzimao bilo kakve radnje u toj novoosnovanoj firmi, jer je nakon 2-3 dana javio da on ne može biti dio te priče.

U unakrsnom ispitivanju od strane optuženog svjedok je naveo da je firma „BH P.“ angažovala više stručnih ljudi za ove poslove, i tu je u njegovoj kući bilo po 10 ili 15 ljudi. Ljudi iz leasinga su insistirali da „K.“ da određene garancije i da nije bilo to sve u „K.“ „BH P.“ ne bi nikad dobile tu opremu, i dogovoreno je da u slučaju bilo kakvog problema ta oprema ostaje vlasništvo „K.“. U leasingu su smatrali da je to nešto fenomenalno, da se u „K.“ koji ima ogromne količine tog otpadnog suhog drveta proizvodi pelet, a to isto otpadno drvo „K.“ gura i spaljuje u kotlovnici i još zagađuje. Z. S. se također bavio proizvodnjom peleta kasnije i u Šipovu, registrovao je firmu i u Laktašima i htio da se šire peletare po Bosni.

Prilikom dodatnog ispitivanja svjedok je naveo da se u firmi „BH P.“ promijenilo jako puno direktora, čak je u kraćem periodu od mjesec ili dva i svjedokova supruga bila direktor, a firma je na sudu ugašena i likvidirana.

Sud je prihvatio i iskaz ovog svjedoka, osim u dijelu kada navodi da je optuženi odmah nakon 2-3 dana po osnivanju javio da on zbog sukoba interesa ne može biti jedan od suosnivača, iz razloga što suprotno proizilazi iz pismenih dokaza, jer je zahtjev za istupanje optuženog kao suosnivača nadležnom registarskom sudu podnesen znatno kasnije, dana 08.07.2008. godine, te je potrebno istaći navode svjedoka da je firma „BH P.“ bila tek novoosnovana firma sa nižim osnivačkim kapitalom i bez nekretnina, zbog čega je predloženo da „K.“ kao učesnik u ovom projektu založi svoje nekretnine.

U svom iskazu svjedok M. J. je navela da je tokom 2008. godine bila zaposlena u „K.“ d.d. Ž. na poslovima poslovnog sekretara te je prisustvovala sjednicama Uprave društva i Nadzornog odbora kao zapisničar. U to vrijeme je direktor bio E. B., a predsjednik Nadzornog odbora M. H. Na sjednicama Nadzornog odbora su bili prisutni članovi Nadzornog odbora, članovi Uprave i eventualno još neko ako je to bilo potrebno za raspravu o nekom materijalu. Članovima Nadzornog odbora su dostavljali materijale za tačke dnevnog reda, a svjedokinja je sačinjavala izvod iz zapisnika, u većini slučajeva su se sačinjavali nacrti odluka koje bi trebalo da se donesu. Izvorne zapisnike vođene u sveskama je potpisivala svjedokinja, a na osnovu toga izvode tih zapisnika je potpisivao predsjednik Nadzornog odbora, koji su se dostavljali svim članovima Nadzornog odbora prisutnim na tim sjednicama. Svjedokinja je sačinjavala odluke nakon što su bile donesene na sjednici, koje je potpisivao predsjednik Nadzornog odbora, nakon čega su se dostavljale finansijama, predsjedniku i članovima Nadzornog odbora te direktoru. Vodila je zapisnik i na prvoj redovnoj sjednici nadzornog odbora od 23.07.2008. godine na kojoj se odlučivalo o dugoročnom zaduženju „K.“ za projekat proizvodnje peleta, i sjeća se da je na Upravi često bilo priče o tome da zbog čestih problema sa dobivanjem okolinske dozvole, zbog emisije ekološki nezdravih čestica, je trebalo taj problem riješiti jer je „K.“ zagađivao grad, što se moglo učiniti proizvodnjom peleta. Misli da je direktor na sastanku Uprave govorio o tom projektu, jer se to njega ticalo obzirom da je uvijek on pominjan u kontekstu tog problema. Kao potencijalni investitor se pojavio neki čovjek sa strane koji je negdje u Evropi već imao te svoje fabrike koje su uspješno poslovale,

koji je negdje kasnije i bio na sjednici Nadzornog odbora kad je to već trebalo da se finalizira. Obzirom da se svjedokinja nije mogla sjetiti svih detalja, kantonalna tužiteljica joj je predložila dio njene izjave date na zapisnik o saslušanju svjedoka u tužilaštvu od 16.04.2015. godine, kada je navela da je direktor društva E. B. govorio da je to dobar projekat i budućnost „K.“, u kontekstu boljitka i eko zaštite, i govorio je da će to raditi čovjek iz jugoistočne Evrope koji je sposoban za taj posao i koji ima fabrike i u B. i u M. te da će to pomoći „K.“ i biti profitabilno, pa je svjedok potvrdila tačnost ovih navoda. Taj čovjek se zvao Z. S., koji je imao firmu „BH P.“. Kasnije je viđala tog čovjeka par puta u krugu firme, jer je bio tu dok se radilo, a kad je trebala ići u penziju prodala mu je svoje dionice za 18.000,00 KM, a puno ljudi prije nje mu je također prodalo dionice. Taj projekat se trebao finansirati u omjeru 40% „K.“, a 60% ta druga firma, ali je trebalo dići dugoročni kredit, pa je na toj sjednici od 23.07.2008. godine donesena odluka da se „K.“ dugoročno zaduži, a misli da je naknadno data garancija i tom čovjeku ili njegovoj firmi, ali se ne može tačno sjetiti. Nakon toga joj je kantonalna tužiteljica predložila dio izjave date u istrazi kada je navela da su na sjednici Nadzornog odbora donesena dva zaključka o kreditnom zaduženju, jedan kod „ABS“ banke, a drugi kod „R.“ I., pa je svjedokinja potvrdila tačnost ovih navoda, a sjeća se da je za dugoročno zaduženje kod „R.“ leasinga sredstvo obezijeđenja bila oprema koja se uvozi za proizvodnju peleta. Kasnije je samo izmijenjen i uvećan iznos dugoročnog zaduženja, zbog finansijskih troškova ili povećanja kamate. Konsultovala je direktora E. B. u vezi s tim i on joj je rekao da će ići na Nadzorni odbor da se to verifikuje, i to se verifikovalo. Kantonalna tužiteljica je svjedokinji također predložila dio izjave date u istrazi da se sjeća da je na prvoj sjednici nadzornog odbora verifikovana odluka o iznosu dugoročnog zaduženja u skladu sa ispravljenom odlukom, a također se vodila rasprava oko davanja garancija „K.“ za „BH P.“, a obzirom da su prisutni članovi na toj sjednici imali pred sobom nacrt takve odluke, kompletnu odluku je ubacila u izvod sa te sjednice, jer je smatrala da se radi o bitnom projektu, a i iz razloga što je jedan od većinskih vlasnika i ujedno i član Nadzornog odbora I. A. na sjednicama često negodovao, izražavao sumnju i postavljao puno pitanja u vezi sa navedenim projektom, te je svjedokinja potvrdila ove navode. Ne može se sjetiti da li je na sjednici Nadzornog odbora bilo govora da će se založiti nekretnine „K.“ tj. o hipoteci koju bi „K.“ dao za firmu „BH P.“, ili je to bilo na sastanku Uprave, ali da je bilo riječi o tome ili na jednoj ili na drugoj sjednici to bi se nalazilo u zapisnicima sa istih.

U unakrsnom ispitivanju od strane branioca optuženog svjedokinja je navela da je na sjednicama Uprave i Nadzornog odbora usvajan izvod iz zapisnika sa prethodne sjednice i vrlo je rijetko bilo ikakvih primjedbi na ove zapisnike, koje su dobivali svi koji su bili prisutni na tim sjednicama.

Na upit optuženog svjedokinja je navela da se u zapisnike vjerodostojno unosilo ono što se raspravljalo na sjednicama, na osnovu čega je sačinjavala izvod koji je u slučaju zapisnika sa sastanaka Uprave društva potpisivao optuženi kao direktor, a u slučaju zapisnika sa sastanaka Nadzornog odbora je potpisivao predsjednik Nadzornog odbora. Nije bilo pritiska od strane bilo koga da bilo šta izmijeni u zapisniku ili da napiše nešto što nije bilo na sjednici, a imala je problema samo sa finansijama. Svi prisutni na sjednicama Uprave i Nadzornog odbora su imali mogućnost da iznesu svoje mišljenje i na kraju su zajednički donosili zaključke, i znalo se kad ko izlaže po dnevnom redu. Z. S. je prodala svoje dionice kao i drugi zato što im je to bilo najpovoljnije, o čemu se konsultovala sa optuženim, a tada je imala dugoročni kredit koji je htjela da na taj način zatvori.

Na upit suda svjedokinja je navela da optuženi, koji je tada bio direktor, na sjednici Nadzornog odbora nije nikad naveo da je na neki način povezan sa firmom „BH P“.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka M. J., jer nema razloga koji bi dovodili u pitanje njegovu vjerodostojnost, i na osnovu iskaza ove svjedokinje sud je utvrdio da je optuženi na sastanku Uprave govorio o projektu proizvodnje peleta, jer se, kako je navela, to njega ticalo obzirom da je uvijek on pominjan u kontekstu tog problema te da je direktor društva E. B. govorio da je to dobar projekat i budućnost „K.“.

U svom iskazu na glavnom pretresu od 04.04.2019. godine svjedok B. J. je naveo da je u penziji, a 2008. godine je bio zaposlen u „K.“ d.d. Ž., gdje je radio 35 godina i uglavnom vodio knjigovodstvo, a u zadnje vrijeme i finansije. 2008. godine je bio rukovodilac ekonomsko finansijskog sektora, koji je u svom sastavu imao službe knjigovodstva, finansija i obračun ličnih dohodaka radnika. Tada je generalni direktor firme bio E. B., svjedokov tj. finansijski direktor je bio A. P., a poslije O. A. Svjedok se uglavnom bavio materijalno finansijskim propisima, primjenom fiskalne politike tj. porez na dohodak, porezi i doprinosi na plaće, PDV i ispravnost knjiženja u knjigovodstvu, a pored toga je bio supotpisnik za plaćanje faktura, a osim njega su još bili potpisnici generalni direktor B., finansijski direktor i tehnički direktor, a tehnički direktor je 2008. godine bio H. S., a nakon što mu je kantonalna tužiteljica predložila dio njegove izjave date u istrazi u tužilaštvu svjedok je potvrdio da je potpisnik bila i direktorica za marketing K. T.. E. T. je bila referent zadužen za popunjavanje naloga, nekad po njegovoj sugestiji, a nekad po sugestiji finansijskog direktora ili nekog od članova Uprave i nekad je potpisivao svjedok, nekad finansijski direktor ili neko drugi, a nekad je išlo i na potpis generalnog direktora, zavisi ko je bio prisutan kad treba platiti obavezu. Osnov za plaćanje su bile fakture, odnosno računi koji su bili evidentirani u knjigovodstvu. Nije postojao određeni redoslijed plaćanja, plaćalo se uglavnom po zahtjevima povjerilaca ili po nalogu nekog od direktora, a ako toga nije bilo vršili su plaćanje po starosti faktura, ali obzirom da nisu imali obrtnih sredstava obično su plaćali po intervenciji povjerilaca ili nekog iz društva ko nabavlja robu i nisu nikad mogli da plate čitavu fakturu. Zbog toga je u ranijem periodu kod direktora Š. postojala komisija za likvidnost, a jedan period i u vrijeme direktora B. Za plaćanje mora postojati i ulazni račun. Svjedok je bio zadužen za finansijsku ispravnost dokumenata i svaki račun koji je došao u knjigovodstvo se nije smio proknjižiti dok ga ne potpiše on ili finansijski direktor, i onda ide do referenta koji vrši plaćanje, koji popunjava nalog na iznos koji treba da se plati, nakon čega nalog potpiše svjedok, finansijski direktor ili neko drugi od potpisnika. Bilo je dovoljno da mu finansijski direktor kaže da tako treba platiti, a vrlo rijetko je imao kontakt sa generalnim direktorom B., a u krugu „K.“ je radio u zgradi koja je bila oko 300 metara udaljena od Uprave, što je otežavalo njihovu komunikaciju. Uvijek su morala postojati dva potpisa. Bio je i član Nadzornog odbora „K.“ i tokom 2008. godine je prisustvovao sjednicama Nadzornog odbora. Njegova prva saznanja o fabrici za izradu peleta su bila preko elaborata o opravdanosti te investicije, koju je radio finansijski direktor O. A., obzirom da imaju dosta te sirovine tj. otpada koji bi se mogao iskoristiti u korisne svrhe, pa se na sjednici Nadzornog odbora govorilo o tome, a ne zna da li je tu ideju prezentirao generalni ili finansijski direktor, niti se spominjalo ko će izvoditi te radove. Obzirom da nisu imali sredstava morali su i kotlanu i peletaru raditi sa kreditima. Nakon što je kantonalna tužiteljica predložila svjedoku dio njegove izjave date na zapisnik u istrazi, svjedok je potvrdio navode iz zapisnika da je plan rekonstrukcije izložio izvršni direktor O. A. i rekao je da je kao najpogodniji izvođač izabrana firma „BH P.“ iz

S., zatim je izvršni direktor H. S. rekao da je on bio jedan od članova komisije koja je između više ponuda izabrala tu firmu kao najpovoljniju. Kao član nadzornog odbora nije imao na uvid materijalnu dokumentaciju u vezi sa navedenim projektom o kojem se na toj sjednici odlučivalo te je nakon predočavanja iskaza potvrdio i navode sa zapisnika iz istrage kada je naveo da se na jednoj od sjednica nadzornog odbora govorilo o proizvodnji peleta, te se sjeća da je direktor B. predložio navedeni projekat, govoreći da je profitabilan, spominjao je firmu „BH P.” i govorio da imaju iskustvo u proizvodnji peleta, da imaju registrovanu firmu u S. i da sarađuju sa Č. Nisu mu poznati detalji ugovora koji je zaključio „K.” sa „BH P.”, ali zna da je „K.” dao garanciju za firmu „BH P.”, pa su dali hipoteku na jedan dio svoje imovine, a ne zna na kojoj sjednici po redu se o tome odlučivalo, a to je bio prijedlog direktora B.a. Kasnije je peletara radila, a misli da je kotlovnica kasnije rekonstruisana zbog pritužbe Kantonalne i Federalne inspekcije, jer nije imala dobro sagorijevanje i govorili su da će je zatvoriti i obustaviti njen rad, a bez rada kotlane „K.” je mrtav, jer nema tehnološke pare i ne može se odvijati proces proizvodnje. Svjedok nije ni na koji način bio uključen u projekt rekonstrukcije kotlovnice niti mu je poznato bilo šta o tome. Misli da su tada digli kredit od 1.300.000,00 ili 1.500.000,00 KM i iz tih sredstva se vršila rekonstrukcija, a digli su i kredit za proizvodnju peleta, da plate mašine, pa su imali dva obezbjeđenja, obezbjeđenje svog kredita i obezbjeđenje kredita „BH P.”, a misli da je učešće obje firme bilo podjednako. Zna i da je napravljena nadstrešnica u krugu „K.”, a s tim u vezi nije imao nikakvih obaveza. Potpisivao je naloge za plaćanje koji su se odnosili na rekonstrukciju kotlovnice, pa nakon što je kantonalna tužiteljica predočila svjedoku više uplatnica, isti je potvrdio čiji potpisi se nalaze na njima. Na pitanje kantonalne tužiteljice od koga je došao nalog da se izvrši avansno plaćanje navedenih iznosa firmi „BH P.” svjedok je odgovorio da misli da je O. A. vodio tu aktivnost, a ne sjeća se da li je pitao O. A. da li se on konsultovao s nekim o tom plaćanju. Nakon predočavanja svjedok je potvrdio svoju izjavu iz istrage da je izvršni direktor A. obično svjedoku kao potpisniku prenosio informacije kome šta treba platiti, a svjedok je znao da je to obično bila zajednička odluka i da je to generalni direktor potvrdio i odobrio, i nikad nije u to sumnjao, jer ako A. kaže da nešto treba platiti zajedno s njim je to potpisivao. Ne sjeća se da li ga je direktor pozivao ili od njega tražio bilo kakav izvještaj u vezi sa finansijama koje su se odnosile na rekonstrukciju kotlovnice i na peletaru, a možda je od O. to tražio. Svjedok nije znao da je direktor B. na bilo koji način povezan sa firmom „BH P.”, a kasnije je čuo da je to neka veza i da je on tečić ili dajdžić sa R. S.

Na upit suda svjedok je potvrdio da optuženi na sjednicama Nadzornog odbora nije rekao da je na neki način povezan sa firmom „BH P.” ili da je bio jedan od suosnivača te firme, a kasnije, kad se počelo pričati kako to ne ide i kako ne valja, saznao je da je R. rođak direktora.

Svjedok B. J. je saslušan i na glavnom pretresu dana 02.10.2020. godine kao svjedok odbrane, kada je naveo da je bio supotpisnik plaćanja virmana u K., da je otišao u penziju 15. maja 2010. godine, a direktor je bio E. B., u toku 2008. godine do penzionisanja bio je raspoređen na ekonomsko finansijske poslove, to je bila Služba finansija i knjigovodstvo i njegov nadređeni je bio O. A.. Svjedok je bio supotpisnik virmana za plaćanje a pored njega bio je i O. A., Katica, E. B.. Misli da je za vrijeme njegovog mandata u Nadzornom odboru A. O. imenovan na poziciju generalnog direktora K. Ne sjeća se više svih detalja vezano za plaćanja u K., ali je morao biti neki dokument koji je stvorio obavezu za plaćanje. Moglo je najmanje deset ljudi inicirati plaćanje određene obaveze, odnosno nastale obaveze prema dobavljačima. Pretežno je politiku vodila uprava društva, koja je imala sastanke obično ponedjeljkom ili neki drugi

dan i tu se nešto radilo i telefonom. Direktor A. je prisustvovao Upravi i donosio je prijedloge šta bi trebalo plaćati. Svjedok je bio potpisnik, a O. je predlagao službi koja popunjava naloge za plaćanje, i svjedok je pretežno vršio kontrolu osnovanosti tog plaćanja, vidio je karticu, ima potraživanje, ima faktura, čim je na kartici obezbijedena obaveza, znači ima i faktura, ali to nije činio u svakom slučaju, kod sitnih iznosa po 1.000, 2.000 KM, krupne cifre su se uglavnom provjeravale. Uvijek su bila dva potpisa na nalogu, jednom je odbio nalog „G. proma“, zato što je bio uvijek u pretplati i jedne prilike se sa direktorom dopisivao preko maila da ima pretplata, da ne bi trebalo plaćati to, a direktor mu je odgovorio da je on pitao O. i da mu je O. rekao da će ili doći ili je došla i treba je platiti. Koliko je bilo sredstava, toliko se i moglo platiti, nikad nisu mogli da plate čitavu fakturu. Kad je u pitanju potpisivanje naloga za plaćanje po ugovoru o poslovnom odnosu sa „BH P.“, koji se odnosio na rekonstrukciju prilagođavanja kotlovnice 2 x 9 MW, uglavnom je potpisivao naloge za plaćanje po pomenutom ugovoru a to plaćanje je potpisivao finansijski direktor. Na pitanje branioca, kada je u pitanju izgradnja nadstrešnice i radovi okončani u cijelosti najmanje osam mjeseci prije ispostavljanja ove fakture od strane „BH P.“, svjedok je naveo da je gospodin Paprikić radio betonsku podlogu, a ostale radove na nadstrešnici neki „L.“ kojem su platili 27-28 hiljada, a ostalog se ne sjeća, to je bilo da bog sačuva. Na pitanje branioca ako, kao što je naveo, tužilaštvo sa stepenom osnovane sumnje tvrdi da su osam mjeseci prije ispostavljanja fakture „BH P.“ koja nije izvodila radove ovi radovi okončani, kako je moglo doći do toga da potpiše nalog za isplatu 105 hiljada KM firmi „BH P.“ za izvođenje ovih radova i za nabavku materijala za izgradnju nadstrešnice, svjedok je naveo da je vjerovatno neko naredio, ali se ne sjeća detalja vezano za to plaćanje, radi se o većem broju faktura koje su svakodnevno stizale i plaćane, a nije nadzorni organ pa da vidi nadstrešnicu i šta se desilo. Kada je u pitanju potpisivanje naloga za plaćanje po ugovoru o poslovnom odnosu zaključenom dana 04.06.2008. godine sa „BH P.“ kojim je regulisano da će P. kao isporučilac otpreme za K. kao kupca izvršiti rekonstrukciju prilagođavanje kotlovnice 2 x 9 MW skladištenje i dopremanje u kotlovnicu sve do elevatora te isporuku i montažu opreme potrebne za rekonstrukciju i to počev od 17.06.2008. godine kad je plaćena prva tranša sve do 03.12.2008. godine i to sve po avansnim fakturama, svjedok je naveo da je iniciranje za plaćanje kotlovnice radio O. A., a direktora tu nije bilo, tako da je svjedoku nalog dolazio od O. Na upit branioca da li mu je poznato, kad je u pitanju izvođenje radova, da kasniju dinamiku radova i stepen gotovosti prate fakture koje moraju biti zapisnički potpisane i ovjerene, da imaju nadzorni organi predstavnika investitora i predstavnika izvođača i da je to procedura koja je redovna i uobičajena u svakoj firmi, odnosno za svako izvođenje radova, svjedok je odgovorio da je branilac u pravu i da bi tako trebalo da bude, ali da to kod njih nije tako bilo, i da nije znao da nisu urađeni radovi i da mu je neko naredio da ga potpiše, vjerovatno A. Kotlovnica nikad nije puštena u pogon, samo je bila puštena u probni rad i čim se pustila ona se zapalila. Na pitanje branioca zašto je prije tih uslova i paljenja potpisao ovaj nalog ako je bilo predviđeno da će se zadnja tranša platiti nakon probnog puštanja svjedok je odgovorio da nije znao za tu odredbu. A. mu je bio nadređeni i mogao mu je narediti nešto, a jedne prilike mu je O. rekao „B. nije dobro, ti si na kraju te karijere, zalaza radnog odnosa, l'juti se E. što tako puno stvari pitaš i postavljaš. Kada je u pitanju nadstrešnica i 105.000,00 KM svjedok je naveo da seuopće toga ne sjeća.

Na pitanje kantonalne tužiteljice, a kada je u pitanju faktura na iznos od 105.000,00 KM za izgradnju nadstrešnice o kojoj ga je i branilac pitao i nalog za plaćanje na taj isti iznos koji je potpisao, svjedok je potvrdio da nije znao ništa o izgradnji nadstrešnice, ko će izvoditi radove, na koji način, u kojem periodu i kolika je vrijednost

te izgradnje, ni period ni dinamika te vrijednosti, ali zna da su i K. radnici radili na izgradnji nadstrešnice. O. mu nije baš striktno naređivao ali ga nije ni molio nego kaže „ovo treba platiti“ i tako. Nakon toga je tužiteljica predložila svjedoku dio njegovog iskaza iz istrage, u kojem je naveo da je obično izvršni direktor A. njemu kao potpisniku prenosio informacije kome šta treba platiti a svjedok je znao da je obično bila zajednička odluka i da je to generalni direktor potvrdio i odobrio te da nikad nije sumnjao u to jer ako A. kaže da nešto treba platiti to je zajedno s njim potpisivao i imao je povjerenje u njega, pa je svjedok na glavnom pretresu potvrdio tačnost predložene izjave, navodeći da je zbog vremenske distance na glavnom pretresu možda rekao drugačije.

Na upit suda da li su veće iznose od sto hiljada, dvjesto hiljada KM i više on i O. samostalno odlučivali o plaćanju tih iznosa ili je za te veće iznose moralo biti odobrenje ili nalog direktora ili da bude u konsultaciji s njim, svjedok je odgovorio da je O. kao izvršni direktor za finansije prisustvovao sastancima u Upravi koji su se održavali ponedjeljkom i nekad je došao s te uprave kaže „treba to platiti“, a nekad je došao kaže „moramo ovo, treba ovo uplatiti“, što svjedok dalje nije provjeravao jer mu je on nadređeni. Svjedok je vrlo rijetko imao kontakt sa generalnim direktorom B., a O. je preko tih sastanaka Uprave i inače po funkciji, jer je bio finansijski direktor, imao daleko češće te neposredne kontakte sa direktorom, tako da svjedok kad se nešto plaća nije znao je li O. kontaktirao sa direktorom ili nije, pogotovo poslije prepiske između svjedoka i direktora mu se više nije smio ni obraćati.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka B. J. kao vjerodostojan, a ovaj svjedok je potvrdio ko su bili četiri supotpisnika za plaćanje faktura te da se to činilo nekad po njegovoj sugestiji, a nekad po sugestiji finansijskog direktora ili nekog od članova uprave, da nije postojao određen redoslijed plaćanja već da se plaćalo uglavnom po zahtjevima povjerilaca ili, što je u ovom slučaju veoma bitno, po nalogu nekog od direktora, a ako toga nije bilo vršili su plaćanje po starosti faktura, iz čega proizilazi da je bilo uobičajeno da se plaćanje vrši i po nalogu nekog od direktora, a sam je vrlo rijetko imao kontakt sa generalnim direktorom B., sa kojim je uglavnom komunicirao izvršni direktor O. A., kako je bilo i u konkretnom slučaju plaćanja više faktura firmi „BH P.“, što je svjedok učinio zajedno sa O. A. koji mu je kao supotpisniku prenosio informacije kome šta treba platiti, a svjedok je naveo da je znao da je to obično bila zajednička odluka i da je to generalni direktor potvrdio i odobrio, i u tom dijelu je vladalo povjerenje između svjedoka i O. A. Bitno je istaći i da je svjedok potvrdio da optuženi na sjednicama nadzornog odbora nije rekao da je na neki način povezan sa firmom „BH P.“ ili da je bio jedan od suosnivača te firme, kao i da je direktor B. na jednoj od sjednica nadzornog odbora predložio projekat proizvodnje peleta kao profitabilan i preporučujući s tim u vezi firmu „BH P.“ d.o.o. Sarajevo, kao i da je na prijedlog direktora B. data hipoteka na jedan dio imovine K. Svjedok je također potvrdio da nakon rekonstrukcije kotlovnice u K. od strane „BH P.“ d.o.o. kotlovnica nikad nije puštena u pogon, već je samo bila puštena u probni rad i čim je puštena ona se zapalila.

Svjedok N. I. je u svom iskazu naveo da je tokom 2008. godine obavljao poslove direktora fabrike furnira i drvne galanterije u „K.“ d.d. Ž., a u tom periodu je bio i u Nadzornom odboru firme u tri-četiri mandata, a napustio je „K.“ 2012. godine. Na sjednici Nadzornog odbora govorilo se o pokretanju proizvodnje peleta i da se ide u zajednički projekat sa drugom firmom kojoj se ne sjeća imena, ali sjeća se osobe Z. Misli da je Uprava na sjednici Nadzornog odbora prezentirala taj projekat, najvjerovatnije direktor B. i Nadzorni odbor je taj projekat prihvatio. Elaborat o opravdanosti tog

projekta je bio stvarno dobro urađen, a elaborat o isplativosti proizvodnje peleta je članovima Nadzornog odbora prezentirao finansijski direktor. Obzirom na razlike u iskazima kantonalna tužiteljica je svjedoku predložila njegovu izjavu datu u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka od 22.03.2016. godine, kada je naveo da je u periodu 2002. do 2010. godine bio član Nadzornog odbora „K.“ i na jednoj od sjednica Nadzornog odbora je Uprava društva na čelu sa direktorom E. B. prezentirala elaborat o isplativosti proizvodnje peleta i ostalo mu je u sjećanju da se radilo o elaboratu sa kvalitetnim i stručnim analizama, sa mnogo opravdavajućih činjenica u korist „K.“, zbog čega je, vjerujući ljudima koji su radili taj elaborat, dao svoj glas za prihvatanje istog, smatrajući da Uprava ima dobre namjere, jer je direktor E. B. isticao prednosti i dobre strane tog projekta govoreći da je to zlatna koka nosilja i budućnost „K.“ koja će donijeti dobit i zaposliti veći broj radnika pa je takav elaborat i prihvaćen, a svjedok je potvrdio tačnost predloženih navoda. Na sjednicama Nadzornog odbora se govorilo i o rekonstrukciji kotlovnice, a u sklopu toga i o pokrivanju deponije tj. da će umjesto manuelno i paletama usitnjavati i dobiti kvalitetnije sagorijevanje i veću kaloričnu vrijednost tog otpada koji je pokriven i koji se drobi, zbog lakšeg načina proizvodnje pare koju bi koristila i peletara. Nije mu poznato ništa konkretnije o ugovorima sa izvođačima radova u vezi sa ovim projektima. Na sjednicama Nadzornog odbora ili na drugi način direktor E. B. nije rekao da je povezan sa firmom „BH P.“, tako da nije ni znao za to, a za to se saznalo kasnije iz priča po kuloarima. Nakon toga je kantonalna tužiteljica svjedoku predložila dio njegove izjave iz istrage kada je naveo da ni na jednoj sjednici direktor B. nije o tome govorio, a da je nekad kasnije čuo da je direktor prilikom poplava, kada je peletara već bila izgrađena, prvo trčao da vidi šta se dešava u peletari, a razlog tome je bio što on ima suvlasništvo u toj firmi, što je čuo od radnika „K.“, pa je svjedok potvrdio da je čuo takve priče u tračevima, osim u dijelu da je direktor bio suvlasnik te firme.

U unakrsnom ispitivanju na upit branioca optuženog svjedok je izjavio da se cijena koštanja te peletare podijelila na način da je na „K.“ otpalo 40%, a na ovu drugu firmu 60%.

I iskazom ovog svjedoka je potvrđeno da je na jednoj od sjednica nadzornog odbora Uprava društva na čelu sa direktorom E. B. prezentirala elaborat o isplativosti proizvodnje peleta te je direktor E. B. isticao prednosti i dobre strane tog projekta govoreći da je to zlatna koka nosilja i budućnost „K.“ koja će donijeti dobit i zaposliti veći broj radnika te je i ovaj svjedok potvrdio da na sjednicama Nadzornog odbora ili na drugi način direktor E. B. nije rekao da je povezan sa firmom „BH P.“.

U svom iskazu na glavnom pretresu svjedok Muharem Hadžić je naveo da je tokom 2008. godine obavljao poslove rukovodioca u „K.“ d.d. Ž., gdje radi od 1968. godine. Kad je izvršena privatizacija „K.“ 2002. godine je izabran za predsjednika Nadzornog odbora, što je bio i tokom 2008. godine. Tada je od strane Uprave društva predloženo Nadzornom odboru da ima ponuda određenih firmi za izradu peleta u krugu preduzeća. Upravu su tada činili E. B. kao direktor, H. S. kao izvršni direktor za proizvodnju, K. T. kao izvršni direktor za marketing i M. K. kao izvršni direktor za pravne i opšte poslove. Uprava društva je tada zadužila O. A., izvršnog direktora za finansije, da uradi elaborat o ekonomskoj opravdanosti proizvodnje peleta u krugu preduzeća. Sjeća se da je tada direktor dao obrazloženje a kompletna Uprava je bila saglasna o ulasku u takav projekat. Raspisan je tender i prihvaćena ta ponuda, a u sklopu izrade te fabrike trebalo je sačiniti ugovor i donesena je odluka da bude vlasništvo i ulaganje u omjeru 60 % „BH P.“ a 40% „K.“. Misli da je bila formirana komisija od strane Nadzornog odbora,

koja je izvršila izbor izvođača tih radova firmu „BH P.“. To je bio početak proizvodnje peleta u čitavoj državi i bilo je možda svega par firmi koje su ga proizvodile. Znao je da ta izabrana firma radi u sklopu jedne firme iz Č. i da su to bili stručni ljudi koji su vršili pripremu i montiranje tih postrojenja. U to vrijeme je vladala ekonomska recesija u cijeloj Evropi i „K.“ nije imao dovoljno posla, nije proizvodio i plasirao svoje proizvode i imali su viška određeni broj zaposlenika pa se išlo na to da ako se taj pogon i investicija uradi da će jedan dio radnika kao višak biti prebačen tu u „BH P.“. U okviru tog projekta se govorilo i o rekonstrukciji kotlovnice na sjednici Nadzornog odbora, što je bio jedan od uslova za proizvodnju peleta, a energana „K.“ je godinama tavorila sa problemima i sa nedovoljnom proizvodnjom pare za sušenje te su imali i problema sa inspekcijom za ekologiju zbog žalbi građana, pa su na sjednicama Nadzornog odbora donijeli odluku o prihvatanju ovih projekata, a zajedno je donesena odluka o izgradnji peletare i rekonstrukciji energane, jer bi nabavka novih kotlova daleko više koštala nego rekonstrukcija postojećih. Direktor E. B. im u tom momentu nije govorio o bilo kakvoj njegovoj povezanosti sa firmom „BH P.“, međutim kasnije su došli do saznanja, a i on je to sam rekao, da su mu ponudili da i on uđe kao suvlasnik te firme sa određenim procentom sa od oko 20 ili 25 % i da je on to bio prihvatio, međutim kasnije je obavijestio nadzorni odbor i sve ostale da to za njega nije prihvatljivo, da se s nekim konsultovao i da bi to bio sukob interesa, to je bilo prije nego što je njegovo učešće u toj firmi registrovano u sudu i prije nego što je to ozvaničeno a on je taj vlasnički udjel prenio, ali se ne može sjetiti na koga. Nakon toga je kantonalna tužiteljica svjedoku predložila njegovu izjavu datu u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka od 22.03.2016. godine kada je izjavio da na sjednici nije bio upoznat sa činjenicom da je direktor E. B. bio jedan od osnivača firme „BH P.“, kao što nije bio upoznat ni o statusu navedene firme, jer članovima Nadzornog odbora nije bila dostavljena statusna dokumentacija navedene firme, međutim, vjerovali su ono što im je prezentirano i vjerovali su Upravi društva od koje je potekla inicijativa i ideja o ovim projektima, a tek kasnije je saznao da je direktor E. B. bio vlasnik „BH P.“ sa 25% i da je izašao iz te firme zbog sukoba interesa i prenio svoje udjele na nekog drugog, pa je svjedok naveo da se ne može sjetiti svih detalja ali da zna da je optuženi obavijestio nadzorni odbor da nije ušao u tu firmu kao suvlasnik tj. da je ušao a poslije iz određenih razloga izašao i prenio svoje suvlasništvo na nekog drugog, a obavijestio je o tome usmeno Nadzorni odbor. Rekao je da su oni htjeli da iskoriste njega i njegov autoritet, obzirom da poznaje drvenu industriju i da je bio upoznat koje firme raspolažu materijalima koje bi koristio „BH P.“ i da bi jednim dijelom otpad iz „K.“ bio korišten za proizvodnju peleta, jer su jedan veliki dio tog materijala palili da bi ga uništili. Na sjednicama Nadzornog odbora se govorilo i o izgradnji nadstrešnice u krugu „K.“ u sklopu te investicije za peletaru, da se zajednički uradi taj projekat, obzirom da je nadstrešnica služila za zaštitu sirovine koja bi se koristila za peletaru, da ne bi kisnula i bila mokra, pa je nadzorni odbor donio odluku da se u sklopu rekonstrukcije energane uradi i nadstrešnica. Ista firma koja je vršila rekonstrukciju energane je bila angažovana i na izgradnji nadstrešnice. Na sjednici nadzornog odbora su dobili informaciju da je urađen veliki dio poslova na rekonstrukciji kotlovnice i da je nakon sedmice ili dvije probnog rada došlo do nekih kvarova i da je to iziskivalo dodatna sredstva da bi se dovelo u ispravno stanje. Nije bio upoznat sa finansijskim izvještajima u vezi sa izvođenjem radova na rekonstrukciji kotlovnice i fabrici peleta, a zna da je to bilo podijeljeno na tranše, i tu je izvršni direktor za finansije vodio glavnu riječ za plaćanje, i za zadnju tranšu koja je trebala da bude uplaćena od 140.000,00 eura je rečeno da će biti plaćena kad budu završeni radovi i puštena u rad gotova investicija, tako je stajalo u ugovoru i u zaključku nadzornog odbora. Zapisnici sa

sjednica nadzornog odbora su odgovarali zaključcima i stvarnom stanju onoga što se dešavalo na tim sjednicama, i iz zapisnika su vađeni izvodi i određene diskusije pojedinaca koje su uticale na zaključke. Nakon toga je kantonalna tužiteljica svjedoku predložila dio njegove izjave u istrazi kada je naveo da je došao do saznanja da je na ime rekonstrukcije kotlovnice isplaćena tranša odnosno avans firmi „BH P.” u iznosu od 140.541,37 eura pa je podnio zahtjev za dostavu materijala sa sjednica nadzornog odbora jer je smatrao da sačinjeni zapisnici sa navedenih sjednica nisu identični sa dešavanjima na samim sjednicama, pa je svjedok potvrdio da je to tačno ali da se to sve desilo ne u prisustvu E. B., nego u prisustvu O. A. kao novoizabranog direktora, gdje su na sjednicama nadzornog odbora uglavnom vođene rasprave o nekim navodno pogrešnim potezima bivšeg direktora.

U unakrsnom ispitivanju od strane branioca optuženog E. B., advokata E. Č. iz T., svjedok je naveo da je u vrijeme kada je bio angažovan kao predsjednik Sindikalne organizacije, rukovodilac organizacione jedinice društveni standard kao i predsjednik Nadzornog odbora odlično upoznat sa radom i poslovanjem „K.” u svim aspektima. Prije nego što je došao B. za direktora, pod rukovodstvom Š. za pet godina je napravljen gubitak od otprilike 12.000.000,00 KM i pala je vrijednost dionica „K.” na 80 KM. Prema zaključku Nadzornog odbora za tehnički dio projekta i radove u energiji je bio zadužen izvršni direktor za proizvodnju H. S., a za finansijsku realizaciju finansijski direktor O. A. i još neki potpisnici, a koliko zna on je to sve činio zajedno sa šefom finansija B. J., i zadnju tranšu od 140.000,00 Eura je platio O. A., a da radovi nisu bili završeni, te je A. rekao da nisu platili tih 140.000,00 eura banka bi povukla te pare i ta sredstva bi bila neiskorištena, i tom prilikom nije pomenuo direktora B. kao lice od kojeg je tražio saglasnost niti da mu je to B. ili bilo ko drugi naredio, nego da je on kao finansijer dobio upozorenje od banke ili od nekog drugog i da je uplatio ta sredstva izvođaču radova iako radovi nisu bili završeni, bojeći se da ta sredstva ne budu neupotrebljiva, iako je i u ugovoru i u zaključku nadzornog odbora stajalo da se zadnja tranša može uplatiti kad investicija bude u potpunosti gotova, tako da to plaćanje nije bilo u skladu sa ugovorom. Kada su bila u pitanju druga plaćanja, jer je svjedok bio rukovodilac radne jedinice koja je imala svoje dobavljače npr. čovjeka koji je obezbjeđivao radnički restoran mesom, koji je jednom prilikom obustavio isporuku mesa jer mu nije plaćeno, svjedok je uvijek kontaktirao jedino sa O. A. i B. J., a nikad sa E. B., jer zna da su oni bili ti od kojih je zavisilo kome će biti plaćeno. Kada je u pitanju nadstrešnica, zna da je finansijska služba na čelu sa A. vršila plaćanje tih obaveza. U to vrijeme je bila teška situacija u firmi i dešavalo se nagovaranje pojedinih ljudi u preduzeću da štrajkuju, što su podržavale pojedine političke stranke, a u firmi je uvijek postojao jedan određen broj nezadovoljnih ljudi koji su bili u službi tih političkih stranaka za svoje političke ambicije. O. A. i B. J. mu nikad nisu rekli da su se morali konsultovati sa direktorom zbog plaćanja.

Prilikom dodatnog ispitivanja svjedok je naveo da je o uplati navedene zadnje tranše novca pitao O. A. kada je on postao direktor, a tada direktor B. tu više nije ni radio, jer je i svjedok za to kasnije saznao.

Na upit suda svjedok je naveo da se prilikom probnog rada kotlovnice nakon rekonstrukcije pojavio problem i trebalo je nešto dodatno uraditi, pa je po izjavi tehničkog direktora B. P. bilo potrebno još dodatnih sredstava da bi se to stavilo u funkciju, koja sredstva nisu bila obezbjeđena.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka M. H. u dijelu koji se odnosi na početak proizvodnje peleta u K., u saradnji sa firmom „BH P.” d.o.o., kao ni da optuženi članovima nadzornog odbora u tom momentu nije govorio o bilo kakvoj njegovoj povezanosti sa firmom „BH P.”, ali nije prihvatio navode svjedoka da je optuženi prenio

svoj vlasnički udio u toj firmi prije nego što je firma „BH P.“ registrovana u sudu, jer suprotno proizilazi iz rješenja o upisu u sudski registar Općinskog suda u S., kako je napred obrazloženo. Sud također nije prihvatio iskaz ovog svjedoka sa glavnog pretresa u kojem se izričito izjasnio da je plaćanje zadnje tranše od 140.000,00 eura platio O. A. svojevrijedno, zbog problema sa bankom i da optuženi E. B. nije imao ništa s plaćanjem jer su O. A. i B. J. bili ti od kojih je zavisilo kome će biti plaćeno i nikad mu nisu rekli da su se o tome morali konsultovati sa direktorom B. Naime, ovaj svjedok je u izjavi datoj u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka u tužilaštvu od 22.03.2016. godine naveo da mu detalji u vezi sa finansijskim izvještajem i potrošenim sredstvima na ime rekonstrukcije kotlovnice i na ime pokretanja proizvodnje peleta nisu bili poznati i da se tek naknadno nakon odlaska direktora B. E. interesovao za finansije u vezi sa navedenim projektima, dakle svjedok u ovoj izjavi nije uopće naveo da su mu poznati detalji u vezi predmetnih plaćanja niti je naveo da mu je O. A. kasnije navodno rekao da je on to platio zbog problema sa bankom, što iskaz ovog svjedoka sa glavnog pretresa u ovom dijelu čini neuvjerljivim. S tim u vezi, potrebno je istaći da je na pitanje tužiteljice na glavnom pretresu koliko je prošlo vremena od momenta kada je taj novac uplaćen do momenta kada je to iznio na sjednici nadzornog odbora i kada mu je O. A. navodno dao objašnjenje da je to plaćanje izvršio zbog problema sa bankom, svjedok je odgovorio da je prošlo sigurno par mjeseci, iz čega proizilazi da su mu u tom slučaju te činjenice morale biti poznate znatno prije nego što je davao svoju izjavu u istrazi kao svjedok pa ipak ništa od toga u toj izjavi nije naveo. Sud također nije prihvatio dio iskaza ovog svjedoka da je nadzorni odbor donio odluku da se u sklopu rekonstrukcije energane uradi i nadstrešnica, naročito jer to ne proizilazi iz priloženih zapisnika sa sjednica nadzornog odbora, a i više drugih svjedoka je to negiralo, kao npr. B. P., O. A., H. S., M. D. i E. T.

Svjedok B. P. je u svom iskazu naveo da je 2008. godine bio zaposlen kao direktor fabrike stolova u „K.“, u kojem je radio od 1975. godine, a bio je član Nadzornog odbora „K.“ od 2004. do 2008. godine. Na sjednicama nadzornog odbora govorilo se o pokretanju proizvodnje peleta u „K.“ i uglavnom je O. A. iznosio informacije vezano za opravdanost te investicije, a ne sjeća se da je direktor E. B. govorio bilo šta o tom projektu. Zbog razlike u iskazima kantonalna tužiteljica je svjedoku predložila zapisnik iz istrage o saslušanju svjedoka od 22.03.2016. godine kada je naveo da su O. A. i direktor E. B. pričali o tom projektu, a najviše je direktor objašnjavao govoreći da je isti dobar i isplativ i da ga trebaju podržati, nakon čega je svjedok izjavio da ne zna i da nije siguran i da se više ne sjeća. Ne sjeća se da li se na sjednicama Nadzornog odbora raspravljalo o rekonstrukciji kotlovnice. Zapisnik sa sjednica Nadzornog odbora je vodila Mevlida. Ne sjeća se ni da li se na sjednicama Nadzornog odbora raspravljalo o izgradnji nadstrešnice u „K.“. Misli da se raspravljalo o elaboratu o isplativosti fabrike peleta, koji je iznosio O. A., a ne sjeća se da li je bio elaborat urađen za rekonstrukciju kotlovnice. Vidio je da su izvođeni radovi na izgradnji fabrike za proizvodnju peleta, na rekonstrukciji kotlovnice i na izgradnji nadstrešnice. Koliko se sjeća bio je neki kvar ili požar, uglavnom nešto nije bilo u redu i kotlovnica nikad nije stavljena u funkciju za tu peletaru, a za fabriku stolova je radila i koristili su paru iz kotlovnice, ali to je radilo po starom sistemu, gdje nije ništa mijenjano. Nije mu poznato bilo šta u vezi sa finansiranjem ovih projekata niti ko je bio zadužen da ih vodi. Koliko se sjeća, direktor E. B. na sjednicama nadzornog odbora nije govorio bilo šta o njegovoj povezanosti sa firmom „BH P.“, pa to svjedoku nije bilo poznato, a bilo je nekih govorkanja među radnicima. Ne zna da je direktor B. bio suvlasnik ove firme.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka B. P. jer su mu kao jednom od direktora K. bile poznate činjenice o kojima je svjedočio, pa je iz iskaza ovog svjedoka datom u istrazi utvrđeno da su O. A. i direktor E. B. pričali o projektu proizvodnje peleta, a najviše je direktor objašnjavao govoreći da je isti dobar i isplativ i da ga trebaju podržati, čega se svjedok na glavnom pretresu nije mogao sjetiti ali nije to negirao, pa je sud zbog proteka vremena u ovom dijelu prihvatio njegov iskaz iz istrage, te da direktor E. B. na sjednicama nadzornog odbora nije govorio bilo šta o njegovoj povezanosti sa firmom „BH P.“, kao i da je bio neki kvar u kotlovnici i ista nikad nije stavljena u funkciju za potrebe peletare.

Svjedok M. D. je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da je 2008. godine bio direktor fabrike stolica u „K.“, koja je bila dislocirana od ostalih pogona u „K.“, a bio je i član Nadzornog odbora „K.“ od 2004. do 2008. godine. Na sjednicama nadzornog odbora se nije razgovaralo o izgradnji fabrike za proizvodnju peleta u okviru „K.“, o proizvodnji peleta je bila samo jedna studija o ekonomskoj opravdanosti koju je napravio finansijski direktor O. A. i ona je bila predložena nadzornom odboru. Na svakoj sjednici nadzornog odbora bio je prisutan i direktor E. B.. Ne sjeća se da li se u toku njegovog mandata na sjednicama nadzornog odbora govorilo o rekonstrukciji kotlovnice ili izgradnji nadstrešnice, ali mu je kao radniku „K.“ poznato da se odvijala izgradnja nadstrešnice u krugu „K.“ za odlagalište nekog materijala za ogrev. I ovaj svjedok je, kao i više drugih svjedoka, potvrdio da dok je bio član nadzornog odbora direktor E. B. nije govorio bilo šta u vezi sa njegovom povezanošću sa firmom „BH P.“ i prvi put je čuo za takve informacije kada je bio saslušan kod tužioca.

Sud je prihvatio i iskaz ovog svjedoka jer nema razloga da sumnja u njegovu istinitost, naročito što su činjenice koje je svjedok iznio u svom iskazu potvrđene i iskazima više drugih svjedoka.

Svjedok E. T. je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da je 2008. godine radio u fabrici stolova u „K.“ kao limar na održavanju postrojenja sve do penzije 2010. godine, a bio je u dva mandata član nadzornog odbora. Na sjednicama nadzornog odbora kojima je prisustvovao bilo je govora o proizvodnji peleta u „K.“, a misli da je O. A. govorio o opravdanosti tog projekta, a ne zna da li se u diskusiju uključivao i direktor B., samo zna da su donijeli tu odluku, a nije vidio taj dokument o opravdanosti tog projekta. Na sjednicama nadzornog odbora se govorilo i o rekonstrukciji kotlovnice u okviru „K.“ i misli da je o tome govorio tehnički direktor H. S., jer je kotlovnica trebala da služi i peletari, kao i o izgradnji nadstrešnice, da se ima gdje skladištiti materijal. Nakon što je zbog razlike u iskazima kantonalna tužiteljica predložila svjedoku zapisnik o njegovom saslušanju i istrazi u tužilaštvu od 22.03.2016. godine kada je naveo da se ne sjeća da li su konkretno donesene neke odluke u vezi sa izgradnjom nadstrešnice, svjedok je naveo da se ne sjeća detaljno, ali da to sve ima na zapisnicima sa sjednica koji su vođeni, pa je zbog proteka vremena od događaja i navoda svjedoka da se sada ne sjeća detalja sud u ovom dijelu prihvatio iskaz svjedoka iz istrage. Direktor B. na sjednicama nije upoznao članove nadzornog odbora o njegovoj povezanosti sa firmom „BH P.“, tako da nisu ništa znali o tome. Direktor je na sjednicama govorio o finansiranju tih projekata, a misli da je bilo govora o tome koliko koja firma daje učešća.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka E. T., koji je jedan u nizu svjedoka koji je potvrdio da direktor B. na sjednicama nije upoznao članove nadzornog odbora o njegovoj povezanosti sa firmom „BH P.“, tako da nisu ništa znali o tome, kao i da se ne sjeća da li su konkretno donesene neke odluke u vezi sa izgradnjom nadstrešnice.

U svom iskazu na glavnom pretresu svjedok M. M. L. je navela da je u periodu od 2004. do 2008. godine bila u nadzornom odboru „K.“ te se sjeća da je pred kraj svog mandata, na pretposljednjoj sjednici nadzornog odbora prvi put čula za proizvodnju peleta i tada im je predloženo da se radi o projektu za budućnost, koji bi trebao da se radi s nekim češkim poduzetnikom, a ne sjeća se ko je to na sjednici obrazlagao. Misli da na toj sjednici nije donesena bilo kakva odluka u vezi sa tom investicijom i da je to bila samo informacija koju su primili na znanje. Tada se prvi put susrela sa pojmom peleta i nije znala o čemu se radi, mislila je da je to štamparska greška i da se radi o paletama. Ne može da se sjeti da li je bilo riječi i o rekonstrukciji kotlovnice, ali postoje zapisnici u kojima se sve vidi, kako je ko glasao. Nije joj bilo poznato koja firma će izvoditi radove kada je u pitanju proizvodnja peleta, niti se sjeća da li je zbog toga bilo kakvo kreditno zaduženje. Nije joj poznat naziv firme „BH P.“ niti je direktor B. na sjednicama ili na drugi način govorio da je povezan sa firmom „BH P.“.

Sud je prihvatio i iskaz ove svjedokinje, koja je iznijela svoja pretežno uopćena saznanja o iniciranju proizvodnje peleta u K., ali je i ova svjedokinja potvrdila da direktor B. na sjednicama ili na drugi način nije govorio da je povezan sa firmom „BH P.“.

Svjedok A. B. u svom iskazu na glavnom pretresu je naveo da je bio u „K.“ zaposlen kao mašinski inženjer od 1997. do 2009. godine, i obavljao je poslove direktora energane 2008. godine, a polovinom avgusta 2009. godine je napustio firmu. O proizvodnji peleta mu nije ništa posebno poznato zato što su to izvodili i radili Č. i tu nije bio nešto posebno uključen, ali jeste kod izrade nadstrešnice i rješavanja kotlova, tu je pratio radove, davao izvještaje upravi itd. Peletara je bila smještena u bivšem magacinu stolova, ispod te nadstrešnice koja je rađena, a to se nalazi 100 ili 150 metara od energane. Prvo se razgovaralo o rješavanju kontinuiranog sagorijevanja kotlova, da ne dolazi do ekološkog zagađenja i da se zadovolje norme, što je podrazumijevalo rekonstrukciju kotlovnice, da bi se pripremala sirovina za kontinuirano loženje, a trebala se izgraditi i nadstrešnica, gdje bi se vršila priprema i sjeckanje materijala koji bi se ubacivao u kotlovnicu. Bio je održan sastanak u kancelariji direktora na koji je i svjedok bio pozvan, tu je bio prisutan Z. S., koji je prezentirao kako će to da radi, to je bilo odmah na početku prije izgradnje, predstavljali su ga kao čovjeka koji može da riješi njihov problem, koji se razumije u proces rješavanja kontinuiranog sagorijevanja i bila je priča da se može pokrenuti peletara, da se sirovina koja je višak ne baca, već bi se presovala i dobila neka nova vrijednost. Na rekonstrukciji kotlovnice su bili angažovani B. P., M. Ž. i Z. S., a svjedok je tu bio ispred „K.“ i davao izvještaje tehničkom direktoru H. S. kao svom pretpostavljenom, a bili su i sedmični sastanci gdje se izvještavalo o radovima koji su izvođeni. Ne sjeća se da li je imao pismenu odluku o tim obavezama, ali je prema svom radnom mjestu bio nadležan da prati radove i izvještava, jer je bio u toj radnoj jedinici, a radove na peletari nije pratio. Prvo se počela raditi nadstrešnica, da ima gdje da se drže sirovine i da se vrši transport tih sirovina do kotlova, pa su onda pravljeni puževi za ubacivanje u ložišni dio za prvi kotao. Nabavljena je oprema za nadstrešnicu, drobilica, ventilatori za upuhavanje zraka za donji dio kotla te kontrolna kabina u nadstrešnici i u kotlovnici, gdje bi se vršila manipulacija sa tim transportom i sa doziranjem u kotlove. Nadstrešnica je bila podijeljena na dva dijela. U prvom dijelu se nalazila drobilica u koju je ubacivana sirovina, a donji dio je bila mahom piljevina i tu je postavljen sistem za snadbijevanje peletare. Na nadstrešnici su radili radnici „K.“, vodio ih je Č. M. Ž. koji je imao dosta iskustva, razumio se u te radove i vodio ih kvalitetno. Dolazio je i Z. S., koji je predstavljen kao direktor te firme i koji ima kvalifikacije za sve

to. Kada je u pitanju kotlovnica radilo se sa dva kotla „P.“ od 9 MW, ubacivana je piljevina iz silosa iz proizvodnje automatski frezom odozgo, kroz jedna ogromna vrata se ubacivala kompletna paleta drva, koja bi se dovezla sa kolicima i onda to radnici sa palijama gurnu dole i to sve padne u ložište i onda se zatvaraju vrata ložišta. Bilo je ogromno ložište i postojao je rizik da se neko oklizne i padne u ložište i uglavnom je bilo dovoljno pare za sve fabrike. Kotlovi su imali upotrebnu dozvolu. Znalo se da se trebalo tražiti odobrenje ako je bilo potrebe za sanacijom kotlova, kada strada ložište, cigle i rostovi. Kantonalna tužiteljica je svjedoku predočila njegovu izjavu iz istrage datu na zapisnik o saslušanju svjedoka u tužilaštvu od 15.10.2014. godine kada je naveo da su imali uredno odobrenje za rad, a ukoliko je u toku godine bilo potrebe za sanacijom dimnjaka ili ložišta svjedok bi to najavio inspekciji, nakon čega bi dobili odobrenje da izvrše te sitne sanacije koje su se odnosile na zamjenu cigle ili rostova u samom ložištu, te je svjedok potvrdio ove navode. Saznanja u vezi sa rekonstrukcijom i sanacijom kotlovnice je dobivao od svog pretpostavljenog, tehničkog direktora Halida Suljagića, a bilo je i povremenih sastanaka kod direktora E. B., ali ne može da se sjeti detalja. Nije bio zadužen da vrši nadzor, jer to nije ni mogao, jer nije stručna osoba da bi vršio nadzor, a po zakonu o građenju nadzor vrši pravno lice koje se izabere. Primarno su poslove oko nadstrešnice i elektronike vodili M. Ž. i B. P., a B. je pomagao njegov sin. Svjedok je imao obavezu da pregleda opremu koja stiže u kotlovnici i oprema mu je izgledala kvalitetno. Stavljaio je svoj potpis na fakture dobavljača u vezi sa isporučenom opremom, ali se ne sjeća odakle je dolazila. Morao je u kontinuitetu da prati gdje su se usmjeravali troškovi jer je „K.“ složen od više radnih jedinica, tako da se moralo znati gdje se preusmjerava ta oprema, kako bi žene iz finansija znale koji je konto u pitanju. Nije imao obavezu da prati količinu tj. da li je ono što je napisano na fakturama i isporučeno. Nije znao da li je direktor E. B. bio na bilo koji način povezan sa firmom „BH P.“, koja firma je izvodila te radove. Ne sjeća se da je bila neka komisija ili bilo kakvo tijelo zaduženo za pregled i primopredaju opreme. Dio materijala za rekonstrukciju kotlovnice pribavljao se iz magacina „K.“ koji se nalazio u fabrici elemenata i fabrici furnira. Do sredine 2009. godine, do kada je još bio u toku, nije bila završena rekonstrukcija kotlova. Bili su urađeni puževi na prvom kotlu, trebalo je da se probije otvor u donjem dijelu ložišta da se stavi puž i trebalo je da se to isto uradi i na drugom kotlu, ali nije stavljeno u funkciju dok je on bio u firmi.

Tokom unakrsnog ispitivanja svjedok je naveo da nije imao potrebe podnositi izvještaje Upravi društva, jer je član uprave bio tehnički direktor H. S., kojem je kao pretpostavljenom podnosio izvještaj. Izvještaji su bili mahom o tome šta je urađeno, na koji način su podignuti stubovi i stavljen beton. Ne može da se sjeti da li je učestvovao u radu komisije za odabir najpovoljnijeg ponuđača kojem su povjereni poslovi rekonstrukcije kotlovnice.

U dodatnom ispitivanju kantonalne tužiteljice svjedok je naveo da na početku izvođenja radova na rekonstrukciji kotlovnice nije dobio nalog da traži saglasnost odnosno odobrenje za izvođenje radova od nadležne inspekcije.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka A. B. kao vjerodostojan i ovaj svjedok je potvrdio da je na sastanku u kancelariji direktora B. a bio prisutan Z. S., kojeg su predstavljali kao čovjeka koji može da riješi njihov problem, koji se razumije u proces rješavanja kontinuiranog sagorijevanja i da se može pokrenuti peletara, kao i da na početku izvođenja radova na rekonstrukciji kotlovnice nije dobio nalog da traži saglasnost, odnosno odobrenje za izvođenje radova od nadležne inspekcije.

Dakle, činjenica da je optuženi ove projekte predstavljao kao profitabilne a izvođače radova iz firme „BH P.“ na čelu sa Z. S. iz Č. kao renomirane i iskusne za navedene vrste poslova, a kako je to navela i kantonalna tužiteljica u svom završnom izlaganju, proizilazi iz iskaza svjedoka B. J. sa glavnog pretresa od 04.04.2019. godine, koji je izjavio da je direktor B. predlagao ideju o navedenom projektu, govorio da se radi o profitabilnom projektu, spominjao firmu „BH P.“, govorio da imaju iskustvo o proizvodnji peleta, da imaju u Sarajevu registrovanu firmu, a da sarađuju sa Č., zatim iskaza svjedoka N. I., koji je na glavnom pretresu izjavio da je direktor E. B. isticao prednosti i dobre strane, govoreći da je to zlatna koka nosilja, da je to budućnost K., da će donijeti dobit K. i zaposliti veći broj radnika te da je stoga elaborat prihvaćen prema njegovoj izjavi, kao i izjave svjedokinje M. J., koja je izjavila da se sjeća da je direktor B. na sjednici nadzornog odbora govorio da je to dobar projekat, da je to budućnost K., govorio u kontekstu boljitka i eko zaštite, da će to raditi čovjek iz jugoistočne Evrope koji je sposoban za taj posao, da ima fabrike u B. i M., da će to pomoći K. i biti profitabilno te svjedoka A. B., koji je na glavnom pretresu naveo da je u kancelariji kod direktora, gdje je održan sastanak povodom projekta na koji je pozvan, bio prisutan Z. S., da je to bilo prije početka izgradnje, da je direktor predstavio Z. kao čovjeka koji može da riješi njihov problem, koji se razumije u proces rješavanja kontinuiranog sagorijevanja i dotakao se priče oko peleta, da se može pokrenuti peletara, da se od viška sirovine dobije veća vrijednost, a navedena činjenica proizilazi i iz sadržaja zapisnika sa sjednice nadzornog odbora od 27.03.2008. godine – sveska nadzornog odbora stranica broj 28, gdje je vidljivo da je optuženi istakao bitnost projekta rekonstrukcije i predložio uzimanje kredita, zatim zapisnika sa sjednica nadzornog odbora od 30.04.2008. godine (sveska sjednica nadzornog odbora stranica 41.), iz kojeg je vidljivo je da je optuženi kao direktor obrazložio informaciju o proizvodnji peleta kao isplativ projekat, navodeći da bi „K.“ dao prostor i paru te bi ušao u ovaj projekat sa strateškim partnerom u odnosu 60% naprema 40% u korist stranog partnera iz Č. koji već ima postrojenje u nekoliko evropskih zemalja i proizvodi pelet, zatim iz sadržaja zapisnika sa 42. redovne sjednice nadzornog odbora, tačka AD7, gdje je vidljivo je da je optuženi istakao potrebu prerade otpadnog drveta koje bi davalo nove efekte na tržištu, ali da je neophodno ući u projekat sa strateškim partnerom, kao i zapisnika sa 43. redovne sjednice nadzornog odbora od 12.06.2008. godine, gdje je, između ostalog, optuženi govorio o prednostima projekta proizvodnje peleta i rekonstrukcije kotlovnice, ističući da će to biti tražen proizvod, da se zbog mogućih rizika ušlo u partnerski odnos, ističući da partneru nije svejedno da gubi 60% sredstava. S tim u vezi, potrebno je istaći da navedena sredstva partner „BH P.“ nije nikad ni uložila niti imala, nego je podigla i dobila kredit, čiju otplatu je garantovao „K.“ svojom imovinom.

U svom iskazu na glavnom pretresu svjedok I. A. T. je navela da je tokom 2008. godine bila zaposlena u Raiffeisen leasingu d.d. S. kao izvršni direktor i sjeća se poslovne saradnje između R. I. dd Sarajevo i firmi „K.“ dd Ž. i „BH P.“ doo S., a u pitanju je bilo finansiranje opreme za firmu „BH P.“ kod kojeg se „K.“ pojavio u svojstvu jemca ili sudužnika, tako da je transakcija odobrena na način da je firma Raiffeisen leasing kao kolateral tretirala finansiranu opremu i dio zemljišta koji je bio u posjedu „K.“ jer to su bila sredstva obezbjeđenja. Ovim kreditnim sredstvima je finansirana oprema za proizvodnju peleta u krugu fabrike „K.“, u jednoj od slobodnih prostorija u kojoj će biti instalirana oprema koja će proizvoditi pelet na bazi otpadne mase koja je nus proizvod proizvodnog procesa u „K.“. Iznos kredita je bio oko 2.000.000,00 ili 3.000.000,00 KM, ne sjeća se tačno, a kod finansiranja projekata je bilo uobičajeno da se traži određeno

učešće od strane korisnika sredstava, tako da je to vjerovatno bilo i u ovom slučaju. Ne sjeća se detalja oko toga, pa joj je kantonalna tužiteljica predočila izjavu iz istrage od 12.06.2014. godine u kojoj je navela da je kreditni odbor početkom septembra 2008. godine odobrio limit u iznosu od 3.000.000,00 KM za projekat proizvodnje peleta uz jemstvo „K.“ d.d. Ž., mjenice izdate na osnovu jemstva i hipoteke u vrijednosti od 2.000.000,00 KM sa strukturom zaduženja 40% „K.“ d.d. i 60% „BH P.“ d.o.o., pa je svjedokinja potvrdila da je to vjerovatno bilo tako, a sada nema te dokumente na raspolaganju. Raiffeisen leasing se obavezao da na ime nabavke opreme za proizvodnju peleta isplati „K.“ iznos od 1.300.000,00 KM a „BH P.“ iznos od 1.700.000,00 KM, čini joj se da je oprema iz Č., ali se zaista ne sjeća imena dobavljača jer je prošlo jako puno vremena. Uplate su vršene direktno na račun dobavljača po ispostavljenim fakturama, u periodu od marta do kraja maja 2009. godine jer je tada vršena isporuke opreme od inostranog dobavljača M. sleski ros za „BH P.“ Sarajevo. U početku aranžmana je otplata rata kredita išla redovno, a onda je kasnije 2010. godine došlo do poteškoća u plaćanju od strane „K.“, obzirom da je kasnije proizvodnja obustavljena, a „BH P.“ je vršio uplate jer su tada još uvijek radili. „K.“ je svoje zaduženje prebacio na „BH P.“ zbog nemogućnosti plaćanja rata i o tome su sačinili ugovor, a obzirom da nakon toga „BH P.“ više nije plaćao svoje rate bili su primorani posegnuti za instrumentima obezbjeđenja pa su vođeni pregovori o prodaji opreme sa nekoliko potencijalnih kupaca, s tim da je prethodni korak trebao biti izuzimanje opreme kako bi se ista mogla vratiti u posjed davaoca leasinga i to je uobičajena procedura, pa je ta oprema demontirana i prevezena u skladište koje je društvo iznajmilo kako bi se onda tražio kupac za opremu, zato što nije bilo mogućnosti da se ista prezentira potencijalnim kupcima u krugu fabrike „K.“. Vođeni su pregovori sa firmom „P.“ iz K. i sklopljen je ugovor sa njima, međutim, oni su naknadno izrazili nezadovoljstvo kupljenom opremom, i nisu htjeli platiti iznos preostalog duga, tako da se morali pristupiti traženju novog kupca. Na pojedinačnim ugovorima o leasingu naveden je naziv dobavljača i faktura na osnovu koje je izvršena uplata te je navedena vrsta opreme koja je predmet leasinga, ali nije detaljno opisana oprema kao ni njene karakteristike, jer u to vrijeme nisu raspolagali tim podatkom, obzirom da su u ugovor unosili podatke koji su bili sadržani u profakturama.

U unakrsnom ispitivanju svjedokinja je navela da je bila član kreditnog odbora ali nije direktno učestvovala u pregovorima, obzirom da je to zadatak prodaje, obično regionalnog menadžera ili direktora poslovnice. Ne može se sjetiti nečeg specifičnog kada je u pitanju zemljište „K.“ d.d. kao kolateral, ali je vjerovatno zaključak kreditnog odbora bio da bi obzirom na specifičnost opreme trebalo tražiti dodatno obezbjeđenje u vidu nekog čvrstog kolaterala, obzirom da je prema tadašnjim internim politikama kreditiranja za bilo kakvu pokretnu imovinu, uključujući opremu ove vrste, knjigovodstveno evidentiran jako veliki diskont, tako da su imali veliki procenat bianco izloženosti, dok se nekretnine drugačije tretiraju kao stalna imovina koja im je na raspolaganju u slučaju eventualnih poteškoća u naplati.

Sud je prihvatio i iskaz svjedokinje I. A. T., koja je iznijela svoja saznanja kao izvršni direktor u Raiffeisen leasingu d.d. Sarajevo o finansiranju opreme za firmu „BH P.“ kod kojeg se „K.“ pojavio u svojstvu jemca ili sudužnika, tako da je transakcija odobrena na način da je firma Raiffeisen leasing kao kolateral tretirala finansiranu opremu i dio zemljišta koji je bio u posjedu „K.“, jer to su bila sredstva obezbjeđenja.

Svjedok H. S. u svom iskazu na glavnom pretresu je naveo da je 2008. godine radio u „K.“ na poslovima izvršnog direktora za proizvodnju i u opisu njegovih poslova je bilo praćenje proizvodnje i realizacija, kao i investicije koje su se ticale proizvodnje. U

„K.“ je radio od 1981. do 2009. godine. U periodu od 2008. – 2010. godine bio je član Uprave društva, a članovi Uprave još su bili i O. A. kao finansijski direktor, K. T. kao direktor marketinga i naravno direktor društva E. B. Kao predstavnici Uprave prisustvovali su sjednicama nadzornog odbora u tom periodu. Tokom 2008. godine je na sastanku Uprave bilo govora oko investicije u vezi sa proizvodnjom peleta, a analizu ekonomske opravdanosti te investicije je radio finansijski direktor O. A. U sklopu toga bilo je potrebno uraditi i rekonstrukciju kotlovnice. Bio je i projekat pripreme drobljenja sirovine za pelet, a da bi se postavila mašine i drobilica to je moralo biti pokriveno jer nije moglo biti na otvorenom, kako bi se obezbijedio prostor gdje će biti strojevi za pravljenje i presovanje peleta i pakovanje. Nadzorni odbor društva je dao konačnu riječ da se pristupi ovoj analizi ekonomske opravdanosti koju su pravili O. A. i finansijska služba. Svjedok je prikupljao ponude za te poslove, a zajedno sa njim su radili i Refik čijeg prezimena ne može da se sjeti te A. B. Kao najboljeg ponuđača izabrali su firmu „BH P.“ i bila je drastično velika razlika između njih i ostalih koji su dali te ponude jer je ova firma bila daleko povoljnija. Taj izbor su izvršili nakon analize ekonomske opravdanosti sačinjene od strane finansijskog direktora O. A. Nakon toga kantonalna tužiteljica je predložila svjedoku dio njegove izjave date u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka u tužilaštvu od 24.03.2016. godine kada je naveo da je prije same izrade elaborata formirana komisija od tri člana koja je razmatrala najpovoljnije ponude za rekonstrukciju kotlovnice, pa je svjedok odgovorio da se toga ne sjeća. Kao izvršni direktor za proizvodnju nije imao određena zaduženja u vezi sa realizacijom ovih projekata rekonstrukcije kotlovnice i stavljanja u funkciju pogona za proizvodnju peleta. Vidio je da se odvijaju radovi u kotlovnici i u peletari jer je tu svaki dan prolazio. Direktor energane A. B. je bio zadužen za realizaciju poslova u kotlovnici, a ne zna da li je neko bio konkretno zadužen za nadzor i prijem te robe koja je nabavljena, odnosno opreme koja je nabavljena za rekonstrukciju kotlovnice. Petkom su imali sastanke sa svim direktorima fabrika i proizvodnih jedinica o realizaciji proizvodnje i problemima u proizvodnji, prijedlozima za otklanjanje tih nedostataka itd. Kotlovnica je bila puštena u rad i radila je dvije sedmice pa je došlo do nekih problema koje je trebalo otkloniti, tako da to nije bilo završeno, to je bio probni rad. I za rekonstrukciju kotlovnice je kao najpovoljniji ponuđač bila izabrana firma „BH P.“, a ne može da se sjeti imena ljudi koji su tu radili. Poznato mu je da je građena i nadstrešnica, a ne sjeća se da li se na sjednicama Nadzornog odbora ili na sjednicama Uprave donosila odluka o izgradnji nadstrešnice. Za plaćanje u „K.“ bio je zadužen finansijski direktor O. A. i on je imao tu slobodu da odlučuje kome i kada treba šta da plati, a tu je još bio i B. J. i uvijek su radili u paru zbog potpisa, a ovlaštenje za potpis je imala i direktorica marketinga Katica T. Ne zna konkretne detalje o redoslijedu plaćanja. Prilikom odlučivanja o ponudama firme „BH P.“ nisu imali dokumentaciju iz koje se vidi kada je osnovana ta firma, ko ju je osnovao, sa kojim kapitalom itd., a to nikada nijedna ponuda nije imala niti se to tražilo. Na sjednicama Nadzornog odbora su se donosile odluke o kreditnom zaduženju firme za ove projekte i Uprava nije svojevrijedno donosila odluke o investicijama. I ovaj svjedok je potvrdio da mu tada nije bilo poznato da li je direktor E. B. bio na neki način povezan sa firmom „BH P.“ koja je izvodila radove na rekonstrukciji kotlovnice i na proizvodnji peleta, a kasnije je to čuo kao i da je to onda prenio na drugu osobu, a to je čuo prije nego što je išta od ovoga bilo počelo da se realizuje.

Tokom unakrsnog ispitivanja svjedok je naveo da, pošto je izjavio da je izvršni direktor za finansije O. A. imao potpunu slobodu u plaćanju, istom za validnost plaćanja nije bilo potrebna bilo kakva saglasnost ili odobrenje direktora B., a ta sloboda u plaćanju nije bila neograničena, jer se moralo gledati kada koja obaveza dospijeva i da li

postoje ugovori za realizaciju tog plaćanja i u toj priči uopšte nije bilo direktora B.a. Misli da direktor B. nije potpisivao virmane, odnosno naloge za plaćanje, i ako jeste to je bilo rijetko, on je imao drugih poslova kojim se bavio, a bilo je još troje potpisnika O. A., B. J. i K. T.. Podrazumijevala se zakonitost u plaćanju i onaj ko je potpisao je bio odgovoran za to plaćanje. Na upravi se o tome nije odlučivalo i direktor Brčaninović nije sugerisao finansijskom direktoru da plati ovom ili onom jer su oni imali potpunu slobodu. Još od 80-tih godina se planiralo da se izvrši rekonstrukcija kotlovnice i to je bilo potrebno uraditi i bilo je krajnje vrijeme da se to uradi, jer je svaka od četiri fabrike dobila otpad i bile su u svakoj fabrici tri smjene po dvije posade, pa je bilo ekonomičnije da se to radi na jednom mjestu i iz tih razloga je i došlo do realizacije rekonstrukcije kotlovnice, a bili su veliki i troškovi kotlova kojima su stradali rostovi i svake godine je vršena rekonstrukcija ložišta u kotlani. Ovi projekti su bili opravdani i po pitanju zaštite okoliša. O. A. je samovoljno i samoinicijativno izvršio plaćanje ovih radova i kada je to direktor B. saznao na sastanku Uprave su pitali O. A. zašto je to uradio kada to nije završeno i jer je u ugovoru bilo precizirano da se 30% od te sume koja je bila predviđena plati poslije puštanja u rad kad se utvrdi da je postrojenje ispravno, a O. Abadžić se pravdao da su ga „pritiskali“ iz banaka i da je to morao uraditi.

Prilikom dodatnog ispitivanja na pitanje kantonalne tužiteljice zašto joj je odgovorio da nije bio dio tima koji je odlučivao o plaćanju i da ne zna detalje u vezi s tim, kada je na pitanje branioca naveo da zna ko je imao potpuno ovlaštenje i slobodu da plaća, svjedok je naveo da to nije ni bio pitan pa je nakon predočavanja iskaza iz istrage od 24.03.2016. godine naveo da ne vidi razliku u iskazima.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka H. S. u dijelu koji se odnosi na rekonstrukciju kotlovnice u K. i započinjanje proizvodnje peleta u K., oboje u saradnji sa firmom „BH P.“ d.o.o. i da je kotlovnica bila puštena u rad i radila je dvije sedmice pa je došlo do nekih problema koje je trebalo otkloniti, tako da to nije bilo završeno, što je potvrdilo i više drugih svjedoka. Sud nije prihvatio iskaz ovog svjedoka sa glavnog pretresa da je finansijski direktor K. O. A. imao slobodu da odlučuje kome i kada treba šta da plati, što je činio zajedno sa B. J. i da u tom dijelu direktor B. uopće nije bio uključen niti im je ikada išta sugerisao po tom pitanju te da se za određena plaćanja firmi „BH P.“ O. A. pravdao da su ga „pritiskali“ iz banke pa je to morao uraditi. Naime, ovaj svjedok je na istom glavnom pretresu prilikom saslušanja također izjavio da on nije uopće bio dio tima koji je o tome odlučivao i da stoga te konkretne detalje o redoslijedu plaćanja i ne zna, a također je u svojoj izjavi datoj u istrazi u tužilaštvu dana 24.03.2016. godine, koja mu je predočena na glavnom pretresu, naveo da mu je poznato da je direktor društva E. B. zajedno sa izvršnim direktorom O. A., direktoricom za marketing K. T. i šefom finansija B. J. bio ovlašteni potpisnik za potpisivanje naloga i njihovi potpisi su bili deponovani u banci, ali da detalje u vezi sa plaćanjem ne zna, da je postojala određena procedura ko i na koji način odlučuje o plaćanju, ali da svjedok nije bio dio tog tima koji je odlučivao o tome, zbog čega je u ovom dijelu sud i prihvatio iskaz ovog svjedoka iz istrage, obzirom da je njegova izmjena iskaza na glavnom pretresu u ovom dijelu, u kojoj je označio svjedoka O. A. kao lice koje je samostalno vršilo sva plaćanja u K., za sud neuvjerljiva, jer da je zaista imao takva saznanja svjedok bi to izvjesno naveo i u svojoj prethodnoj izjavi datoj u istrazi, kad je rekao da mu o tome ništa nije poznato, pa ako mu to nije bilo poznato tada postavlja se pitanje kako mu je to onda moglo biti poznato prilikom svjedočenja na glavnom pretresu, naročito što je i na istom glavnom pretresu na kojem je naveo da je O. A. imao potpunu slobodu prilikom plaćanja u K., takođe naveo i da nije uopće bio dio tima koji je o tome odlučivao i da stoga te konkretne detalje o redoslijedu plaćanja i ne zna. Sud privata da je izvršni direktor O. A. samostalno odlučivao o

plaćanju relativno manjih novčanih iznosa, jer je isti to potvrdio u svom iskazu, ali ne i većih iznosa od npr. 100.000,00 ili 200.000,00 KM.

Svjedok O. A. je u svom iskazu na glavnom pretresu dana 18.10.2019. godine naveo da je 2008. godine radio u „K.“ d.d. Ž. kao izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove, a u „K.“ je radio do 2014. godine. Bio je član Uprave tj. petočlanog rukovodnog tijela i bio je zadužen za finansije, računovodstvo i finansijsku operativu i rukovodio je sa više službi iz te oblasti kao što su obračunska služba, blagajna itd. Bio je zadužen za organizaciju rada sektora iz službi, za praćenje propisa iz oblasti finansija i računovodstva, za kadrovsku politiku u toj oblasti, za organizaciju dnevnih aktivnosti, ažuriranja, knjiženja, finansijsku operativu, praćenje priliva i odliva, saradnju sa drugim sektorima u fabrikama itd. Osim svjedoka za potpisivanje naloga za isplatu su bili ovlašteni i šef finansija, direktor društva, direktor marketinga i direktor nabave, nije mogla jedna osoba potpisati nego najmanje dvije. Tokom 2008. godine je bilo govora o projektu u vezi sa proizvodnjom peleta u „K.“ sa firmom „BH P.“, u smislu potpisivanja ugovora o zajedničkom poslovnim projektu proizvodnje peleta. Firma „BH P.“ je prije tog projekta izvršila rekonstrukciju rada kotlane sa boljom tehnologijom za izgaranje i boljim efektima u proizvodnji pare. Analizu isplativosti takvog projekta je radio sektor plana i analize koji je bio u nadležnosti svjedoka te je navedeni sektor izradio elaborat uz učešće svjedoka koji im je bio nadređeni. Konkretno je to radio Admir Klapić koji je u to vrijeme bio šef plana i analize, a moguće je i da je svjedok bio potpisnik ili supotpisnik tog plana, koji je urađen na zahtjev Uprave. Kao član Uprave obično je prisustvovao sjednicama Nadzornog odbora i misli da se na tim sjednicama odlučivalo i o projektu rekonstrukcije kotlovnice, jer je Uprava imala nadležnost da donosi odluke u visini do 15% od vrijednosti imovine, a Nadzorni odbor u visini od 33%, a ukoliko ova investicija nije prelazila 15% nije siguran da je nadzorni odbor donio odluku za ovu investiciju, ali je vjerovatno bio informisan o tome, a prije će biti da je i donio odluku, ali se sada zbog proteka vremena zaista ne sjeća. Izvor finansiranja za ovu investiciju su bila kreditna sredstva „ABS“ banke, što je bio prijedlog Uprave, jer kad se vidjelo koliko sama investicija iznosi nije bilo moguće da se investira iz vlastitih sredstava. U to vrijeme je „K.“ već bio zadužen za nekih 6.000.000,00 ili 7.000.000,00 KM bankarskih kredita. Komisija je vrednovala prispjele ponude i predložili su da firma „BH P.“ izvodi radove na rekonstrukciji kotlovnice i misli da je to već bilo poznato u vrijeme sačinjavanja elaborata, a prije toga nisu znali ništa o toj firmi. Dok je trajala investicija rekonstrukcije kotlovnice trajali su i pregovori za projekat proizvodnje peleta, i to je sve bilo tokom 2008. godine. Bio je dogovoren zajednički projekat regulisan ugovorom koji je predviđao ulaganje 60% naprema 40% u korist „BH P.“, a proizvodnja peleta je trebala da bude u krugu „K.“, a da nosilac ove investicije bude „BH P.“ koja firma je bila i nosilac kreditnog zaduženja, odnosno leasinga. Ugovor je kasnije imao priliku vidjeti, tako da nije unaprijed znao šta je bilo dogovoreno. Od ljudi iz „BH P.“ je poznao Z. S. kao vlasnika, a direktori su se mijenjali i bilo ih je 3 ili 4 i sve ih je upoznao, jer se vremenom, kada je krenuo taj projekat proizvodnje peleta, pojavljivala sve veća potreba da se savjetuju ta stanja jer je bilo predviđeno praćenje tih troškova i kako će ta firma da radi, obzirom da se tu pojavila skeptičnost u tom pogledu, a i faktičko stanje je govorilo da ima dosta problema u proizvodnji odmah sa početkom 2009. godine. Kao izvršni direktor za finansije nije imao konkretna zaduženja i obaveze u vezi sa realizacijom ovih projekata, već je imao obavezu da prati to stanje prihoda i rashoda, odnosno finansijske rezultate „BH P.“ u zajedničkom projektu, u smislu da li proizvodnja peleta ostvaruje pozitivan ili negativan finansijski rezultat. Kada je u pitanju rekonstrukcija kotlovnice, nije imao

nikakva konkretna zaduženja u okviru tog projekta, za razliku od proizvodnje peleta. Pisana procedura pravila načina plaćanja obaveza u „K.“ nije postojala, ali je bila dnevna rutina plaćanja koja se obavljala kolegijalno, konsultativno sa sektorima nabave i prodaje i ona je na početku bila intenzivnija u jednom periodu, kada se ta komisija likvidnosti dnevno sastajala, a to je bilo prije mandata direktora B. U vrijeme direktora B. uveden je elektronski sistem internih e - mailova umjesto ranije komisije za likvidnost. Sektor nabave je obično bio taj koji je slao dnevne potrebe, a finansije su imale svoje potrebe i pravio se dnevni plan priliva i odliva koji je distribuiran primaocima e-maila, a svjedok je kao jedan od potpisnika imao ovlaštenja u odlučivanju kod plaćanja prema dobavljačima u odnosu na iznose koje treba plaćati. To nije bilo definisano, ali je faktički mogao vršiti plaćanje u bilo kojem iznosu ukoliko je to bilo odobreno od strane direktora i od strane tog tijela kada je ono odlučivalo, i za manji i za veći iznos nije imao nikakvo specijalno odobrenje. Kantonalna tužiteljica je svjedoku predložila dio njegovog iznosa koji je dao u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka od 14.04.2016. godine kada je naveo da u vrijeme mandata direktora B. takva komisija nije postojala nego su svi potpisnici imali autonomiju u odlučivanju kod plaćanja prema dobavljačima kada su bili u pitanju iznosi od nekih 5.000,00 KM, to nije nigdje bilo decidno navedeno ali je to bila neka uobičajena praksa, ali kada su bile u pitanju veće cifre uvijek su se konsultovali sa direktorom B.em, pa je svjedok potvrdio tačnost ove izjave i naveo da nekada direktor nije bio na poslu a morala su se vršiti neka sitna plaćanja, ali ne bi pustili neki veći iznos bez konsultacija, i naravno da ne bi samostalno platili 100.000,00 ili 200.000,00 KM. Svjedok je potvrdio da su takve konsultacije sa direktorom obavljene i u konkretnom slučaju u odnosu na plaćanje firmi „BH P.“. Nakon što je tužiteljica predložila svjedoku nalog uplatioca „K.“ d.d. Ž., svrha dozname uplata po predračunu broj na iznos od 114.416,05 KM zajedno sa izvodom Investicijske banke Federacije Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo broj 13 od 17.06.2008. godine, zatim uplatnicu i nalog za uplatu na iznos od 297.481,74 KM uplatioca „K.“ d.d. Ž. od 25.08.2008. godine sa izvodom „ABS“ Banke broj .. od 25.08.2008. godine i nalog za uplatu na iznos od 297.481,74 KM od 02.10.2008. godine uplatioca „K.“ d.d. Ž., zajedno sa izvodom „ABS“ banke broj 35 od 02.10.2008. godine, svjedok je potvrdio da se na ovim nalogima za uplatu nalaze njegovi potpisi, nakon čega je tužiteljica svjedoku predložila avansne račune broj, broj i broj, ispostavljene od „BH P.“ d.o.o. Sarajevo prema „K.“ d.d. Ž. pa je svjedok potvrdio da se na ovim uplatama, pored svjedokovih potpisa, nalaze i potpisi B. J.. Svjedok je u svom iskazu dalje naveo da prije nego što je zajedno sa B. J. potpisao te naloge, a obzirom da se radi o većim iznosima, konsultovao se sa direktorom E. B. i dobio je od direktora odobrenje za to plaćanje. O tome su obično odlučivali na sastancima gdje je bio prisutan u najmanju ruku direktor B., a možda i direktor Halid Suljagić i još neko ako je bilo potrebe. Uplate za rekonstrukciju kotlovnice se nisu platile bez odobrenja direktora ili Uprave, a na upit kantonalne tužiteljice kako su znali koje će iznose navesti na ovim nalogima za uplatu jer u tom trenutku još nisu bile stigle avansne fakture, svjedok je naveo da su ti iznosi vjerovatno spomenuti na tim sastancima pa mu je čudno da je datum fakture nakon datuma uplate. Z... S...je tom prilikom davao informacije u vezi sa iznosom koji treba platiti, na tim sastancima na kojima su bili svjedok i direktor B.. Smatra da je rekonstrukcija energane bio dobro zamišljen projekat, ali se u međuvremenu pojavio i drugi projekat za proizvodnju peleta. Svjedok nije mogao biti otvoreno protiv toga, ali nije bio za takav ugovor koji je 60% davao firmi „BH P.“ a 40% „K.“, a bila je sva „K.“ infrastruktura itd., a posebno međusobne garancije koje su tražene za sve to. Nakon što je tužiteljica predložila svjedoku nalog za uplatu uplatioca „K.“ d.d. Ž. od 03.12.2008. godine na iznos od 260.000,00 KM sa izvodom „ABS“ banke

broj .. od 03.12.2008. godine svjedok je naveo da se njegov potpis nalazi na drugom mjestu, iza potpisa B. J., njih dvojica su najčešće bili potpisnici, i za ovu uplatu od 260.000,00 KM su se konsultovali sa direktorom B. kao i za svaku uplatu te vrste. Misli da je prvo izvršena izgradnja nadstrešnice u krugu „K.“ pa rekonstrukcija kotlovnice, a nakon toga izgradnja pogona za proizvodnju peleta. Misli da se o izgradnji nadstrešnice nije govorilo na sjednicama nadzornog odbora jer ista nije imala neku veliku vrijednost, a svjedok nije bio uključen u realizaciju izgradnje nadstrešnice, osim za plaćanje izvođačima radova. Tužiteljica je svjedoku predložila uplatnicu uplatioca „K.“ d.d. Ž. po račun 16/09 od 17.08.2019. godine na iznos od 105.000,00 KM uz izvod „Hypo Alpe Adria Bank“ d.d. broj ... od 17.08.2009. godine pa je svjedok izjavio da se na tom nalogu osim njegovog nalazi i potpis B. J., a radilo se o sredstvima za proizvodnju peleta ili rekonstrukciju kotlovnice. Vlada Tuzlanskog kantona je imala neki program subvencioniranja projekata usmjerenih ka poboljšanju životne sredine i direktor je saznao za to i podnio aplikaciju i odobrena su im ova sredstva, ali po propozicijama tog programa ona su morala biti pravdana da su utrošena u tu svrhu ekologije. U to vrijeme nije mu bilo poznato da li je direktor B. na bilo koji način bio povezan sa društvom „BH P.“, a kasnije je za to saznao kroz neko sudsko rješenje do kojeg je slučajno došao. Projekat rekonstrukcije kotlovnice nije nikada dovršen i stavljeno u funkciju to novo postrojenje, tačnije ono je stavljeno u funkciju i radilo nekoliko dana, ali je inspektor zabranio njen rad. U to vrijeme svjedok nije imao obavezu da Upravi ili direktoru društva dostavlja bilo kakve finansijske izvještaje u vezi sa realizacijom ovih projekata, konkretno projektu realizacije kotlovnice, a nije postojala ni procedura praćenja faktura, sve ulazne fakture u „K.“ išle su preko njihovog sektora nabave. Do oktobra ili novembra 2010. godine je E. B. bio direktor „K.“, kada su se počeli pojavljivati problemi sa radom „BH P.“ i gubitkom i općenito pojavom krize u i oko „K.“, kada su mnoge stvari počele djelovati negativno, a poslije njega svjedok je preuzeo tu funkciju. Upoznao se sa početkom proizvodnje peleta jer su tada krenuli ti problemi, mnogo „K.“ resursa je tu uloženo te su trebali tu da fakturišu i električnu energiju i ulaganje u rekonstrukciju tih postojećih objekata, magacin fabrike stolica itd. Teško je pratio kvartalne podatke jer je firma „BH P.“ bila registrovana u Sarajevu, gdje je bilo i njeno knjigovodstvo. Početni period je uvijek obilježen gubicima, međutim u ovom slučaju to nije išlo kako je zamišljeno. Kad je svjedok preuzeo funkciju direktora već su bili nastupili ti problemi, nosilac obaveze prema leasingu je bila firma „BH P.“, ali je „K.“ bio garant, tako da im je Raiffeisen leasing blokirao račun. Radilo se o međusobnim garancijama „K.“ i „BH P.“, ali obzirom da je „K.“ imao realna sredstva ta garancija „K.“ je imala veću težinu, a garancija su bile bianco mjenice i hipoteka Autosaoobraćaja, kao i oprema. Bilo je dilema i u vezi sa hipotekom Autosaoobraćaja, koju je Raiffeisen leasing zahtijevao u zadnjem momentu jer su u suprotnom htjeli odustati od finansiranja. Svjedok je bio protiv toga, ali je direktor E. B. dao pristanak da se da i hipoteka, pošto se tada radilo o velikom zalaganju da ide ta investicija. To je išlo i na sjednicu Nadzornog odbora i tamo je to prihvaćeno naknadno, nakon što je data hipoteka. Tada je postojala intencija od strane radnika i sindikata, pa i rukovodilaca, da to ništa nije urađeno po zakonu i da se to treba istražiti i ispitati. Kao direktor htio je učiniti sve da vidi koliko se sve te stvari mogu popraviti i dovesti na neki zadovoljavajući nivo. Sa firmom „BH P.“ su faktički morali „raskrstiti“, jer je ostao evidentiran veliki dug, a oni su i dalje koristili resurse „K.“. Morali su to prekinuti jer nisu mogli plaćati potrošnju električne energije i tražili su trojni sastanak sa „BH P.“ i „Raiffesisen leasingom“ da vide kakva su moguća rješenja, a razmatrali su i da tuže „BH P.“ i nije bio siguran da li su ih i tužili, pošto je bilo dileme pa su smatrali da bi ih džaba

tužili jer oni propadaju i neće se moći od njih naplatiti, a svjedok je podnio prijavu u vezi sa ovim radnjama MUP-u i tužilaštvu.

U unakrsnom ispitivanju svjedok je potvrdio da je sa još troje kolega, uključujući i direktora B. bio ovlaštenu potpisnik naloga za plaćanje i njihovi potpisi su bili deponovani u banci te da unutrašnjim aktima društva niti pojedinačnim aktima organa Uprave društva nije bila precizno definisana pisana procedura plaćanja, odnosno potpisivanje naloga za plaćanje. U banci su bili validni nalozi za plaćanje u kojima su se nalazila najmanje dva potpisa od ukupno četiri ovlaštena potpisnika sa kartona deponovanih potpisa, a u najvećem broju slučajeva su naloge za plaćanje potpisivali svjedok i njegov saradnik B. J.. Potpisnici naloga za plaćanje nisu bili samostalni i slobodni u potpisivanju naloga i iznimno je bilo nekih plaćanja, ali su i ona bila zabilježena u izvještaju kojeg je direktor kasnije mogao vidjeti. Služba finansija „K.“ je pravila plan odliva na osnovu plana priliva koji se taj dan očekuje i tu i nabava i prodaja i direktor i direktor marketinga imaju mogućnost da intervišu ukoliko imaju nekih primjedbi. U toj proceduri aktima društva nije predviđena prethodna saglasnost ili naknadno odobrenje direktora za plaćanja. Jedan od poslova i radnih zadataka svjedoka je bilo i provođenje aktivnosti na kreditnom zaduženju društva. Zahtjev za kredit se podnosio spram potreba i iznosa finansiranja, kao i svrhe za koju su potrebna sredstva. Obzirom da su u konkretnom slučaju imali elaborat koji je spomenut i znali o kojim se sredstvima radi, obratili su se tada „ABS“ banci, te možda „Hypo“ banci i možda još jednoj banci. Na upit branioca šta su te konsultacije značile svjedoku po pitanju ispunjenosti uslova za plaćanje, obzirom da mišljenje direktora B. nije moglo ozakoniti određeno plaćanje ako nisu bili ispunjeni uvjeti, svjedok je odgovorio da se ne slaže sa tom konstatacijom i da je direktor tu ipak bio autoritet. Osnov za plaćanje su bile profakture odnosno predračuni koje je donosio Z. S. na sastanke na kojima se o tome diskutovalo, i on je to sve vodio iako nije bio direktor. U posjed ugovora svjedok je došao nakon što se postavilo pitanje plaćanja PDV-a, za koji je svjedok smatrao da se ne mora posebno ugovarati i da se podrazumijeva. Neki pisanih instrukcija, naloga ili procedura u vezi sa plaćanjem predračuna vezano za „BH P.“ i rekonstrukciju kotlovnice nije bilo, i tu je postojao definisan način finansiranja iz kredita sa bankom. U toj dinamici plaćanja nije mu bila poznata činjenica kada će se obaviti završno plaćanje, naročito jer je kasnila realizacija te investicije, a započela je i ova druga investicija pa se to sve odjednom „sudarilo“. Ne sjeća se da li je od strane direktora B. pozvan da prokomentariše i ovaj nalog za uplatu koji je bio protiv odredbama ugovora. Rekonstrukcija kotlovnice je finansirana iz kredita, a nadstrešnica iz vlastitih sredstava, za što su dobili i subvenciju od strane Ministarstva, a i nadstrešnica je na neki način pripadala tom projektu rekonstrukcije kotlovnice. Koliko zna, u vrijeme ispostavljanja te fakture iz 2009. godine radovi na izgradnji nadstrešnice su bili završeni i sve je bilo plaćeno, a ispostavljena je faktura koju su ponovo plaćali na ime tih radova za nabavku materijala za nadstrešnicu u iznosu od 105.000,00 KM da bi opravdali ova sredstva ministarstvu, što se može definisati kao refundacija uložених sredstava „K.“. Za vrijeme mandata direktora svjedok nije pokrenuo sudsku ili vansudsku proceduru za povrat ovih 105.000,00 KM od „BH P.“.

Na upit suda svjedok je potvrdio da se dobit od proizvodnje peleta trebala dijeliti u omjeru 60% za „BH P.“ i 40% za „K.“, koji procenat od 60% je bio nerealno velik jer se koristila sva infrastruktura „K.“ tj. njegov krug, njegovo zemljište, firma „BH P.“ je imala 10.000,00 KM kapitala, a „K.“ 16.000.000,00 KM, a „BH P.“ je imao 60% prava odlučivanja pa smatra da je bilo bolje da je osnovana nova firma. Ne zna kada je tačno imao priliku vidjeti sudsko rješenje iz kojeg je utvrdio da direktor B. ima neke veze sa firmom „BH P.“. Za plaćanje svih većih iznosa su se morale obaviti konsultacije sa

direktorom koji je davao odobrenje, iako on kasnije nije bio jedan od dva supotpisnika, bez obzira što su potpisnici najčešće bili svjedok i B. J..

Prilikom dodatnog ispitivanja od strane kantonalne tužiteljice svjedok je naveo da, kada su u pitanju navedeni procenti od 60% i 40%, visina ulaganja za proizvodnju peleta je ukupno iznosila blizu 4.000.000,00 KM. Kreditna sredstva za ovaj projekat su obezbijedena putem leasing finansiranja, što znači da je firma „BH P.“ putem kredita došla do novca za finansiranje, a za taj kredit je garantovao „K.“ svojim novcem i radilo se o „ukrštenim“ garancijama „K.“ i „BH P.“ jedni drugima, ali je „K.“ bio onaj koji je imao ekonomsku moć, te je firma „BH P.“ samo dala mjenice. Predmet zaloga ovog kreditnog finansiranja bile su nekretnine „K.“ za koje se kasnije ispostavilo da je sporno da li je na sjednicama Nadzornog odbora dato odobrenje da se iste stave pod hipoteku.

Na upit branioca svjedok je naveo da mu je poznata činjenica da je optuženi svoj suvlasnički dio u firmi „BH P.“ d.o.o. S. prenio početkom 2008. godine, jer su imali zvanično sudsko rješenje koje su firme bile u obavezi da razmijene i njegovo ime se nije pojavilo u tom izvodu iz sudskog registra.

Svjedok O. A. je po odluci suda saslušan i na glavnom pretresu održanom dana 21.10.2020. godine, u vezi sa prethodno iznijetom odbranom optuženog na glavnom pretresu, i tada je potvrdio da je u vrijeme direktora B. postojala neka komisija za likvidnost i svi potpisnici su imali autonomiju u odlučivanju kod plaćanja prema dobavljačima kada su bili u pitanju iznosi od nekih 5.000 KM, to nigdje bilo decidno navedeno, ali je to bila neka uobičajena praksa, ali kada su bile u pitanju veće cifre uvijek su se konsultovali sa direktorom B. i nikad ne bi platio neki veći iznos bez konsultacija i naravno da ne bi samostalno platili iznose od npr. 100 ili 200 hiljada KM, pa su tako i u slučaju plaćanja firmi „BH P.“ takođe obavljene te konsultacije sa direktorom B., jer čak i kad je direktor bio odsutan nije se moglo dogoditi da se plati neka krupna uplata. Redoslijed plaćanja je određivala Služba nabave, Sektor nabave i slao prema finansijama i raspravljali su šta će se od toga platiti. Na pitanje suda kako su uopšte došli u nekakav redoslijed plaćanja ti računi „BH P.“ ako to nije sve bilo završeno, svjedok je naveo da se to dogovaralo na sastancima sa Z. S. i direktorom B., ali se ne može tačno sjetiti svih detalja, ali je tu bio i taj odnos sa gospodinom Zudijem, koji je na neki način smetao svima njima, ali to je bilo takvo stanje, a ne može se sjetiti da li je i B. J. bio tu prisutan. To je bilo specifično, praksa je bila da su od nabave išli ti prijedlozi, nisu nikad finansije odlučile šta će se platiti a šta neće, niti on kao izvršni direktor, niti direktor kao generalni direktor, to je opet bilo u nekim konsultacijama, ocjenjivalo se šta je kad su ostali dobavljači u pitanju, vrednovali se razni parametri, da li se nešto može prolongirati itd., to je ta uobičajena praksa plaćanja. Za „BH P.“, za taj projekat, su bila namjenska sredstva iz kredita. Služba nabave je potpadala kod marketing, gdje je direktorica bila K. T. i oni su određivali neke prioritete, i za veće iznose se svjedok konsultovao sa direktorom, ako je bio odsutan i telefonom, ali uglavnom oni nisu imali taj kapacitet odlučivanja o tim pojedinačnim uplatama bez tih konsultacija koje su bile i na dnevnoj osnovi, kroz slanje tih kružnih mailova i neposredno, uglavnom je bio isključivo usmeni kontakt. Postojao je i taj odnos sa bankom jer su sredstva bila namjenska, bio je zahtjev od „BH P.“ da se izvrši to plaćanje jer treba da se ta investicija završi i da se pokrene druga, ali je to bilo prije nego što je platio. Sve što se radilo u odnosu sa „BH P.“ nije bilo nikad izvan tih dogovora i opet mora spomenut gospodina Z. koji je bio tu svakodnevno i da su ti sastanci maltene bili ako ne svaki dan, onda svaki drugi dan.

Na upit branioca svjedok je naveo da kad su u pitanju plaćanja, od nabave su dobijali i išli su u drugu zgradu na sastanak sa direktorom, oko toga su se konsultovali.

Svaki put su pravili plan i izvještaj u vezi sa prilikama i odlivima. Direktor su bili dostupni izvještaji po osnovu izvoda. Svjedok O. A. i B. J. su bili ti koji su i fizički izdvojeni u zgradi gdje je služba finansija i potpisnici kolektivnog potpisivanja, dovoljna su dva potpisa, to je jedna formalnost. Z. S. je iznosio šta je sve potrebno, u kojoj fazi je šta od ukupnog projekta, između ostalog i tog plaćanja, to je na sastancima definisano, Z. S. je određivao iznose koje treba platiti, na neki način je on bio iznad ugovora. Svjedok i B. su potpisali nalog za plaćanje dana 03.12.2008. godine na osnovu instrukcije koju je dobio od direktora u razgovoru sa Z., na nekom od tih brojnih sastanaka. Nije bio svjestan u vrijeme plaćanja da je to protiv odredbe ugovora o plaćanju, obzirom na ta obrazloženja koja su bila oko napretka te investicije i nije imao na umu da bi to moglo da bude protivno nekom ugovoru, internom aktu ili nečem drugom ako se to plaćanje izvrši. Ne voli što često mora spominjati Z., ali čovjek nije bio od papira, to su uvijek bile neke neke usmene stvari i zapisnici u rokovniku, specifikacije i kasnije dokumentacija, uglavnom je kasnila dokumentacija u toj relaciji sa „BH P.“ pa nije imao ni ovaj tekst ugovora o poslovnom odnosu od 04.06.2008.godine zaključenog između „K.“ d.d. Ž. i „BH P.“ kao isporučioća opreme, ovdje je rukom dopisano kada je PDV u pitanju, da se ne bi smatralo da se PDV uključuje u taj ugovor, zbog toga je tad PDV stavljen da ne pripada paketu u te ugovorene vrijednosti projekta. Na upit branioca „Hoćete da kažete Z. kaže ili šta već i vi upišete taj iznos ili šta već“ svjedok je odgovorio potvrdno. Svjedok je bio nadređen B. i on je imao tu povjerenje, nije ni on pravio problem oko tog plaćanja, da nešto nije bilo u redu. Poznata mu je činjenica da je još 2011. godine podnesen zahtjev za provođenje istrage protiv njega, M. H., tadašnji predsjednik Nadzornog odbora, je nagovijestio da će to podnijeti jer su raspravljali o svim problemima koji su se pojavili u to vrijeme 2011. godine, raspravljalo se i o problemu „P.“, bilo je tu pritiska o tim krivičnim prijavama da se podnesu, i od strane sindikata i od strane nadzornog odbora, situacija se usložnjavala u poslovanju i ti problemi koji su svi proizašli iz ranijeg poslovanja postali su predmet rasprave, u kontekstu ukupnih problema za investiciju koju su provodile „BH P.“ i sve ostalo što je išlo s tim, leasing, garancije, hipoteke i tako dalje. Kad je u pitanju plaćanje iznosa od 105.000,00 KM, u pitanju je bila subvencija Vlade TK kad je u pitanju projekat za zaštitu i unapređenje okoliša, misli da su im ta sredstva doznačena po završetku te nadstrešnice i plaćeno je „BH P.“, to su bila bespovratna sredstva namijenjena za razvoj tih ekoloških projekata iz oblasti energetske efikasnosti i svaki taj donator odnosno davalac sredstava naravno zahtijeva da se prikazuje utrošeno, e sad to je plaćeno „BH P.“ i na taj način je prikazano, pošto su oni radili tamo investicije, sve u sklopu toga. Na pitanje branioca kako komentariše da on i B. opet potpisuju i plaćaju izvođenje već izvedenih radova prije osam mjeseci, jer je nesporno utvrđeno da je to izvršeno u decembru 2008. godine i plaćeno sve, svjedok je odgovorio da nisu to B. i on smislili, opet je to bila neka varijanta između Z. i direktora, gdje se to tako dogovorilo. Ukupan problem odnosa sa „BH P.“ je bio jedan poseban problem koji je taj novi tim koji se formirao na čelu sa svjedokom kao direktorom htio da riješi. „BH P.“ su u tom periodu tužene za ovaj sav iznos duga koji nije bio plaćen, neplaćenu električnu energiju, radnu snagu, zakupe i sl., više se ne sjeća koji su to bili iznosi duga. Čak su htjeli da spase te projekte, inspektor je to bio zabranio, preuzeli su leasing od „BH P.“ da nastave raditi, samo da to ne propadne, a „BH P.“ su iz tog procesa isključili. E. je rasporedio na neku poziciju u sistematizaciji koja nije postojala, ali on je dugo vremena bio na bolovanju, problemi su se usložnjavali, rastao je i pritisak da se procesuiraju i bivši direktor i još neki ljudi koje su imenom i prezimenom navodili, svjedok je to zaista oklijevao dok ne probaju sve varijante, a nakon svega toga potpisao mu je otkaz ugovora o radu i to je bilo čini mu se duboko u

2011. godini, a kao razlog su navedene te neuspješne investicije. U to vrijeme već su se pojavljivali dobijeni sudski sporovi nekih članova bivše uprave, plaćali su doprinose na minimalne plaće, tako je bilo prijavljeno u PIO, a plaće su isplaćivane na veće iznose. To su omogućavali tadašnji propisi i sporazumi sa PIO, B. je bio rukovodilac finasija koji je to mogao znati i propratiti i zna da je to ispod obaveznih doprinosa koji su se trebali platiti, ali su očito znali i ostali zaposlenici jer su neki pokretali tužbe i B. je pri zalasku radnog vijeka, prije odlaska u penziju, iskazao evo da on ne bi sad da nešto tuži i da se to plati i svjedok je to u svojstvu direktora odobrio.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka O. A. kao vjerodostojan jer je svjedok na jasan i uvjerljiv način objasnio način plaćanja u K., jer je kao tadašnji izvršni direktor za ekonomsko-finansijske poslove i najkompetentniji svjedok u ovom dijelu, pa je na osnovu iskaza ovog svjedoka sud utvrdio da je on imao autonomiju u odlučivanju kod plaćanja manjih iznosa, ali da se, kada su bili u pitanju veći iznosi, iako to nigdje nije bilo formalno propisano, uvijek konsultovao sa direktorom B. jer je on ipak tu bio autoritet, i da svjedok nikad ne bi samostalno platio iznose od npr. 100.000,00 ili 200.000,00 KM, pa tako ni u konkretnom slučaju prilikom plaćanja većih novčanih iznosa firmi „BH P.“ d.o.o., a što je za sud potpuno logično i uvjerljivo da je u to bio uključen direktor kao odgovorna osoba zadužena za poslovanje firme, koji na osnovu člana 135. Statuta K. iz juna 2007. godine predsjedava upravom, rukovodi poslovanjem i odgovara za zakonitost poslovanja. Za razliku od svjedoka M. H. i H. S., iskaz svjedoka O. A. sa glavnog pretresa u odnosu na gotovo sve činjenice koje je iznio ne odstupa od izjave ovog svjedoka koju je dao u istrazi u tužilaštvu dana 14.04.2016. godine, a koja mu je predložena na glavnom pretresu, te je određeno naveo kako je dobivao odobrenja za plaćanje firmi „BH P.“ d.o.o. od strane optuženog i da je to najčešće bilo na sastancima sa predstavnikom firme „BH P.“ d.o.o. Z. S. Sud je prihvatio iskaz ovog svjedoka kao uvjerljiv nakon što ga je doveo u vezu sa nesporno utvrđenim činjenicama da je optuženi E. B., koji je u to vrijeme kao direktor bio odgovorna osoba u K., istovremeno bio i suosnivač firme „BH P.“ d.o.o. sa udjelom od 25%, o čemu nije blagovremeno obavijestio nadzorni odbor K., a koja firma je očito i osnovana sa namjerom da stupi u bitan poslovni odnos sa K. gdje je optuženi bio direktor, jer se u K. raspravljalo o saradnji sa ovom firmom i donosile odluke u tom smislu i prije nego što je ista upisana u registar pravnih osoba dana 01.04.2008. godine, koji suvlasnički udio je optuženi nešto kasnije prenio na svog rođaka R. S., kako ne bi djelovalo da je u određenom sukobu interesa, a što po mišljenju suda ne znači nužno da i dalje nije imao određeni interes u firmi „BH P.“ d.o.o., naročito kada se uzmu u obzir radnje koje je nakon toga poduzimao kao direktor K. prilikom poslovne saradnje sa „BH P.“ d.o.o. Iz iskaza svjedoka O. A. proizilazi i da je predstavnik firme „BH P.“ Z. S. imao izuzetno veliki uticaj u K., jer je svjedok na glavnom pretresu na pitanje branioca naveo da je Z. S. iznosio šta je sve potrebno, u kojoj je šta fazi, između ostalog vezano za plaćanja i to je na sastancima definisano te je Z. S. određivao iznose koje treba platiti pa je na neki način, prema navodima svjedoka, on bio „iznad ugovora“, pa je tako na pitanje branioca „hoćete da kažete Z. kaže ili šta već i vi upišete taj iznos i šta već“ svjedok odgovorio potvrdno, a ovakav status je Z. S. izvjesno omogućio optuženi kao direktor K., iz čega također proizilazi da je optuženi postupao u cilju pribavljanja imovinske koristi firmi „BH P.“ d.o.o., a na štetu K. Da je optuženi postupao u interesu firme „BH P.“ d.o.o., a na štetu K., proizilazi i iz navoda svjedoka da su u vrijeme ispostavljanja fakture broj 16/09 od strane „BH P.“ d.o.o. iz 2009. godine radovi na izgradnji nadstrešnice bili završeni i sve je bilo plaćeno, a ispostavljena je ta faktura „BH P.“ po kojoj su, uz odobrenje optuženog

kao direktora, ponovo plaćali na ime tih istih radova za nabavku materijala za nadstrešnicu iznos od 105.000,00 KM da bi opravdali novčana sredstva koja su dobili namjenski od resornog ministarstva na ime poboljšanja životne sredine tj. u svrhu ekologije. S tim u vezi, svjedok je na glavnom pretresu na pitanje branioca kako komentariše da su on i Bajro opet potpisali i plaćali izvođenje radova koji su već izvedeni i plaćeni prije osam mjeseci u decembru 2008. godine, odgovorio da to nisu Bajro i on smislili, već je to opet bila neka varijanta između Z. i direktora B. koji su to tako dogovorili. Treba istaći i navode svjedoka da misli da se o izgradnji nadstrešnice nije govorilo na sjednicama nadzornog odbora jer ista nije imala neku veliku vrijednost.

Činjenica da je već prilikom osnivanja društva „BH P.“ d.o.o. postojao plan prema kojem je ovo privredno društvo sa K. trebalo da stupi u bitan poslovni odnos proizilazi iz izjave svjedoka S. R., koji je izjavio da je u prvoj fazi došlo do dogovora sa upravom K. da se ide u taj projekat, a da se onda krenulo u fazu registracije, ali i iz izjava svjedoka J. M., A. O., B. A. i dr., kao i iz zapisnika sa sjednica nadzornog odbora, iz kojih proizilazi da je optuženi kao direktor obrazlagao potrebu za predmetnim investicijama, kako na internim sastancima, tako i na sjednicama nadzornog odbora i afirmativno prezentirao tu ideju kao prihvatljivu. S tim u vezi, posebno treba istaći ponudu „BH P.“ broj KO-O2 i SKL-O2 od 14.02.2008. godine, sa cijenom od 450.541,37 Eura, odnosno 880.807,00 KM a ukupno sa PDV-om 1.030.983,32 KM, koja je sačinjena znatno prije upisa osnivanja „BH P.“ u sudski registar dana 01.04.2008. godine, kao i Ocjenu isplativosti rekonstrukcije kotlovnice u kojoj se spominje „BH P.“ kao poslovni partner, a koja je predstavljena na sjednici nadzornog odbora održanoj dana 27.03.2008. godine, također prije upisa te firme u sudski registar, dakle prije nego što je ovo privredno društvo pravno i počelo da postoji, obzirom na načelo konstitutivnosti upisa u registar pravnih lica iz člana 4. stav 1. tačka 6. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14).

Iz iskaza svjedoka I. N., H.M., T. E., D. M., P.B., tadašnjih članova nadzornog odbora K., ali i J. M., M.M. L., S.H. i A. O., koji su također prisustvovali sjednicama nadzornog odbora, proizilazi da je optuženi postupio suprotno odredbi člana 279. stav 1. Zakona o privrednim društvima i člana 141. statuta K. d.d. (broj I-01-0101-3/3-07 od 27.06.2007. godine sa izmjenama i dopunama), jer nadzornom odboru K. nije prijavio da kao osnivač ima direktan interes u preduzeću „BH P.“ d.o.o. te nije pribavio saglasnost predsjednika nadzornog odbora K., kako bi kao odgovorna osoba u K., a koja ima direktan interes u „BH P.“, mogao učestvovati u poslovnom odnosu sa tim društvom, koji se odnosio na višemilionsko ulaganje K., a što proizilazi i iz zapisnika za sjednica nadzornog odbora koje su održane u 2008. godini.

U svom iskazu svjedokinja Z. H. je navela da je od 2000. do 2012. godine radila u „K.“, a u 2008. i 2009. godini je bila šefica tj. rukovodilac knjigovodstvenih poslova, a njeni nadređeni su bili B. J. kao šef finansija, odnosno šef te dvije službe i O. A., izvršni direktor za finansije i optuženi kao direktor. Ne može se tačno sjetiti broja zaposlenih ljudi u njenoj službi, ali misli da ih je bilo osam ili devet. Ta služba je knjižila sva dokumenta od ulaska do izlaska robe, sve što je vezano za knjigovodstvene dokumente u „K.“, zatim sve finansijske izvještaje koji su bili potrebni po zakonu i za sve vrste inspekcija koje su dolazile bili su služba koja je davala podatke. Kao šef te službe kontrolisala je rad svih zaposlenih, sastavljala periodične, polugodišnje i godišnje

finansijske izvještaje. Fakture su prvo dolazile u prijemnu službu, ali se ne može sad tačno sjetiti, gdje je bila osoba zadužena za te ulazne fakture u preduzeće, koja je stavljala prijemni pečat na fakturi. Poslije toga je faktura išla na odobrenje da bi se ona mogla platiti. Takva faktura je dolazila u knjigovodstvo, gdje su je kontirali na određeni konto. Ne može se tačno sjetiti faktura vezanih za investiciju za proizvodnju peleta i renoviranje kotlane. Njen zadatak je bio samo da provjeri ispravnost te fakture, da li je ona u skladu sa zakonom o PDV, da li ima sve elemente i sl., a da li se to desilo ili ne to nije bilo njeno zaduženje. Izdatnice su dokumenti koje izdaje skladištar prilikom izdavanja robe, na kojem ima potpis ko je primio, ko je odobrio i potpis skladištara da je izdao taj materijal. Postojao je program putem kojeg su se evidentirale te izdatnice koji se zvao „Max“, ne može se sjetiti koje godine je uveden i bio je drugačiji u odnosu na druge finansijske materijalne programe, nije bilo klasično knjiženje i klasični kontni plan koji je bio zakonom propisan, nego se moralo knjižiti na mjestu nastanka događaja, dakle ne u knjigovodstvu nego recimo u sektoru prodaje, sektoru nabave, skladištu i osoba koja to radi knjiži to i kontni plan se zamjenjivao određenim šiframa i oni su to morali kontirati šiframa, a zadatak njene službe je bio samo da provjeri da li zaista nešto može ići na određeni konto. Ne zna tačno ko je i na koji način odobravao zahtjev za preuzimanje materijala iz skladišta, ali je to mogao odobriti direktor fabrike ili neki šefovi. Ona to nije mogla odobriti, ali je mogao odobriti njen šef ako treba da se uzme neki kancelarijski materijal za njihovu službu. Zna da su te izdatnice dolazile referentu u službi knjigovodstva Olgi Hergić i svjedokinja ili Olga su se potpisivale, ali ne da odobre da nešto izađe iz skladišta, nego potpis na taj konto, da nešto određeno optereti „K.“ npr. trošak kancelarijskog materijala, trošak potrošnog materijala itd., a izdatnice su morale biti potpisane i ovjerene od strane nekog drugog lica. Konkretan zadatak O. H. u vezi sa tim izdatnicama je bio da provjeri da li se nalaze u „Maxu“, da li je izlaz odnosno ulaz. U konkretnom slučaju, vezano za ovaj projekat koji se odvijao, su mogli doći skladištari ili majstori i reći na koji konto da se evidentira. Misli da nije slala nikakve izvještaje za projekat peletare, ne sjeća se da li je morala postojati odluka kao podloga da bi se izdavale i knjižile te izdatnice. Nakon što je kantonalna tužiteljica svjedokinji predočila dokument rekapitulacija konta 0251070602560706, svjedokinja je izjavila da se ne može sjetiti da li je to ona napravila, a ako jeste radila je to po nečijem naređenju, B. J. ili O. A. Ovi iznosi se odnose na uređaj za pripremu goriva u cijepani materijal, drobilicu, kotao „P.“, transporter piljevine, transporter za odvoz pepela, transporter za dovod zraka, transporteri za kotlove, sistem mjerenja i regulisanje kotla „Pelucchi“, postolje drobilice, sušara za ventilacijski sistem, presa za peletiranje sa pripadajućom opremom i nadstrešnica, dakle tu su uključeni i rekonstrukcija kotlovnice i oprema za peletaru i nadstrešnica, a ukupan iznos je 2.799.824,00 KM bez PDV-a, a na građevinu se odnosi iznos od 473.524,95 KM, ne može se sjetiti da li je taj dokument rađen u toku realizacije tih projekata ili nekad kasnije niti to može povezati sa nekim periodom ili nekim događajem, ne može se uopće sjetiti da je radila taj dokument jer na njemu nije njen rukopis, možda ga je čak neko iz finansija radio. Nakon toga je kantonalna tužiteljica predočila svjedokinji dio njenog iskaza datog u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka u tužilaštvu od 25.03.2016. godine, kada je izjavila da je, nakon što su prestale dolaziti fakture za navedene projekte, nakon izvjesnog perioda a ne može se tačno sjetiti kada, u kontrolu došao inspektor radi pregleda dokumentacije u vezi sa PDV-om pa je svjedokinja sačinila rekapitulaciju konta građevine i opreme, ne može se sjetiti na čiji zahtjev, a inače je bila zadužena za tu vrstu poslova, pa je svjedokinja odgovorila da misli da je i tada rekla da je možda ona uradila ovaj dokument, ali da ni tada nije bila sigurna te ostaje kod izjave koju je dala u istrazi. Tada joj nije bilo poznato da li je

direktor B. imao bilo kakve veze sa firmom koja je izvodila radove na rekonstrukciji, odnosno uopće radove na ovim projektima izgradnje peletare.

Tokom unakrsnog ispitivanja svjedokinja je navela da je svaka faktura morala biti ovjerena kod ovlaštene osobe potpisom i ista takva faktura je morala doći u knjigovodstvo da se knjiži. Te fakture su potpisivale osobe koje su bile povezane sa tim kao nosioci određenih projekata. Misli da je još neko potpisivao vezano za kotlanu i peletaru, ali se sad ne može sjetiti da li su u pitanju inženjeri ili ne, niti zna da li je na tim fakturama bio potpis direktora B. Što se tiče plaćanja ona to nije radila, to je radila druga služba i ako je šta bilo sporno nije imala veze s tim da li će se platiti ili neće, da li je veći iznos ili nije, njen zadatak je bio samo da provjeri da li imaju potpisi na fakturi i da li je ona ispravna i ima sve elemente po Zakonu o računovodstvu.

Svjedok B. Č. je u svom iskazu navela da je radila kao knjigovođa u knjigovodstvu „K.“ 1979.-2013. godine, a 2008. i 2009. godine je radila kao knjigovođa dobavljača i njen posao je bio obračunavanje PDV-a i usput je kontirala dobavljače na jednu stranu da imaju evidenciju, radi plaćanja i sravnjavanja. Na drugu stranu je knjižila sve račune ako su bile usluge, ako su osnovna sredstva, ako su roba i sl. Tokom 2008. i 2009. godine u „K.“ su bile investicije u vezi sa izgradnjom peletare i te fakture je knjižila na određeni konto, a njena kolegica Bahira Klapić je imala zadatak da vodi osnovna sredstva. Njen šef je određivao na koji konto treba evidentirati fakturu. Vezano za investiciju za pelet, najveća vrijednost se odnosila na prese i još nešto čega se ne može sjetiti, a poslije toga je dolazila oprema i sve što je u vezi toga. Dolazile su i fakture u vezi sa izgradnjom nadstrešnice u „K.“ i misli da su se knjižile na isti način i misli da je te fakture u vezi sa peletarom, rekonstrukcijom kotlovnice i izgradnjom nadstrešnice potpisivao direktor E. B. A. B. je u to vrijeme nadgledao te investicije i organizovao radnike koji su radili, potpisivao je kada su se nabavljale sirovine za proizvodnju peleta, a on je inače radio u kotlovnici. Misli da su svi morali odobriti određenu fakturu i misli da je to čak bilo i na Nadzornom odboru. Direktor O. A. je svjedokinji direktno donosio na sto ovjerene fakture vezane za ove investicije. Kantonalna tužiteljica je svjedokinji predočila njenu izjavu datu u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka u tužilaštvu od 22.12.2014. godine da su fakture koje se tiču nadstrešnice njoj dolazile potpisane od strane A. B. koji je vodio projekat izgradnje nadstrešnice, kao i fakture vezane za objekat kotlovnice, dok su fakture u vezi sa nabavkom opreme za peletaru bile potpisane od strane finansijskog i knjigovodstvenog direktora O. A. ili direktora finansija B. J. i što se tiče tih faktura nije postojala konkretna naredba ili nalog njenih nadređenih o tome ko mora potpisati ili odobriti fakturu, pa je smatrala da je faktura odobrena ukoliko je potpisana od strane osoba koje vode određeni projekat ili finansijskog direktora, a obzirom da je na glavnom pretresu navela da je potpis mogao staviti i generalni direktor, nakon čega je svjedokinja izjavila da se sada ne sjeća, ali da je tada kada je davala izjavu u istrazi to bolje znala jer joj je bilo svježije, a na svakoj fakturi su morala biti barem tri potpisa. Svjedokinja je to proknjižavala, a dalje je to radila B. K. Misli da su se izdavale izdatnice i u vezi sa ovim projektima na ime preuzete robe iz skladišta, a materijalno knjigovodstvo evidentira robu iz magacina i sravnjava magacin i to je radila O. H., a plaćanja je vršila E. B., koji je javni nalog nosila u banku i knjižila uplate. Pošto su mašine uzete na leasing plaćanje je išlo u dijelovima i plaćale su se rate. Obzirom da je A. B. učestvovao u proizvodnji vjerovatno je i on imao neku svoju evidenciju, a nije joj poznato kakva je konkretno zaduženja on imao na terenu.

U unakrsnom ispitivanju svjedokinja je potvrdila da je fakture unosila u knjigu KUF-a i poslije izađe kartica i sravnjavala je sva ta konta sa dobavljačima potraživanja. Tu se redovno pregledalo koliko još rata ima za plaćanje. Bilo ih je puno i svi su imali jedan određeni dio posla, mada su poslije to sve zajedno upoređivali. Potpisom na fakturama se potvrđivalo da potpisnici odobravaju da se proknjiži taj račun, a svjedokinja i njena služba su gledali da je faktura ispravna u računskom dijelu. Potpisnici su bili E. B., O. A., B. J. i možda H. S., ali nije sigurna.

Svjedok F. S. je u svom iskazu na glavnom pretresu navela da je radila kao referent plana i analize u „K.“ pa je poslije prešla u knjigovodstvo kao referent za obračun PDV-a, misli da je u knjigovodstvu radila od 2001. do 2010. godine. Kao referentu za PDV dolazili su joj računi koje je pregledala, a koje je prije nje pregledao i odobrio potpisom njen šef Z. H. koja je bila šef računovodstva i svjedokinja je pregledala ispravnost, popunjavala PDV prijave i sarađivala sa inspekcijama za PDV, a B. J. je bio taj šef koji je odobravao svaki račun koji je dolazio njima. Svaki račun preko 1.000,00 KM se morao ovjeriti i upućivati na elektronsko knjiženje. Tokom 2008. i 2009. godine dostavljane su i fakture u vezi sa investicijama u „K.“, zna da se radilo i o investiciji u vezi energane. 025 je bio prelazni konto na koji se sve knjižilo a tek kad je sva investicija završena se prebacivalo na 021, a ako je građevina na 022. Konsultovala se sa A. B. prilikom prebacivanja u ovaj prelazni konto ili poslije kad se sravni i kad treba staviti u upotrebu. Bitno joj je bilo da se PDV obračuna na vrijeme da ne bi imali problema. Postojala je investicija vezano za nadstrešnicu u vezi sa kojom su dostavljane fakture, a kad se to treba staviti u upotrebu, što je bilo vezano za kotlanu, A. B. je to odobravao. Plaćanje računa je obavljala služba finansija a ne knjigovodstvo, i tu su vjerovatno bili neki dogovori među direktorima koji su imali svoje sastanke kojima nije nikad prisustvovala pa nije upoznata s tim. Niko od nje nije tražio da bilo kome dostavi spisak ili obračun faktura za navedene investicije. Direktno nadređena svjedokinji je bila šefica Z. H. a bio je i šef B. J., iznad kojeg je bio O. A., a jedno vrijeme A. P.. Ne može se konkretno sjetiti da li je među tim fakturama koje su dolazile za investicije kotlovnice i nadstrešnice bilo avansnih faktura, koje su joj bile bitne zbog PDV-a. Te avansne fakture su morale biti potpisane od strane B. J. i finansijskog direktora O. A. ako su bile preko 1.000,00 KM. Postojale su procedure u svakodnevnom postupanju u knjigovodstvu, a ako im je šta bilo nejasno obraćale su se šefu, koji se dalje konsultovao ako je trebao. Bilo je dilema i problema u vezi sa knjiženjem ovih faktura koje se odnose na investicije nadstrešnice i kotlovnice jer se malo duže čekalo da se to stavi u upotrebu pa je tu bilo natezanja. Imali su i eksternu reviziju D. touche koji su glasili za vrhunskog revizora, a to je zahtijevala Međunarodna banka čiji su kredit imali i oni su vršili pregled tih faktura i njihov sadržaj, po sistemu uzorka, šta im je interesantno i oni su vršili i analizu završnih obračuna i čak su prisustvovali popisima 31.12. odnosno 01.01.

U unakrsnom ispitivanju svjedokinja je ponovila da su za plaćanje bila zadužene finansije, konkretno B. J. i O. A. u tom zadnjem periodu, a prije toga A. P. i B. J. Oni su davali naloge finansija o tom plaćanju, a ne zna od koga su oni dobivali naređenje jer postoji hijerarhija na svakom radnom mjestu. Oni su imali dnevne sastanke i ujutro su dobivali spiskove šta trebaju plaćati. Zna da je „Grga prom“ uvijek imao neku prednost prilikom plaćanja.

U svom iskazu svjedok B. K. je navela da je radila u „K.“ od 2000. do 2016. godine i misli da je tokom 2008. i 2009. godine bila finansijski knjigovođa. Sjeća se projekta izgradnje nadstrešnice u krugu „K.“, ali se ne sjeća odluke u vezi toga. Bila su

konta investicija, konto opreme gdje su se knjižila ta osnovna sredstva i to je knjižila kolegica koja knjiži dobavljače. Ne sjeća se tačno da li su te fakture u vezi investicije izgradnje nadstrešnice knjižene pojedinačno u konto građevine, odnosno osnovnih sredstava ili su knjižene odjedanput, a misli da je trebalo da bude pojedinačno. Pošto se svjedokinja zbog lošeg zdravstvenog stanja slabije sjećala detalja iz tog perioda kantonalna tužiteljica joj je predložila njenu izjavu datu na zapisnik o saslušanju svjedoka u tužilaštvu od 22.12.2014. godine, u kojem je navela da je njen osnovni zadatak bio da vodi evidenciju o kupcima, knjiži osnovna i stalna sredstva i kontroliše blagajnu. Sektor prodaje vrši prodaju i izdaje fakture, a ona pregleda sadržaj i ispravnost tih faktura i iste evidentira u knjigovodstvenom računovodstvu. Što se tiče evidencije osnovnih i stalnih sredstava bila je zadužena za knjiženje investicije, opreme, nabavke transportnih sredstava i sl. i sva ova sredstva knjiže se na konto stalnih i osnovnih sredstava, a svjedokinja je vodila evidenciju o tome da li je projekat završen ako se radi o izgradnji i nakon toga knjiži u osnovna sredstva. Što se tiče izgradnje nadstrešnice u krugu „K.“, zna da je tu investiciju vodio A. B. koji je u to vrijeme bio direktor energane i taj projekat je počeo sredinom 2008. i završio se krajem 2009. godine, a investicija je vođena na konto osnovnih sredstava 02510706 kao građevina u fabrici energana. Njena kolegica B. Č. je knjižila sve fakture koje su se ticale izgradnje nadstrešnice i koje su ispostavljene od strane dobavljača. Osnovni zadatak svjedokinje je bio da prati kad će se investicija završiti pa je povremeno zvala A. B. da ga to pita, a kada ju je krajem 2009. godine obavijestio da je investicija završena ona je u programu osnovnih sredstava „OSA“ evidentirala tu građevinu kao stalno sredstvo, upisala vrijednost građevine, ali se ne sjeća tačnog iznosa. Zna da je prije okončanja izgradnje A. B. sa šeficom F., koja je vršila kontrolu poslova svjedokinje i njene kolegice B. Č., izvršio spravnjenje svih faktura i svih sredstava koja su utrošena za izgradnju nadstrešnice, pa je svjedokinja tek nakon toga proknjižila stalno sredstvu u „OSA“-i. Iznad sebe je imala šefove i osim pomenute F. bila je tu Z. H. šefica knjigovodstva, šef finansija B. J., koji je bio zadužen za nadzor nad radom referenata iz finansijskog sektora koji su bili zaduženi za plaćanje, kompenzacije, cesije, vođenje izvoda i sve druge poslove u vezi sa finansijama, zatim O. A. koji je bio finansijskih direktor, a iznad svih njih je bio direktor „K.“ E. B.. Kada su u pitanju dobavljači i njihove fakture, za te poslove je bila zadužena njena kolegica B. Č. koja je knjižila sve ulazne fakture, između ostalog i za izgradnju nadstrešnice i referenti nabave, kojih je u to vrijeme bilo više, su dostavljali njoj fakture, ona iste knjižila na kartici dobavljača, a svjedokinja je u programu koji je imala mogla vidjeti o kojim fakturama se radi, pratiti tok izgradnje projekta i kada će se radovi završiti, kako bi mogla uknjižiti osnovno sredstvo, odnosno građevinu. Prilikom evidencije osnovnog sredstva, odnosno prilikom knjiženja u programu OSA, svjedokinja je imala pripremljenu kompletnu finansijsku dokumentaciju u vezi sa izgradnjom nadstrešnice i iskopirane sve fakture koje su se ticale izgradnje, a među njima je bio i dokument trošak po zamjenskom kontu M54, na kojem su evidentirana sredstva koja su preuzeta iz „K.“ magacina, a koja su utrošena na izgradnju nadstrešnice. Kolegica O. H. je vodila evidenciju u vezi sa izuzetim materijalom iz magacina i evidentirala kroz program tzv. „MAX“. Trebalo bi da je za svaku preuzetu robu iz magacina bila izdatnica od strane magacionera. Svjedokinja je na glavnom pretresu potvrdila tačnost naprijed navede izjave iz istrage koja joj je predložena. Nije joj poznato da li je direktor E. B. bio povezan sa firmom „BH P.“, čula je za tu firmu i misli da je bila u krugu „K.“.

U unakrsnom ispitivanju svjedok je navela da joj nije poznata procedura vezana za plaćanja i kako je ta procedura obavljana, obzirom da je bila u knjigovodstvu.

Svjedok E. B. u svom iskazu na glavnom pretresu je navela da je radila u „K.“ 35 godina i da je prije 3-4 godine, kada je firma otišla u stečaj, ona otišla u penziju. Nekad davno je radila u obračunskoj službi „K.“ a tokom 2008. i 2009. godine je radila kao referent plaćanja, uzimala je ujutro izvode i prikupljala ta stanja, onda je odlazila šefu i dostavljala to finansijskom direktoru, a oni su išli na sastanke i kad se dogovore šta će platiti dođu i kažu joj da ispuni virman koji su oni poslije potpisivali. Misli da je u tom periodu finansijski direktor bio O. A., a da je B. J. bio šef i od njih je dobivala naloge da vrši ta plaćanja, pretežno od finansijskog direktora, a ako njega nema onda od šefa i tako su se vršila sve plaćanja prema dobavljačima. Morala je imati određeni dokument kako bi popunila nalog koji je bio osnov za plaćanje, recimo predračun, a ako je bila avansna uplata onda su davali avansne račune, a ne može se sjetiti je li bilo plaćanja bez avansnog računa po njihovom nalogu, zna samo da je uplaćivala što su joj govorili da uplati i bitno joj je bilo da ne pogriješi žiroračun. Misli da su u to vrijeme potpisnici osim B. J. i O. A. bili direktor E. B. i direktorica marketinga K. T., ali je svjedokinja naloge za plaćanje uvijek dobivala od šefa ili finansijskog direktora. Ispunjavala je te virmane, oni se potpišu i odnose ih u banku, a vršila je knjiženja izvoda iz banke i ostavljala je tu dokumentaciju, što je bila obavezna. Sa generalnim direktorom lično nije nikada razgovarala, a sjeća se da je znala prepisati izvode i fotokopirati ih pa po kurirci poslati ih sekretarici direktora. Nakon toga joj je kantonalna tužiteljica predložila dio njene izjave date u istrazi u tužilaštvu 29.12.2014. godine kada je navela da nije imala nikakvog kontakta sa generalnim direktorom, možda je jednom ili dva puta otišla kod njega zbog nekog potpisa jer nije bilo ostalih potpisnika, a najčešće je kontaktirala sa šefom i finansijskim direktorom pa je svjedokinja potvrdila tačnost ove izjave navodeći da je to možda zaboravila spomenuti. Ne sjeća se iznosa na koje su glasile uplate za projekte izgradnje nadstrešnice i kotlovnice jer je proknjižila i uplatila na hiljade virmana. Ne zna da li je direktor E. B. bio povezan s firmom „BH P.“ niti ju je interesovalo, a ta firma joj je bila poznata jer su uplaćivali i popunjavali virmane za nju, a ne sjeća se ni da li je imala dokumente na osnovu kojih je popunjavala virmane u tom trenutku, ali vjerovatno jeste.

U unakrsnom ispitivanju svjedokinja je navela da se ne može sjetiti da li je nekad od šefa dobila nalog da nekome izvrši plaćanje, a da nije bilo fakture ili avansne fakture i da joj se jednostavno kaže da plati neki iznos. Kod potpisivanja virmana su morali biti potpisi dva ovlaštena potpisnika, misli da je direktor bio potpisnik ali se ne može tačno sjetiti. Potpisivali su najčešće B.J. i O. A., a ako slučajno nije bilo njih onda se nosio drugim potpisnicima. Od direktora B. a nije dobivala usmene naloge za plaćanje, a naredbe su isključivo dolazile od B. J. i O. A. Nakon što je branilac predložio svjedokinji dio njenog iskaza datog u istrazi kada su joj predloženi nalozi za uplatu od 03.12.2008. godine na iznos od 260.000,00 KM, od 25.08.2008. godine na iznos od 297.481,74 KM, od 02.10.2008. godine na iznos od 297.481,74 KM i od 17.06.2008. godine na iznos od 114.416,05 KM i nakon što je svjedokinja tada upitana da li zna kome pripadaju potpisi na nalogima odgovorila je da na prva tri pripadaju B. J. i O. A., a da se na posljednjoj uplatnici nalazi potpis O. A. ali da nije sigurna jer se ne vidi dobro jer je loša kopija, pa je svjedokinja na glavnom pretresu potvrdila tačnost ove izjave i da ti nalozi nisu došli od direktora B.

Svjedok O. H. u svom iskazu na glavnom pretresu navodi da je radila u „K.“ od 1980. do 2014. godine kada je otišla u penziju. Da je tokom 2008. i 2009. godine obavljala poslove kontrolora MAX programa, odnosno robe koja je ulazila i izlazila, ali je to bilo više vezano za šifre i programe gdje su bili nedostaci, tu je morala da obavijesti

svog nadređenog u slučaju neke nepravilnosti i to je redovno činila. Njen posao je bio da kontroliše ispravnost dokumentacije koja je prolazila kroz taj program. U programu M., to je elektronska baza podataka o ulazu i izlazu robe, radni nalozi i svi su podaci bili vezani za šifre, koje je kontrolisala, a nadređeni su joj bili šefovi knjigovodstva. Kontrolisala je izdatnice koje su dolazile u magacin, ali original dokumentacije nikad nije dolazio do nje. Ne sjeća se da li su dolazile izdatnice za izlaz robe iz magacina, a koja roba će se koristiti za izgradnju nadstrešnice. Vršila je kontrolu kontiranja tih izdatnica vezano za šifru i tom prilikom je navodila na koji konto se odnosi roba koja je upisana na izdatnici. Nakon toga je kantonalna tužiteljica predložila svjedoku njen iskaz iz istrage iz zapisnika o saslušanju u tužilaštvu od 29.04.2015. godine u kojem je navela da su joj magacioneri u toku 2008. i 2009. godine dostavljali izdatnice na kojima je bilo naznačeno da se roba koja se nalazi na izdatnicama izdaje u svrhu izgradnje nadstrešnice u krugu fabrike „K.“ i takve izdatnice su joj se dostavljale u periodu od godinu do dvije dana. Sjeća se da je tada magacionera Naila i drugog magacionera, kojem se ne može sjetiti imena, pitala da li imaju odluke, a oni su rekli da odluke postoje i da je potrebno izvršiti kontiranje u skladu sa svrhom na izdatnici. Svjedokinji je bila neuobičajena situacija da se za izgradnju objekta kojeg je gradila neka druga firma a ne „K.“ izdaju izdatnice i po njenom mišljenju nije trebalo izdavati izdatnice nego fakture. Konsultovala se sa šeficom knjigovodstva Z. koja joj je rekla da su takve izdatnice u redu i da ih treba kontirati na konto građevine, nakon čega je tako i učinila, nakon čega je svjedokinja na glavnom pretresu navela da nije sigurna i da ne može da se sjeti detalja. Potvrdila je tačnost izjave iz istrage da je njena dužnost bila da vrši kontiranje izdatnica, odnosno da na izdatnicu koju joj dostavljaju magacioneri napiše na koji konto se odnosi roba koja je upisana na izdatnici, odnosno skladišnici. Magacioneri su morali naznačiti u koju svrhu se izdaje materijal, morala je postojati odluka o izdavanju robe iz skladišta u tu svrhu, a potvrdu o tome je dobivala od šefa knjigovodstva. Magacioneri su joj lično donosili izdatnice sa naznačenom svrhom. Čula je za firmu „BH P.“, ali ne zna da li je direktor E. B. bio povezan na bilo koji način sa tom firmom.

Sud je prihvatio iskaze svjedokinja Z. H., B. Č., F. S., B. K., E. B. i O. H. koje su bile zaposlene u K. i koje su iznijele saznanja koja imaju iz tog perioda vezano za obavljanje njihove službe u K., zavisno od konkretnog radnog mjesta na kojem su bile zaposlene, pa treba istaći navode svjedokinje F. S. da niko od nje nije tražio da bilo kome dostavi spisak ili obračun faktura za navedene investicije.

Svjedok E. M. je u svom iskazu naveo da je bio član Nadzornog odbora „K.“ d.d. Ž. četiri godine i da je bio član u 2008. i 2009. godini. Koliko se sjeća, sve odluke vezane za projekat proizvodnje peleta i druge projekte koji su se odvijali u „K.“ su donesene prije nego što je on došao u Nadzorni odbor. Predsjednik nadzornog odbora M.H. i direktor B. su bili izvjestioci po tim tačkama i na sjednicama se govorilo da su to dobri projekti i da su isplativi jer će se sav otpad koji firma ima upotrijebiti za proizvodnju peleta. Kada je došao u „K.“ misli da je pravljn taj prostor gdje će biti postavljena fabrika, a on se u to slabo razumio. Koliko se sjeća, misli da je glasao za potvrđivanje neke odluke vezano za ove investicije, ali su glavne odluke donesene prije. Ne sjeća se da li je bilo riječi o hipoteci i zalaganju nekretnina „K.“. Na sjednicama nadzornog odbora su se spominjali neki izvještaji i zna da su bili neki problemi jer nije bilo dovoljno pare pa je ovaj projekat usporen. Misli da su odluke nadzornog odbora u vezi s tim bilo da se podrži taj projekat i da se stabilizuje poslovanje. Svi problemi su se počeli iznositi kad su 2010. godine saznali da nisu podijeljene plate i da nekih šest mjeseci imaju finansijskih

problema i onda se pokrenulo pitanje svega ostalog. Svjedok živi u Sarajevu, a većina drugih ljudi iz Nadzornog odbora su radili u „K.“ pa je on zbog toga imao manje informacija od njih, jer nije svaki dan bio tu. Informacije je dobivao od članova Nadzornog odbora i od radnika. Saznao je od radnika da ima problema, da nisu dobili plate, da je bilo krađa po magacinima, a na sjednicama nadzornog odbora to nije spominjano. Na sjednicama nadzornog odbora se nije govorilo o tome koliko novca je potrošeno i koliko još treba novca da se uloži, već kad su nastali problemi bilo je priča po hodnicima, ali se to nije direktno spominjalo. Na sjednicama Nadzornog odbora prije 2010. godine o ovim projektima se nije govorilo u negativnom kontekstu u smislu nekih težih problema, već samo to da nema te pare. Imao je problema sa predsjednikom nadzornog odbora jer je tvrdio da nije upoznat sa davanjem neke hipoteke Autosaoobraćaja, a većina članova nadzornog odbora su bili članovi i u prethodnom periodu pa su to znali. Tražio je zapisnike sa sjednice Nadzornog odbora ali ih nije dobio i izražavao je sumnju u takvu odluku, ako je ista postojala. Čuo je da je rađena rekonstrukcija kotlovnice i da tu ima neki spor, ali je vrlo malo informacija dobijao, a misli da je tu izvršeno plaćanje unaprijed, ali nije vidio tu dokumentaciju. Čuo je da je taj posao završen ali da je nešto falilo pa nije moglo da se pusti u rad, ali ta saznanja nije dobivao na zvaničnim sjednicama već po hodnicima, malo više je saznao kad je smijenjen predsjednik nadzornog odbora. Nije mu bilo poznato da li je direktor B. na bilo koji način bio povezan sa firmom „BH P.“. Firma u kojoj je svjedok radio je bila kupac robe „K.“ koju su dalje distribuirali na tržište Francuske. Tada je kupio 3% ili 4% dionica „K.“, a dionice je kupovao i F. koji je vlasnik firme „P.“ u kojoj je radio i svo vrijeme dok je bio član Nadzornog odbora „K.“ je njegova firma „P.“ nabavljala robu od „K.“. Onda je prekinuo odnose sa firmom „P.“, osnovao svoju firmu „E. K. I.“ i nastavio raditi taj posao. Te dionice „K.“ su kupljene na nagovor tadašnje Uprave i ljudi sa kojima su se znali, jer je bilo 800.000 dioničara koji su odlučivali, a za četiri godine je puno toga urađeno, vidjeli su napredak i mislili da će firma ići u pozitivnom smjeru, pa je u Nadzorni odbor ušao kao dioničar. Firma „E. K. I.“ se i danas bavi istim poslom i izvozi namještaj iz BiH u Francusku i Njemačku.

U unakrsnom ispitivanju svjedok je naveo da je u „K.“ bilo puno šefića i direktorčića i da se svašta pričalo na hodniku o nečijim stvarima koje ne može ozbiljno da shvati. Da li je tu bilo nešto sporno ili ne, da li su ti projekti bili dobri ili nisu, to ne može da tvrdi, ali ti ljudi na sjednicama i generalno na sastancima nisu izražavali nikakvu sumnju, već tu i tamo na hodniku neko dobaci nešto tako. Nije od O. A. dobio informaciju da je izvršeno plaćanje unaprijed bez odluke upravnog odbora. Nakon toga je branilac optuženog predočio svjedoku njegovu izjavu datu u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka od 16.10.2018. godine u kojoj je izjavio da je tek kasnije kada su nastali problemi saznao od finansijskog direktora O. A. da je direktor platio firmi „BH P.“ iznos za rekonstrukciju odmah unaprijed bez odluke upravnog odbora, a da posao nije bio ni završen, jer mu je poznato da kasnije nije dobivena dozvola za puštanje u rad, pa je svjedok na glavnom pretresu odgovorio da tvrdi drugačije, da je to malo tužiteljica pisala, a on se nije slagao s time i čak je htio da odbije da potpiše izjavu. Kada je stara Uprava otišla, a došla nova, neko je prozvao O. na sjednici nadzornog odbora da je i on u tome učestvovao i tako je svjedok za to saznao te nije tačno da mu je O. to rekao pa je svjedok potvrdio da ostaje kod izjave date na glavnom pretresu. Kada je u pitanju proizvodnja peleta, rekonstrukcija kotlovnice i izgradnja nadstrešnice to je spominjano, ali nije bilo problema, pod rukovodstvom H. je bilo, kako H. kaže oni tako dižu ruke i nije tu bilo neke posebne priče, nisu se oni mogli buniti, odnosno svi su bili cijelo vrijeme i u

prošlom i u ovom Nadzornom odboru. Kad su nastali problemi šuškali su po hodnicima, ali dok nije bilo problema svi su šutili.

U dodatnom ispitivanju svjedok je naveo da mu je nakon davanja izjave u istrazi glasno pročitan zapisnik i slušao je glasno diktiranje zapisnika, ali je imao primjedbi na zapisnik, jer kad se promjene jedna ili dvije riječi to dobije neki drugi smisao pa je zato reagovao da je nešto malo drugačije formulirano i da nije dobro, ali se slaže da je potpisao zapisnik, iako nije bio baš za to, zato što ga je tužiteljica ubjeđivala da potpiše zapisnik, ali se puno stvari od prije 10 ili 11 godina teško sjetiti. Svjedok je potvrdio da je tek kasnije čuo da su se unaprijed dale pare, to nije spominjano u tom periodu već kad su počeli štrajkovi u „K.“ 2011. i 2012. godine, tada ljudi počnu pričati i vaditi neki „prljav veš“ te da nije to saznao direktno od O. A. već kasnije kad su drugi počeli prozivati O.

U vezi iskaza ovog svjedoka naročito je potrebno istaći da je tužiteljica svjedoku na glavnom pretresu predložila njegovu izjavu datu u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka od 16.10.2018. godine, u kojoj je izjavio da je tek kasnije saznao od finansijskog direktora O. A. da je direktor B. platio firmi „BH P.“ unaprijed iznos za rekonstrukciju kotlovnice a da taj posao nije bio ni završen pa je svjedok na glavnom pretresu odgovorio da je to bilo drugačije i da je to „malo tužiteljica pisala“, a on se nije slagao s time i čak je htio da odbije da potpiše izjavu i da ostaje kod izjave date na glavnom pretresu, pa sud ovakve navode svjedoka nije prihvatio, smatrajući ih neuvjerljivim, jer je isti potpisao zapisnik sa sadržajem iskaza koji je dao u istrazi bez primjedbi, zbog čega je sud i prihvatio u ovom dijelu dio iskaza svjedoka iz istrage, a ne sa glavnog pretresa, i ova izjava iz istrage upućuje na to da je optuženi dao saglasnost za plaćanje predmetnih faktura firmi „BH P.“ prije nego što su radovi završeni.

Svjedok B. K. u svom iskazu na glavnom pretresu je izjavio da je radio u „K.“ d.d. Ž. od 14.01.1990. godine pa do nastupanja stečaja prije tri godine, obavljao je različite funkcije, bio je direktor radne jedinice, referent prodaje, referent nabave, v.d. generalnog direktora itd. Tokom 2008. godine je bio direktor fabrike elemenata i u to vrijeme su počeli radovi na pripremi uslova za proizvodnju peleta i na nadstrešnici, u dijelu koji se odnosi na peletaru. U to vrijeme su po statutu firme samo uprava i nadzorni odbor mogli da donose takve odluke, a direktori radnih jedinica nisu mogli na to da utiču. U to vrijeme je prisustvovao stručnim i proizvodnim kolegijima na nivou uprave i niko nije od njega tražio da se formalno izjasni o stanju zaliha, sirovina za proizvodnju peleta i za kotlovnice, već samo informativno da li ima ogreva na zalihi ili nema. Vidio je da se izvode ti radovi, radila se nadstrešnica, krov, radila su se postolja za postavljanje mašina. Nakon što je svjedok naveo da mu nije poznato ko je izvodio te radove, kantonalna tužiteljica mu je predložila dio njegove izjave date u istrazi u tužilaštvu dana 27.01.2016. godine, u kojem je naveo da je saznao da te projekte vodi neki Z. S., kružila je priča da se radi o M. koji ima svoju firmu na K. i u Č. i da je on vlasnik partnerske firme koja sve to finansira, a viđao je tog čovjeka u „K.“ jer je bio prisutan i obilazio ove lokacije gdje su se odvijali radovi, pa je svjedok potvrdio tačnost te izjave. Svjedoka je profesionalno interesovala sirovina za proizvodnju peleta. U tom periodu je smijenjen sa funkcije direktora fabrike elemenata, vjerovatno zato što nije ispunjavao uslove i nije ispoštovao radne zadatke i to nije imalo veze sa njegovim interesovanjem za projekat, nakon čega mu je kantonalna tužiteljica predložila dio njegove izjave date u istrazi kada je naveo da se interesovao za projekte koji se izvode u njegovoj firmi pa je to bio razlog zbog čega se raspitivao u vezi isplativosti te investicije i ubrzo nakon toga je smijenjen sa pozicije direktora i prebačen u odjel za prodaju, pa je

svjedok naveo da se ta smjena ne odnosi na ovu investiciju i najvjerojatnije je imala neki drugi razlog, jer nije ispunjavao planove koje je uprava tražila od njega. Odluku o njegovoj smjeni je donio direktor društva. Nakon predočavanja iskaza iz istrage od strane kantonalne tužiteljice vezano za održavanje skupštine društva u tom periodu 2008. i 2009. godine, svjedok je naveo da u tom periodu nije održavana skupština i da se nisu donosile nikakve odluke. Kotlovnica nije stavljena u funkciju, samo zna da je transporter od deponije sirovine prema kotlovnici izgrađen u to vrijeme kad je pravljena ta deponija.

U unakrsnom ispitivanju svjedok je naveo da nije uopšte učestvovao kad su u pitanju ova dva projekta tj. proizvodnja peleta i rekonstrukcija kotlovnice. Danas je proizvodnja peleta isplativ posao i ko god se bavio proizvodnjom peleta u to vrijeme imao je viziju i znao je šta je budućnost.

Svjedok S. M. je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da je po zanimanju arhitekta i da je u 2008. godini radio jednu projektnu dokumentaciju za „K.“, a jednu za „BH P.“, u to vrijeme je imao svoju Agenciju za projektovanje iz oblasti građevinarstva koja se zvala „Estetik-A“, sad je to d.o.o. za projektovanje. Za „K.“ je radio halu tj. skladište za repromaterijal. Izlazio je na teren i morao se dobro upoznati koji su zahtjevi projekta na licu mjesta, situacija na terenu, pristup, saobraćaj, instalacije i sve ostalo što treba. Naplatio je taj projekat po fakturi od 24.10.2008. godine na iznos od 5.300,00 KM+PDV, zna da je taj projekat izveden po projektu, vidio je da su bili započeti neki temelji i neki kanali, da je bilo nekih radnika ali da ga nije interesovalo koji su to radnici. Nakon toga je kantonalna tužiteljica predočila svjedoku njegovu izjavu iz istrage kada je naveo da je vidio da su tu radili „K.“ radnici bravari i da je tu bio čovjek kojeg su zvali Zudi i da je on vlasnik „BH P.“, i da se sjeća da je postojala neka skica za izradu tog peleta, ali se ne može sjetiti ko je istu sačinio, pa je svjedok na glavnom pretresu potvrdio da je tačno to što je rekao, samo je zaboravio jer je tada imao svježije pamćenje. U istom periodu radio je projekat i za „BH P.“, to je bila postojeća hala magacina i trebalo je izvršiti projektnu dokumentaciju za potrebe proizvodnje peleta, trebalo je napraviti tehnološki projekat, da se izdigne krov i da se uradi protivpožarna zaštita itd., sve što jedan projekat sadrži. Ta dva projekta su revidirana od strane revizorske firme i ono što je smatrao bitnim je ostavio i sebi u arhivu.

Na upit branioca svjedok je naveo da nije bilo nikakvog neprimjerenog zahtjeva prema njemu od strane naručioca ove projektne dokumentacije i optuženog.

Svjedok M. B. u svom iskazu na glavnom pretresu je naveo da je radio u „K.“ od 1995. do polovine 2010. godine i prvo je bio tehnolog i šef lakirnice, a poslije je bio šef nabave, a sada radi u svojoj firmi koja je specijalizovana trgovina lakova, okova, stakla itd. Njegov osnovni zadatak kao šefa nabave u „K.“ je bio da na osnovu zahtjeva iz radnih jedinica transportuje robu, ako je iz vana da je carini, da je skladište u magacine ili direktno kod onih koji su tražili zahtjevom, svaka radna jedinica je imala svoj magacin, a u 2008. i 2009. godini su pripadali službi nabave pa je svjedok zapravo bio i šef magacina. Poznato mu je da su 2008. i 2009. godine izvođeni radovi na nadstrešnici u krugu fabrike „K.“ i da je vršena rekonstrukcija kotlovnice i u to vrijeme je sigurno izuziman materijal iz magacina za potrebe izgradnje istih. Sjeća se da je postojala odluka uprave „K.“ o izgradnji nadstrešnice, ali se ne sjeća da li ju je vidio. Obzirom na određene razlike u iskazima kantonalna tužiteljica je predočila svjedoku njegovu izjavu datu na zapisnik o saslušanju u tužilaštvu od 24.03.2016. godine kada je naveo da su se izdatnice mogle izdavati samo u slučaju da je materijal bio potreban u svrhu gradnje ili

za potrebe „K.“ i da mu je poznato da se materijal iz magacina izdavao u svrhu izgradnje nadstrešnice na osnovu trebovanja rukovodioca energane, nabavljen je materijal od dobavljača ako ga nije bilo u magacinu, i sačinjavane su izdatnice i magacioner je na osnovu toga izdavao materijal nekome iz radne jedinice energane, a izdatnicu je potpisivalo i to lice i magacioner koji je izdavao materijal. Nije mu poznato koja količina i vrijednost materijala je izdata za izgradnju nadstrešnice i ne sjeća se da je postojala odluka o investiciji gradnje nadstrešnice, ali je morala postojati iako se ne sjeća da ju je vidio. Nije vršio pregled i sravnjenje izdatnica koje su izdate u svrhu izgradnje nadstrešnice, to je bila obaveza direktora energane pa je svjedok potvrdio da je tačno da je on morao znati o proceduri šta je išlo tamo, ali se sad ne može sjetiti i da tada nije dobro shvatio pitanje. Svake godine rade popis magacina koji se dostavlja direktoru i upravi društva i nije bilo prigovora na taj izvještaj, a postojala je i mogućnost sačinjavanja vanrednih izvještaja ako je to neko tražio, finansije su organizovale te godišnje popise i oni su određivali komisije. Dostavljali su obračunskoj službi računovodstva izdatnice za sve što je izdavano, a oni su to knjižili i sravnjavali. Bio je u toku šta se izdaje iz magacina, koja vrsta robe i za koje potrebe, to je bilo i za tekuće održavanje i za investicije. Postojao je i elektronski sistem u kojem su se evidentirali ulaz i izlaz robe i imao je uvid u taj sistem i pratio je stanje zaliha da ne dođe do minimalnih zaliha, kako bi se nabavilo na vrijeme. Nije imao saznanja da je direktor B. povezan sa firmom „BH P.“, a čuo je za ovu firmu jer su oni bili suvlasnici peletare sa „K.“.

U unakrsnom ispitivanju na upit branioca svjedok je naveo da su postupali po zahtjevima fabrika ili radnih jedinica na više načina, prvo je prodaja pravila plan pa su oni na osnovu toga imali potrebe i dolazili sa zahtjevom. Morao je doći konkretno zahtjev za određenu stvar, moralo se pozvati na odluku i bila je specifikacija te investicije. Kada su u pitanju investicije, to je bilo regulisano odlukom i ugovorima, to su bila sredstva iz kredita i to se automatski plaćalo, a kada su u pitanju tekuće stvari to su plaćale finansije. Kada bi mu direktor naložio da potpiše nalog za plaćanje robe u slučaju da nisu ispunjeni uslovi za plaćanje, ne bi platio, tražio bi da mu direktor potpiše ako mu se plati.

Prilikom dodatnog ispitivanja svjedok je naveo da on to ne plaća, da to finansije plaćaju i da direktor ne bi mogao njemu reći da plati.

Sud je prihvatio i iskaze svjedoka B. K., S. M. i M. B. kao vjerodostojne, osim navoda svjedoka M. B. da se sjeća se da je postojala odluka uprave „K.“ o izgradnji nadstrešnice, naročito jer to ne proizilazi iz priloženih pismenih dokaza optužbe o sastancima uprave i nadzornog odbora društva, a suprotno je u tom dijelu i iskazima svjedoka B. P., O. A., H. S., M. D. i E. T.

Svjedok H. K., koji je saslušan i kao svjedok i kao predstavnik oštećenog „K.“ d.d. u stečaju Ž., je u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da je stečajni upravnik nad stečajnom imovinom „K.“ d.d. Ž. rješenjem Općinskog suda u T. od 07.09.2016. godine, koji je još uvijek u toku. Kada je ušao u posjed imovine „K.“ shodno Zakonu o stečajnom postupku su svi povjerioci pozvani da prijave svoja potraživanja pa je između ostalih svoja potraživanja prijavio i „Raiffeisen leasing“ u iznosu od 3.300.000,00 KM, na osnovu garancije odnosno upisa hipoteke nad imovinom „K.“, na pokretnu i nepokretnu imovinu koja predstavlja jednu cjelinu pa im je priznato razlučno pravo i ta imovina je prodana sistemom usmenog javnog nadmetanja nakon godinu ili dvije dana za iznos od 857.000,00 KM. Prije toga je bilo 5-6 neuspješnih prodaja i onda se javio kupac koji je u dogovoru sa „Raiffeisen leasingom“ ponudio određenu cijenu. Iz prijave njihovog

potraživanja i ugovora koje je dostavila „Raiffeisen leasing“ vidljivo je da su ove nekretnine založene u poslovnom odnosu „K.“ sa firmom „BH P.“, koji je uzeo mašine na leasing jer su formirali zajedničko preduzeće sa određenim omjerom vlasničke strukture, a „K.“ je garantovao svojim nekretninama za taj kredit i to je bilo zbog finansiranja proizvodnog pogona za proizvodnju peleta. Firma „BH P.“ je bila kompletno u prostoru „K.“ d.d. Ž., koristili su najveći dio sirovina, pošto „K.“ u svojoj proizvodnji ima otpade koji su se koristili u proizvodnji peleta i po tom osnovu je „BH P.“ ostao dužan K. oko 2.000.000,00 KM, o čemu postoji jedna presuda Općinskog suda. Također je izgrađena nadstrešnica, zna da nikad nije uplanjena i ucrtana, kao i da su postojali određeni sistemi vezano za grijanje, pokušalo se da se koristi transport tih otpada na kotlovnici, ali prema informacijama koje ima to nije uspješno funkcionisalo, a nadstrešnica postoji i danas, dio je tih transportnih sredstava koji su vezani za kotlovnici. U dokumentaciju je ušao samo onoliko koliko je bilo potrebno da se izjasni da li priznaje ili osporava potraživanja „Raiffeisen leasing“, pošto su oni priložili sve potrebne ugovore i ZK izvadke gdje su upisani kao razlučni povjerilac, priznao je njihovo potraživanje i pravo, a oni su na njegovu intervenciju odmah morali vratiti dio mašina. Na bazi priča u K., naročito radnika i sindikata, čuo je da je „BH P.“ ušao u poslovni odnos sa „K.“ i da je nabavio mašine, a da je cjelokupnu garanciju za te mašine dao „K.“ i oni su uglavnom govorili da „BH P.“ nisu redovno plaćali sirovine po ispostavljenim fakturama, kao ni struju i šta su već sve koristili „K.“ i onda je naknadno došao do te presude vezano za „BH P.“ za neizmirene obaveze po ispostavljenim fakturama, a radi se o iznosu od oko 2.000.000,00 KM i presuda je u korist „K.“, ali te firme „BH P.“ više u Bosni i Hercegovini nema i nije bilo moguće naplatiti od njih. Zbog određenih razlika u iskazima kantonalna tužiteljica je svjedoku predočila dio njegove izjave date u istrazi dana 19.10.2018. godine, kada je naveo da je čuo da se nije radilo transparentno i da je novac „K.“ završavao u „BH P.“ d.o.o. Sarajevo pa je svjedok potvrdio tačnost ove izjave rekavši da je to saznao u razgovoru sa radnicima, odnosno predstavnicima sindikata, obzirom da je „Raiffeisen leasing“ stekao založno pravo i tako umanjio stečajnu masu za naplatu potraživanja tih radnika.

U unakrsnom ispitivanju svjedok je naveo da ostaje kod svog iskaza iz istrage, da je tačan iznos štete dosuđen pomenutom presudom iznosio 2.365.338,06 KM sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima parničnog postupka. Kada je rekao da firme „BH P.“ više nema u BiH to je utvrdio na temelju toga što ne dostavljaju PDV prijave UIO i da je praktično nepoznata njihova adresa, a ima informaciju da imaju neku firmu u K., ali da posluju pod drugim imenom. Nisu brisani iz sudskog registra, ali im je nepoznata adresa.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka H. K., čija saznanja proizilaze nakon vremenskog perioda u kojem je optuženi bio direktor K., pa je potrebno istaći navode svjedoka da je kao stečajni upravnik nad imovinom K. iz prijave potraživanja i ugovora koje je dostavila „Raiffeisen leasing“ vidljivo da su nekretnine K. založene u poslovnom odnosu K. sa firmom „BH P.“ koji je uzeo mašine na leasing jer su formirali zajedničko preduzeće sa određenim omjerom vlasničke strukture, a „K.“ je garantovao svojim nekretninama za taj kredit i to je bilo zbog finansiranja proizvodnog pogona za proizvodnju peleta, kao i da je firma „BH P.“ bila kompletno u prostoru K. d.d. Ž. i koristili su najveći dio sirovina, pošto „K.“ u svojoj proizvodnji ima otpade koji su se koristili u proizvodnji peleta i po tom osnovu je „BH P.“ ostao dužan K. 2.365.338,06 KM sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima parničnog postupka, o čemu postoji presuda Općinskog suda.

S tim u vezi, iz uvida u presudu Općinskog suda u T. broj 32 0 Ps 111383 11 Ps od 24.12.2014. godine, koja je postala pravosnažna 26.01.2015. godine, proizilazi da je u pravnoj stvari tužioca d.d. "K." Ž. protiv tuženog "BH P." d.o.o. Ž. sud donio presudu kojom je obavezao tuženog "BH P." d.o.o. Ž. da tužiocu "K." d.d. na ime materijalne štete isplati ukupan iznos od oko 2.365.338,06 KM, od čega se iznos od 1.536.249,97 KM odnosi na potraživanje zbog troškova nastalih radi neizvršenih radova na kotlovnici sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 23.12.2010. godine pa do isplate, a preostali dio odnosi se na iznose od 301.647,90 KM, 411.895,39 KM i 81.434,80 KM na ime duga datog kolaterala po ugovoru o leasingu, dok se iznos od 34.110,00 KM odnosi na zakupninu po ugovorima o zakupu poslovnog prostora broj 01-0102-922/09 od 12.06.2009. godine sa aneksima te po ugovoru o zakupu viljuškara broj 01-0101-361/10 od 15.03.2010. godine, sve sa zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate.

Stoga su neosnovani navodi „BH P.“ d.o.o. S. iz podneska upućenom K. d.d. Ž. od 07.11.2009. godine, koji je uvršten kao dokaz na prijedlog odbrane, da „BH P.“ nije dužna K. ništa.

Dakle, navedenom presudom je, između ostalog, potvrđena odgovornost firme „BH P.“ d.o.o. prema K. što nije okončala ugovorene radove na rekonstrukciji kotlovnice u K.

U svom iskazu vještak F. D. je naveo da je u ovom predmetu izvršio vještačenje kao vještak arhitektonske struke po naredbi Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona, tužiteljica S. K., broj T03 0 KTPO 0018231 11 od 31.10.2014. godine i njegov zadatak je bio da utvrdi vrstu i obim izvedenih građevinskih radova na objektu nadstrešnice na skladištu za skladištenje krupnog drvenog otpada koja se nalazi u krugu fabrike „K.“ u Ž. u neposrednoj blizini objekta kotlovnice i da utvrdi vrstu i količinu potrošenog materijala, kao i uložene radne snage na izgradnji iste te na osnovu takvog utvrđenja izvrši procjenu građevinske vrijednosti objekta nadstrešnice u vrijeme kada je objekat građen, odnosno u periodu od 26.06.2008. godine do 31.12.2008. godine. U uvodu je samo konstatovao horizontalne gabarite i vertikalne gabarite te da je objekat u to vrijeme 2014. godine bio u funkciji, kao i prilaz objektu i komunikaciji, one najosnovnije podatke. Odredio je koje su to tehničke karakteristike nekretnine u smislu načina građenja, materijalizacije, uradio je dispoziciju cijelog prostora, 1.781 kvadrat otprilike, odredio je te bruto površine, sve ono što se tiče samog objekta. Dana 10.11.2014. godine je bio na licu mjesta, tražio je od tadašnjeg direktora ili v.d. direktora, više se ne sjeća, prije šest godina je bilo, dokumentaciju, nije mu mogao dati jer je nisu imali, dali su mu nekog čovjeka koji mu je pomogao da izađe pošto je objekat jako velik, da premjeri to i na osnovu tog premjera i snimanja na mjestu na kojem se nalazio utvrdio je sve te činjenice i dao svoj nalaz i mišljenje. U naredbi su bila postavljena dva pitanja i na taj način je i odgovarao na pitanja koja je označio sa a) i b), iako oni u naredbi nisu bili tako određeni, ali je mislio da treba jer mu je lakše bilo tako uraditi. U prvom tom pitanju, vrsti ovih izvedenih građevinskih radova na objektu nadstrešnice za skladištenje krupnog drvenog otpada koja se nalazi u krugu Fabrike K. u Ž., dao je kratak opis onog što je izgrađeno, literarno opis, ne na način nekog količinskog definisanja svakog tog posla, tako da je napisao da je predmetni objekt rađen u skeletnom sistemu, znači od stubova i greda. Mjerio je sve te stubove koji su tamo bili, čelični stubovi, upisano je konstrukcija stubova od INP, normalni profil 240, sve mjere profila su u milimetrima i INP 140 mm. Nije vidio temelj, ali se ti stubovi moraju temeljiti na temeljima samcima, odnosno

temeljnim stopama, tako da je i to napisao jer mu je poslije bio zadatak da uradi i količinski sve radove koji su izvedeni na tom objektu. Krovna konstrukcija su željezni linijski nosači urađeni od crnih željeznih cijevi kvadratnog poprečnog presjeka u dimenzijama 100/100 mm i sa istim materijalom dimenzija 60/60 mm. Zidovi između rastera, između tih stubova, to nije klasični zid nego je to od četinara, od građe od dasaka napravljen jedan zid koji je zavrtača vezan za te stubove. Na južnoj strani nadstrešnice je urađena pozicija vrata sa lučnim otvaranjem, dakle vrata na šarkama. Oluci su od pocinčanog lima sa otvorenim izlivom, dakle nisu stavljeni u sistem odvodnje atmosferskih voda jer taj sistem nije urađen za ovaj objekat, nisu išli u zemlju pa da se to negdje vodi, jer je to čista voda, moglo se u rijeku odvesti, nego oni imaju otvoren izliv, to je samo na površini, znači nije ucijevljena kao kod običnih kuća. Objekat je snabdjeven instalacijama jake struje i izvedeni su betonski radovi u glatkoj oplati, bravarski radovi primarne i sekundarne konstrukcije i limarski radovi pokrova i oluka. Obim izvedenih radova u odnosu na tehničku dokumentaciju nije mogao utvrditi, iz razloga što mu tehnička dokumentacija nije dostavljena na uvid. Po izjavi pretstavnika K. tehnička dokumentacija se nalazi kod izvođača radova. Međutim, nakon izvršenog pregleda može konstatovati da se izgrađeni objekat može koristiti kao nadstrešnica krupnog drvenog otpada. To je bio odgovor na prvo pitanje, a drugo pitanje je bilo vrsta i količina potrošenog materijala, kao i uložene radne snage na izgradnji iste te na osnovu takvog utvrđenja izvršiti procjenu građevinske vrijednosti objekta nadstrešnice u vrijeme kada je objekat građen. Jedini način da to uradi u to vrijeme je bio da uradi pregled i predračun svih izvedenih radova koji su rađeni na tom velikom prostoru te nadstrešnice i to je pokušao uraditi, pošto je između ostalog i projektant, na način kako to radi sa ovim projektima. Ovdje je bez nekog detaljnog opisivanja radio oznake svake pojedinačne pozicije, za koje smatra da su izvedene, odnosno koje je vidio da su urađene i one za koje pretpostavlja da su urađene koje nije mogao vidjeti, i dobio je na kraju taj neki iznos od otprilike 350.000,00 KM u to vrijeme. Predmjer radova radio je na način kao da ga sad radi, tehnološki tako i po nekim stavkama koje su mu izgledale logično. Prvo je radio iskop temeljnih traka, pretpostavio je da je to mašinski iskop zbog terena okolo objekta, oko objekta je nasip kamenim materijalom koji je jako tvrd i ne može se ručno raditi. Znači, vjerovatno je rađeno mašinski i djelimično ručni iskop jer se uvijek mašinski iskop mora malo popraviti, zatim izradu tamponskog sloja ispod temeljnih stopa, to se mora raditi zbog O. Ž. zbog visokog nivoa podzemnih voda, betoniranje premjerenih stopa, znači tehnološki onako kako je taj objekat trebao da raste, temeljne stope pa onda iz tog kanala za robove imaju dva ili tri kanala za mašine, za postrojenja neka koja nije našao tu, pretpostavlja da su bila ili će biti, izradu armirano betonskih radova i zidova i temeljnih ploča, i gornja ploča je urađena od ferobetona, završna ploča na čitavom objektu, nabavka i montaža čelične primarne i sekundarne konstrukcije nosača te hale, pokrivanje profilisanim limom itd., na način na koji pretpostavlja da je objekat trebao da raste u to vrijeme, sa ovim redoslijedom kako je naveo do tačke 15, i po njegovoj procjeni je to 347.377,30 KM, na bazi cijena iz 2008. godine.

Sud je prihvatio iskaz vještaka arhitektonske struke F. D., jer se radi o stručnom i ovlaštenom vještaku za ovu vrstu vještačenja i u njegovom iskazu nisu uočene proturječnosti niti nelogičnosti koje bi ga dovodile u pitanje, jer vrijednost nadstrešnice iskazana u poslovnim knjigama K. iznosi 483.324,95 KM i ako se od tog iznosa oduzme 105.000,00 KM koliko je naknadno neosnovano više uplaćeno na račun "BH P." na ime nadstrešnice, kao i iznos od 50.000 KM koliko je više evidentirao jer je uzeta u obzir faktura "BH P." broj 16/09 od 14.08.2009. godine, onda se zaključuje da je procjena

vještaka realna i da su svi radovi na objektu nadstrešnice bili okončani prije ispostavljanja navedene fakture tj. u periodu od 26.06.2008. godine do 31.12.2008. godine.

Svjedok M. M. je u svom iskazu naveo da je zaposlen u Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove gdje je radio i 2010. godine, kao glavni inspektor za urbanizam, građevinu, ekologiju i industriju, i u svojstvu termoeenergetskog inspektora je tokom 2010. godine vršio pregled i nadzor kotlovnice u „K.“, na zahtjev uposlenika u energani „K.“. Pregled je izvršen u krugu fabrike „K.“ u energani, gdje su smještena dva kotlovska postrojenja i zna da je tu bio šef energane i još par uposlenika. Nakon što mu je kantonalna tužiteljica predočila dio izjave date u istrazi na zapisnik o saslušanju svjedoka od 15.10.2014. godine svjedok je potvrdio da su inspekcijskom nadzoru prisustvovali R. Š. kao rukovodilac energane i Ilija Lučić kao poslovođa energane. Nije se radilo o redovnom pregledu po zakonu, već na poziv stranke. Vidio je pomoćni uređaj koji je približen ložištu, novi način loženja kotlovskog postrojenja i tražio je određenu dokumentaciju koja ja potrebna da bi se ti poslovi radili i oni nisu imali ništa. R. mu je rekao da nema ništa od toga i pozvao je nekog momka, ali koji mu nije mogao pružiti stručne odgovore. Tražio im je i projektno tehničku dokumentaciju, što oni nisu imali, i zaključio je da to može predstavljati opasnost za nastavak rada i tražio je da se to postrojenje ukloni i nastavi sa starim načinom rada na kotlu, a ako žele nastaviti sa novim načinom rada potrebno je da dostave tehničku dokumentaciju da bi se dalo odobrenje za rekonstrukciju, što nikad nije dostavljeno. Nakon što se svjedok nije mogao sjetiti svih detalja događaja kantonalna tužiteljica mu je ponovo predočila izjavu datu na zapisnik u istrazi, u kojoj je naveo da se upoznao sa čovjekom koji mu je ukratko izložio način na koji je zamišljena i izvršena rekonstrukcija te da je djelimično izvršeno rekonstruisanje samo jednog kotla, odnosno jednog ložišta. Bilo je predviđeno da se na postojećem otvoru za ložište primakne jedan pomoćni dio, koš sa transporterima, i zamišljeno je da se u taj koš putem transportera doprema drvna masa prethodno usitnjena u posebnoj mašini koja se nalazila izvan objekta kotlovnice. U kotlovnici je zatekao taj koš, primaknut uz otvor ložišta, na kojem su u samom dnu bili ugrađeni pužni transporteri namijenjeni za doziranje piljevine i usitnjene drvne mase. Također je vidio da je na stropu objekta instalirana transportna traka predviđena za dostavljanje usitnjene drvne mase do koša, a također se sjeća da su u podrumu koji se nalazi u suterenu ispod same kotlovnice bila montirana dva ventilatora koji su bili predviđeni za ubrzavanje procesa sagorijevanja u ložistima. Njegov zadatak je bio da izvrši kontrolu sigurnosti rada postrojenja, kao i sigurnosti ljudi koji su opsluživali postrojenje i zbog toga je tražio projektno tehničku dokumentaciju, pa je svjedok potvrdio tačnost ovih navoda datih u istrazi. Vidio je da su kablovi prema elektromotorima visili, pa je bilo moguće da u nekom momentu može doći do izbijanja vatre iz dijela ložišta, jer to nije bilo dihtovano kako je trebalo, i kako bi se projektom možda i predvidjelo. Drugo pitanje je bilo šta u slučaju kvara elektromotora odnosno tih transportera koji transportuju usitnjenu drvnu masu, kad stanu drvo se zadržava u tom transporteru i šta učiniti ako vatra zauzme taj dio drveta, i ni tu nije imao odgovor, ali bi vjerovatno uz adekvatnu projektno tehničku dokumentaciju to bilo riješeno. Također, transporter koji je to dovozio nije bio zaštićen, da bi bio spriječen eventualni pad materijala na ljude koji prolaze, i onda je zaključio da se to odmakne od ložišta i da se vrati na starim sistem loženja. Nije poduzimao nikakve druge mjere, pošto je kotlovsko postrojenje imalo upotrebnu dozvolu od ranijih pregleda inspekcije kada je u pitanju stari način loženja, a u slučaju da žele nastaviti sa novim načinom potrebno je da

dostave elektrotehničku dokumentaciju. Nakon toga mu je predložen i dio izjave o njegovom saslušanju u istrazi kada je svjedok naveo da mu nije predloženo uputstvo o načinu rada i upravljanja tim postrojenjem, a koje je u stvari trebalo biti sastavni dio projektne dokumentacije, pa je subjektu ostavio rok od 30 dana da pribavi tehničku dokumentaciju, što je konstatovano i na zapisniku, ali ista nije nikad dostavljena niti je izdato odobrenje za stavljanje u upotrebu takvog postrojenja, a subjektu nije izdat prekršajni nalog niti mu je izrečena novčana kazna, obzirom da je na licu mjesta sklonio pomoćni koš za loženje namijenjen za kontinuirano loženje, te je svjedok potvrdio tačnost i ove izjave. Inače, radi se o termoeenergetskim postrojenjima, i za rekonstrukciju bilo kojeg dijela postrojenja je uvijek potrebna neka tehnička dokumentacija na osnovu koje je to izrađeno i onda se u određenom vremenskom periodu taj rad prati na osnovu zakonske regulative. Prvo je potrebno podnijeti zahtjev energetske inspekciji, uz koji je potrebno dostaviti projektno tehničku dokumentaciju, na osnovu koje će se odobriti ta rekonstrukcija, i kad se dobije odobrenje, nakon izvršenog pregleda i nadzora od strane inspekcije, onda se može krenuti u taj dio. U okviru te projektne tehničke dokumentacije ima i dio iz oblasti zaštite na radu, koji uređuje pitanja sigurnosti ljudi koji rade na tim postrojenjima. Ta postrojenja predstavljaju potencijalnu opasnost za ljude, materijalna dobra i okolinu zbog eventualnih nesreća i stoga je ta oblast praćena zakonskom regulativom i obavezama pregleda ispitivanja. Nije se raspitivao za stručnu sposobnost osoba koje su izvodile radove, jer ga je u prvom momentu zanimala ta projektne tehnička dokumentacija za takvu rekonstrukciju.

U unakrsnom ispitivanju od strane optuženog svjedok je naveo da je možda i bilo opravdanja da se neke stvari poboljšaju što se tiče originalnog kotlovskog postrojenja u „K.“, ali je za promjene trebalo poštovati određenu proceduru. Kad je bio u kontroli to postrojenje je radilo, ali su mu se ljudi koji rade u kotlovskom postrojenju obratili da tu nešto nije uredu.

Na upit suda svjedok je naveo da je tada radio jedan dio pomoćnog loženja na jednom kotlu, a ne zna je li to bilo u punom kapacitetu, dok drugi kotao nije radio.

Sud je prihvatio iskaz svjedoka kao vjerodostojan i na osnovu istog je utvrđeno da za projekat rekonstrukcije kotlovnice u K. uopće nije postojala projektne tehnička dokumentacija, da ih je upoznao da je potrebno da dostave tehničku dokumentaciju da bi se dalo odobrenje za rekonstrukciju, što nikad nije dostavljeno, tako da nikad nije izdato odobrenje za stavljanje u upotrebu takvog postrojenja.

Iz uvida u zapisnik o uviđaju sačinjen od MUP-a TK broj: 08-05/3-5-04.2-3-1764/11 od 26.09.2014. godine proizilazi okolnost obavljanja uviđaja u krugu Fabrike „K.“ Ž. navedenog datuma, kojom prilikom je postupajući tužilac, zajedno sa vještakom mašinske struke S. M., IKT službenikom tužilaštva, kao i uposlenikom „K.“ d.d. R. Š. obavio uviđaj i izvršen je pregled lica mjesta, odnosno pregled i obilazak kotlovnice i nadstrešnice koje se nalaze u krugu „K.“, a uviđaju su prisustvovali i ovlaštene osobe MUP-a TK, gdje je izvršen opis zatečenog stanja, dakle stanja u kojem se nalazila kotlovnica, kao i nadstrešnica zajedno sa pratećom opremom, što je sve konstatovano na navedenom zapisniku, a službena zabilješka o obavljenom uviđaju sačinjena je od Kantonalnog tužilaštva TK broj T03 0 KTPO 0018231 11 na okolnost konstatacije prisustva postupajućeg tužioca, zajedno sa ovlaštenim osobama na mjestu na kojem je obavljen uviđaj, a sastavni dio zapisnika je fotodokumentacija o obavljenom uviđaju u K. d.d. Ž. 24.09.2014. godine, sačinjena od MUP-a TK broj: 08-05/3-8-04.6-1-1764/11 od 26.09.2014. godine, zajedno sa CD-om sa snimkom uviđaja obavljenog u K. d.d. Ž. – lokalitet kotlovnice i pratećih objekata od 24.09.2014. godine.

Vještak mašinske struke S. M. je u svom iskazu naveo da je u predmetu Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona broj KTPO 0018231 11 obavio vještačenje na osnovu naredbe za vještačenje i naredbe za dopunsko vještačenje. Prva naredba je bila sa datumom 31.10.2014. godine sa zadatkom da utvrdi vrstu i količinu tehničke, tehnološke, elektronske i druge opreme nabavljene u svrhu realizacije projekta rekonstrukcija prilagođavanje sistema loženja u kotlovnici, a koja kotlovnica se nalazi u krugu Fabrike „K.“ d.d. Ž. te na osnovu navedene identifikacije da izvrši procjenu vrijednosti nabavljene opreme, uključujući montažne radove, izvođenje u svrhu instaliranja iste opreme koja je nabavljena u periodu od 26.06.2008. do 12.05.2010. godine. To vještačenje u dijelu koje se odnosi na procjenu vrijednosti nabavljene elektronske opreme i montažnih radova u vezi sa instalacijom je trebao obaviti uz pomoć A. H., koji raspolaže znanjem i vještinama iz oblasti elektrotehnike i elektronike. Zatim je dobio naredbu za dopunsko vještačenje od 29.01.2015. godine, u kojem je dobio zadatak da utvrdi vrstu i količinu tehnološke opreme sa svim onim prethodnim navedenim zadacima koji su bili u prvoj naredbi, gdje je uvidom u materijalnu dokumentaciju koja se dostavlja uz naredbu obavio sljedeće: izvršio analizu nabavljene opreme i utvrdio koja oprema je nabavljena po kojoj cijeni, od kojeg dobavljača, te utvrdio visinu koštanja kompletne opreme shodno cijenama na fakturama, zatim utvrdio da li je nabavljena oprema evidentirana u dokumentaciji zaista i ugrađena u svrhu rekonstrukcije za potrebe rekonstrukcije kotlovnice, odnosno da li su ti radovi koji su fakturirani zaista i obavljani, zatim izvršio analizu na način da utvrdi koja oprema je prema dokumentaciji koja se dostavlja uz naredbu stvarno i nabavljena i ugrađena i koji radovi su obavljani u odnosu na vrijednost opreme i radova koje je utvrdio te da odgovori da li se oprema za rekonstrukciju kotlovnice koja je uvezena mogla nabaviti na tržištu BiH. U odnosu na prvi zadatak koji je imao osnovnom naredbom za vještačenje nalaz i mišljenje je sačinjavao od dokumentacije koja mu je dostavljena od strane tužilaštva, a to su razne fakture koje su specificirane u nalazu na stranici od 1. do 7., pored tih računa postojale su i carinske deklaracije i sva ostala dokumentacija vezana za uvoz pojedine opreme sa špediterskim propratnim računima i dokumentacijom, zatim građevinski dnevnik koji je vođen u periodu od 22.07.2008. do 30.12.2008. godine te primjerci prevedenih faktura od B. P. prema „BH P.“ d.o.o., a od strane „K.“ d.d. je takođe dobio određenu dokumentaciju, koja je opisana na strani 1., za koju generalno može reći da je vrlo štura, skoro i neupotrebijiva. S obzirom da je dokumentacija bila vrlo štura, a pogotovo nije bilo projektne dokumentacije iz koje bi se moglo zaključiti niz tehničkih stvari koje su mašincima potrebne, prvo je otišao na lice mjesta u Fabriku „K.“, gdje je izvršio posjetu nekoliko puta, da bi prvo identificirao sve te predmete koji su predmeti vještačenja i u tom kontekstu sačinjen je jedan pregled rasporeda tih mašina, dijelova, elemenata, transportnih traka, koje je prikazao na jednoj šemi, šematski prikaz je da se malo olakša situacija, ko bude pregledao da može tačno da zna gdje je šta raspoređeno, gdje se taj šematski prikaz nalazi na strani 19. Zatim je analizirajući svaki taj element, pokušavajući uraditi identifikaciju pronalazeći na istom pojedinim dijelovima i identifikacijske pločice, sve te podatke evidentirao i onda pristupio izradi po ovom zadatku utvrđivanja vrijednosti, odnosno procjene vrijednosti svih tih elemenata pojedinačno, a što je prikazano u tabeli A na strani 11. sa komplet rekapitulacijom do strane 18. U toj tabeli dat je detaljan opis svih elemenata koji su se mogli pronaći prilikom pregleda i to je ono što je stvarno stanje, koje je ugrađeno stanje, urađena je maksimalno moguća identifikacija koja se mogla obaviti u tom trenutku, opet napominje s obzirom da nije bilo nikakve projektne dokumentacije, bilo kakve tehničke

dokumentacije, atestne dokumentacije, što je pravilo struke da mora da se posjeduje. Postojao je jedan građevinski dnevnik, koji mu je dostavljen, koji uopšte nije vezan za predmet vještačenja, već za predmet izrade nadstrešnice, koja je vjerovatno predmet vještačenja drugog vještaka, a da je imao građevinski dnevnik to bi mu pomoglo i olakšalo da obavi zadatak, zato što bi se moglo utvrditi koji su radovi zaista izvedeni, šta se radilo sukcesivno. Inače, građevinski dnevnik je knjiga u kojoj se vode svi radovi koji se rade u tom određenom periodu, svaki dan se evidentira koji su radovi rađeni, koliko je utrošeno radnog vremena, koji su radnici radili, po strukturi radnika koji su radili sa evidentiranjem utroška materijala, a to ovdje nije dobio iako je tražio, zato što je to osnovna dokumentacija u mašinskoj struci, pogotovo prilikom izrade nekih konstrukcija to je obavezno. Ne možete dobiti ni bilo kakve dozvole ni odobrenja za rad bez projektne dokumentacije i sve ove dokumentacije koju je prethodno naveo, a koliko zna ovdje i nema odobrenja za rad, misli da nakon dvije godine ima jedan inspekcijski izvještaj koji je tačno naveo šta nedostaje da bi se taj pogon pustio u rad, odnosno da bi se dalo odobrenje, taj zapisnik mu je dostavljen od strane „K.“ d.d. i to je zapisnik o inspekcijskom nadzoru Kantonalne uprave za inspekcijske poslove od 12.05.2010. godine i tačno su navedeni svi nedostaci koji su evidentirani, a da bi se dobilo odobrenje. Obzirom da je bila određena dokumentacija koja je pratila kompletnu izradu ovog vještačenja vezano za račune i koje je prezentirano da su nabavljani pojedini elementi, a što se razlikovalo u odnosu na ono što je zatekao pri samom pregledu komplet postrojenja, naveo je neka zapažanja koja su mu bila interesantna u smislu da se utvrde te neke razlike. Znači, u samom pogonu u kotlovnici evidentirana su dva kotla „P. 1“ i „P.2“, i na kotlu „P. 2“ nije evidentirao bilo kakva ulaganja u rekonstrukciju istog, iako su dostavljeni neki računi da su vršeni ti radovi, te radove apsolutno nije mogao konstatovati da su izvedeni. Zatim je dalje posmatrajući stanje u kotlovnici evidentirao da nedostaje nekoliko pužnih transportera i za kotlove „P. 1“ i „P. 2“ za odvoz pepela koji nastane nakon sagorijevanja u kotlovima, zatim na kotlu „P. 1“ na kojem se i vršila rekonstrukcija vidljivi su neki radovi koji su se vršili, postojalo je jedno vodokazno staklo koje je demontirano te je naknadno postavljeno jedno mehaničko vodokazno staklo i ono što je još evidentirao a što mu je kao tehničkom licu bitno, nije mogao utvrditi da li je ta oprema u funkciji, da li je ispravna, zato što taj pogon nije dugo bio u funkciji i nije uopšte radilo jer prilikom njegovih posjeta tih nekoliko puta apsolutno to nije radilo, tako da se nije mogao izjasniti u kakvom je trenutno stanju bilo to postrojenje, bila je neka informacija da su pokušani neki probni radovi, puštanje u pogon, gdje su nastala neka dva požara, da je bilo nekih problema, što je samo čuo, nije dobio nikakav podatak da je zaista tako i bilo. Da je taj pogon bio u funkciji moglo bi se ispitati da li on funkcioniра, ali kako bi to postrojenje uopšte moglo da radi kad nema odobrenja za rad i ne zna kako može raditi bez dokumentacije koju je zakon propisao, pogotovo što se tu radi o posudama pod pritiskom, eksplozivnim uvjetima, to je nešto što podliježe nadzoru i ta dokumentacija mora obavezno biti, ne može se to pustiti u pogon i raditi bez toga. Od stranice 11. nalaza pa do stranice 18. je naveo opremu koju je zatekao na licu mjesta, tu opremu je popisao i napravio jedan tabelarni pregled, to je jedan komplet pogon koji je služio prije svega za pripremu sirovine, sirovina je drvo, gdje se iz te sirovine prvo uz pomoć jedne drobilice pravila tzv. sječka, jedan dio je išao tamo, trebao je ići za izradu piljevine koja bi se kasnije koristila u kotlovnici, evidentirana su dva kotla i to je jedan zatvoreni sistem koji bi omogućavao dobivanje tog energenta. Ta oprema se nalazila u krugu firme „K.“ i nalazila se u dva objekta, jedan objekat je otvorenog tipa, ustvari jedna nadstrešnica, tu se nalazila ta sječka odnosno mašina za drobljenje, za sječenje i tu je bio određeni broj transportnih traka i prateće elektroopreme koja je bila bitna, i

drugi dio se nalazio u samoj kotlovnici, koja je isto imala neke transportne trake, imala kotlove, imala pužne transportere i ostale elemente. Ti objekti su bili na 20-ak metara udaljenosti, ali su povezani transportnom trakom za dovod te sirovine od sječke, od objekta nadstrešnice do objekta kotlovnice, a ima to sve prikazano i na fotografijama. U samom objektu te nadstrešnice nalazila se ta mašina za sječenje drva, koja je pravila te male komade, usitnjeni materijal i onda je tu bio jedan niz tih transportnih traka koji je na razne lokacije odvodio taj usitnjeni materijal, to su prikazane transportne trake koje je označavao određenim oznakama da bi se lakše prepoznale i tu je u tom objektu nadstrešnice postojao još jedan kontejner, u kojem je bila smještena i elektrooprema koja je služila za rad i sječke i komplet pogona koji je tu postojao. Nije utvrđivao vrijednost te elektroopreme, to je kolega Hajdarević radio, zato što je to specifična oprema i zajedno su u saradnji to utvrđivali, svako u svom dijelu, a onda komplet taj pogon gdje se priprema ta sirovina, znači komplet sirovina je povezana sa transportnom trakom koju je označio T3, sa kotlovnicom u kojoj je smješten ovaj dio koji je vezan za dobivanje energije, dakle sagorijevanje piljevine i tu su u tom sistemu takođe postojale transportne trake, postojali su pužni transporteri, sistem ventilacije koji je potreban za rad tih kotlova i još jedan elektrokomandni ormar, koji služi za upravljanje u samoj kotlovnici. To je ono nekako najšturije pojašnjeno kako taj sistem funkcionira, a sve je detaljno za svaku ovu stavku koja je evidentirana na šemi prikazano pod rednim brojem kako se to tehnološki išlo sa svim nazivima, sa tehničkim podacima, gdje god se mogla pronaći identifikacijska pločica podaci su evidentirani. Ono što nije moglo da se pronađe je iz čega se ta transportna traka sastojala, koja je njena približna dužina, širina itd. Pored tih traka su evidentirani i ostali elementi koji su sastavni dio komplet ovog pogona od te nosive konstrukcije, razdjelnog koša, stepenica koje se penju, koje služe za penjanje do tog pogona, tog ventilacionog sistema, pošto postoje dva sistema trebala su biti za oba kotla, kontejneri kao objekat, a poseban dio je oprema koja se nalazila u kontejneru, što je prikazano u tabeli B, što je kolega H. evidentirao, a on će to vjerovatno pojasniti na koji način. Uglavnom, ono što je najbitnije je da kaže da sve što se moglo prilikom tih posjeta da se evidentira, izmjeri, uradi, pregleda, je urađeno, a te posjete su bile u toku 2014. i 2015. godine nekoliko puta, stvarno se ne sjeća koliko puta. Na strani 18. nalaza i mišljenja je procijenio vrijednost ove mašinske opreme na iznos od 418.880,00 KM sa PDV-om, a bila je i elektrooprema u vrijednosti od 48.878,00 KM s PDV-om, što ukupno iznosi mašinska i elektrooprema procijenjena vrijednost na 467.758,00 KM, taj iznos bez PDV-a je 399.793,00 KM. Naredbom za dodatno vještačenje je imao zadatak da izvrši analizu svih faktura i dokumentacije koja mu je dostavljena u vezi sa nabavljenom opremom, koju je nabavila firma „BH P.“ za navedenu svrhu za rekonstrukciju kotlovnice, dokumentacija koja je dostavljena bila je jako obimna, ista je detaljno pregledana, svaka faktura i svaka carinska deklaracija i bilo koji dokument koji mu je dostavljen je vrlo jasno definiran u tabelama koje su date od strane 31. pa nadalje, gdje je tačno ovisno o zadatku koji je dat u tom dopunskom vještačenju evidentiran naziv dokumenta, komplet podaci sa dokumenta vezano za identifikaciju samog dokumenta, sa iznosom i šta je po tom dokumentu nabavljeno za potrebe ovih postrojenja i dato je jedno mišljenje za svaku tu carinsku deklaraciju i fakturu, a vezano za zadatak koji je dat za dopunsko vještačenje vezano da li je ta oprema ugrađena ili nije, na šta odnosi, jedino što je mogao sa sigurnošću i bez ikakvih dilema utvrditi, a to se i tu u mišljenju izjasnio, je vezano za nabavku upravo ove mašine za drobljene drveta, koja je identificirana i urađena po nekim pravilima, koja se mogla prepoznati da je upravo ta mašina nabavljena, a vezano za dokumentaciju koja je dostavljena od računa i carinskih deklaracija. Takođe, uz tu mašinu nije dostavljena bilo kakva prateća

tehnička dokumentacija, ali se može sigurno reći i to potvrđuje, da se upravo radi o toj mašini i to nije sporno, to je sve naveo u nalazu. Ovo ostalo što je evidentirao, ogromna većina je urađena po njemu vrlo loše i nedefinisano, dolazile su raznorazne fakture sa nekim nazivima koje apsolutno nije mogao povezati da se odnosi konkretno na neki dio koji je ugrađen u komplet ovo postrojenje. Uopšteno govoreći, za neke stvari može se navesti i može indicirati da se moglo odnositi na te stvari, ali nigdje se to nije moglo povezati, pogotovo što nije bilo građevinskog dnevnika koji bi vezao da je ta oprema koja je nabavljena od profila motora, valjaka, da se i konkretno upotrijebila u neki dio. Dakle, postoji određena oprema koja je evidentirana po fakturama, i to veliki dio opreme, ali nije mogao naći konkretnu vezu da veže za koji dio se odnosi. Pojedine stavke na određenim fakturama nije uopšte mogao identifikovati na što se odnose ti poslovi, odnosno ta oprema, npr. kao što je već rekao evidentirano je da su rađeni određeni poslovi na kotlu „P. 2“, a za te poslove apsolutno nije mogao utvrditi da su obavljani, znači ne postoji nikakav dokaz da su ti poslovi rađeni, nije vidio da je išta ugrađeno i rađeno na tom kotlu. Onda postoje neki radovi npr. upotreba dizalice, premještanje neke isporuke, neki montažni radovi, upotreba kрана, neka čelična konstrukcija, pa onda vezni materijal, nikakvu vezu u odnosu na te račune nije mogao naći, gdje je tačno korišteno, ne može sporiti da ti radovi nisu vršeni jer se morala koristiti dizalica, ali ne zna da li je ta dizalica baš korištena za taj pogon jer ne postoji veza. Jedan transporter se mora se podići na visinu od npr. 5, 6 ili 8 metara, normalno je da će se koristiti neka dizalica, ali nigdje nema u građevinskom dnevniku da je konkretno ta dizalica i korištena za to, on je ključ svega o izvršenju nekih radova, gdje se evidentira koliko je sati radila, ko je radio u tom građevinskom dnevniku, mora neko i da potpiše da su ti radovi izvršeni od nadzornog organa koji prihvata da su izvršeni ti radovi i na osnovu tog građevinskog dnevnika se pravi račun za izvršene radove. Također je imao zadatak da utvrdi da li se oprema koja je evidentirana na ovim fakturama i koja je evidentirana na licu mjesta mogla nabaviti i u BiH na domaćem tržištu i naveo je svoje mišljenje da se velika većina opreme od profila, čelika, mjerne opreme i motora, apsolutno može nabaviti na BH tržištu, osim ove drobilice koja je baš jedno specifično postrojenje koje morate uvesti jer se kod nas ne proizvodi. Nije to nešto što se nabavlja svakodnevno u Bosni i Hercegovini, ne postoji ni proizvodnja motora ni eventualno nekih reduktora, ali postoje firme koje su distributeri te robe. Vrijednost te drobilice je 230.000,00 KM i onda upoređujući sa dostavljenim fakturama i nabavci utvrdio je da je to realna vrijednost za koju je ta drobilica nabavljena. Vještak je naveo da je nestvarno da jedno takvo postrojenje i takva konstrukcija koja se radila nema prateću dokumentaciju, a prilikom obavljanja pregleda bio je cijelo vrijeme uposlenik K. R. Š. i od njega je dobio tu informaciju o probnom puštanju u pogon, gdje su nastali neki požari.

Na pitanje branioca optuženog vještak je naveo da je protekao duži period od 4 do 6 godina od ovog perioda 2008. godina do 2010. godine do vještačenja 2014. i 2015. godine. Da li je postojala i da li postoji ta dokumentacija koju je tražio od „K.“ ne zna, ali ako i Služba za inspeksijske poslove takođe konstatuje da te dokumentacije nema, jer ona ni tad nije dostavljena, po njemu te dokumentacije nema. Nije mu poznato da je došlo i do devastiranja pa i otuđenja pojedinih dijelova nabavljene opreme, a ne zna ko može skinuti kotao. Sve što je primijetio, a što je krupnije, je evidentirao. Znači, ako nedostaje jedan pužni transporter kojeg nema, a ima iskopan kanal u betonu ispod kotla i ljudi koji su rekli da je postojao taj pužni transporter, očigledno je da ga nema, e sad da li ga je neko izmjestio na neko drugo mjesto negdje u pogonu ne zna, ali iznijeti pužni transporter i ukrasti ga svaka mu čast ko može, a pogotovo kotlovskog postrojenja, nije

to baš malo, ali rekonstrukcija tog postrojenja apsolutno nije bila, sto posto. Po pravilima struke svih struka, i mašinska i elektro i građevinska, kad izvodite radove morate voditi evidenciju tih radova i taj građevinski dnevnik, u njemu se znači evidentira i kaže se tog i tog datuma, na tom i tom mjestu vođeni su sljedeći radovi i opiše se koji su radovi vršeni, vrsta i broj radnika koji je radio, navodi se čak struka i zanimanje tih radnika i evidentira se vrijeme na kraju dana koje je potrošeno za te radove i materijal koji je utrošen i onda potpišu odgovorna lica koja su izvršila radove i firma koja je to investirala, ali na kraju sve te radove mora potpisati nadzorni organ, i kad nadzorni organ potpiše to je dokaz da je ono što je napisano u građevinskom dnevniku i urađeno na tom mjestu, ne samo da je urađeno već da je i urađeno prema onom što je projektovano, kad se sve to evidentira onda se na osnovu toga napravi račun za onoga ko je naručio radove.

Vezano za iskaz vještaka optuženi je naveo da kotlovi još nisu ni bili dio ove rekonstrukcije. Čitava rekonstrukcija zasnivala se na pripremi materijala i dopremi materijala za automatsko loženje, da se automatski u te kotlove ubacuje energent drvena sječka kao najekonomičniji i najbolji energent za takve stvari, da se ne ubacuje krupni otpad, ono kako je bilo, i da se ostalo ne uništava. K. je svake godine mijenjao rostove zbog načina loženja, gdje su se istresali balvani i trupci komadi i lomili te rostove, tako da to nije bilo uopšte u ovom projektu, ovi radovi na kotlu nisu bili samo dopremanje sirovine do kotla i automatsko napajanje. Nakon tih pet godina kad je došao vještak taj projekat nikad nije definitivno predat i završen, probno je radilo možda nekih pet dana i u tom probnom radu su uočene neke stvari koje su trebale da se poprave. Čitava rekonstrukcija se ticala samo pripreme materijala, dopreme materijala i automatsko vođenje čitavog procesa. Projekat rekonstrukcije kotlovnice nije podrazumijevao nikakve radove na samim kotlovima, već samo doprema sirovina, na što je vještak naveo da nije nikad dobio taj projekat, već mu je samo predloženo šta se radilo, kao i da nije tačno da se kotlovi uopšte nisu rekonstruirali jer su rađeni određeni radovi, rađen je ventilacioni sistem koji je rađen u tom periodu, a taj sistem nije baš jeftin i nije to redovno održavanje. Optuženi je naveo da vještak te informacije na osnovu kojih je izvlačio određene zaključke nije dobio od čovjeka koji je u to vrijeme vodio projekat i koji poznaje te poslove, a to je A. B.. Vještak je odgovorio da su mu podaci o požarima bili od značaja jer je to značilo da se vršio probni rad, a čim se radilo morao je neko to nadzirati jer se ne može pustiti pogon bez nadzora, pogotovo gdje ima mogućnost požara ili eventualno eksplozije. Kada je u pitanju građevinski dnevnik vještak je naveo da vjerovatno direktor odredi osobu ispred firme koja investira i odredi se osoba ispred firme koja izvodi radove, a onda nadzorni organ prihvati ili ne prihvati. Upravo kroz taj građevinski dnevnik bi se tačno moglo vidjeti šta je od toga rađeno, koja firma je izvodila radove, ko je tamo vario, sjekao, rezao, farbao, a normalno je da K. ne proizvodi motor. K. ga normalno kupi, kupi transportnu traku i naravno da sad treba te elemente spojiti. Znači, mora postojati jedno određeno znanje, ali opet naglašava da mora postojati projekat i ne može se to raditi iz glave ni napamet, već mora tačno biti definirano šta se radi i kako se radi i kako se spaja proračunato pa se mora tačno znati i koji motor nabaviti, koja transportna traka i pod kojim uglom i koji reduktor, znači opet se vraća na početak od projekte dokumentacije, od upotrebnih dozvola, od atestne dokumentacije i od svih mogućih odobrenja i normalno ako vi pustite u pogon da to radi i da to funkcioniра.

Na pitanje kantonalne tužiteljice vještak je potvrdio postojanje npr. dozatora na kotlu „P. 1“, a takve radove i takvu opremu i dozator ili bilo šta drugo nije evidentirao na kotlu „P. 2“.

Optuženi je naveo da se nastavilo raditi kako se radilo i ranije, do vremena kad se riješe ti neki problemi koji jesu pa da to profunkcioniše, i zaista tih pet dana se radilo bez tih dozvola ili čega je bilo, komisija, onda su imali problem kad su počeli da pucaju sa pritiskom koji je stvaran tada u kotlovima jer nikad se na ovaj ručni način nije mogao postići takav pritisak, da su počeli da iskaču ventili kondezolci, instalacije da pucaju, zbog toga što je para agresivna na ovaj reagens, ali na kotlu nije rađeno jer kotao i dalje radi, a imao je dozvolu i za ručni način, ali eto nisu ni imali dozvole. Ovdje kotlovi nisu dirani, u principu kotlovi su nešto što je samo opet trebalo dopremiti sirovinu do njega i automatski ga dozirati i to je taj projekat koji potencira. Potom je vještak naveo da je morao postojati projekat i bilo kakav probni rad nije mogao bez inspekcijskog nadzora i zato su imali požare, odnosno te mini eksplozije, upravo iz tih razloga se to sve radi jer su to eksplozivne sredine ili posude i to povećanje pritiska, sve posude pod pritiskom ekstremno podliježu inspekcijskom nadzoru. Samim tim što je bilo pucanja tih ventila znači da očigledno nisu parametri bili urađeni kako treba i to je upravo ovo što govori, radili su bez odobrenja, bez ikakvog nadzora i dozvolilo se da se to dešava, dakle očigledno sam komplet sistem nije bio usklađen, a ako su imali stručne osobe onda su one sve trebale provesti proceduru koja je zakonom propisana i što struka propisuje.

Vještak elektrotehničke struke A. H. je u svom iskazu naveo da je kolega M. radio mašinski dio, ali pošto je elektrotehnika uvijek sastavni dio svih upravljačkih sistema, i on je radio svoj dio i to čini jednu cjelinu. Obišli su pogon, vidjeli, evidentirali i po naredbi su uradili i sačinili izvještaj. Podijelili su kontejner 1 i kontejner 2. Kontejner 1 se nalazio pod nadstrešnicom, tako su ga evidentirali, kontejner odnosno upravljački ormari koji su se nalazili u kotlovnici, tako da on nosi oznaku RO1, znači razvodni ormar 1, 2, i 3, i tako dalje. Kao prvo i osnovno, nema tehničke dokumentacije, jer da bi izvršili bilo kakav pregled morate imati tu dokumentaciju. Tehnička dokumentacija podrazumijeva dokumentaciju koja je propisana zakonom o građenju šta je to, koji su to projekti, šta glavni projekat treba da sadrži, ako bi ste iz ove oblasti građevinski dio, elektro dio, mašinski dio, elaborat zaštite na radu, elaborat zaštite od požara. Znači, to su osnovni elementi glavnog projekta koje treba da sadrži, s tim je upotrebljiv ako je reviziona klauzula na tom projektu, da je revizirana od druge kuće, da je data saglasnost da kao takav može da se iskoristi. Kada govori za elektro dio, u tom dijelu bi trebali da budu definisani svi upravljački krugovi, sve šeme, dokumentacija i tako dalje sa tehničkim popisom procesa upravljanja. Toga nije bilo, nisu ništa zatekli, nego su jednostavno to prepoznavali, pošto dugo godina radi i poznaje to, i onda zna koja je oprema, zna te proizvođače itd. i to je evidentirao, i na osnovu faktura gdje su nalazili koja je oprema isporučena. Cijene koje su date u izvještaju su sačinjene od elemenata od kojih je sačinjen taj jedan upravljački ormar. Znači RO1, RO2, RO3 za nadstrešnicu, a to je sječka u blizini, tako da cijene su tu koje su uglavnom na tržištu, to je dosta iz Č. uvezeno, ali su to M., S. itd., male su razlike u cijenama ako kupujemo na domaćem tržištu ili u Č.. Dugo godina je vještak zastupao Siemens. Što se tiče ovih ormara, govori samo za kotlovnici RO1, to je upravljački ormar R., čiji je zadatak da opslužuje ovu sječku Lapo 90, Vekoplan 90 kilovata je motor pa je to sasvim automatizovan proces, ima touch screen panel itd. Taj ormar je namjenski upravljački ormar, pravljen za upravljanje ovom sječkom, i nalazi se u kontejneru koji je bio klimatizovan, znači oprema koja je unutra klimatizovana, zahtijeva klimatizaciju. Drugi i treći ormar je takođe korišten za upravljanje i oprema koja je zatečena u tim ormarima je specificirana i data je u izvještajima. Uređaj dođe, isporuči se, ormar i uređaj su kao jedinstvena cjelina i u njoj se nalazi jedan mikroprocesor, LC 1 uređaj koji je program, u to vrijeme je bila

tehnika koja se primjenjivala, zadnja riječ tehnike koja je najsavremenija što se moglo koristiti na tom nivou, koristeći te programe, koji se isprogramiraju, ali da bi se sve ovo uradilo morao se imati tehnološki projekat, to je morao neko specificirati na osnovu tehnološkog zahtjeva. Po zakonu i pravilnicima za elektrotehničku struku radi se o objektima do 1.000 volti, u svakom ormaru mora da postoji odgovarajuća šema toga, da ko dođe otvori i pogleda, vidi odmah dokumentaciju, sistem upravljanja, kako je povezan itd. i tome se ne smije pristupiti bez dokumentacije i napamet, to je strogo zabranjeno zbog opasnosti od električne struje i te šeme nisu našli. Nije bilo dokumentacije, a te šeme su samo ishod iz projektne dokumentacije, samo kopije koje se dostavljaju u svaki upravljački ormar pa i ove u praznim tablama, trebalo bi biti u objektima odatle pa nadalje. To je propis i standard koji onaj koji radi mora da dostavi, a to se vrši prilikom periodičnog pregleda ispitivanja instalacija, trogodišnjeg ili godišnjeg, zavisi koje su instalacije u pitanju. Pošto se ovdje radi o eksplozivnoj smjesi, jer prašina kao organski medij spada u grupe eksplozivnih smjesa, i ne samo prašina, to je jedna oblast koja je uređena standardima i najnoviji standardi uvode i prašinu. Plinovi i prašine su eksplozivne smjese, tako da u sklopu ovog kontejnera 1, ispod nastrešnice, našli su da imaju slike dokumentacija, dva uređaja u ex izvedbi. Znači, to je protiveksplozijska izvedba namijenjena da ti uređaji rade u zonama koje su ugrožene eksplozijama, a prilikom prerade sječiva drveta javlja se ta prašina koja može prouzrokovati eksploziju u datom momentu, imamo kiseonik, eksplozivnu prašinu, samo nam treba izdati paljenje da bi došlo do eksplozije, i ti uređaji koštaju s obzirom na vrstu zaštite, 3 do 5 puta su skuplji od standardnih, recimo sklopni 100,00 KM a teleuređaj je 500,00, uz to da moraju imati svoje dokumentacije i procedure, tzv. K certifikat, certifikat Bosanskohercegovačke akreditacione agencije i EX komisije, države koja izdaje sad K certifikat uvozne opreme jer se radi o uvoznjoj opremi itd. i to je bilo obavezno i u 2010. godini. Taj uređaj ne smijete pustiti u pogon bez svih papira, naravno kao i bez dokumentacije za probni rad itd., sad da ne nabraja šta sve, ovi koji rade znaju šta zakon nalaže. Kada je u pitanju upravljačko razvodno postrojenje koje je smješteno u objektu kotlovnice imaju tri ormara, jedan je ormar bio prazan, znači nije u njemu bilo ništa, on ima svoju upotrebnu vrijednost, otprilike po veličini, i cijene su ok. Taj ormar sadrži Siemensovu opremu, unutra ugrađena oprema Siemensovi frekventni pretvarači i u tom dijelu kotlovnice ugrađena je oprema za nadzor, neki senzori su ugrađeni, termo senzori itd. koji su povezani u sistem upravljanja, a takođe je ugrađeno pet dodatnih transportera, pet motor reduktora, male snage 7,5 kilovata. Oni su dozatori neki dole, ima ih pet, to su Flenderovi reduktori i Siemensovi motori. Ukupna procijenjena vrijednost elektroopreme koju je pojedinačno naveo sa PDV-om iznosi 48.878,00 KM. Imao je ove ulazne fakture, carine itd., kad to sve sabere ima kataloge da je radio s tom opremom. Ta oprema nije nepoznata, onda je to lakše procijeniti, a za ovu pomoćnu opremu kanalice, spojnice, kablovi, spojevi, to se daje 10 posto, otprilike 5 do 10 posto na vrijednost tih poslova, tako se računa. Isto tako nisu našli građevinske dnevnikke da bi vidjeli ko je radio, šta je radio, koje su osobe to radile, a cijene opreme su u skladu sa tržišnim koje nude proizvođači na tržištu i veći dio opreme je i pronađen prilikom pregleda. Imao je na uvid i fakture koje su prevedene sa češkog jezika od strane sudskog tumača.

Na upit branioca vještak je naveo da projekat ne posjeduju, nisu ga vidjeli, pa nije imao sa čime da poredi, ali ono što je vidio i što je namijenjeno za neku funkciju je bez tehnološkog opisa. Oprema je standardna i sasvim zadovoljavajuća u profesionalnom smislu, nije nabavljana nekakva oprema od nekih „lijevih“ proizvođača,

nego ima M., S., ABV itd. Tačno se zna koja je firma za koju opremu najkvalitetnija i misli da je ovdje izabrana jedna visokog kvaliteta.

Na upit optuženog vještak je naveo da se mora imati dokumentacija, mogu vrsni majstori to napraviti na osnovu vaše dokumentacije, tehničke dokumentacije koja postoji, i poslije ispitati i dati atest. Nema protokola za te ormare niti ima atesta koji je obavezan po zakonu o mjeri, četverodnevno mjerenje je zakonska obaveza, trogodišnje je mjerenje opreme, s tim da u zonama opasnosti morate mjeriti svakih šest mjeseci. Vrijednost ormara uključuje rad, ali ormar kao ormar ima svoju cijenu i rad tu učestvuje 10-ak posto u prosjeku, jer to nisu visoko složeni poslovi. To su obični poslovi jednog iskusnog KV majstora, da složi opremu po dostavljenoj dokumentaciji, njegovo nije da formira PLC, da napuni PLC, znači softverski i nije njegovo da da ispitno završni potpis da je taj uređaj ispravan. Jedini problem je što nema tehničke dokumentacije na osnovu koje bi se moglo sve to provjeriti, vezani su na taj mašinski pogon kad govori o transportnom sistemu, rade na te motorrefloktore, moraju ih napojiti, trafo stanica ona 630 kilovat ampera itd., sve bi to trebalo biti u projektu. Kad je tražena dokumentacija, traženo je jedinstveno. Znači, nisu odvajali za ormar za reduktore, i one transportne trake kad su rađene, to je neko morao proračunati, raditi, odabrati opremu, to rade na kopovima, transportnim sistemima, gdje su daleko veće snage, ali princip je isti, da biste prevezli nešto pod nekim uglom. Nije se htio puno upuštati u zakonske odredbe da se ne bi opterećivali, ali sve je vezano, imate zakon o načinu izrade, čuvanju dokumentacije, zatim zakon odnosno uredba o uređenju radilišta, kojim je definisano i kad rade nadzor, to je verifikovan projekat itd.

Sud je prihvatio iskaze vještaka mašinske struke S. M. te elektro struke A. H. kao stručne i objektivne, jer u njihovim iskazima nisu uočene proturječnosti niti nelogičnosti koje bi ih dovodile u pitanje, kao i jer navodi ovih vještaka o propustima i nedostacima prilikom predmetne rekonstrukcije kotlovnice u „K.” koincidiraju sa iskazima više svjedoka koji su to također potvrdili, naročito sa iskazom inspektora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove T. M. M., a što možda najbolje odslikava navod vještaka S. M. da je nestvarno da jedno takvo postrojenje i takva konstrukcija koja se radila nema prateću dokumentaciju.

Iz građevinskog dnevnika vođenog za radove u kotlovnici „K.” d.d. Ž. dana 29. i 30.12.2008. godine utvrđeno je da je na navedene datume vršena sanacija kotla, da je vršeno rušenje određenih bočnih strana na kotlu, da je vršena popravka na kotlu i naznaka koliko materijala, odnosno betona je utrošeno za navedene radove.

Iz dopisa Instituta za zaštitu, ekologiju i obrazovanje Tuzla (INZIO) broj 3147-D/14 od 23.12.2014. godine, zajedno sa pratećim prilogima koji čine sastavni dio ovog dopisa, utvrđeno je da za potrebe „K.” d.d. Ž. od 01.01.2008. do 31.12.2011. godine navedeni Institut koji se bavi projektantskim uslugama i radovima nije pružao projektantske usluge koje se odnose na proizvodni pogon za proizvodnju peleta i rekonstrukciju kotlovnice i izgradnju nadstrešnice u krugu Fabrike „K.”, dakle samim tim nisu pružali ni usluge revidiranja eventualnih građevinskih projekata u vezi sa rekonstrukcijom i pogonom za proizvodnju peleta.

Iz uvida u atestno tehničku dokumentaciju „R.....” d.d. Tuzla za naručioca „K.” d.d. Ž. broj 044/10 od aprila 2010. godine vezano za kotlovnicu „K.” i tehnološki projekat izvedbenog stanja proizvodnog pogona „P.” fabrike elemenata sačinjen od d.d. INZIO

Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje Tuzla broj 105-II/09 od juna 2009. godine utvrđeno je da se ovi dokumenti odnose na okolnost da su u vezi sa izvođenjem određenih radova, konkretno u vezi sa rekonstrukcijom na parovodu kao i radovima na pogonu „P.“ fabrike elemenata angažovana angažovani instituti, odnosno angažovana nadležna tijela koja su sačinila projekat i izvedbeno stanje u vezi sa navedenim radovima, kako na kotlovnici tako i u proizvodnom pogonu fabrike elemenata, što u konkretnom slučaju kod rekonstrukcije kotlovnice koja je navedena u predmetnoj optužnici nije urađeno niti je angažovano nadležno tijelo kako bi uradilo projekat po kojem bi se izvodili radovi na rekonstrukciji kotlovnice.

Iz uvida u dopis Službe za prostorno planiranje i komunalne poslove Općine Ž. broj 05-23-2451/15 od 22.04.2015. godine utvrđeno je da se „K.“ d.d. Ž. nije obraćao navedenoj službi zahtjevom za izdavanje odobrenja za gradnju tj. građevinske dozvole niti je izdato odobrenje za gradnju objekta u krugu „K.“.

Dakle, optuženi kao odgovorna osoba nije preduzeo potrebne radnje u cilju pribavljanja potrebne dokumentacije i dobijanja odobrenja za rekonstrukciju kotlovnice niti je obavezao druge da to učine, a što proizilazi iz iskaza svjedoka M. M. kao inspektora, i nije se uopće interesovao da li postoji potrebno odobrenje niti se interesovao kako se odvija proces rekonstrukcije, jer iz izjava svjedoka Š. R. i B. A. proističe da je radove nadgledao i često obilazio Z. S., te da je iste obavljao B. P., njima poznat kao B. Isto vrijedi i za obezbjeđenje stalnog stručnog nadzora nad izvođenjem radova na rekonstrukciji, koji optuženi kao direktor nije osigurao, jer je iz izjava svjedoka S. H., B. A., A. O. i Š. R. jasno da oni nisu imali konkretna zaduženja i obaveze u okviru realizacije ove investicije koja se finansira sredstvima K.. Dokazano je da nije postojala projektna dokumentacija, atestno tehnička dokumentacija za rekonstrukciju, da nije uredno vođen građevinski dnevnik, što su ustanovili i vještaci mašinske i elektro struke D. M. i A. H., da samim tim optuženi nije obezbijedio reviziju atestno-tehničke dokumentacije, jer je bio dužan, ako je želio postupati u interesu K. i sa pažnjom dobrog privrednika, obezbijediti ili interesovati se da li je obezbijeđen revidirani projekat, a da to nije učinio proističe iz dopisa instituta INZIO. Kako optuženi nije pribavio projekte, elaborate, atestno – tehničku dokumentaciju i potrebna odobrenja za rekonstrukciju niti naložio pribavljanje istih te nije organizirao obavezan stalni stručni nadzor nad izvođenjem radova na rekonstrukciji kako bi se utvrdila vrsta, količina i kvalitet radova, ugrađenih proizvoda i opreme, na taj način je postupio suprotno članu 8. Zakona o termoeenergetskoj inspekciji (Sl. novine Tuzlanskog kantona broj 13/01 i 04/08) kojim je propisano da je korisnik termoeenergetskog postrojenja (u koje spada i kotlovnica K.) u svrhu rekonstrukcije, prije početka radova obavezan dostaviti odgovarajuću tehničku dokumentaciju, tehnologiju i način izvođenja radova nadležnom organu inspekcije radi ocjene i odobrenja, te suprotno članu 20. Zakona o gradnji (Sl. novine Tuzlanskog kantona broj 3/05) jer nije pribavio projekte, elaborate i atestno – tehničku dokumentaciju za rekonstrukciju niti naložio pribavljanje iste te nije organizirao obavezan stalni stručni nadzor nad izvođenjem radova na rekonstrukciji kako bi se utvrdila vrsta, količina i kvalitet radova, ugrađenih proizvoda i opreme. Kotlovnica nikad nije stavljena u funkciju, a Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Tuzla nakon izvršene kontrole nije nikad izdala odobrenje za puštanje u rad tog postrojenja, zbog uočenih nepravilnosti pri izvođenju radova i zbog nepostojanja projektno tehničke dokumentacije za izvođenje rekonstrukcije, kako to proizilazi iz iskaza svjedoka M. M.

U svom iskazu na glavnom pretresu vještak M. M. je navela da je u predmetu broj Kt-18231 11 obavljala vještačenje, i to u dva navrata. Prvi dio vještačenja je obavljen po naredbi za vještačenje od 15.04.2013. godine, o čemu je sačinjen nalaz i mišljenje od 07.04.2014. godine, a nakon dopune dokumentacije po tužilaštvu je izvršena dopuna tog nalaza od 27.01.2017. godine, a po naredbi za vještačenje od 17.06.2016. godine. Što se tiče prvog nalaza i mišljenja, od strane Kantonalnog tužilaštva TK pod brojem predmeta 18231/2011 naredba za vještačenje je donesena dana 15.04.2013. godine po tužiteljici M. H. Tom prilikom je vještaku prezentirana dokumentacija pribavljena po tužilaštvu koju čini ukupno 231 dokument. Vještačenje je obavljala u periodu od 22.04.2013. do 07.04.2014. godine. Za ovaj prvi dio vještačenja zadatak je bio da izvrši vještačenje finansijskog poslovanja „K.“ Ž. sa firmom „BH P.“ d.o.o. S. i to za period od 01.04.2009. do 31.12.2010. godine, sa posebnim osvrtom na rezultate poslovanja „K.“ Ž. i isto tako finansijsku situaciju „BH P.“ Sarajevo u momentu ulaska u projekat proizvodnje peleta, te u momentu zaključenja ugovora o poslovno tehničkoj saradnji, zajedničkom ulaganju i zakupu poslovnog prostora. Drugi zadatak je bio finansijski leasing aranžman „K.“ Ž. sa Raiffeisen leasing d.o.o. Sarajevo. Taj finansijski aranžman je obrađen u nalazu, a učesnici u ovom okvirnom ugovoru o finansijskom leasingu su bili Raiffeisen leasing S., „K.“ Ž. i „BH P.“ S. Sljedeći zadatak je bio da analizira finansijske rezultate firme „BH P.“ prije 31.05.2010. godine kada je zaključen ovaj Aneks 4, odnosno usvojena odluka o reinvestiranju u pogon proizvodnje peleta, kojom odlukom se ta kupljena oprema koja se odnosi na proizvodnju peleta prenosi na društvo „BH P.“ S., kao i da utvrdi koje su neotplaćene obaveze po leasing aranžmanu i četvrti zadatak je bio da utvrdi druge okolnosti koje će doprinijeti boljem razumijevanju i rasvjetljavanju ove krivičnopravne stvari u utvrđivanju razloga i opravdanosti zaključivanja ugovora, da li je ugovorima za društvo nastala šteta, cjelokupan finansijski aranžman između firmi koje su bile učesnici u ovom finansijskom aranžmanu. Izvršila je uvid u svu dokumentaciju i priložila specifikaciju dokumenata koje je tom prilikom imala. U prvom dijelu nalaza je na strani 3. opisala sve podatke koji se odnose na podatke „K.“ Ž., odnosno u skladu sa zadatkom vrijednost kapitala i smanjenje kapitala „K.“ Ž. za 7 godina od 32%. Privatizacija „K.“ Ž. je izvršena po vrijednosti kapitala od 10.05.2002. godine kada je kapital iznosio 24.957.399,00 KM. Dana 30. januara 2003. iduće godine on je smanjen za 4.800.000,00 i iznosio je 20.140.541,00 KM. Dana 01.11.2005. godine upisani kapital je smanjen na 19.890.968,00 KM, a 07.10.2009. godine upisani kapital je smanjen na 16.970.964,00 KM. U svim ovim slučajevima to je i registrovano u sudskom registru kao umanjeње kapitala za pokriće gubitaka u poslovanju društva. Na osnovu rješenja o upisu kod Komisije za vrijednosne papire evidentirano je ovo umanjeње vrijednosti kapitala, odnosno dionica dioničara. Kada je u pitanju društvo „BH P.“ d.o.o. S. za proizvodnju, trgovinu i usluge Sarajevo sa sjedištem Višnjik broj 28, općina Centar Sarajevo, koje je registrovano kod O. suda S. dana 01.04.2008. godine utvrdila je da su se u toj registraciji društva mijenjali osnivači i direktori. To je dala u tabeli na strani 4., pri čemu je dala ukupno osam promjena o sudskoj registraciji u koloni pored rednog broja, dala je broj rješenja o registraciji, datum tog rješenja o registraciji, imena osnivača u svakom rješenju o registraciji, direktora i napomenu koja izmjenjena se dešavala u registraciji. Osnivački kapital društva tj. osnovna glavница iznosila je 10.000,00 KM po rješenju o registraciji 65 Reg 08 483, sjedište je Sarajevo, datum registracije je bio 01.04.2008. godine, direktor je B. Z., a osnovna glavница je 10.000,00 KM, osnivači su Z. S. iz Č., P. B. iz Č., S. R. iz S. i B. E. iz Ž.. Kada je u pitanju ovaj projekat i ugovor o rekonstrukciji kotlovnice prvi dio nalaza odnosi se na akte i ugovore koji su prethodili samoj realizaciji

projekta i to je opisano od strane 5. do strane 19. nalaza. Jedan projekat je bio kotlovnica, a drugi projekat koji je realizovan putem Raiffeisen leasinga je bio proizvodnja peleta. Prilikom analize dokumenata uočila je puno odluka sličnog teksta i istog datuma, ali različite suštine, uglavnom se radi o odlukama o zaduživanju „K.“ i odlukama o realizaciji poslovnog aranžmana sa ino partnerom. Razlika se odnosi na iznose i na izvore finansiranja, na poslovni odnos, jednom je to ino partner „BH P.“ iz Č., jednom je to zajednička firma, u suštini u vrijeme donošenja tih odluka ta firma nije ni postojala formalno pravno. U vezi sa kotlovnicom je dala napomenu da spis nije sadržavao nikakav projekat za rekonstrukciju kotlovnice sa parametrima, obračunima ušteda, kao niti ponudu „BH P.“, odnosno nema ni idejnog tehničkog projekta za sanaciju. Isto tako je boldirala napomenu da u spisu nema dokaza o formiranju komisije i njenom sastavu, o radu komisije kojoj su upućeni zahtjevi, kome su sve upućeni zahtjevi za ponude, izvještaj o prikupljenim ponudama, izboru najpovoljnijeg dobavljača, kako je izabran „BH P.“ koji nije ni postojao prije 01.04.2008. godine. U programu se pominje „BH P.“ kao da je već izabran, znači u programu rekonstrukcije se pominje „BH P.“ kao već izabrani dobavljač. Dokument se zove ocjena isplativosti, ali to je ocjena isplativosti sa finansijskog aspekta ušteda koje će „K.“ Ž. rekonstrukcijom kotlovnice, odnosno prelaskom sa uglja na pelet, postići određene uštede. Međutim, taj dokument može biti samo inicijalni dokument za donošenje odluke da se ide prvo u izradu idejnog projekta, prvo ide snimanje stanja, a onda ide idejni projekat, onda projekat za izvođenje, tačno specifikacija opreme koja treba biti zamijenjena, nakon toga ide izbor dobavljača, odnosno poziv za dostavljanje ponuda po pripremljenim tehničkim specifikacijama, nakon toga se imenuje nadzorni organ, ko će vršiti nadzor nad izvođenjem, znači toga nema. Ovdje samo ima ekonomska ocjena isplativosti i to na način da je u njoj već naveden „BH P.“ kao neko ko će izvoditi radove na kotlovnici, zato je stavila tu napomenu. U dokumentaciji i odlukama je vidjela da ima i kotlovnica i da u skladu sa njenim zadatkom treba da rasvijetli taj poslovni odnos, jer su analitičke kartice i poslovne knjige vodile „BH P.“ kao dobavljači jedinstveno, trebala je da se izjasni koliko je koštao leasing, podijeliti na ta dva dijela bukvalno i finansijski. Imala je kartice dobavljača „BH P.“ Sarajevo, u kojim je vidjela fakture koje se ne odnose na leasing opremu, koji nemaju veze sa leasing opremom i vidjela je da su to fakture iz 2008. i 2009. godine, odnosno bila su i plaćanja 2008. i 2009. godine i tad je na strani 20. napisala da pored toga u tom trenutku nije bila nikakva dokumentacija od firme „BH P.“, nije bilo potpuno dokumentacije vezano za kotlovnicu, a vezano i za finansijski aranžman sa leasingom. Imala je na raspolaganju uglavnom dokumentaciju koja se odnosila na dokumentaciju „K.“ i dokumentaciju izuzetu od Raiffeisen leasinga. Dokumentacija Raiffeisen leasinga sadržavala je sve fakture dobavljača koji su plaćeni u leasing aranžmanu od strane leasinga i sadržavala je otplatne planove, odnosno dokumentacija „K.“ je sadržavala takođe otplatne planove i zaduženje po osnovu leasinga, po osnovu opreme za proizvodnju peleta. Vidjela je da postoje razlike jer je mnogo veći promet ovog dobavljača „BH P.“, nego što je leasing aranžman. Da bi se utvrdila ta tačna vrijednost investicije, tražila je da se dopuni ta dokumentacija i pronađu svi računi koje je „BH P.“ ispostavljao „K.“ Ž., jer je po projektu, po odlukama nadzornog odbora vrijednost investicije bila oko milion i 30 hiljada, a utvrdila je da se pojavila neka razlika od milion i 200 hiljada. Nema avansa u leasingu, a vidjela je da se prebacuju značajna sredstva i tada je rekla da je potrebno izvršiti vještačenje po vještaku mašinske struke, da on da svoje mišljenje da bi se mogao rasvijetliti kompletan taj poslovni odnos i indikativno je da je i nakon avansnog plaćanja i nakon fakturisanja opreme u poslovnim knjigama „K.“, „K.“ ostao dužan „BH P.“ u iznosu od 123 hiljade maraka. Iz tih razloga je

dala prijedlog da se pribavi dokumentacija za period od 01.04.2008. do 31.12.2013. godine, i to od BBI banke, Raiffeisen, Sparkasse i Hypo Alpe Adria banke, gdje su plaćanja i vršena i gdje je „BH P.” imao otvorene račune. Aranžman sa Raiffeisen leasingom sačinjen je na osnovu ugovora AS55208 od 10.09.2008. godine, gdje je zaključen okvirno ugovor o finansiranju opreme za projekt proizvodnje drvenog peleta između Raiffeisen leasinga, „K.” Ž. i „BH P.”, ovim ugovorom definisan je način finansiranja kupovine te opreme za projekat proizvodnje u kojem će kao zajedničkim ulaganjem učestvovati „K.” sa 40%, a „BH P.” sa 60%, temeljem pojedinačnih faktura od dobavljača za izbor dobavljača nije bio odgovoran leasing, nego su bili odgovorni „K.” i „BH P.”, a samo finansiranje plaćanje opreme nakon što „BH P.” i „K.” zajedno izaberu dobavljača će raditi Raiffeisen leasing. Prema članu 3. ugovora odobreno je od strane leasinga okvirno zaduženje, i to za opremu „K.” sa 43% ili 1.300.000,00 KM i za „BH P.” 1.700.000,00 KM ili 56%, sa PDV-om je ukupno okvirno zaduženje 3.688.000,00 KM. U članu 3. povećan je okvir i za carinu i nakon rasporeda u okviru zaduženja bez kamata i bez naknada za leasing, zaduženje „K.” je veće u odnosu na okvir koji je rečen da je to 40%, „K.” se po leasingu zadužio sa 43,33% ili 1.598.379,18 KM, a ostatak zaduženja je 2.090.241,13 KM ili 56% zadužen je „BH P.”. „BH P.” je firma koja je imala samo 10.000,00 KM kapitala, ona je formirana 01.04.2008. godine, a ovaj okvirni ugovor je zaključen u 09. mjesecu 2008. godine. Firma „BH P.” je garantovala otplatu kredita u iznosu od 2.000.000,00 maraka imovinom „K.” Živinice, „K.” Ž. je dao garanciju za otplatu kredita za koji će se zadužiti „BH P.”, po ugovoru o finansijskom leasingu okvirni ugovor za opremu je bio ukupno 3.688.000,00 KM, iza okvirnog ugovora je zaključeno još sedam pojedinačnih ugovora, koji su se odnosili na opremu pojedinačno, znači „K.” je imao dva ugovora sa Raiffeisen leasingom, dok je „BH P.” imao pet ugovora, i po tim ugovorima izvršen je uvoz opreme iz Č. od različitih dobavljača npr. firme „Moravskoslesky Ross”. Ugovor o preuzimanju duga je sačinjen na način da je „BH P.” preuzeo dug, jer „K.” nije mogao da plaća leasing i tu sušaru i presu, dug „K.” po ugovoru, dva je ugovora imao „K.”, jedan ugovor je dug od 524.684,43 KM za sušaru sa ventilacionim sistemom i drugi ugovor je presa za peletiranje sa opremom od 610.055,60 KM i po tom ugovoru od 25.06.2010. godine je preuzeo „BH P.” Sarajevo. Raiffeisen leasing je po rješenju o izvršenju za naplatu izuzeo opremu iz prostora „K.” Ž., zaključeni su novi ugovori sa „BH P.” ali su nekretnine „K.” ostale kao obezbjeđenje i taj ugovor o preuzimanju duga i dugoročno jemstvo nije realizovan, jer otplata nije vršena i Općinski sud u Ž. je u izvršnom predmetu u 2011. godini po prijedlogu od 01.09. donio rješenje o izvršenju radi naplate duga od 2.970.000,00 KM. Prema informacijama nije bilo prodaje nekretnina „K.” u izvršnom postupku, a u aprilu 2012. godine ta oprema je deportovana, izmještena je iz „K.”, Raiffeisen leasing je preuzeo tu opremu. 2008. godina je bila prva godina poslovanja „BH P.”, koji je obavljao poslovnu djelatnost proizvodnje peleta. „BH P.” je proizvodio, ostvarivao prodaju peleta, plaćao je, bio je u prostoru „K.” Ž., u 2008. ostvario je prihode od 887.000,00 KM, u 2009. 2.103.000,00 KM, poslovni rezultat mu je 2008. i 2009. godine bio pozitivan, a 2010. godine zbog štrajkova radnika obustavljena je ta proizvodnja i na kraju Raiffeisen leasing nije mogao da naplati rate onako kako su prispjevale, kamate su rasle, a na kraju je završeno tako da je taj ugovor raskinut, da je u sudskom postupku oprema izuzeta, da je izvršenje preuzeo leasing. „K.” je praktično finansirao poslove firme „BH P.” u 2008. godini sve do kraja poslovnog odnosa, jer je firma „BH P.” imala samo osnivački ulog od 10.000 KM, a sva infrastruktura od sirovine do struje, uposlenika, sve je bilo „K.” Ž., osim toga „K.” je i plaćao rate leasingu, znači 717.000,00 KM je „K.” Ž. platio leasingu za nabavku prese i sušare. Ovaj projekat je bio jako dobar projekat kao projekat proizvodnje peleta, a „K.”

je ušao u taj aranžman na način da je pretrpio štetu, iz razloga što je na kraju taj projekat bio vezan i za drugu firmu, da je ta druga firma sve naplaćivala i vršila prodaju peleta, a da „K.“ Ž. nije ništa drugo dobio, osim što je dao garancije i što je platio leasing u iznosu od 717.000 KM. Pored toga, ostao mu je „BH P.“ dužan u iznosu od 357.000 KM. Najmanja šteta je u tom trenutku što je obustavljena ta proizvodnja, međutim daleko veća šteta je što se odustalo od tog profitabilnog projekta, jer od tada do danas je cijena peleta porasla sigurno 5 ili 6 puta. Najmanji iznos štete je taj što je „K.“ Ž., da bi obezbijedio rate leasinga, odnosno da bi plaćao leasingu, imao kratkoročne kredite i najmanji iznos štete koju je „K.“ pretrpio je 1.075.057,05 KM, a ukoliko se uzme inicijalni projekat i ocjena isplativosti investicije najveći je problem taj što je ta investicija ukinuta, praktično propala. Proizvodnja peleta je bila opravdani investicioni projekat, ali nije moglo biti utvrđeno da je realizacija projekta sa „BH P.“ bila opravdana jer je „K.“ praktično dao sve garancije za „BH P.“ koji nije ništa ni uložio u ovaj projekat. „K.“ ni na koji način nije mogao uticati na upravljanje firmom „BH P.“ neposrednom ostvarenom dobiti, te je praktično u aranžmanu trebao samo otplaćivati rate leasinga, što projekat nije predvidio. U osnovnom nalazu, kao što je već rekla, je vidjela da postoje poslovne promjene na dobavljaču „BH P.“ koje nisu imale veze sa leasingom, u smislu plaćanja i ispostavljanja faktura, plaćanja avansa i bile su odluke koje su se odnosile na investiciono ulaganje u rekonstrukciju kotlovnice. Nakon dopunjene dokumentacije 17.06.2016. godine je dobila naredbu da u istom ovom predmetu nastavi na način da utvrdi činjenice u vezi sa rekonstrukcijom kotlovnice i činjenice u vezi sa izgradnjom nadstrešnice na depou ispred kotlovnice. Nakon analize svih dokaza, pri čemu je sada imala i finansijsku dokumentaciju izuzetu od poslovnih banaka, zatim svih faktura, kartica koje su se odnosile na investiciju kotlovnice i investiciju nadstrešnice, izdatnica za materijal u „K.“, faktura „BH P.“ koje ispostavlja „BH P.“ „K.“ na ime projekta rekonstrukcije kotlovnice i nadstrešnice, nakon analize te obimne dokumentacije, i imajući u vidu i dva nalaza, nalaz vještaka mašinske struke i nalaz vještaka građevinske struke, dala je svoje mišljenje na stranama od 19. do 25. nalaza od 27.01.2017. godine. I na strani 24. je dala rezime svog mišljenja, znači rezime rezimea, po osnovu kotlovnice, izgradnje kotlovnice i po osnovu izgradnje nadstrešnice. U najvećem dijelu je ovdje koristila dokumentaciju „K.“ Živinice i dokumentaciju „BH P.“, jer su od carine pribavljeni svi dokumenti koji se odnose na uvoz opreme koja je fakturirana „K.“, Uprava za indirektno oporezivanje je dostavila kopije carinskih deklaracija, kopije računa uvoza koje je izvršio „BH P.“ za opremu namijenjenu za kotlovnicu. Isto tako, dokumentacija „BH P.“ sadrži i određena plaćanja drugim dobavljačima, svi ti dobavljači su uzeti u obzir. Utvrdila je da je za kotlovnicu „BH P.“ ispostavio fakture firmi „K.“ bez PDV-a u vrijednosti od 881.182,33 KM, dok je imao troškove za nabavku ove opreme u vrijednosti od 512.369,93 KM. Po osnovu isporučene opreme za kotlovnicu „BH P.“ je ostvario korist, odnosno pozitivnu razliku ili maržu ili razliku od vrijednosti od 368.812,40 KM. U prvom nalazu nije bila nadstrešnica kao izdvojen objekat, ona prvobitno nije uopšte u onim odlukama Nadzornog odbora, nema nikakvih projekata kao samostalni projekat, nego je to nadstrešnica uz kotlovnicu, i za izgradnju nadstrešnice je utvrđeno da prema računima drugih dobavljača koji su ispostavljeni „K.“ Ž. da je „K.“ Ž. imao dobavljače za izgradnju nadstrešnice i nadstrešnica je izgrađena sa decembrom 2008. godine. Manji dio ulaganja je u 2009. godini i koliko se sjeća to je samo gromobran na nadstrešnici. Analizom ulaznih računa kod firme „BH P.“ nema dokaza da je ova firma imala bilo kakve nabavke vezane za nadstrešnicu. Firma „BH P.“ je „K.“ d.d. Ž. za izgradnju nadstrešnice ispostavila račun broj 16/09 dana 14.08.2009. u iznosu od 138.700,00 KM bez PDV-a ili 162.279,00 KM sa PDV-om. Nakon ispostavljanja ovog

računa, to je bilo 14.08.2009. godine, „K.“ d.d. Ž. je izvršio plaćanje u korist „BH P.“ iznosu od 105.000,00 KM kroz tri dana 17.08.2009. godine, čime je „BH P.“ vezano za račun koji je ispostavljen za nadstrešnicu, a za koji nema dokaza da je „BH P.“ nabavio bilo šta, ostvario korist u plaćenom iznosu od 105.000,00 KM, na kraju je u rezimeu vezano za kotlovnicu utvrdila da je „BH P.“ ispostavljanjem računa za kotlovnicu za opremu po osnovu uvozne dokumentacije onoga što je on plaćao sa svim troškovima „K.“ fakturisao više 368.812,00 KM za kotlovnicu, a za nadstrešnicu da nema dokaza da je išta uradio, nakon što je nadstrešnica napravljena ispostavljena je faktura i plaćeno je 105.000,00 KM po toj fakturi. Ukupno je po ova dva osnova „BH P.“ ostvario korist od 472.812,40 KM. Također je imala zadatak da izvrši analizu finansijskih tokova, dakle novčanih transakcija koje su se dešavale na računima „BH P.“ i firme „K.“, kao i drugih transakcija koje su se vršile u vezi sa ovim projektima. Analizirala je račune firme „BH P.“ i vidjela je da postoje plaćanja i određeni prenosi novca i da je „BH P.“ prebacivao novac i K., a da je i „K.“ prebacivao novac „BH P.“. Utvrdila je da je u periodu od 31.07.2008. do 31.12.2009. godine „BH P.“ izvršio plaćanja prema K. Ž. sa računa kod Raiffeisen i BBI banke ukupno 807.995,00 KM, od čega je 327.995,49 KM plaćanje za robu, dok su 480.000,00 KM bile pozajmice „K.“ od strane „BH P.“. S druge strane, „K.“ d.d. Ž... je vršio plaćanja za projekte kotlovnice i nadstrešnice u ukupnom iznosu 1.074.379,53 KM, pri čemu je utvrdila da je priliv gotovinski tok u korist „BH P.“, da je „BH P.“ finansijski dobio više novca u iznosu od 266.384,00 KM. U periodu od 10.07.2008. do 13.10.2009. godine „BH P.“ je izvršio plaćanje prema inostranstvu na ime B. P. u ukupnom iznosu od 144.138 Eura ili 281.909 KM, na devizni račun „BH P.“ je u periodu od 09.07.2008. do 26.02.2009. godine primio novac od fizičkog lica Z. S. u ukupnom iznosu od 93.253 Eura ili 182.387,00 KM priliva. Pored toga utvrdila je da je po prometu računa „BH P.“ od BBI banke plaćeno u korist firme „T. T.“ S., i to u periodu od 22.05. do 10.11.2009. godine, ukupan iznos od 88.900 KM kao isplata duga, avans ili pozajmica. Sastavni dio nalaza i mišljenja su i tabele koje je dostavila uz nalaz, jedna od tih tabela jeste i tabela označena kao RBHP i na toj tabeli se nalazi pregled svih računa koje je „BH P.“ ispostavio „K.“ d.d. Ž. u iznosu od 881.182,23 KM sa opisom sadržaja, sa količinom, cijenom i vrijednošću opreme. To su uređaji za pripremu goriva, drobilica, elektrouređaji za upravljanje, usluge premještanjem, montažni radovi, rad krana i na posljednjoj koloni je pisala objekat na koji se to odnosi tj. kotlovnica i to ukupno sa računom 16/18. Iz opisa na računu nalazi se opis nekog uređaja npr. ukupan sklop gorionika sa motorima i mjenjačima, transportnici cjevovod sa priključcima klapne i sl. Međutim, ovdje su fakture pravljenе i za super nadzor istovremeno, zatim za idejni projekat istovremeno, zatim za usluge npr. materijal za prilagođavanje koltla u ukupnom iznosu, specifikacija tog materijala koji je utrošen nema, građevinskog dnevnika nema, premještanje i transport komponenata montažni radovi građevinskog dnevnika i knjige nema, skela platforma za podizanje na visinu nema građevinskog dnevnika da je skela korištena. Opisi su npr. gdje je kod nekih stavki koje su uvezene, koje je poredila sa ulazima, mogla je da pronađe na ulaznim deklaracijama. Međutim, ovi opisi koji se odnose na radove, na usluge, tu nema nikakvog dokaza da su ti radovi ili usluge urađene posebno kod nadstrešnice, gdje je fakturisao idejni projekat nadstrešnice, supernadzor za izgradnjom nadstrešnice, materijal za konstrukciju nadstrešnice i za izvođenje limarskih radova, krovopolagačkih radova itd. Dala je i tabelarni pregled i ta tabela nosi oznaku DN2 i vrijednost izdatnica „K.“ d.d. Takođe je dala tabelarni pregled u dijelu ovih tabela koja je označena kao prilog 2 „BH P.“, dala je jedan zbirni pregled i rekapitulaciju ulaza, odnosno ulaznih faktura BH „P.“, a takođe je navela pregled uvezene opreme „BH P.“ i označila je tu tabelu kao P-UCD, a takođe je na tabeli koju je

označila P-DOB 2 dala pregled „BH P.“ ulaznih faktura domaćih dobavljača, gdje je utvrdila iznose uvezene opreme i opreme domaćih dobavljača. Prvi dio priloga se odnosi na „K.“ Ž. i na fakture „K.“ Ž. od dobavljača za kotlovnice i nadstrešnice i fakture „BH P.“ na plaćanja prema „BH P.“. U prilogu 2. je dokumentacija „BH P.“ Sarajevo, u kojoj je utvrdila da je u toku 2008. godine i 2009. godine „BH P.“ vršio nabavku i uvoz opreme za kotlovnice, i to ukupno u ove dvije godine nabavna vrijednost te opreme je 477.578,00 KM. Svi drugi dobavljači, fakturisani troškovi „BH P.“ su 34.791,00 KM, znači ukupno troškovi ulaza „BH P.“ su 512.369,93 KM. Od koga je „BH P.“ u pretežnom dijelu uvezio opremu se vidi u tabeli PUCD 1 gdje je sa svake carinske deklaracije unosila datum te carinske deklaracije, kad je carinjeno, broj carinske deklaracije, dobavljač - to su „Veko Plan“ Njemačka, mašina za drobljenje drveta, drobilica sa pratećom opremom, pri čemu je za nabavnu vrijednost uzimala ne samo onu nabavnu vrijednost iz Njemačke, nego sve troškove do špedicije. Kod sljedeće carinske deklaracije je uvoznik dobavljač B. P. iz Č. i tu je nabavna vrijednost recimo 100.000,00 KM, odnosno 51.580,00 Eura, tu su razvodne kutije, dijelovi transportera, sklopke, prekidači i sl. Sljedeća carinska deklaracija je od 21.11.2008. godine C6242 B. P. Č., tu su vijci i valjci za transportere 36 komada. Sljedeća deklaracija je 18.12., isti dobavljač B. P. Č., tu su razna elektro oprema, spojnice, kablovi, mjerači, razvodnici, vijci, prstenovi, matice itd. tu je ukupna nabavna vrijednost po carinskoj deklaraciji 44.000,00 KM. Ukupno u 2008. godini uvezeno je 374.726 KM. U 2009. godini carinska deklaracija 08. januar, dobavljač je B. P. Č., tu je vrijednost kablova ventila redukcija analogno digitalnih ulaza 10.000,00 KM. Sljedeća deklaracija je u martu, dobavljač je Bohuslav Plocek, njegova ukupna vrijednost sa prevozom i troškovima, prekidači kuglični ležajevi fakturisani za kotlovnice, je 7.529,00 KM, zatim je u aprilu M. R. Č. fakturisala željezne profile i cijevi limove ukupne vrijednosti 32.132,00 KM pa je u maju 2009.godine M. R. Č. opet fakturisao a ukupna nabavna vrijednost je 53.161,00 KM, odnosilo se na kontrolni sistem i željezne profile. Fakture domaćih dobavljača su date u tabeli PDOB 2, to su ulazne fakture koje su ispostavljane u 2008. godini i 2009. godini, one su ukupna vrijednost 39.609,75 KM sa PDV-om, bez PDV-a je to 34.791,25 KM, od čega su dobavljači RGO Banovići, Ferhem T., E. Živinice, Dž. E., Oyva Invest Mat kompani, Lotex Tuzla, ZH Z. Ž. i M. Tuzla. Uglavnom se to odnosilo na potrošni materijal, razne vezne ploče, farba, razrijeđivač, to su ili usluge za limove, za sječenje lima, za burgije, vijci, matice, elektrode, taj potrošni materijal. Ukupna vrijednost ove robe koja je evidentirana na carinskim deklaracijama i računima domaćih i stranih dobavljača bez PDV-a, odnosno nabavna vrijednost „BH P.“, je 512.369,93 KM. „K.“ je „BH P.“ avansno u četiri navrata uplatio ukupno 969.379,53 KM sa uključenim PDV-om, a ova vrijednost uplaćenog novca bez uključenog PDV-a je 881.182,23 KM po fakturama. PDV je 140.849,98 KM i ukupno je uplaćeno 969.379,28 KM po četiri avansna računa, dana 17.06.2008. godine je plaćeno bez PDV-a 50.000 Eura ili 97.791,50 KM, zatim 25.08.2008. godine po avansnom računu plaćeno je još 130.000,00 Eura ili bez PDV-a 254.257,90 KM, po računu avansnom broj 3. od 02.10.2008. godine je plaćeno 130.000 eur ili 254.257,90 KM i 03.12.2008. godine po avansnom računu 4/08 sa pozivom na ugovor plaćeno je 113.620,30 eura ili 222.222,00 KM bez PDV-a. Ukupno je plaćeno bez PDV-a avansno 828.529,30 KM. Na pitanje kantonalne tužiteljice da li je dinamika plaćanja bila u skladu sa ugovorenim načinom plaćanja, vještak je navela da je bio ugovoren avans od 50.000,00 eur, zatim za drobilicu avans 130.000,00 eura, to je ukupno 180.000,00 eura avansno plaćanje ili 411.897,80 KM sa PDV-om. Nakon isporuke i opreme još 130.000,00 eura ili 254.257, 90 KM, a nakon puštanja u rad još 140.541,37 eur ili bez PDV-a 274.870,00 KM. Znači, ukupno plaćanje je bilo razdvojeno na način da se avans daje za drobilicu i za opremu u

ukupnom iznosu od 180.000,00 Eur, a da se ostatak plaćanja od 130, odnosno 140.000,00 Eur daje nakon puštanja u rad i isporuke opreme, za oko 35% ili 36% iznosa je bilo dogovoreno plaćanje unaprijed, a avansno je plaćeno 94%. Avansno je plaćeno 969.379,53 KM ili 94% ugovorene vrijednosti. Kada je u pitanju finansijsko i statusno stanje „BH P.” u momentu predmetnog ugovora pri rekonstrukciji kotlovnice i nakon toga zaključno sa 31.12.2009. godine, vještak je navela da je utvrdila da je „BH P.” pozitivno poslovao u 2008. godini i u 2009. godini, što se tiče imovine imao je pozitivan poslovni rezultat, povećanje osnovnog kapitala od 10.000,00 KM upisanog kapitala sa 31.12. na 480.879,00 KM, oprema za proizvodnju peleta je bila evidentirana u imovini, koja imovina je vrijednosti 2,1 milion KM, ali i obaveze po leasingu su iznosile oko 2,1 milion i s ostalim obavezama oko 2,7 miliona. „BH P.” je registrovan 01. aprila 2008. godine. Njegov osnivački kapital je bio 10.000,00 KM, osnivački kapital je uplaćen na transakcijski račun kod Raiffeisen banke 29. maja 2008. godine, a u trenutku zaključenja ugovora sa K. d.d. Ž. „BH P.” nije raspolagao nikakvim drugim izvorima sredstava. U vrijeme uplate prvog avansa u iznosu od 114.416,00 KM koja je izvršena 17.06.2008. godine je 12 dana nakon potpisa ugovora na računu „BH P.” imao samo 3.993,00 KM. Likvidnost „BH P.” u odnosu na „K.” je bila takva da on nije mogao finansirati nabavku opreme bez ovakvog načina finansiranja, odnosno avansa. Na avansnim računima nije naveden sadržaj da se vidi na što se odnose ti avansni računi, samo je bio poziv na ugovor. Prva isporuka opreme je bila 26.12.2008. godine. Do tog trenutka avansno je bilo naplaćeno 969.279,53 KM. To je tabela u prilogu KD 1, tu se vidi kartica dobavljača gdje se vidi da su izvršene četiri uplate avansa prije prvog računa za otpremu.

Na upit optuženog vještak je potvrdila da kod same investicije rekonstrukcije kotlovnice nije imala na uvid ni idejni projekat ni ponudu ni komisiju koja je odlučivala o tome, na što je optuženi naveo da odgovorno tvrdi da je u „K.” svaka od investicija imala da je formirana komisija koja je prikupljala ponude i na osnovu njihovog prijedloga donosila se odluka da se to uputi na Nadzorni odbor ili dalje. Na upit optuženog šta je to bilo što se odnosi u tim otplatama sa Raiffeisen leasingom na otplatu kamiona sa prikolicom, koji je isto jedan poslovni odnos, a šta se to odnosilo na samu proizvodnju peleta, vještak je navela da je uradila nalaz samo na osnovu evidencije Raiffeisen leasinga, poredila je otplate u poslovnim knjigama „K.”, a Raiffeisen leasing vodi svaki leasing odvojeno, znači svaki ugovor vodi pojedinačno, dva ugovora „K.” su odvojene kartice i odvojene otplate što je vezano za proizvodnju peleta, tako da tu nije moglo ući ništa drugo. I. K. je na početku uredno servisirao obaveze prema leasingu. U izvršnom postupku kad je došlo do raskida ugovora zbog nemogućnosti otplate leasinga, odnosno kada je stala proizvodnja, do tada leasing je i tolerisao neka kašnjenja, ali uredno je servisiran dug sve dok nije stala proizvodnja, dok nisu počeli problemi i po evidenciji u izvršnom postupku naplata odgovara vrijednosti leasinga samo za opremu za pelet, tako da kamion nije imao nikakve veze. Na pitanje optuženog zašto se u ovom slučaju Raiffeisen leasing odlučio da traži dodatnu garanciju i šta je bio razlog za to, obzirom da je uobičajeno da se da operativni leasing i da je garancija uglavnom oprema, vještak je odgovorila da je suština ugovora o finansijskom leasingu smanjenje rizika koji sve banke imaju kod preuzimanja obaveze plaćanja za neku opremu koja nije još u funkciji, jedno je kada vi kupite kamion u koji možete staviti ključ i voziti, a drugo je kad kupujete opremu posebno u dijelovima za proizvodnju, tu je rizik za leasing veći i kod tog leasinga nije dovoljna samo vrijednost opreme, potrebna je daleko veća vrijednost jer banke rizik cijene jedan naprema dva, što znači da nije bila dovoljna samo vrijednost opreme, nego je trebalo još garancije jer se radi o opremi koja je za proizvodnju i nije isto što i kamion. Kamion vi možete prodati kao pokretnu imovinu, a ovdje se ipak radi o opremi i

postrojenju. Optuženi je nakon toga naveo da dobro zna zbog čega je Raiffeisen leasing tražio dodatnu garanciju u svemu ovome, radilo se o opremi koja je stacionirana i koja se postavlja u krugu firme. S njihove strane bilo je primjedba u tom dijelu šta u slučaju da se desi štrajk u „K.“ i oni ne mogu da pristupe i ne mogu nikom drugom prodati tu opremu jer je ona unutra i ne dozvoljava se ući u sam pogon, jednostavno imaće dodatne probleme kako da dođu do svoje opreme koju bi dalje mogli ovaj prodati. Zbog toga su oni zatražili dodatnu garanciju i zbog toga je i nadzorni odbor i uprava prihvatila to, smatrajući da je to je sad u njihovom krugu i da niko drugi neće moći to odnijeti ako budu radili onako kako treba. Oni su u svojoj analizi naveli da su prednosti toga što već ima obezbijeđena određena sirovina, što se posjeduje infrastruktura vodo i električne energije i kotlovnice i sve ostalo što je potrebno za jednu takvu proizvodnju, tj. prostor, ljudi, sve su to prednosti, a mane su bile ovo što je unutar kruga i što u slučaju štrajka ili nečega neće moći pristupiti i neće moći drugom prodati ili iznajmiti, bojali su se za svoju opremu i zato su tražili tu dodatnu garanciju koja je na kraju od strane nadzornog odbora i ostalih data, postojao je dokumenat u tom smislu i to je predloženo nadzornom odboru i nadzorni odbor je zbog toga i izglasao da da ove garancije. Ovo nije bio nekakav odnos „BH P.“ i „K.“ u ovom dijelu rada na rekonstrukciji kotlovnice, nego su bili i određeni drugi odnosi, „BH P.“ su bile i kupac koji je kupovao namještaj „K.“. Stalno je postojalo nekakvo plaćanje između „K.“ i „BH P.“, jedni drugima su stalno nešto prebacivali i plaćali pa je na to vještak navela da je to razdvojeno iz ukupnog poslovnog odnosa gdje je „BH P.“ bio i kupac i dobavljač u „K.“ i da su izdvojeni samo računi kotlovnice jer su ti računi knjiženi kao osnovno sredstvo. U „K.“ imaju sa popisima osnovnih sredstava, sve fakture i stavke su navedene koje su činile tu investiciju kotlovnice i investiciju nadstrešnice i to je urađeno u vrijeme puštanja i stavljanja za amortizaciju jer je vođeno kao investicija u toku, dakle i nadstrešnica i kotlovnica su vođene kao investicija u toku i onda su, kad su aktivirane za amortizaciju, sve te vrijednosti i drugih dobavljača proknjižene na osnovna sredstva, tako da se u „K.“ tačno moglo sa računa i sa kartica dobavljača „BH P.“ izdvojiti ovaj dio koji se odnosi na kotlovnicu, odnosno dio koji se odnosi na nadstrešnicu, iz ovog ovdje su isključene su međusobne pozajmice i međusobni transferi. Bilo je pozajmica, bilo je plaćanja robe nešto oko 340.000,00 KM je samo robe kupio kupio „BH P.“. Optuženi je naveo da je nadstrešnica rađena u dva dijela, prvo je napravljen jedan dio, ovaj koji je pripadao kotlovnici, a kasnije je nakon nekog vremena dodat još jedan dio gdje se deponovala ta drvena sječka za peletaru, e sad da li su finansije to sačekale da se sve završi pa onda pustile i naknadno plaćale prethodne radove, na što je vještak navela da postoje izdatnice materijala iz magazina K. u vrijednosti investicije, ne samo opreme, postoje isto tako računi drugih dobavljača i postoje sati utrošeni za obračun plate uposlenika „K.“ koji su radili na kotlovnici i na nadstrešnici, a isto tako postoje dobavljači pored „BH P.“ npr. „H.“, „Dž. E.“, „V.“ i to sve se odnosi na montažu kotla „P.“, povećanje vrijednosti ovog kotla, rekonstrukcija kotla „B. V.“, „R.“ V., „Adva“, „Eni“, „ZH Z.“, „E.“, „L.“, „M.“, „S.“, obračun sati radnika recimo za 2008. godinu je 26.594,00 KM, za 2009. godinu po izdatnicama materijala iz „K.“ u kotlovnice je ugrađeno 104.348,00 KM, dakle nije samo „BH P.“, imaju i drugi dobavljači, ali je „BH P.“ fakturisao montažu i to sve ništa nije sporno jer su svi ti troškovi koje je „BH P.“ imao u nalazu priznati da ih je stvarno imao. U tabeli RVH P je vještak navela svaku stavku, pored opreme i montažni radovi, premještanje transporta, komponenata i cjevovoda, kran, platforma za dizanje na visinu i skela čelične konstrukcije, vezni materijal, ukopni sklopovi, to je sve oprema, a imaju i usluge npr. usluge super nadzora, idejni projekat, materijal za konstrukciju, materijal bez izvođenja limarsko krovopokrivačkih radova, ostali materijali itd. Na upit optuženog

da li su te fakture koje su dolazile u „K.“ sadržavale sve one elemente koje treba da sadrži faktura i da li je neko pravio propust u tom dijelu da je prihvatao neke fakture koje su bile nepotpune ili neadekvatne, da li su sadržajem odgovarale onom što propisuju standardi i sam zakon o PDV-u da bi faktura bila prihvaćena, vještak je navela da su se fakture nalazile u spisu i da su to dvije avansne fakture ispostavljene za kotlovnici, u konkretnom slučaju prvo je vršeno plaćanje a onda je dolazila ulazna faktura, prvi avans jer od 17.06. od 58.500,00 Eura, izvod broj 13, datum knjiženja je 26.06., datum uplate avansa je 17.06. i sve su takve na isti način, jedna je Investiciona banka Federacije, jedan Izvod broj 13, a ostalo je sa ABS banke, a osnov za plaćanje je bio ugovor, ali on suštinski ne odgovara avansu koji je ugovoren, on je uplaćen puno više jer je 94% uplaćeno avansom u odnosu na 35% ugovorenog.

Na upit suda vještak je potvrdila da je proizvodnja „P.“ bila dobra poslovna ideja i opravdan investicioni projekat, ali da je za „K.“ bio nepovoljan taj konkretni aranžman sa firmom „BH P.“, kao i da u odnosu na garancije „K.“ za obaveze „BH P.“ po ugovoru o leasingu nije bilo kontra garancija „BH P.“.

Sud je prihvatio iskaz vještaka ekonomske struke M. M. kao stručan i objektivan, a radi se o vještaku ovlaštenom za ovu vrstu vještačenja i sa značajnim iskustvom vještačenja u krivičnim postupcima u sudovima, pa je iz iskaza ovog vještaka sud, između ostalog, utvrdio da je „K.“ praktično finansirao poslove firme „BH P.“ u 2008. godini sve do kraja poslovnog odnosa, jer je firma „BH P.“ imala samo osnivački ulog od 10.000,00 KM, bez drugih ljudskih i materijalnih resursa, a sva infrastruktura od sirovine do struje, uposlenika, sve je bilo „K.“ Živinice, osim toga „K.“ je i plaćao rate leasingu, 717.000,00 KM je „K.“ Ž. platio leasingu za nabavku prese i sušare te da je ovaj projekat proizvodnje peleta bio jako dobar projekat, a „K.“ je ušao u taj aranžman na način da je pretrpio štetu, iz razloga što je na kraju taj projekat bio vezan i za drugu firmu, da je ta druga firma sve naplaćivala i vršila prodaju peleta, a da „K.“ Ž. nije ništa drugo dobio, osim što je dao garancije i što je platio leasing u iznosu od 717.000,00 KM, a pored toga ostao mu je „BH P.“ dužan u iznosu od 357.000,00 KM, jer je proizvodnja peleta bila opravdani investicioni projekat, ali nije moglo biti utvrđeno da je realizacija projekta sa „BH P.“ bila opravdana jer je „K.“ praktično dao sve garancije za „BH P.“ koji nije ništa ni uložio u ovaj projekat, a „K.“ ni na koji način nije mogao uticati na upravljanje firmom „BH P.“ neposrednom ostvarenom dobiti, te je praktično u tom aranžmanu trebao samo otplaćivati rate leasinga, što projekat nije predvidio, zatim da je za kotlovnici „BH P.“ ispostavio fakture firmi „K.“ bez PDV-a u vrijednosti od 881.182,33 KM, dok je imao troškove za nabavku ove opreme u vrijednosti od 512.369,93 KM i po osnovu isporučene opreme za kotlovnici „BH P.“ je ostvario korist, odnosno pozitivnu razliku ili maržu vrijednosti od 368.812,40 KM, što se odnosi na krivičnopravnu radnju iz tačke 1. izreke presude. S tim u vezi, naročito treba istaći i navode vještaka da je za oko 35% ili 36% iznosa bilo dogovoreno plaćanje unaprijed, a avansno je plaćeno 94% iznosa ili 969.379,53 KM, da je osnivački kapital „BH P.“ bio 10.000,00 KM, koji je uplaćen na transakcijski račun kod Raiffeisen banke 29. maja 2008. godine, i u trenutku zaključenja ugovora sa K. d.d. Ž. „BH P.“ nije raspolagao nikakvim drugim izvorima sredstava, jer u vrijeme uplate prvog avansa u iznosu od 114.416,00 KM, koja je izvršena 17.06.2008. godine, je „BH P.“ na računu imao samo 3.993,00 KM, odnosno likvidnost „BH P.“ u odnosu na „K.“ je bila takva da nisu mogli finansirati nabavku opreme bez ovakvog načina finansiranja, odnosno avansa te da je prva isporuka opreme bila 26.12.2008. godine i da je do tog trenutka avansno već bilo naplaćeno 969.279,53 KM, kojim navodima vještaka je potvrđena činjenična tvrdnja optužnice da je optuženi odobrio plaćanje koje je izvršeno na račun „BH P.“ unaprijed, suprotno ugovorenim rokovima koji

su predviđali periodično plaćanje po obavljenom poslu, što se takođe odnosi na krivičnopravnu radnju iz tačke 1. izreke presude. Naposljetku, na osnovu iskaza vještaka sud je takođe utvrdio i da je analizom ulaznih računa kod firme „BH P.” utvrdila da nema dokaza da je ova firma imala bilo kakve nabavke vezane za nadstrešnicu te da je firma „BH P.” K. d.d. Ž. za izgradnju nadstrešnice dana 14.08.2009. godine ispostavila račun broj 16/09 u iznosu od 138.700,00 KM plus PDV i nakon ispostavljanja ovog računa „K.” d.d. Ž. je kroz tri dana 17.08.2009. godine izvršio plaćanje u korist „BH P.” iznosu od 105.000,00 KM, čime je „BH P.” vezano za račun koji je ispostavljen za nadstrešnicu, a za koji nema dokaza da je „BH P.” nabavio bilo šta, ostvario korist u plaćenom iznosu od 105.000,00 KM, jer su sva plaćanja u vezi sa predmetnom nadstrešnicom ranije izvršena tokom 2008. godine, kada su i izvedeni i okončani radovi na nadstrešnici, pa se stoga radi o plaćanju koje je bilo u potpunosti bez osnova i bez odgovarajuće protučinidbe na strani „BH P.” d.o.o., što se odnosi na krivičnopravnu radnju iz tačke 2. izreke presude. Dakle, iz navedenog iskaza vještaka nesumnjivo proizilazi da je optuženi kao odgovorna osoba u K. postupao u interesu firme „BH P.” d.o.o., a ne u interesu K.

Optuženi E. B. je iznoseći svoju odbranu na glavnom pretresu naveo da je završio osnovnu školu i opštu gimnaziju u Ž., Ekonomski fakultet je završio u Sarajevu, smjer poslovne ekonomije i zaposlio se u „K.” kao glavni referent prodaje u periodu od 1987. godine do 1989. godine, zatim je bio šef prodaje od 1989. godine do 1992. godine. Od 1997. godine do 1999. godine bio je referent prodaje u K., od 1999. godine do 2002. godine direktor prodaje, a od 2002. godine do 2010. godine bio je direktor društva „K.” d.d. Ž.. Od 2000. godine do 2002. godine je bio član nadzornog odbora dioničkog društva „K.” Ž., od 2005. godine do 2011. godine je bio član upravnog odbora Kantonalne privredne komore a bio je i predsjednik udruženja šumarstva prerade drveta i papira pri Kantonalnoj komori. Od 2007. godine do 2009. godine bio je predsjednik upravnog odbora klastera drvne industrije Bosne i Hercegovine, od 2006. godine do 2011. godine je bio član upravnog odbora udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, a od 2008. godine do 2011. godine predsjednik udruženja poslodavaca za opštinu Ž. Od 2007. godine do 2011. godine bio je član ekonomsko socijalnog vijeća u Federaciji Bosni i Hercegovini u delegaciji poslodavaca FBiH, od 2009. godine do 2011. godine član nadzornog odbora dioničkog društva „O.” Ž. Osim izjave svjedoka O. A. ni u izjavi jednog od svjedoka nije vidio da su potvrđeni navodi tužilaštva koji ga terete, zato što takvi dokazi uopšte i ne postoje, jedino je A. taj koji nešto iznosi u svemu tome, zbog te svoje nekakve namjere što je proveo a i učinio ove inkriminisane podatke uz pomoć J. koji da li nije znao ili iz nekakvih drugih razloga je isto tako potpisao te naloge, ali evidentni su njihovi propusti u svemu ovome, a krivicu za sve to što je urađeno oni žele da prebace na njega. Istovremeno se, dijelom i kroz vještačenja, pokušava prikazati da je „K.” bio dobra firma. Koliko je čuo od vještaka ekonomske struke K. je pozitivno poslovaio, a odjednom kako je došla ova investicija u rekonstrukciju kotlovnice i izgradnja ove peletare onda je postao loša firma, što naravno nije tačno i vještaci se uopšte nisu bavili finansijskim izvještajima K. K. je firma koju je u prethodnom periodu, prije nego što je optuženi postao direktor K., vodio gospodin Š. i u periodu od kada se pratilo to poslovanje 1998. godine do 2002. godine je napravio gubitke od nekih 12.488.558,00. Isto tako period nakon ostavke optuženog krajem 2010. godine naredni direktori i naredne uprave koje su vodile K. su samo u dvije godine 2011. i 2012. godine napravile 12.836.000,00 maraka gubitka. U mandatu optuženog K. je poslovaio pozitivno, i to su jedine tri pozitivne godine u poslovanju K. od rata pa do procesa stečaja, 2003., 2005. i 2007. godine K. je poslovaio pozitivno. Osnovni problem zbog koga je K. upao u

sve ovo je bio taj da je 2008. godine nastupila velika svjetska ekonomska kriza, a to niko ne pominje. Ta kriza je izuzetno teško pogodila i K., drvenu industriju cjelokupno, ali K. posebno u svemu tome. Kupci koji su bili redovne platiše odjednom su prestali da plaćaju svoje obaveze. Uz prestanak plaćanja tih obaveza oni su prestali da daju neke nove narudžbe. Nastao je jedan opšti haos na tržištu, a imali su veliki broj uposlenih, jer je K. u tom periodu imao 1.100 uposlenih i trebalo je za njih obezbijediti egzistenciju i samo poslovanje i uprava na čijem je čelu bio je napravila jedan program prevazilaženja te krize. Međutim, taj program je predviđao otpuštanje određenog broja ljudi, jer se moralo smanjiti, nije bilo dovoljno narudžbi, ali taj prijedlog uprave nije prihvaćen kod nadzornog odbora i kod sindikata, tako da su oni tražili da taj prijedlog ne provode, a da cjelokupna firma ide na minimalac i da svi uposleni primaju minimalac u narednom periodu dok se ne izađe iz te krize. Naravno to nije bila dobra varijanta i onda je došlo do toga da su se počela povećavati neopravdana bolovanja, ljudi su bježali na bolovanja. Zatim, imali su lošiji kvalitet rada, počeli su se osipati kadrovi, ljudi su počeli odlaziti, tako da su iz K. u tom periodu, što je za optuženog bilo najteže, otišla dva čovjeka koji su bili vodeći u toj upravi kojoj je bio na čelu finansijski direktor A. P. i direktor za informatiku N. M. Njih su odveli iz P. iz S., jer su bili kvalitetni kadrovi koji su išli rješavati njima neke probleme, tako da im je Prevent dodijelio stanove i preveo ih u S. i morao je prihvatiti da ostanu bez tih kadrova. Osipanje tih kadrova zbog niskih plata se nastavilo i dalje, tako da su odlazili direktor nabave, prodaje, marketinga i ostalog i ta kriza 2008. godine je dovela do problema, a čitavo vrijeme tužilaštvo pokušava dokazati da je problem u K.. nastao kada su došle ove dvije investicije na red i da je to osnovni problem toga što je K. doživio. Sama ideja i osnivanje te firme "BH P." je nastala u momentu kada je gospodin S. doveo dvojicu Čeha u K. koji su imali namjeru da grade peletare na području BiH. Oni su se bavili time u Češkoj i Slovačkoj i u Rusiji, pa su zbog toga što su došli do podataka da i BiH raspolaže sa velikom količinom tog drvenog otpada, imali ideju da grade peletaru u BiH. Njihov dogovor je bio da bi oni izvodili tehničke dijelove, znači od uspostavljanja fabrika, gradnje fabrika za proizvodnju peleta i odvijanja samog procesa proizvodnje, a S. im je bio taj nekakav domaći partner koji bi obezbjeđivao papire i ono sve ostalo što je neophodno u samom tom procesu. Njima je trebao isto tako neki čovjek koji poznaje stanje u drvenoj industriji, koji bi mogao uspostaviti kontakte i na teritorijama na kojima ima puno tog drvenog otpada, tako da su došli do optuženog i predložili mu tu ideju. Već je bio upoznat oko tog peleta jer je na određenim sajmovima viđao da je to nekakav proizvod koji dolazi, da je bila ekspanzija i velika tražnja za tim proizvodom, naročito na tržištu Italije, Austrije, i svega ostalog i stoga je prihvatio tu ideju. Pronašli su dva područja, područje O. u Federaciji BiH, koje su gravitirale od Han pijašica i Sokoca, i Vareša, sva područja koja su bila bogata šumom i koja su raspolagala velikim brojem pilana koja su stvarale ovaj drveni otpad. Isto tako, u Republici Srpskoj područje Ribnika, u kome je isto tako bilo dosta pilana i prerade drveta, ali one primarne, koja je stvarala dosta tog materijala za peletiranje. U to doba nije bilo peletara u BiH i što se tiče samih procesa, bila je jedna peletara u Gradačcu, P. je držao, ali ona je imala samo jednu fazu peletiranja, od suhe piljevine je radila, znači nije imala procese drobljenja, sušenja i pripreme tog materijala. Stoga je tržište bilo veliko i moglo se raditi. Napravili su dogovor da se optuženi priključi njima i potpisali su ugovor o osnivanju te firme. U samom periodu dok su oni dolazili u K., oni su primijetili da se dimi iz K. dimnjaka, a to nije bilo teško primijetiti, ko god je prošao kroz Ž., znao je da Ž. znaju biti pokrivene tim crnim dimom iz K. dimnjaka. Primijetili su to i bilo im je čudno da uopšte imaju dozvolu da mogu raditi, jer u Č. to ne bi moglo, čak su pominjali da je u Č.. zabranjeno bilo i sagorijevanje uglja kao nekakvog energenta. Ne samo u

vrijeme kad je postao direktor nego i prije toga, u K. je postojala ideja o rekonstrukciji te kotlovnice. U planu poslovanja za 2002.godinu, kada je bio direktor Šahinpašić, jedan plan investicija iz tog plana je sadržao u sebi nekih milion maraka sredstava koja su bila predviđena za rekonstrukciju kotlovnice i rekonstrukciju u ovom pravcu koju su i radili. Znači, to je usitnjavanje drvenog otpada sa automatskim doziranjem kotlova za loženje, tako da navodi tužiteljstva da je on izmislio tu investiciju da bi uzeo nekakve pare su degutantni. Sve ostale godine su isto tako sadržavale u svojim planovima sredstva za ovu investiciju u rekonstrukciju kotlovnice. Kad su pri kraju tih nekakvih ponuda za rekonstrukciju te kotlovnice, jer komisija kojoj je na čelu bio izvršni direktor za proizvodnju, je u par zadnjih godina prije same rekonstrukcije hodala i obilazila razne energane od A. i S..., H., ovdje kod nas i u S. i tragala za nekim rješenjima koja bi bilo najpovoljnija za K., pošto su oni sarađivali u izgradnji samih peletara. Peletare kod sebe posjeduju jedan dio gdje se obavlja sušenje materijala, a za to sušenje se upotrebljavaju kotlovi u kojima se stvara topao zrak, da bi se to sušenje moglo obaviti, i oni su sarađivali sa takvim firmama, pa su predložili da bi mogli dati jednu ponudu u saradnji sa tim proizvođačima kotlova u Č. za rješenje tog problema sagorijevanja u toj kotlovnici. U svemu tome, u određenom tom nekom vremenu oni su dostavili i ponudu komisiji koja je bila zadužena za to. Ta komisija je imala nekakvih 11 pristiglih ponuda i evaluaciju tih ponuda oni su obavljali. Samim tim činom, kada su oni došli do toga, kada su predali tu ponudu u K. svjestan te situacije u kojoj se nalazi, a zna i kakva je situacija u K., istupio je iz te firme. Kod notara H. u Ž. je potpisao ugovor o prenosu tog svog udjela na S., zato što je nekakav dogovor bio u tome da bi iznos domaćeg i stranog kapitala trebao biti po 50 %, da niko ne bi imao nikakvu prevagu kod ovih odluka, tako da je 04. februara prenio taj svoj suvlasnički dio koji je imao u toj firmi na S. i time završio nekakvo učešće u svemu ovome. Komisija u K., koja je odlučivala o ovim ponudama, je 22. februara izabrala i tu postoji i njihov zapisnik i sve ostalo gdje su oni to evaloururali i izabrali su „BH P.“ kao ponuđača, čiju ponudu su odabrali za realizaciju tog projekta. Kasnije je to išlo nekakvim uobičajenim tokom kakav je bio u K.. Nisu bili firma koja je morala provoditi postupke javnih nabavki jer su bili privatno društvo, privatizirana 100 posto, ipak su imali tu praksu da su kod samog projekta prikupljali najmanje tri ponude. a nekada je kao u ovom slučaju bilo i 11 ponuda i 11 ponuđača za rekonstrukciju te kotlovnice i onda komisija koja je bila izabrana je birala najpovoljniju ponudu i išlo se u realizaciju. U samoj realizaciji postupak je bio sljedeći: radila se prvo analiza svega toga, radio se jedan projekat opravdane investicije, i to se radilo u ovom sektoru ekonomsko finansijskih poslova. Oni bi uradili taj projekat zajedno sa ljudima i članovima koji su bili u društvu gdje su se vršile te investicije, zajednički bi napravili taj elaborat i dostavili ga upravi. Uprava bi usvajala i birala taj elaborat, na osnovu njega donosila odluku ako bi bilo to prihvaćeno da se proslijedi to nadzornom odboru. Nadzorni odbor je nakon toga isto tako na osnovu tih materijala donosio svoje odluke, prihvatao ili odbijao te investicije. Nakon toga se išlo u ove postupke obezbjeđenja sredstava. Ako su to bili neki veći iznosi, išlo se ka tome da se obezbijede kreditna sredstva i sve je potpisivanje ugovora i realizacija i tako dalje. Taj postupak, koji je bio uobičajen, naveden je i u ovom dijelu, tako da je ovo sve što je bilo obavljeno transparentno i na način kako su to inače nabavljali. Što se tiče same rekonstrukcije kotlovnice, kreditna sredstva je obezbijedio finansijski direktor, jer je on i bio zadužen za za te stvari, i po obezbjeđenju kredita kod banke, ne zna tada kako se zvala, krenulo se u realizaciju toga. Ugovor je pripremila pravna služba, dostavila na potpisivanje i čak je A. na tom samom potpisivanju, pošto nije u ugovor bilo ubačeno 17% PDV-a, rukom dopisao taj nekakav iznos i potpisao se pored toga. Dakle, bilo kakve priče o tome da on

nije imao ugovor, da nije znao šta je u ugovoru su zaista nesuvisle. Kod rekonstrukcije kotlovnice, ti radovi su tekli nekakvim tokom i dinamikom koja je bila zadovoljavajuća, radovi su tekli u skladu sa planiranim i izvedeni su kvalitetno. Kada je sve završeno došlo se i do perioda probnog rada te kotlovnice i tog sistema koji je urađen itaj probni rad je trajao sedmicu. Imao je zadovoljavajuće parametre što se tiče zagađivanja. Kad se pustio taj sistem u eksploataciju, onda ove stvari koje nisu valjale na postrojenjima su došle do izražaja. Vrlo brzo nakon tih sedam dana vatrozid koji se nalazio, i koji služi za odbijanje i bolje sagorijevanje je sagorio, jer je bio od nekog nekvalitetnog lima i u potpunosti je nestao. Dimni kanali koji su trebali da vraćaju znači onaj nesagoreli CO2 koji prolazi kroz taj dio i da ga vraća nazad na sagorijevanje koji su bili začepljeni i kroz njih nije mogao da cirkuliše dim. Prateća instalacija nije mogla pratiti rekonstruisanje kotlovnice, cijevi su pucale od velikog pritiska, masa tih stvari tada nije valjala i onda se sjelo i dogovorilo da se svi ti problemi koji su uočeni u tom dijelu rješavaju, znači ono što je bilo do „BH P.“ da ona to riješi, što je bilo do K. da to K. riješi, bili su takvi sastanci i postoje takvi zapisnici o svemu ovome, šta je dogovoreno. Čak je i onaj dio gdje tužilaštvo napominje da nije bilo projekta, u tom dijelu je bilo dogovoreno da prof. D. sa mašinskog fakulteta uradi projekat koji je bio neophodan da bi dobili dozvolu da to eksploatišu. Sve je bilo dogovoreno u tom dijelu, da se to uradi, a „BH P.“ bi platili taj projekat i tako je jedan protokol sačinjen. Međutim, u to vrijeme u K. su se dešavale obustave rada, to je bila izborna 2010. godina, kada se politika na nekakav ružan način mijesala u K., a njihov motiv za to mijesanje je da je uprava u kojoj je bio na čelu uspjela vratiti kredit Svjetskoj banci od 4,5 miliona KM kojije uzela prethodna uprava i nikad ga nije vratila, nego je samo odgađala to vraćanje dok optuženi nije došao na čelo te firme, i uspjeli su osloboditi nekih 120 dunuma zemlje K. hipoteke. Ta zemlja je po procjeni sudskog vještaka iznosila nekih 25 miliona KM, a tim vlastima i politici u Živinicama je bilo interesantno u tom dijelu, da budu ti koji će to prodavati, i čak su i tražili od K. da im ustupi jedan pojas uz ulicu da bi oni to prodavali i napravili regulacioni plan koji bi bio drugačiji od onoga koji jeste, da bi tu imovinu koja bi pripadala K. prodavali. Misli da je to bio osnovni motiv te politike, ona se umiješala u ovo sve i počela praviti te obustave, jer obustave u K. i nije pravio regularni sindikat. Znači, sindikat je bio prisutan sjednicama uprave, stručnog kolegija i nadzornog odbora, i bio je upoznat sa svim stvarima koje se dešavaju. Međutim, ti uposlenici koji nisu bili članovi sindikata, i bili su u prvom momentu te male grupice koje će praviti nekakve obustave. Međutim, kasnije su počeli sa prijetnjama i prema ljudima koji su radili, da bi na kraju zatvorili čitavo društvo time što su spriječili ulazak i izlazak ljudi i nije bio omogućen protok ni ulazak kupcima ni izlazak robe iz K., tako da je i ovim ljudima koji su radili na rekonstrukciji i u peletari bio zabranjen ulaz i oni su puno vremena izgubili u tome da nisu mogli pristupiti svojim postrojenjima i svemu ostalom što je bitno da bi mogli obavljati taj svoj posao. Čak su i oni podnosili tužbe za nekakvu izgubljenu dobit i sve te troškove. Isto tako kao što je K. podnio tužbu koju stalno potenciraju, kako je dobijen tužbom nekakav iznos, ovdje se radi o milionima, jer misli gotovo 3 miliona KM je bila ta tužba koju je advokatska kancelarija B. bila podnijela u ime „BH P.“ protiv K. Problem toga je što čitav taj projekat nije završen i nije došao do toga da bude doveden onako kako je to trebalo, to su te obustave radova i štrajkovi koji su nastali u K., tako da nije bilo moguće sve to završiti. Krajem te 2010. godine podnio je ostavku na mjesto direktora kada su u oktobru ponovo počeli sa tim štrajkovima, jer su radili od početka do kraja godine, stalno su te nekakve obustave bile, i njegova ostavka je na nadzornom odboru prihvaćena, tako da nije više bio u tim nekakvim aktivnostima vezano za završetak tih radova i ostalo. To je ova naredna uprava na čelu sa A. obavljala. Sve ove

stvari su dovele do toga da je situacija u K.. zaista bila izuzetno teška, ali ljudi koji su je izazvali nisu imali namjeru da senastavi nekakav rad, nego njima je izgleda samo bio cilj da preuzmu tu nekakvu vlast i da pokušaju da što više od te imovine K. izvuku sebi, jer da je K.. likvidiran u tom periodu, bilo je toliko kapitala, zemlja od 25 miliona, zatim potraživanja od kupaca i sve ostalo da bi se namirili svi koji su bili u tom lancu. Međutim, pošto nije dozvoljen taj rad, nastao je taj nekakav period u kom se nije radilo, tako da je prihod vrlo brzo, za nekakvu godinu ili dvije poslije njega, sa nekakvih tridesetak miliona maraka pao na 700 i nešto hiljada maraka. U K.. niko nije radio niti je bio cilj raditi, nego su obračunavali sebi plate, po osnovu onoga štrajka nekakav prosjek Federacije, i stvarane su nove obaveze, tako da su te obaveze dostigle do ovog momenta kada je proglašen stečaj sigurno nekih tridesetak miliona maraka u tom periodu od ovih sedam godina od njegove ostavke pa do ovog perioda kada je proglašen stečaj, i to su zaista pravi razlozi zbog čega je K. došao u stečaj i ostalo, a ne ono što je navođeno od strane tužioca. Što se tiče samog plaćanja i tog inkrimisanog djela da je on naredio da se nešto plaća, u K. su bila četiri potpisnika koji su bili verifikovani i ovlašteni da potpisuju. To je bilo verifikovano u bankama, sve banke su imale da su to potpisnici, iako se dva potpisa od ta četiri nalaze na virmanu, virman je bio validan za plaćanje. U K. su to bili O. A., izvršni direktor za ekonomsko finansijske poslove, zatim B. J.. šef službe finansija koji je ujedno bio i član Nadzornog odbora, K... T...koja je bila izvršni direktor za marketing i optuženi kao direktor društva bili su potpisnici. Na virmanu bi trebala biti ta dva potpisa da bi se on mogao realizovati, a sva plaćanja u društvu su se pripremala, potpisivala i realizovala u Sektoru ekonomsko finansijskih poslova. Prioritete u plaćanju su dobijali na osnovu dokumentacije koju su oni posjedovali, fakture na kojima su stajali rokovi plaćanja, a u skladu sa trenutno raspoloživim sredstvima i prioritetima. Tu je značajan uticaj imala i služba nabave koja je potpadala pod marketing, gdje je direktorica bila K.. T.., jer je nabava, da bi nabavila neke nove materijale, morala izvršiti neka plaćanja, i stoga su oni određivali neke prioritete šta je njima najbitnije u odnosu na plan proizvodnje, koje materijale trebaju nabaviti pa su tako oni sa finansijama dogovarali i davali te nekakve naloge u tom dijelu šta je prioritet i šta bi trebalo platiti od dobavljača da bi imali kontinuitet u proizvodnji i da im ne bi falili neki materijali da se naruši čitav taj postupak. Optuženi u tom dijelu nije pozivan od ijednog dobavljača da urgira neko plaćanje preko njega niti je isto tako urgirao, nego su sve obavljali ti ljudi od nabave pa dalje, kako je to bilo dole u finansijama. Potpunu slobodu i odgovornost za plaćanje prioriteta imali su ljudi koji su navedeni kao potpisnici, a i u sektoru ekonomsko finansijskih poslova. Jedino ograničenje je bila zakonitost plaćanja i da postoji stvorena obaveza i dokumentacija koja to potvrđuje. Od optuženog nije trebalo nikakvo ni odobrenje niti neka saglasnost u nekom smislu. Potrebno je bilo da budu ispunjeni ovi uslovi i oni su taj dio potpisivali, čak je to i šef finansija B. J.. potvrdio. Za osam godina mandata je, koliko se sjeća, samo u jednom slučaju to potpisao. To je bio slučaj koji se pominjao, to je Grga prom, kada je do njega bio donesen taj nalog, a nije mu bilo jasno zašto nije bio potpisan, pa je zvao da vidi gdje je i kasnije se utvrdilo da su bili neki propusti i nešto je ušlo od robe pa nije bilo uvedeno. B. nije htio potpisati pa su utvrdili da je sve u redu i onda je potpisan taj nalog. Nikada nije potpisivao nekakve druge naloge. U društvu nije ni postojala nikakva odluka niti obaveza da se od njega traži bilo kakva saglasnost i bilo kakvo odobrenje za plaćanje. Znalo se gdje ulazi dokumentacija, kako se zaprima, za sve te stvari su poznati ljudi koji su tu određeni da to kontrolišu i oni koji su odgovorni za ta dokumenta koja su ulazila i prolazila. Njemu se stavlja na teret i taj nekakav nalog od 105.000,00 KM, ali utvrdili su da nije bilo 105 hiljada, nego je faktura nekih 168.000,00 maraka. Zaista za tu fakturu nikada nije ni čuo niti vidio dok ga

tužilaštvo nije izvjestilo o tome. Nije mu uopšte bila poznata niti je iko pominjao u K. Ono za što se tražila odgovornost u K. je bilo plaćanje ove zadnje tranše za rekonstrukciju kotlovnice. To je bilo poznato svima kako je bilo i kako se odvijalo, a ovaj iznos od ovih 168.000,00 KM, ta faktura ili 105.000,00 KM koliko se tamo navodi zaista mu nije poznato, napominje se da je to urađeno za radove koji su prije bili izvedeni, i nikome nije naredio da vrši nezakonito plaćanje o kome svjedoči izvršni direktor A. Šef finansija J.. u svom iskazu kaže da je A... bio zadužen za praćenje realizacije projekta, rekonstrukcije kotlovnice i pogona za proizvodnju peleta, što i optuženi potvrđuje, i da je za izgradnju nadstrešnice morala postojati neka faktura, pri čemu optuženi nije ništa ni znao o tom nezakonitom plaćanju. Naravno da su i A. i J.. znali da su radovi na izgradnji nadstrešnice završeni u decembru 2008. godine i da su izvedeni radovi i nabavljeni materijali plaćeni, što im je bilo poznato iz razloga što su svaki dan prolazili pored te nadstrešnice, da bi nakon skoro devet mjeseci njih dvojica ponovo potpisali virmanske naloge za plaćanje radova na izgradnji i nabavci materijala za nadstrešnicu, a što su već jednom platili. Ako je optuženi naredio Abadžiću, a nije, ko je naredio B.. da potpiše, jer je on bio revnosan kod potpisivanja virmana, kao što se vidjelo i kod slučaja kod G... prom. Informaciju da je nešto plaćeno dva puta je prvi put čuo od tužilaštva. Siguran je da ni ostali članovi uprave, a ni nadzorni odbor, o tome nisu ništa znali, jer je predsjednik nadzornog odbora 2011. godine tražio informaciju o svemu tome i kad je nije dobio, onda je podnio prijavu protiv finansijskog direktora A. Ako je vršio na nekoga pritisak, onda su vjerovatno trebali i obavijestiti nekoga, nadzorni odbor ili nekog da optuženi vrši pritisak da se nešto plati što ne treba platiti i na kraju krajeva i policiju jer je to radnja koja zasluđuje takav tretman i takav postupak. Tu informaciju da je uplatio tu zadnju ratu je optuženom i članovima uprave A. saopštio neformalno, nakon jedne sjednice uprave na kojoj su bili i kada je iscrpljen sav dnevni red i sve završeno, pri ustajanju je rekao da je uplatio tu zadnju ratu koja je bila, a kao razlog je naveo da je morao da isprazni račun, jer ga je banka zvala da će povući sredstva nazad, zato što sredstva leže od početka godine a na ta sredstva koja leže i koja nisu upotrijebljena obračunava se kamata, i kao da je to bio razlog zato što je on tranšu isplatio prije onog vremena kada je to trebalo, mada je imao ugovor i znao da po ugovoru to nije trebalo platiti dok se ne završe svi radovi. Jedna od stvari koja je vezana za pravdanje tih pojedinih plaćanja je kod ove nadstrešnice isto tako bila što je on objašnjavao u svemu tome da mu je trebala faktura da pravda sredstva koja su dobijena od Ministarstva ekologije i zaštite okoline Tuzlanskog kantona, jer su za tu rekonstrukciju dobili određeni iznos sredstava kao pomoć da se riješi taj ekološki problem u Ž.. i da bi to on to pravdao trebao je fakturu da opravda ta sredstva, i da je tu fakturu od „BH P..“ uzeo da pravda taj nekakav projekat. A.. mu je dao otkaz ugovora o radu mimo sektora pravnih i opštih poslova, gdje mu je otkazao ugovor o radu posebno što je potpisao nekakve štetne ugovore po firmu, i A. je tu mijenjao iskaze pajedno piše u otkazu a drugo svjedoči na sudu. A... je nakon tog otkaza koji mu je dao kad su smijenili predsjednika nadzornog odbora promijenio i priču o ovoj zadnjoj uplati i više nije bila ta varijanta da je morao isprazniti račun, nego je bila varijanta da je optuženi to naredio. Interesantno je da su J. i A. B. prije nego što je otišao u penziju uplatili 27.000,00 KM, negdje je bila ta razlika njegovih doprinosa, za što optuženi nije znao, međutim od izvršnog direktora za proizvodnju je to saznao. Čitavo vrijeme kad je pod tim pritiscima štrajkača zbog svega ovoga podnio ostavku, pa do ovog vremena u kome je ta grupa štrajkača bila potpomognuta od određenih politika vršila terorisanje u čitavom tom društvu i oni su ti koje se pitaju, i nijedan direktor nije mogao doći u društvo a da nije bio njima po volji, jer ako im nije bio po volji oni su ga odmah smjenjivali i čak i ovo zadnje što se dešavalo

u svemu ovome, da i stečajni upravnik ne bi došao da nije bio njihov pristanak u svemu tome.

Dakle, optuženi je u svojoj odbrani, između ostalog, naveo da je u konkretnom slučaju postojao dogovor o tome da bi iznos domaćeg i stranog kapitala trebao biti po 50% kako niko ne bi imao nikakvu prevagu prilikom odlučivanja, što je u suprotnosti sa utvrđenim činjeničnim stanjem, jer je nesporno utvrđeno da je taj omjer prava i obaveza bio u procentu „BH P.“ 60% - „K.“ 40%. Također, obzirom na sadržaj iskaza više saslušanih svjedoka koji su svjedočili o rekonstrukciji kotlovnice K., a naročito na iskaze vještaka S. M. i A. H., sud nije mogao prihvatiti navode optuženog da su radovi na rekonstrukciji kotlovnice tekli u skladu sa planiranim i da su izvedeni kvalitetno, što uostalom proizilazi i iz daljih navoda prilikom iznošenja odbrane optuženog o problemima u funkcionisanju kotlovnice i nakon izvršenih radova na istoj. Sud nije prihvatio ni navode optuženog da su potpisnici naloga u „K.“ imali potpunu slobodu i odgovornost za plaćanje prioriteta i da nikad nije čuo za fakturu „BH P.“ d.o.o. od 168.000,00 KM i s tim u vezi nalog za plaćanje firmi „BH P.“ d.o.o. iznosa od 105.000,00 KM, jer suprotno proizilazi iz utvrđenog činjeničnog stanja, a pri čemu naročito treba istaći iskaz svjedoka O.. A..., kojeg je sud prihvatio, koji je po prirodi svoje funkcije izvršnog direktora za ekonomsko finansijske poslove upravo u tom dijelu imao svakodnevne kontakte sa optuženim. Optuženi je u svojoj odbrani u nekoliko navrata naveo da on nikome nije naredio da vrši nezakonita plaćanja o kojima je svjedočio izvršni direktor A..., pa je potrebno istaći da optuženom izmijenjenom optužnicom na glavnom pretresu i nije stavljeno na teret da je on to nekome naredio, odnosno naložio, a što se odnosi na obje krivičnopravne radnje iz optužnice, već mu je stavljeno na teret da je odobrio ova plaćanja, a što sud smatra dokazanim. Kontradiktornost navoda odbrane optuženog proizilazi i iz činjenice da je optuženi naveo da je krajem 2010. godine podnio ostavku na mjesto direktora K... kada su u oktobru ponovo počeli štrajkovi u K..., da bi u daljem slijedu iznošenja odbrane kasnije naveo da mu je O... A... dao otkaz ugovora o radu mimo sektora pravnih i opštih poslova, a posebno iz razloga što je potpisao neke štetne ugovore po firmu. Sud nije prihvatio odbranu optuženog, smatrajući da nije potvrđena ostalim provedenim dokazima, koji naprotiv ukazuju na suprotno činjenično stanje od onog kakvo je iznio optuženi u svojoj odbrani, a kako je naprijed u presudi detaljno obrazloženo, i da je ista stoga usmjerena na izbjegavanje krivične odgovornosti optuženog.

Odbrana optuženog je tokom glavnog pretresa, a naročito optuženi prilikom iznošenja svoje odbrane i branilac optuženog u završnoj riječi, isticala i odgovornost svjedoka B... J... i naročito O.. A.. za izvršena sporna plaćanja firmi „BH P...“, ali je sud prema članu 295. stav 1. ZKP FBiH vezan za optužbu, obzirom da je navedenom odredbom propisano da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj optužnici, pa je stoga u tom dijelu mogao utvrđivati samo odgovornost optuženog.

Iz uvida u dopis Uprave za indirektno oporezivanje Regionalni centar T... broj 02/6-1/2-16-16-113-10932-8/12 od godine upućen Registru vrijednosnih papira FBiH u vezi sa prinudnom naplatom Uprave za indirektno oporezivanje utvrđeno je da se radi o nalogu za prinudnu naplatu te je izdana pismena izjava o pljenidbi hartija

vrijednosti registrovanih u registru vrijednosnih papira Federacije dužnika „BH P...” za glavni dug u ukupnom iznosu od 434.392,00 KM.

Iz uvida aktuelni u izvod iz sudskog registra za „K.” d.d. u stečaju Ž... izdat od Općinskog suda u T... od 04.10.2018. godine proizilazi da je nad navedenim društvom otvoren stečajni postupak i da je kao lice ovlašteno za zastupanje upisan stečajni upravnik K...H.

Na osnovu uvida u zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta MUP-a Tuzlanskog kantona broj 08-05/3-5-212/16 od 09.06.2016. godine utvrđeno je da su navedenog dana pripadnici policije privremeno oduzeli službenu dokumentaciju „K.” d.d. Ž. po specifikaciji broj 01-0102-1923/16 od 07.06.2016. godine, koja je takođe uložena kao dokaz kao dopis „K.” d.d. Živinice broj 01-0102-1923/16 od 07.06.2016. godine.

U dokaze su uvršteni i zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a T... k... broj od 09.12.2014. godine, akt K... d.d. Ž... broj 01-0102-4507/14 od 08.12.2014. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 11. 09.2014. godine, akt K.. d.d. Ž.. broj od 11.09.2014. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 10.09.2014. godine, akt K. d.d. Ž..... broj od 10.09.2014. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a TK-a broj od 27.01.2015.godine zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 03.11.2014. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 27.01.2015. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 26.12.2014. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 18.03.2016. godine, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 18.03.2016.godine, akt K.. d.d. Ž... broj od 18.03.2016. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj 08-05/3-5-04.3/14 od 10.06.2014. godine, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 13.04.2016. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 13.04.2016. godine, potvrda o privremenom oduzimanju predmeta MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 28.06.2016. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a T... k... broj od 28.06.2016. godine, akt K. d.d. Ž... broj od 27.06.2016. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona brojod 16.01.2015. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 11.11.2014. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 20.11.2014. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 09.01.2015. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 12.05.2011. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije MUP-a Tuzlanskog kantona broj od 31.05.2011. godine, zapisnik o dobrovoljnoj predaji predmeta i dokumentacije Federalnog ministarstva finansija Finansijska policija Sa... broj od 20.10.2011. godine, zatim sveska A-4 formata crvene boje sa tvrdim koricama sa zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora K. d.d. za 2008. godinu i 2009. godinu,

sadržaj zapisnika koji se nalaze na stranici od broja 20. do broja 79. na okolnost sa sjednica Nadzornog odbora koje su se održale od marta 2008. godine pa sve do 26.02.2009. godine (originali zapisnika pisani rukom), a vezano za sve one okolnosti na koje su ulagani izvodi iz zapisnika sa sjednica Nadzornog odbora, zatim sveska A-4 formata narandžaste boje sa tvrdim koricama sa sjednica stručnog kolegija „K.“ d.d. za period od 2008. godine do 2011. godine, iz kojih je vidljivo da u vremenskom periodu prije donošenja odluka na sjednicama Nadzornog odbora o rekonstrukciji kotlovnice, kao i o pokretanju proizvodnje peleta, nije bilo govora na sjednicama stručnog kolegija, kao što nije bilo govora ni u narednom periodu za koji se vodila navedena sveska, odnosno navedeni zapisnici.

Uvidom u izvod iz kaznene evidencije za optuženog E.a B.a izdat od Policijske uprave Ž... broj od 28.11.2018. godine utvrđeno je da optuženi nije osuđivan.

Kada su u pitanju dokazi odbrane, iz sadržaja e-mail poruke upućene sa e-mail adrese E...Č.... na e-mail adresu E.@k.ba od 11.03.2010. godine, koja je priložena kao dokaz odbrane, proizilazi da se isti odnosi na probleme u poslovanju K... uzrokovanih štrajkom radnika K.. i predloženim hitnim mjerama koje se moraju preduzeti u vezi s tim.

Iz uvida u izvod iz finansijskog izvještaja o poslovanju „K...” d.d. Ž... i obavezama po godinama broj od 15.03.2014. godine, koji je takođe priložen kao dokaz odbrane, proizilazi da je ostvareni gubitak ovog društva za period 1998.-2002. Godina, dakle prije nego što je optuženi postao direktor, ukupno 14.526.558,00 KM.

Iz akta komisije za odlučivanje o ponudama za rekonstrukciju kotlovnice 2 x 9 MW od 22.02.2008. godine (bez navedenog broja), koji je priložen kao dokaz odbrane, proizilazi da je, između 11 ponuđača, naveden i „BH P...” Sarajevo sa iznosom od 450.541,37 eura, iako ta firma tada još uvijek nije bila registrovana u sudu.

Iz uvida u predračun broj KO-02 sačinjen od strane B.. P..., koji je priložila odbrana na glavnom pretresu, utvrđeno je da isti glasi na ukupan iznos od 261.200,00 eura za prilagođavanje grejnog sistema i mjerenja regulacije.

Iz uvida u predračun broj SKL-02 sačinjen od strane B... P., koji je takođe priložila odbrana na glavnom pretresu, utvrđeno je da isti glasi na ukupan iznos od 413.605,00 eura za isporuku uređaja za pripremu goriva i skladištenje, a prevod ovog predračuna, kao i prethodnog broj KO-02, izvršen od strane stalnog sudskog tumača za češki jezik A... B..., datira od 14.02.2008. godine, takođe kada firma „BH P....” još uvijek nije bila ni upisana u registar pravnih osoba.

S tim u vezi, osnovano je tužiteljica u završnoj riječi ukazala da se poređenjem ovih ponuda i predračuna, i to onih predračuna koje je kao dokaz uložilo tužilaštvo i predračuna predloženih od strane odbrane, proizilazi da su u istim iskazane različite cijene, tako da predračuni – dokazi tužilaštva glase na ukupan iznos od 450.541,37 Eura, a koja cijena je navedena i u ugovoru, a predračuni – dokazi odbrane glase na ukupan iznos od 674.805,00 Eura, a također je vidljivo da su cijene određenih stavki različite, povećane ili smanjene, pa je očigledno da su postojale dvije različite ponude, jer je optuženi kod sebe imao jednu od tih ponuda i predložio je kao dokaz, ali je očigledno ponuda korigovana, odnosno ukupna cijena, te kao takva dostavljena K. i razmatrana od

strane komisije, jer je očigledno da ponuda sa iznosom od 674.805,00 KM ne bi bila prihvatljiva u poređenju sa ponudama drugih ponuđača, a u svakom slučaju ponuda sa iznosom od 450.541,37 Eur je povoljnija ako se uzme u obzir da je komisija razmatrala još deset ponuda.

Iz uvida u dokaze koje je priložila odbrana vezano za izbor izvođača radova za izradu betonskih stopa na centralnom depou tj. izradu podloge za postrojenje za proizvodnju peleta na centralnom depou, za nabavku profila i cijevi za izgradnju konstrukcije nadstrešnice i oblaganje komandnih prostorija za loženje kotlova na depou i kotlovnici, proizilazi da je navedene odluke o investiciji od 12.05. i 16.06.2008. godine donio direktor društva E. B., a da su akte označene kao investiciono ulaganje podnosili izvršni direktor za proizvodnju H. S., direktor energane A. B., direktor nabave M. B., šef kotlovnice I. L. i inženjer M. A., a između tri ponude navedenim odlukama direktora o investiciji su kao najpovoljniji ponuđači izabrane firme „Stenlir“ d.o.o. Ž. i „Reweus“ d.o.o. L.

Komisija za ocjenu ponuda u sastavu H. S., A. B. i M. A. je vršila ocjenu ponuda 22.02.2008. godine i tom prilikom je kao najpovoljnijeg ponuđača, između jedanaest ponuđača, odabrala „BH P.“ Sarajevo, a iz dokumenta koji je predočila odbrana, na kojem se nalazi datum 22.02.2008. godine, bez broja protokola, upućen Upravi društva i naslovljen kao investiciono ulaganje rekonstrukcija-prilagođavanje kotlovnice 2 x 9 MW za poluautomatski rad, uključujući transport drvnog otpada iz proizvodnje, nisu naznačeni datumi dostavljanja ponuda ponuđača, uz konstataciju da se ponude za navedenu rekonstrukciju prikupljaju već duže vrijeme, te nije navedeno zašto ponuda Mašinskog fakulteta iz Tuzle sa iznosom od 421.500,00 KM nije prihvatljiva iako je niža od ponuđene cijene „BH P.“ sa iznosom od 450.541,37 Eura, a pored naziva firme „BH P.“ nije naveden oblik društva, očigledno zbog toga što ista još uvijek nije bila upisana u registar pravnih osoba nadležnog suda.

Dopis direktora energane A. B. od 05.11.2008. godine naslovljen kao izvještaj o investicijama koje su u toku, koji je priložila odbrana optuženog kao dokaz, nije protokolisan brojem, nema pečata i ne vidi se potpis A.B., pa ga sud nije mogao ni cijeniti.

Uvidom u rješenje „K.“ d.d. Ž. broj 01-0101-338/11 od 04.02.2011. godine, potpisano od strane direktora O. A. utvrđeno je da je E.u B.u iz Ž. sa navedenim datumom prestao radni odnos u K., na što je isti podnio prigovor, a direktor O. A. je donio odluku o prestanku ugovora o radu sa optuženim broj 01-0103-1441/11 od 04.07.2011. godine nakon čega je po tužbi optuženog vođen parnični postupak u Općinskom sudu u Ž. broj 33 0 Rs 049590 13 Rs, a tuženi je bio „K.“ d.d. Ž., radi isplate plaća i doprinosa.

Iz zahtjeva M. H. upućenog Kantonalnom tužilaštvu Tuzlanskog kantona od 05.10.2011. godine, koji predstavlja dokaz odbrane, proizilazi da je isti podnio zahtjev za pokretanje istrage protiv direktora „K.“ d.d. Ž. O. A., što je kao izvršni direktor za finansije suprotno odredbama ugovora o poslovnom odnosu sa firmom „BH P.“ d.o.o. S., a u vezi rekonstrukcije kotlovnice, izvršio uplatu posljednje tranše u visini od 140.541,37 eura, a da investicija još uvijek nije okončana i time nanio veliku materijalnu štetu K. d.d. Ž., a zahtjev za pokretanje istrage je podnesen i iz više drugih razloga, te je u vezi s

tim M. H. saslušan kao svjedok u MUP-u TK 21.11.2011. godine, koji iskaz ovaj sud ne može cijeliti jer je dat u drugom postupku te jer nije niti je mogao biti predložan svjedoku M. H. prilikom njegovog saslušanja na glavnom pretresu, a dopisom Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona broj T03 0 KTA 0017559 11 od 25.04.2013. godine isti je kao prijavitelj obavješten da se neće provoditi istraga protiv O. A. zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 1. KZ FBiH jer ne postoje osnovi sumnje da je prijavljena osoba učinila krivično djelo te postoje i okolnosti koje isključuju krivično gonjenje.

Na osnovu uvida u podnesak advokatske kancelarije „B.“ iz Ž. upućen „K.“ d.d. Ž. broj 17-03/2010 od 03.03.2010. godine proizilazi da se isti odnosi na pismeni zahtjev K. za hitno postupanje i ispunjenje obaveza iz ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji, zajedničkom ulaganju i zakupu poslovnog prostora sa omogućavanjem fizičkom pristupa i nesmetanog rada ugovornoj strani „BH P.“ d.o.o. S.

Iz uvida u prijedlog potpisan od strane B. P., Z. S. i R. S. naslovljen kao stav „BH P.“ na odluku o dezinvestiranju u pogon peletare od strane „K.“ d.d. Ž. od 20.04.2010. godine proizilaze prijedlozi da „BH P.“ prihvataju preuzimanje zaduženja zaključno sa danom 20.04.2010. godine, odnosno potraživanje od Raiffeissen leasinga u iznosu od 118.553,00 KM, da su BH P. saglasni da novofakturisana potraživanja u iznosu od 236.010,00 KM neće potraživati i da će ista biti pretvorena u avansno plaćanje najma i energenata za naredni period do iscrpljenja te da su saglasni da se poslije određenog vremenskog perioda „K.“ može vratiti u projekat peletare, s tim da i dalje bude saglasan da „pokriva“ objekat u obliku hipoteke.

U podnesku „BH P.“ d.o.o. potpisanom od strane B. P., Z. S. i R.S. upućen K. d.d. Ž. naslovljen kao obračun potrošnje pare od kraja mjeseca 8/2009 do 02.09.2010. godine i njihovog gubitka zbog kršenja ugovora zaključenog dana 30.07.2008. godine su navedeni navodni gubici firme „BH P.“ d.o.o. u poslovnim odnosima sa K., gdje je navedeno da ukupni gubitak ove firme zbog kršenja odredaba ugovora od strane firme „K.“ d.d. iznosi 2.974.043,25 KM, a navodna potraživanja „BH P.“ od K. proizilaze iz zaključka „BH P.“ d.o.o. potpisanog od strane direktora A. S. dana 22.12.2010. godine, uz akte „BH P.“ d.o.o. od 09. i 14.12.2010. godine o navodnim radovima koje nisu fakturisali i navodnim pozajmicama K., ali za razliku od K. čija su potraživanja prema firmi „BH P.“ u milionskim iznosima utvrđena naprijed navedenom pravomoćnom presudom Općinskog suda u T. broj 32 0 Ps 111383 11 Ps od 24.12.2014. godine, potraživanja firme „BH P.“ prema K. nisu utvrđena na isti način, zbog čega sud ne može prihvatiti osnovanost istih.

Obrana je priložila i curriculum vitae optuženog E. B. o njegovom završenom obrazovanju, dodatnoj edukaciji i radnom iskustvu, koji podaci za ovaj sud nisu sporni, ali isti nisu u vezi sa predmetom optužbe pa ih sud nije mogao posebno cijeliti, a optuženi je iste podatke iznio i u uvodnom dijelu iznošenja svoje odbrane na glavnom pretresu.

Slično je i sa procjenom vrijednosti zemljišta u krugu kompleksa fabrike namještaja „K.“ d.d. Ž. od 04.03.2013. godine, sačinjen od strane stalnog sudskog tumača arhitektonske struke N. I., dipl. ing. arh. na ukupan iznos od 25.356.800,00 KM, obzirom da navedeno vještačenje nije obavljeno u ovom krivičnom postupku niti je stoga

moglo biti predloženo saslušanje ovog vještaka na glavnom pretresu, a optuženi je ovaj podatak o vrijednosti zemljišta K. te navodnoj zainteresovanosti političara zbog toga za dešavanja u K. takođe iznio prilikom iznošenja svoje odbrane na glavnom pretresu.

Manji broj pismenih dokaza koji nisu posebno obrazloženi u presudi nisu od odlučnog značaja za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari.

Na osnovu svega iznesenog, kada je u pitanju krivičnopravna radnja iz tačke 1. izreke presude, iz provedenih dokaza proizilazi da je optuženi kao odgovorno lice u „K.“ d.d. Ž. iskorišćavanjem svog službenog položaja i ovlašćenja postupao suprotno interesima službe i K., a u interesu firme „BH P.“ d.o.o., s ciljem da toj firmi pribavi imovinsku korist. Naime, optuženi je bio suosnivač navedene firme „BH P.“ d.o.o., pri čemu nije upoznao članove nadzornog odbora da ima direktan interes kao osnivač u ovoj firmi sa kojom je „K.“ trebalo da stupi i stupio u bitan poslovni odnos, podržavao je i prihvatio višemilionsku investiciju u vrijeme kada je „K.“ negativno poslovao i nalazio se u finansijskim problemima, što je potvrđeno iskazom vještaka M. M., te je kao direktor K. potpisao višemilionski ugovor sa navedenom firmom koja je i osnovana u svrhu ulaska u predmetni bitan poslovni odnos sa K. sa osnovnim kapitalom od 10.000,00 KM, od kojih je optuženi uložio 2.500,00 KM, koja firma stoga nije raspolagala adekvatnim ljudskim i materijalnim resursima za obavljanje termoenergetskih radova na rekonstrukciji kotlovnice, a optuženi je i pored toga primao u prostoru K. strane partnere koje do tada nije poznao i predstavljao ih kao renomirane i iskusne, bez relevantnih dokaza koji bi to potvrđivali, te je potpisao ugovor o finansijskom leasingu i ugovor o hipoteci iako je znao da nadzorni odbor prethodno nije odlučio o hipoteci, a pri tome optuženi nije pribavio projekte, elaborate, atestno – tehničku dokumentaciju i potrebna odobrenja za rekonstrukciju niti naložio pribavljanje istih te nije organizirao obavezan stalni stručni nadzor nad izvođenjem radova na rekonstrukciji kako bi se utvrdila vrsta, količina i kvalitet radova, ugrađenih proizvoda i opreme, i na taj način je postupio suprotno članu 8. Zakona o termoenergetskoj inspekciji (Sl. novine Tuzlanskog kantona broj 13/01 i 04/08) kojim je propisano da je korisnik termoenergetskog postrojenja (u koje spada i kotlovnica K.) u svrhu rekonstrukcije, prije početka radova obavezan dostaviti odgovarajuću tehničku dokumentaciju, tehnologiju i način izvođenja radova nadležnom organu inspekcije radi ocjene i odobrenja, te suprotno članu 20. Zakona o gradnji (Sl. novine Tuzlanskog kantona broj 3/05) jer nije pribavio projekte, elaborate i atestno – tehničku dokumentaciju za rekonstrukciju niti naložio pribavljanje iste te nije organizirao obavezan stalni stručni nadzor nad izvođenjem radova na rekonstrukciji kako bi se utvrdila vrsta, količina i kvalitet radova, ugrađenih proizvoda i opreme, što osim iskaza svjedoka naročito proizilazi iz iskaza vještaka S. M. i A. H., te nije pozvao izvođača radova „BH P.“ d.o.o. da dostave privremeni i završni obračun niti je naložio drugim uposlenicima da to urade, što proizilazi iz iskaza svjedokinje Ferzete Smajlagić, a predstavnik „BH P.“ d.o.o. Z. S. je od početka investicionih projekata često bio na sastancima sa optuženim i radi se o osobi za koju je više svjedoka potvrdilo da je tada bio autoritet i neko ko je zapravo vodio predmetne investicije, što, kada se sve navedeno dovede u međusobnu vezu, po mišljenju suda potvrđuje iskaz svjedoka A. O. da je konsultovao optuženog i dobio njegovo odobrenje za plaćanje firmi „BH P.“ d.o.o. novčanih iznosa navedenih u tački 1. izreke presude na sastancima na kojima je bio prisutan i Z. S., koji je davao informacije o iznosima koje treba uplatiti, i odobravajući ta plaćanja optuženi je postupao suprotno ugovorenim rokovima koji su u pretežnom dijelu predviđali periodično plaćanje firmi „BH P.“ d.o.o. po obavljenom poslu, jer je za oko

35% ili 36% ugovorenog iznosa bilo dogovoreno plaćanje unaprijed, a avansno je plaćeno 94% iznosa ili 969.379,53 KM, a navedeni radovi nisu okončani niti je kotlovnica stavljena u funkciju niti je izdato odobrenje nadležnog organa za njeno puštanje u rad, što je sve bilo postupanje optuženog suprotno odredbama člana 279. Zakona o privrednim društvima i člana 141. statuta K. d.d. jer nadzornom odboru K. nije prijavio da kao osnivač ima direktan interes u preduzeću „BH P.” d.o.o. te nije pribavio saglasnost predsjednika nadzornog odbora K., kako bi kao odgovorna osoba u K., a koja ima direktan interes u „BH P.”, mogao učestvovati u poslovnom odnosu sa tim društvom, te suprotno članu 132. stav 2. statuta „K.” d.d. koji ga je obavezivao da u vršenju poslova djeluje u najboljem interesu društva te članu 135. statuta K., kojim je regulisano da direktor, između ostalog, odgovara za zakonitost poslovanja i suprotno članu 15. ugovora o pravima, ovlaštenjima i obavezama direktora „K.” d.d. prema kojem je bio dužan obavljati svoju dužnost savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika, i takvo postupanje optuženog nije bilo u interesu službe tj. u interesu K., već je bilo motivisano pribavljanjem imovinske koristi drugom privrednom društvu „BH P.” d.o.o., koja korist je i pribavljena u iznosu od 368.812,40 KM, koji iznos predstavlja razliku između fakturisanog iznosa bez uračunatog PDV-a od 881.182,33 KM i stvarno uloženog novca „BH P.” d.o.o. u rekonstrukciju kotlovnice bez uračunatog PDV-a u iznosu od 512.369,93 KM, kako to proizilazi iz iskaza vještaka M. M..

Sud je u presudi izvršio djelimičnu izmjenu činjeničnog opisa krivičnopravne radnje pod tačkom 1. izreke presude iz optužnice, tako što je umjesto navoda iz optužnice izmijenjene na glavnom pretresu nakon riječi „u kojoj se navodi „P.” kao najpovoljniji ponuđač”, umjesto riječi „koji dokument je sačinjen prema njegovom nalogu i uputama” u presudi naveo „koji dokument je sačinjen prema nalogu uprave K.”, a ova izmjena je učinjena u skladu sa iskazom svjedoka O. A. koji je na glavnom pretresu tako naveo.

Također, sud je u tački 1. izvršio djelimičnu izmjenu činjeničnog opisa tako što je nakon upućivanja na član 20. Zakona o gradnji, nakon riječi „(Sl. Novine Tuzlanskog kantona broj 3/05)” izostavio riječi „i Pravilnikom o tehničkim propisima za izradu i upotrebu parnih kotlova”, obzirom da je navođenje postupanja optuženog suprotno ovom pravilniku u optužnici izmijenjenoj na glavnom pretresu nerazumljivo, jer se optuženom moglo staviti na teret samo postupanje suprotno tačno određenoj odredbi nekog propisa (zakona, pravilnika i sl.) ili više njih, a ne i propisa u cjelini, u ovom slučaju navedenog pravilnika.

Iskorišćavanje službenog položaja i ovlašćenja od strane optuženog, a radi pribavljanja imovinske koristi firmi „BH P.” d.o.o. u iznosu koji prelazi 50.000,00 KM, je još očiglednije kada je u pitanju krivičnopravna radnja iz tačke 2. izreke presude, obzirom da je optuženi kao odgovorno lice u „K.” d.d. Ž., nakon što je prethodno kao jedan od osnivača osnovao privredno društvo „BH P.” d.o.o. Sarajevo koje je upisano u registar pravnih osoba dana 01.04.2008. godine, pri čemu tada, suprotno odredbi člana 279. Zakona o privrednim društvima i člana 141. statuta K., nije prijavio nadzornom odboru K. da kao osnivač ima direktan interes u preduzeću „BH P.”, odobrio plaćanje iznosa od 105.000,00 KM firmi „BH P.” d.o.o., koji je plaćen dana 17.08.2009. godine po ispostavljenom računu „BH P.” d.o.o. broj 16/09 od 14.08.2009. godine na iznos od 138.700,00 KM plus PDV, za navodnu izgradnju nadstrešnice u K., koje plaćanje je bilo bez ikakvog osnova i protučinidbe od strane „BH P.” d.o.o., jer je nadstrešnica nesporno

već bila izgrađena do kraja 2008. godine i plaćeni svi radovi izvođačima, što je potvrđeno iskazom vještaka ekonomske struke M.M., ali i svjedoka O. A., a što je takođe bilo postupanje optuženog suprotno članu 132. stav 2. statuta „K.“ d.d. Ž., koji ga je obavezivao da u vršenju poslova djeluje u najboljem interesu društva.

Kada je u pitanju ova krivičnopravna radnja iz tačke 2. izreke presude, sud je u presudi izostavio navode iz izmijenjene optužnice „i suprotno članu 12. Zakona o finansijskom poslovanju FBiH (Sl. novine 2/95, 13/00 i 29/00) prema kojem je bio dužan izmirivati postojeće obaveze, a pri tome nije poduzimao radnje i mjere u cilju obučavanja obaveznog stalnog stručnog nadzora nad izvođenjem radova na izgradnji kako bi se utvrdila vrsta, količina i kvalitet radova ugrađenih proizvoda i opreme, što je bio obavezan u skladu sa članom 20. Zakona o gradnji TK (Sl. novine TK 3/05)“.

Naime, članom 12. Zakona o finansijskom poslovanju propisane su obaveze pravnih osoba da izmiruju obaveze u ugovorenom odnosno propisanom roku npr. poreza i doprinosa, koja odredba ne odgovara konkretnom postupanju optuženog jer se u ovom slučaju radilo o plaćanju obaveze koja objektivno nije postojala tj. bila je fiktivna, obzirom da se radilo o fakturi za materijal za konstrukciju nadstrešnice koji nije bio isporučen K. i za radove na izgradnji nadstrešnice koji nisu bili obavljani, pa se stoga ne može reći da je optuženi dajući odobrenje za plaćanje ovakve fakture postupio suprotno članu 12. Zakona o finansijskom poslovanju.

Iz istog razloga sud je izostavio činjenične navode iz optužnice izmijenjene na glavnom pretresu da je optuženi postupao suprotno odredbi člana 20. Zakona o gradnji TK jer optuženi nije ni mogao poduzeti potrebne mjere radi utvrđivanja vrste, količine i kvaliteta radova, ugrađenih proizvoda i opreme, što propisuje navedena zakonska odredba, kada ovi radovi nisu ni izvršeni niti oprema ugrađena, što je učinjeno ranije zaključno sa decembrom prethodne 2008. godine i tada su i plaćeni svi ti radovi i oprema.

Navedene izmjene činjeničnog opisa u obje krivičnopravne radnje iz izreke presude ne zadiru u objektivni identitet optužnice i presude i povoljnije su po optuženog jer u određenoj mjeri smanjuju kriminalnu količinu koja mu se optužnicom izmijenjenom na glavnom pretresu stavljala na teret.

Naposlijetku, sud je u posljednjem redu činjeničnog opisa u obje krivičnopravne radnje iz izreke presude za koje je optuženi oglašen krivim nakon riječi „K. d.d.“ izostavio riječi „u stečaju“, kako je to bilo navedeno u optužnici izmijenjenoj na glavnom pretresu, obzirom da su obje ove krivičnopravne radnje učinjene u vrijeme kada „K.“ d.d. Ž. još uvijek nije bio u stečaju i tada je nastupila šteta u iznosima navedenim u presudi za ovo privredno društvo, a stečaj nad imovinom „K.“ d.d. Ž. je otvoren tek 21.09.2016. godine i tek tada je u naziv navedene firme unesena oznaka „u stečaju“, zbog čega je imovinskopravni zahtjev u ovom postupku postavio stečajni upravnik privrednog društva „K.“ d.d. u stečaju Ž. H. K. kao zakonski zastupnik istog.

Optuženi je obje navedene krivičnopravne radnje počinio sa direktnim umišljajem, jer je radeći kao direktor „K.“ d.d. Ž. bio svjestan svojih djela tj. da je kao odgovorna osoba koja je zadužena za zakonitost poslovanja K. iskorišćavanjem svog službenog ovlašćenja pribavio imovinsku korist privrednom društvu „BH P.“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 368.812,40 KM (tačka 1. izreke presude), odnosno 105.000,00 KM

(tačka 2.), svjestan da time nanosi štetu u istim iznosima privrednom društvu „K.“ d.d. Živinice, što proizilazi iz radnji koje je preduzeo, a koje su napred obrazložene, pa je i pored toga to učinio, iz čega sud zaključuje da je i htio izvršenje ovog djela, jer je u dva navrata postupao s ciljem da drugom pribavi imovinsku korist u iznosu koji prelazi 50.000,00 KM, pa kako ne postoje okolnosti koje bi isključivale krivičnu odgovornost optuženog i dovodile u sumnju njegovu uračunljivost, sud ga je za te radnje i oglasio krivim.

Iz tako utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi da su se u radnjama optuženog stekla bitna obilježja produženog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 55. KZ FBiH.

Naime, obzirom da su obje krivičnopravne radnje za koje je optuženi oglašen krivim učinjene na sličan način i u približno istom vremenskom periodu iskorišćavanjem službenog položaja ili ovlašćenja, da je u obje radnje pribavljena imovinska korist istom pravnom licu „BH P.“ d.o.o., sud smatra da postoji jedinstvo umišljaja optuženog za pribavljanje imovinske koristi ovom privrednom društvu, zbog čega smatra da se u ovom slučaju ne radi o dva krivična djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH u sticaju, kako je to navedeno u izmijenjenoj optužnici, nego o jednom, produženom krivičnom djelu, koje se sastoji od dvije krivičnopravne radnje. Da je to tako, potvrđuju i navodi tužiteljice u završnoj riječi da su rekonstrukcija kotlovnice, pogon za proizvodnju peleta i izgradnja nadstrešnice povezan i jedinstven projekat, koji se odvijao paralelno u istom vremenskom periodu, što je nekoliko puta naglasila u završnom izlaganju. Stoga je sud izmijenio pravnu kvalifikaciju djela iz optužnice tako što je presudom optuženog oglasio krivim za produženo krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 55. KZ FBiH, obzirom da prema članu 295. stav 2. ZKP FBiH sud nije vezan za prijedloge tužitelja u pogledu pravne ocjene djela, a učinjena izmjena je povoljnija po optuženog.

Prilikom izbora vrste krivične sankcije koju treba izreći optuženom E. B. sud je cijenio kao olakšavajuće okolnosti po optuženog činjenicu da optuženi ranije nije osuđivan, kao i da je narušenog zdravstvenog stanja zbog bolesti srca, radi koje je u jednom periodu glavni pretres bio odložen na nešto duži period, a kao otežavajuću okolnost da iznos pribavljene imovinske koristi drugom iz krivičnopravne radnje iz tačke 1. izreke presude od 368.812,40 KM višestruko (više od sedam puta) premašuje iznos od 50.000,00 KM koji je propisan odredbom člana 383. stav 3. KZ FBiH kao objektivni uvjet za postojanje ovog težeg, odnosno kvalifikovanog oblika krivičnog djela zloupotrebe položaja ili ovlašćenja, dok iznos pribavljene imovinske koristi drugom iz krivičnopravne radnje iz tačke 2. izreke presude od 105.000,00 KM takođe više nego dvostruko premašuje navedeni iznos od 50.000,00 KM, pa je imajući u vidu odredbe članova 42. i 49. stav 1. KZ FBiH iz razloga specijalne i generalne prevencije odlučio da je optuženom neophodno izreći kaznu zatvora, koja je u konkretnom slučaju neophodna za ostvarenje svrhe kažnjavanja iz člana 42. KZ FBiH. Imajući u vidu tako utvrđene okolnosti od uticaja i na visinu kazne sud je optuženog za učinjeno produženo krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 55. KZ FBiH osudio na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, smatrajući to adekvatnom kaznom u konkretnom slučaju, zbog težine djela i stepena krivice optuženog kao njegovog učinitelja.

Članom 76. stav 1. KZ FBiH je propisano da se sigurnosna mjera zabrane obavljanja određenog zvanja, djelatnosti ili dužnosti može izreći počinitelju koji je počinio krivično djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost, ako postoji opasnost da bi takvo obavljanje moglo poticajno djelovati da počini novo krivično djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost.

Postojanje opasnosti da će počinitelj djela ponovo učiniti krivično djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost u smislu citirane zakonske odredbe najčešće proizilazi iz dužine inkriminisanog perioda i većeg broja počinjenih djela, koja u takvim slučajevima ukazuju na visok stepen opasnosti da bi daljnje obavljanje takvih poslova moglo poticajno djelovati na optuženog za počinjenje istovrsnih krivičnih djela. Opasnost ponovnog počinjenja djela o kojoj je ovdje riječ mora proizlaziti iz cjelokupne i jedinstvene procjene počinitelja i djela. U konkretnom slučaju je optuženi počinio produženo krivično djelo koje se sastoji od dvije krivičnopravne radnje te uzevši u obzir i značajne iznose pribavljene imovinske koristi drugom, kako je napred obrazloženo, sud smatra da u konkretnom slučaju postoji opasnost od ponovnog počinjenja istog ili istovrsnog krivičnog djela od strane optuženog, zbog njegove upornosti u ponavljanju određenog protivpravnog obrasca ponašanja u relativno dužem vremenskom periodu.

Stoga je sud na osnovu člana 76. stav 1. i 2. KZ FBiH optuženom izrekao navedenu sigurnosnu mjeru, i to zabranu obavljanja dužnosti direktora u privatnim i javnim preduzećima, ustanovama i organima uprave u Bosni i Hercegovini u trajanju od 5 (pet) godina, računajući od dana pravosnažnosti presude, jer je smatrao da je to adekvatan vremenski period trajanja sigurnosne mjere koji je srazmjeran navedenoj opasnosti od ponovnog počinjenja djela od strane optuženog, s tim da se vrijeme koje optuženi provede na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove sigurnosne mjere.

Optuženi je na osnovu člana 202. stav 1. u vezi sa članom 199. stav 2. tačke a) i g) ZKP FBiH obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka u iznosu od 278,00 KM na ime isplaćenih putnih troškova za dolazak svjedoka na glavni pretres, i to za svjedoke N. I., B. P., E. T., B. Č., S. M., M. B., O. H., B. K. i E. B. u iznosu od po 16,00 KM, za svjedoka I. A.-T. u iznosu od 53,00 KM, za svjedoka F. S. u iznosu od 44,00 KM i za svjedoka Binasira Kadrića u iznosu od 37,00 KM, te 100,00 KM na ime paušalnog iznosa, koji je određen obzirom na dugo trajanje i složenost postupka, dakle ukupno 378,00 KM, u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, a radi se o manjem novčanom iznosu čijim plaćanjem izvjesno neće biti ugroženo izdržavanje optuženog.

Kako provedeni dokazi pružaju pouzdan osnov za dosuđenje imovinskopravnog zahtjeva oštećenog „K.“ d.d. u stečaju Ž. u odnosu na krivičnopravnu radnju iz tačke 2. izreke presude, sud je na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH obavezao optuženog da oštećenom isplati iznos od 105.000,00 KM na ime naknade materijalne štete, u roku od 30 dana, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Naime, pričinjena šteta iz krivičnopravne radnje iz tačke 1. izreke presude je dosuđena oštećenom pravomoćnom presudom Općinskog suda u T. broj 32 0 Ps 111383 11 Ps od 24.12.2014. godine, dok navedeni iznos štete od 105.000,00 KM, nastale učinjenjem krivičnopravne radnje iz tačke 2. izreke presude, ovom presudom nije obuhvaćen, jer iz izreke navedene presude proizilazi da je u pravnoj stvari tužioca „K.“ d.d. Ž. protiv tuženog „BH P.“ d.o.o. Ž. sud donio presudu kojom je obavezao tuženog „BH P.“ d.o.o. Ž. da tužiocu „K.“ d.d. na ime

materijalne štete isplati ukupan iznos od 2.365.338,06 KM, od čega se iznos od 1.536.249,97 KM odnosi na potraživanje zbog troškova nastalih radi neizvršenih radova na kotlovnici sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 23.12.2010. godine pa do isplate, a preostali dio odnosi se na iznose od 301.647,90 KM, 411.895,39 KM i 81.434,80 KM na ime duga datog kolaterala po ugovoru o leasingu, dok se iznos od 34.110,00 KM odnosi na zakupninu po ugovorima o zakupu poslovnog prostora broj 01-0102-922/09 od 12.06.2009. godine sa aneksima te po ugovoru o zakupu viljuškara broj 01-0101-361/10 od 15.03.2010. godine, sve sa zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe pa do isplate, što znači da iznos štete pričinjene oštećenom "K." d.d. Ž. učinjenjem krivičnopravne radnje iz tačke 2. optužnice izmijenjene na glavnom pretresu nije dosuđen oštećenom navedenom presudom.

Iz svih naprijed iznijetih razloga odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zapisničar

Amra Omerbegović, s.r.

Predsjednik vijeća

Sudija

Samir Jusičić, s.r.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude ovlaštena lica mogu izjaviti žalbu Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, putem ovog suda, u roku od 15 dana od dana prijema presude.